

TUUSULA

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025–2029

Valtuusto

9.12.2024

TUUSULA TALOUSARVIO 2025

TUNNUSLUKUJA

Asukasmäärä
42 179

(Tuusulan väestösuunnite,
väkiluku 31.12.2025)

Nettokulut €/asukas
2 787*

Oppimisen ja varhaiskasvatuk-
sen menot 108,3 milj. euroa*

sis. kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen luvut

*ennuste 31.12.2025 tilanteesta

TULOT

Verotulot
113,8 milj. euroa (9,8 %)

Valtionosuudet
31,0 milj. euroa (7,9 %)

Käyttöomaisuuden myynti-
voitot
12,2 milj. euroa (19,2 %)

MENOT

Toimintamenot
196,1 milj. euroa (7,4 %)

Oppimisen ja varhaiskasvatuk-
sen menot
108,3 milj. euroa (6,6 %)

Vesihuoltoliikelaitos
5,5 milj. euroa (1,6 %)

INVESTOINNIT & RAHOITUK- SET

Investoinnit
62,4 milj. euroa

Lainakanta
299,6 milj. euroa

Lainakanta
7 103 euroa /asukas

MUUT TUNNUSLUVUT

Tilikauden tulos
0,2 milj. euroa

Vuosikate/poistot
101,0 %

Veroprosentti
7,10 %

sis. kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen luvut

Yllä olevissa tunnusluvuissa on ennuste 31.12.2025 tilanteesta lukuun ottamatta muissa tunnusluvuissa esitettyä veroprosenttia.

Pormestarin esipuhe

Paremmat päivät

Vuosi 2024 on ennustetun mukaisesti ollut taloudellisesti vaikea sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, mutta myös monilla henkilökohtaisesti. Korot ovat pysyneet korkealla, työttömyys on lisääntynyt ja Suomen kansantalous on ollut taantumassa. Vaikka loppuvuotta kohden korkomarkkina on kääntynyt nopeasti laskusuuntaan, joudumme odottamaan talouskasvun käynnistymistä pitkälle vuoden 2025 puolelle. Elämme epävarmoja aikoja vielä hetken.

Valtion vaikea taloudellinen tilanne vaikuttaa monin tavoin kuntakenttään vielä pitkään mm. tehtävien ja vastuiden siirron, sekä valtionosuusleikkausten kautta. Tilanteen vuoksi joudumme kunnissa punnitsemaan monia tehtäviä nyt ja jatkossa, jotta voimme jatkaa panostuksia oman kunnan kehittämiseksi. Toimintaympäristön muutoksista huolimatta pidämme kiinni strategian kulmakivistä ja vetovoimatekijöistä. Tuusulalla on kaikki edellytykset kehittyä jatkossakin.

Historiallisen suuren sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Uudistukseen liittyviä avoimia kysymyksiä ja huolen aiheita ollaan jonkin verran pystytty ratkomaan, mutta kovin paljon on vielä tehtävänä. Erityisenä huolenaiheena on hyvinvointialueiden rahoitus, joka on todella tiukka suhteessa kasvaneisiin kustannuksiin. Seuraava merkittävä tehtävien siirto valtion ja kuntien välillä tapahtuu vuoden 2025 alussa, jolloin kunnat ottavat vastatakseen julkiset työvoimapalvelut. Vastuukuntana työvoimapalveluissa Keski-Uudellamaalla toimii jatkossa Järvenpää. Tuusula tekee tulevaisuudessa entistä läheisempää yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa työllisyyden edistämässä.

Tuusula on jatkanut strategian mukaisesti investointeja kasvuun ja asukkaidemme hyvinvointiin. Tuusulanjärven kampus valmistui suunnitellusti vuoden 2024 elokuussa, ja Riihikallion sekä Rykmentinpuiston monitoimikampukset valmistuvat vuoden 2025 elokuussa. Pohjois-Tuusulassa Peltokaaren päiväkotia aloitti toimintansa vuoden 2024 elokuussa. Urheilukeskuksen monitoimihallin rakentaminen käynnistyi 2023 lopussa ja uusi monitoimihalli on koululaisten ja urheilijoiden käytössä vuoden 2025 alussa. Pääradan lisäraidetyöt siirtyvät seuraavaksi Tuusulan puolelle ja käynnistävät radan alitusten parantamiseen liittyvät investoinnit Jokelassa tulevina vuosina.

Tuusulan kuntastrategian mukaisesti haluamme kasvattaa elinvoimaa, ja tavoitteenamme on ollut asukasluvun kasvu. Vuoden 2022 keväällä väkiluku rikkoi 40 000 asukkaan rajan. Vuoden 2024 elokuun lopussa asukasmäärä oli ennakkotietojen mukaan tasan 42 000. Olimme väestömäärään suhteutettuna Suomen nopeimmin kasvanut kunta vuoden 2024 ensimmäisen puoliskon aikana. Muutovoiton ansiosta erityisesti pienten lasten määrä on kasvanut paljon. Tuusulan vetovoima on kaikilla mittareilla Suomen huippuluokkaa, ja väestönkasvu on ollut ennakoitua merkittävästi suurempaa.

Vaikeasta korkomarkkinasta huolimatta yritystontit ovat käyneet hyvin kaupaksi. Tuusulan Itäväylän varrelle rakentuu parhaillaan mittava työpaikkakeskittymä, ja vuoden 2025 alussa useampi yritys käynnistää siellä toimintansa. Focus-alueen suunnitteluun on panostettu, ja vuonna 2024 aloitimme Focus-alueen asemakaavoituksen. Ensimmäinen kaavaluonnos on nähtävillä loppuvuodesta 2024. Tuusulan yritysalueet ovat logistisesti hyvällä sijainnilla, ja työpaikkojen määrä kasvaa tulevina vuosina useilla tuhansilla.

Vuoden 2023 marraskuussa laitoimme myyntiin 100 tonttia Häriskivestä ja Peltokaaresta, ja vuoden 2024 alussa tontteja tuli myyntiin myös Riihikalliosta. Tontit ovat käyneet tasaisesti kaupaksi, ja

Tuusula valittiinkin vuonna 2024 Suomen pientalomyönteisimmäksi kunnaksi sarjassa alle 50 000 asukasta. Varmistamme riittävän tonttivarannon tulevinakin vuosina koko Tuusulassa.

Hyrylän keskusta uudistuu merkittävästi. Palvelukeskus Särmä, eli Prisma ja kunnan tilat, lähti rakentumaan vuoden 2024 kesällä ja ne valmistuvat vuoden 2026 elokuussa. Lidl avasi lokakuun alussa uuden kaupan Hyrylän keskustassa. Kauppakeskus Hyrrän kaavamuutosehdotus on nähtävillä vuoden 2024 syksyllä. Kaupallisten palveluiden laatu ja määrä kasvaa nykyisestä huomattavasti. Uutta sotekeskusta edistetään yhteistyössä Keusoten kanssa ja sotekeskus on valmis arviolta vuonna 2028. Hyrylän keskustan viihtyisyyteenkin panostetaan ja vuoden 2024 lopussa pääsemme arvioimaan maisema-arkkitehtuurikilpailun tuloksia.

Tuusulanjärven jää tarjosi viime talvena meille taas upeita talviliikuntamahdollisuuksia. Säiden salliessa panostamme tulevanakin talvena Tuusulanjärven jäärataan. Luonto- ja virkistyskohteet ovat tärkeitä vetovoimatekijöitämme nyt ja tulevaisuudessa.

Hyvinvoivan ja kasvavan 381-vuotiaan Tuusulan paremmat päivät ovat edessäpäin.

Kalle Ikkela
Pormestari

Sisällysluettelo

TUUSULA TALOUSARVIO 2025	2
Pormestarin esipuhe	4
Sisällysluettelo	6
1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	9
1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023-2026	10
1.1.1 Visio	12
1.1.2 Päämäärät.....	12
1.1.3 Toimintatapa	12
1.1.4 Valtuustokauden tavoitteet	13
1.1.5 Vuositavoitteet	13
1.1.6 Keinot.....	14
1.1.7 Indikaattorit.....	15
1.1.8 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2025 valtuustotason vuositavoitteet.....	16
1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	19
1.2.1 Tuusulan väestösunnite 2021–2045.....	20
1.2.2 Elinkeinot ja työllisyys.....	26
1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT	29
1.3.1 Yleinen taloustilanne	30
1.3.2 Kuntatalous.....	31
1.3.3 Tuusulan kunnan talous.....	33
1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	35
1.4.1 Verotulot.....	36
1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät	36
1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys.....	37
1.4.4 Valtionosuudet	37
1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut	38
1.4.6 Investoinnit.....	40
1.4.7 Rahoitus- ja lainat	41
1.5. HENKILÖSTÖ	42
1.6. HANKINNAT	44
1.7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	45
1.7.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	46
1.7.2 Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset.....	46
1.7.3 Riskienhallinnan tavoitteet.....	46
1.7.4 Kuntaan kohdistuvat riskit.....	46
1.7.5 Riskit ja riskienhallintasuunnitelma vuodelle 2025	47
1.7.6 Taloudelliset riskit.....	48

1.7.7 Strategiset riskit.....	49
1.7.8 Toiminnalliset riskit	50
1.7.9 Vahinkoriskit.....	51
1.8. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS.....	52
1.8.1 Talousarvion osat	53
1.8.2 Talousarvion sitovuus.....	54
1.9 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT.....	56
1.9 Konsernin tytäryhteisöt.....	57
1.9.1 Yhteenveto Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden toiminnan painopisteistä, keskeisistä muutoksista sekä vuositavoitteet	60
2. KÄYTTÖTALOUS	65
2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 2025	66
KUNTATOIMIALA	70
2.2 KUNTATOIMIALA	71
2.3 KUNNANJOHTO	73
2.4 YHTEISET PALVELUT.....	79
2.4.1 Henkilöstöpalvelut ja kohdennettu asiakastyö	84
2.4.2 Hallintopalvelut	86
2.4.3 Talouden ohjaus	87
2.4.4 Kehittäminen ja tietohallinto.....	89
2.4.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus.....	91
2.5 SIVISTYS	93
2.5.1 KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA	101
2.5.1.1 Sivistyksen tukipalvelut	101
2.5.1.2 Varhaiskasvatus.....	104
2.5.1.3 Oppiminen.....	106
2.5.2 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA.....	109
2.5.2.1 Kulttuuri.....	109
2.5.2.2 Vapaa-aika	111
2.5.3 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA	113
2.6 KASVU JA YMPÄRISTÖ	115
2.6.1 KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA	122
2.6.1.1 Kehittäminen ja Hallinto.....	123
2.6.1.2 Elinvoima, asuminen ja kehittäminen	124
2.6.1.3 Projektitoimisto	125
2.6.1.4 Maankäyttö ja paikkatieto.....	127
2.6.1.5 Kaavoitus	129
2.6.1.6 Rakennusvalvonta	131
2.6.2 TEKNINEN LAUTAKUNTA	133
2.6.2.1 Yhdyskuntatekniikka.....	134

2.6.2.2 Tilapalvelut	136
3.0 TULOSLASKELMAOSA	139
3.1.TULOSLASKELMA	139
4. INVESTOINTIOSA	140
4.1.INVESTOINTIEN PERUSTELUT	140
4.2.INVESTOINNIT V.2025–2029	141
5. RAHOITUSOSA	147
6. KUNTA JA VESIHUOLTOLIIKELAITOS	148
6.1 Yhdistelty tuloslaskelma	151
6.2 Yhdistelty rahoituslaskelma.....	151
6.3 VESIHUOLTOLIIKELAITOS	152
6.3.1 Vesihuoltoliikelaituksen Talousarvioesitys 2025 ja Talousarviosuunnitelma Vuosille 2025–2029.....	153
7. LIITTEET	158
7.1 KOHDERAHOITTEISIA TEHTÄVIÄ HOITAVAT YKSIKÖT.....	159
7.1.1 Ruokapalvelut.....	159
7.1.2 Tilapalvelut	159
7.1.3 Rykmentinpuisto.....	159
7.1.4 Holhoustoimen edunvalvontapalvelut	160
7.1.6 Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue	160
7.2.1 Henkilöstösuunnittelu ja sen tavoitteet	161
7.2.2 Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet.....	169
7.2.3 Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet	171
7.2.4 Määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistaminen.....	174
7.3 INVESTOINTIEN HANKEKORTIT.....	175
7.3.1 Investointien hankekortit	176
7.4 HANKINTASUUNNITELMA	183
7.5 KÄYTTÖTALOUSOSAN TAULUKOIDEN LUKUOHJE	185

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023-2026

---

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	9
1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023–2026	12
1.1.1 Visio	12
1.1.2 Päämäärät	12
1.1.3 Toimintatapa	12
1.1.4 Valtuustokauden tavoitteet	13
1.1.5 Vuositavoitteet	13
1.1.6 Keinot	14
1.1.7 Indikaattorit	15
1.1.8 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2025 valtuustotason tavoitteet	16

Kuntastrategia on kunnan ja tuusulalaisten yhteinen strategia. Tuusulan kuntastrategiaa uudistettiin osallistuvassa prosessissa vuonna 2021. Kaikkien valtuustoryhmien hyväksymä pormestariohjelma toimi kuntastrategiatyön pohjana. Strategian uudistustyön tuloksena syntyi ”elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa” -kuntastrategia vuosille 2021–2025.

Strategiatyöhön osallistui laaja joukko tuusulalaisia, luottamushenkilöitä ja kunnan henkilöstöä erilaisten osallistuvien työpajojen, seminaarien ja kyselyiden kautta. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 4.10.2021 Tuusulan strategiaperustaan kuuluvan vision, toimintatavat ja päämäärät sekä niistä johdetut 14 valtuustokauden tavoitetta. Lisäksi määritettiin strategiset keinot, joista muodostui kolme ohjelmakokonaisuutta strategian toimeenpanon tueksi.

Strategiakokonaisuus muodostuu strategiaperustasta ja sen pohjalta johdetuista vuosittavoitteista ja toimenpiteistä, indikaattoreista sekä strategisista ohjelmista. Strategiakokonaisuudesta päätettiin valtuustossa 13.12.2021.

1.1.1 Visio

Tuusulan visio on ”Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa”. Visio sitoo Tuusulan uudistetun brändin osaksi strategiaa. Elämisen taiteella tarkoitetaan, että jokaisen tuusulalaisen elämä on arvokasta ja jokaisella on mahdollisuus kasvaa täyteen potentiaaliinsa Tuusulassa – rakentaa Tuusulassa omannäköisensä elämän. Hyviä puitteita elämään tarjoavat esimerkiksi monipuoliset asumisen mahdollisuudet, hyvät kulttuurin ja vapaa-ajan mahdollisuudet sekä laadukas varhaiskasvatus ja opetus. Tuusulalla on mahdollisuudet hyvään ja kestäväan kasvuun, mutta sen edellytyksenä on vahva kuntatalous.

1.1.2 Päämäärät

Tuusulan visiota toteuttaa kolme strategista päämäärää tavoitteineen:

- Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä (5 valtuustokauden tavoitetta)
- Tuusulassa on hyvä elää (5 valtuustokauden tavoitetta)
- Tuusula kehittyy kestävästi (4 valtuustokauden tavoitetta)

1.1.3 Toimintatapa

Yhteinen toimintatapamme on ”Me teemme yhdessä uutta”. Se korostaa sekä yhdessä tekemisen tärkeyttä että palveluita kehittämistä kuntalaislähtöisesti.

Me	Me olemme asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme ja toteutamme kunnan strategian. Me luomme kasvavan Tuusulan tarinaa ja tulevaisuutta.
Teemme	Teemme uutta Tuusulaa toisiamme ymmärtäen. Saamme tuloksia aikaan ja onnistumme yhdessä. Meistä jokainen on merkityksellinen ja voimme tehdä elämisen taidetta joka päivä. Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta!
Yhdessä	Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. Arvostamme moninaisuutta ja kunnioitamme erilaisuutta. Kannamme vastuuta toistemme hyvinvoinnista. Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän.
Uutta	Uutta syntyy luovasti ideoiden. Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme kestäväan tulevaisuuteen. Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

Strategiaperustan laadinnan yhteydessä määritettiin kolme strategista keinoa, joiden avulla strategian tavoitteet saavutetaan. Keinot tehdä strategiasta totta löytyvät digitalisaation hyödyntämisestä, vaikuttamisesta ja yhteistyöstä (edunvalvonta) sekä osaamisesta ja kyvykkyyksistä (henkilöstön osaamisen kehittäminen, hyvinvointi ja johtaminen). Jokaisesta keinosta on laadittu strateginen ohjelma ja ohjelmat hyväksyttiin valtuustossa alkuvuodesta 2022.

1.1.6 Keinot

Strategiaperustan laadinnan yhteydessä määritettiin kolme strategista keinoa, joiden avulla strategian tavoitteet saavutetaan. Keinot tehdä strategiasta totta löytyvät digitalisaation hyödyntämisestä, vaikuttamisesta ja yhteistyöstä (edunvalvonta) sekä osaamisesta ja kyvykkyyksistä (henkilöstön osaamisen kehittäminen, hyvinvointi ja johtaminen). Jokaisesta keinosta on laadittu strateginen ohjelma ja ohjelmat hyväksyttiin valtuustossa alkuvuodesta 2022.

Vaikuttaminen ja yhteistyö

Vaikuttamisen ja yhteistyö (edunvalvonta) - ohjelman kärjet tarkistettiin vuoden 2024 aikana. Ohjelmassa on kuvattu kunnan edunvalvonnan sekä yhteistyön sekä vaikuttamisen keskeisiä kohteita, jotka nähdään ajan-kohtaisina strategisten päämäärien edistämisen näkökulmasta vuosina 2024 ja 2025.

1. Päämäärän edunvalvonta: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

ELY:n väylähankkeet (Kehä IV, Itäväylä ja muut), Kellokosken ruukki, Kellokosken sairaala, Uudenmaan uusi vankila sekä Kiila-Senkkerinmäki & Focus.

2. Päämäärän edunvalvonta: Tuusulassa on hyvä elää

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (Palveluyhdyspintojen ja yhteistyön varmistaminen, Etelä-Tuusulan hyvinvointikeskus, Jokelan ja Kellokosken sote-palvelujen saatavuus)

3. Päämäärän edunvalvonta: Tuusula kehittyy kestävästi

Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen (HSL linjasto, Ruskeasannan asema, Keravan liityntäpysäköinti ja Jokelan liikenneyhteydet)

Osaaminen ja kyvykkyydet

Osaaminen ja kyvykkyydet on yksi kuntastrategian kolmesta strategisesta keinosta, jolle on luotu oma ohjelma valtuustokaudelle 2021–2025. Ohjelman tavoitteena on varmistaa, että kunnassa on tulevaisuudessa riittävä määrä henkilöstöä ja strategian toteuttamisen kannalta vaadittavaa osaamista. Ohjelman puitteissa kehitetään osaamista, kyvykkyyttä ja työhyvinvointia tukevaa johtamista ja rakenteita. Osaavalla ja hyvinvointivalla henkilöstöllä on kykyä sopeutua toimintaympäristön muutoksiin, kehittää omaa työtään ja kohdata asukkaiden muuttuvia palvelutarpeita.

Osaamista ja työhyvinvointia johtamalla kehitämme työelämän laatua. Osana ennakoivaa henkilöstösuunnittelua ja työurajohtamista laaditaan henkilöstön työurajohtamisen toimintamalli.

Henkilöstön työhyvinvointia ja henkilökokemusta seurataan kaksi kertaa vuodessa työhyvinvoinnin pulssikyselyllä. Työyhteisöt käsittelevät yhdessä tulokset ja valitsevat oman työhyvinvoinnin kehittämiskohteensa ja toimenpiteet työhyvinvoinnin tilan parantamiseksi. Tulokset käsitellään myös johtoryhmissä ja yhteistoimintaelimissä.

Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman 2025 painopisteet ovat:

- Kehitämme henkilöstösuunnitteluprosessia resurssi- ja osaamistarpeiden parempaa ennakointia tukemaan. Lisäksi sujuvoitamme yhteistyötä tietojen keräämisessä ja prosessin toimeenpanossa.
- Kehitämme henkilöstön perehdytysprosessia ja rakennamme erilaisia perehdytyspolkuja
- Kehitämme ja tuemme esihenkilöiden osaamista erilaisilla valmennuksilla

- Laadimme työrajohtamisen toimintamallin
- Rekrytointiprosessin kehittäminen. Lisäksi kehitämme organisaation työnantajamielikuvaa ja luomme brändistrategian rekrytoinnin tueksi.

Edistämme työyhteisökeskeistä johtamista sekä itseohjautuvaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria

- Sähköistämme ja automatisoimme prosesseja
- Hyödynnämme tekoälyä tuottavuuden lisäämiseksi

Digitalisaatio

Digitalisaatio-ohjelmassa on viisi kehittämisen kärkeä:

- Kuntalaisille sujuva arki sähköisillä palveluilla
- Vuorovaikutteinen kunta - kuntalaisten digitaalinen osallistaminen
- Tiedolla johdettu, datapohjainen Tuusula
- Kustannustehokkuutta digitalisaatiolla
- Ajanmukaiset digikyvykkyudet kunnan uudistumista kiihdyttävänä pohjana

Laaja-alainen ohjelma toimii ohjausrakenteena kunnan yhteiselle digikehittämiselle, mikä tuo läpinäkyvyyttä ja ryhtiä moniulotteiseen kokonaisuuteen. Kaikki ohjelman kärjet huomioivana yhteisenä tavoitteena on kehittää ja käyttöönottaa moderneja digitaalisia alustaratkaisuja, jotka mahdollistavat palveluiden kestävän ja kustannustehokkaan tarjoamisen niin kuntalaiset kuin kunnan työntekijätkin huomioiden. Digitalisaatio-ohjelman myötä kunnan palveluiden verkko laajenee myös digitaaliseen maailmaan mahdollistaen entistä sujuvampien palveluiden tuottamisen.

Digitalisaatio-ohjelman 2025 painopisteet ovat:

- Sähköisen asioinnin alustan palveluvalikoiman kasvattaminen
- Tiedolla johtamisen alustan jatkokehittäminen
- Käyttövaltuushallinnan kehittäminen tuottavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi

Tekoälyteknologioiden pilotoinnit

1.1.7 Indikaattorit

Jokaiselle valtuustokauden tavoitteelle on määritetty indikaattoreita, joiden avulla seurataan tavoitteen saavuttamista.

Valtuustokauden tavoite	Strateginen indikaattori
1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaisten palvelutyytyväisyys (hyödynnetään muissakin tavoitteissa) • Sähköisen asioinnin osuuden kasvu
2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavan toteutuminen • Elinvoimaisuusindeksi
3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot	<ul style="list-style-type: none"> • Väestönkasvu • Myytyjen ja vuokrattujen tonttien määrä • Valmistuneet asunnot talotyypeittäin
4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysten palvelutyytyväisyys • Työpaikkatonttivaranto • Työpaikkatonttien myynti/vuokraus • Työllisyysaste ja avoimet työpaikat • Yritysten nettoperustanta

5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen	<ul style="list-style-type: none"> • Kävijämäärät eri kohteissa • Käyttäjien palvelutyytyväisyys • Harrastajien ja harrastusten määrä
6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme pahoinvointia, eriytymistä ja yksinäisyyttä.	<ul style="list-style-type: none"> • Koettu terveys • Yksinäisyyden kokemus • Asumismuodot ja tulojakauma asuinalueilla
7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistumisaste yhdistystoimintaan • Kehittämisenverkostojen kautta syntyvä toiminta
8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä	<ul style="list-style-type: none"> • Äänestysaktiivisuus eri ikäryhmissä • Osallistuvan budjetoinnin äänestysaktiivisuus • Asukastilaisuuksien/osallistuvien prosessien määrä ja osallistujamäärä
9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista	<ul style="list-style-type: none"> • Sijoittuminen jatko-opintoihin • Asiakas/huoltaja-arvioinnin tyytyväisyys (keskiarvo) • Pitää koulunkäynnistä %
10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden	<ul style="list-style-type: none"> • Koettu turvallisuus • Rikosten määrä • Liikenneonnettomuuksien määrä
11. Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa.	<ul style="list-style-type: none"> • Kestävän kehityksen indeksi • Päästötavoitteet (päästöt/asukas) • Hiilineutraalisuustavoitteen toteutuminen
12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta.	<ul style="list-style-type: none"> • Vesistöjen ekologinen tila, uimavesien hygieeninen laatu • Metsäisten alueiden määrän kehittyminen • Luonnonsuojelualueiden määrä.
13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla	<ul style="list-style-type: none"> • Joukkoliikenteen matkustajamäärän kehittyminen • Kevyenliikenteen väylien km-määrä
14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen	<ul style="list-style-type: none"> • Verotulojen kasvu • Käyttöomaisuuden myyntitulot • Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin • Kunnan käytössä olevien tilojen brm2/asukas • Toimintakate / asukas • Velat/asukas

1.1.8 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2025 valtuustotason vuosittaiset tavoitteet

1. Päämäärä: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä

Vuosittavoite

Vastuutaho

1.1 Sivistyksen palveluverkon uudistaminen etenee suunnitellusti yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa

1.2 Sote-keskuksen rakentaminen käynnistyy hyvinvointialueen hankkeena	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI
1.3 Työnantajamielikuva kohenee, vetovoima ja pitovoima vahvistuvat	YHTEISET PALVELUT -TOIMIALUE
1.4 Palveluiden käyttäjien asiakaskokemus paranee ja johtaminen kehittyy	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI

2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut

Vuositavoite	Vastuutaho
2.1 Hyrylän keskustan hankkeet ja lisärakentaminen toteutuvat suunnitelmien mukaisesti	KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE

3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot

Vuositavoite	Vastuutaho
3.1 Pientalotonttien kaavavaranto on kasvanut ja alueiden nopea rakentuminen on mahdollistettu	KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE
3.2 Kunnan maaomaisuus sekä maapolitiikan toimet ja työkälut mahdollistavat kunnan tavoitteiden mukaisen kasvun	KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä

Vuositavoite	Vastuutaho
4.1 Työllisyysalueen palvelut ja yhteistyö toimijoiden välillä on varmistettu työllisyysalueuudistuksen jälkeen	YHTEISET PALVELUT -TOIMIALUE
4.2 Liikenteellisesti keskeisesti sijaitsevien yritysalueiden maankäytön ja liikenteen suunnitelmia, profilointia ja kiinteistökehitystyötä edistetään dynaamisesti lisäämään yritystonttitarjontaa, yrityksiä sekä työpaikkoja	KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE
4.3 Työvoiman ja työmarkkinoiden kohtaantoa tukevia toimenpiteitä on edistetty	YHTEISET PALVELUT -TOIMIALUE

2. Päämäärä: Tuusulassa on hyvä elää

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia

Vuositavoite	Vastuutaho
6.1 Yhteistyö ja palvelurajapinnat hyvinvointialueen kanssa vahvistuvat	SIVISTYS -TOIMIALUE
6.2 Ikäihmisten toimintakykyä vahvistavat palvelut paranevat yhteistyössä toimialueiden kanssa	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI
6.3 Sosiaalinen vastuullisuus sivistyspalveluissa on vahvistunut	SIVISTYS -TOIMIALUE

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä

Vuositavoite	Vastuutaho
8.1 Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma on edistynyt	SIVISTYS -TOIMIALUE
8.2 Kuntalaislähtöinen kehittäminen ja osallisuusajattelu vahvistuu koko organisaatiossa	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI

9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista

Vuositavoite	Vastuutaho
9.1 Lapset ja nuoret oppivat tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.	SIVISTYS -TOIMIALUE

10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

Vuositavoite	Vastuutaho
10.1 Kunnan turvallisuusjohtaminen ja -kulttuuri kehittyvät	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI
10.2 Kunnan tilojen ympäristön yleinen järjestys ja turvallisuus on varmistettu	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI

3. Päämäärä: Tuusula kehittyy kestävästi

11. Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa

Vuositavoite	Vastuutaho
11.1 Toteutamme ilmasto-ohjelmaa ja edistämme hiilineutraaliutta ja kestäviä ratkaisuja ilmasto-ohjelman toimenpidekorttien mukaisesti	KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Vuositavoite	Vastuutaho
14.1 Kunnan talous on tasapainossa ja velkaantuminen on pysynyt hallinnassa	YHTEISET PALVELUT -TOIMIALUE
14.2 Poliittisen johtamisjärjestelmän muutokset on otettu käyttöön valtuustokauden vaihtuessa	YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI

1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	19
1.2.1 Tuusulan väestösuunnite 2021–2045	20
1.2.2 Elinkeinot ja työllisyys	26

1.2.1 Tuusulan väestösuunnite 2021–2045

Väestösuunnite 2023–2047

Tuusulan kunnan väestönkehityksestä on laadittu väestösuunnite vuosille 2023–2047. Ennustetta tulevasta väestökehityksestä tarvitaan, jotta palvelutuotannon, kaavoituksen, investointien ja verotulojen osalta voidaan varautua tulevaan. Kunnan pitkän aikajänteen tulevaisuuden suunnittelu on avainasemassa elinvoiman, pitovoiman ja vetovoiman kehittämiseksi.

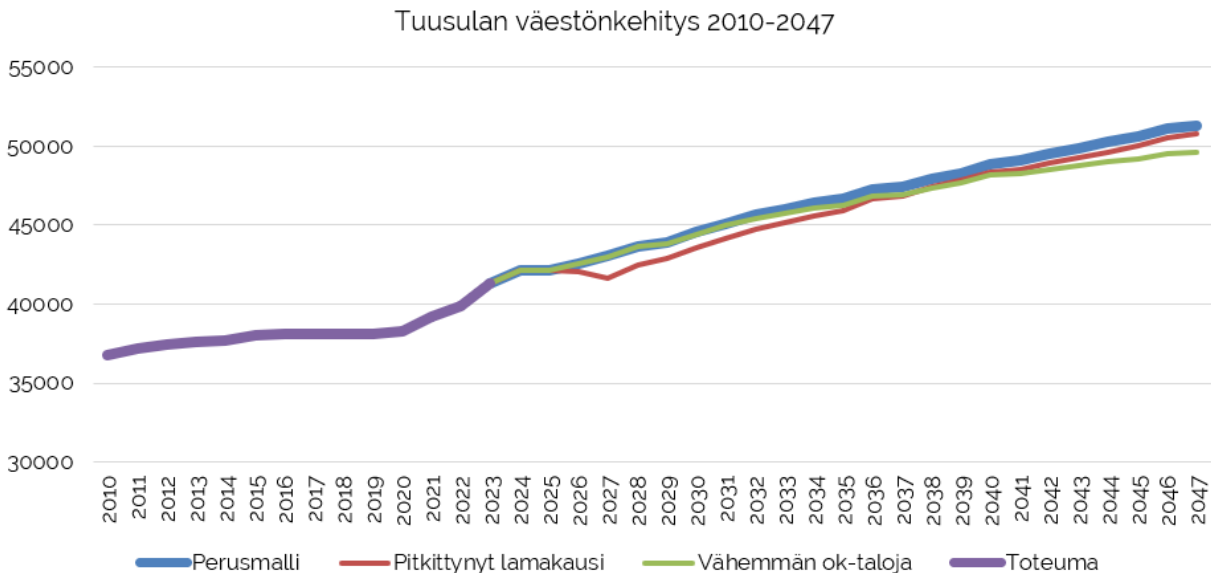
Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Väkiluku	37214	37667	37936	38125	38198	38459	38588	38646	38664	38599	38783	39718	40384	41338
Muutos %	1,2 %	1,2 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %	0,7 %	0,3 %	0,2 %	0,0 %	-0,2 %	0,5 %	2,4 %	1,7 %	2,4 %

Kuvio 1. Tuusulan väkiluku ja suhteellinen muutos vuosina 2010–2023

Suunnitteessa mallinnetaan Tuusulan tulevaa väestönkehitystä vuosien 2023–2047 aikana jokaisella kunnan pienalueella ikä- ja kieliryhmittäin, tunnistuen eri alueiden kehityksen ominaispiirteet.

Väestösuunnite muodostettiin kunnan aiemman väestönkehityksen analyysin, kunnan kasvunäkymien, asunto- ja rakentamistuotannon ennusteen sekä kunnan virkahenkilöstön, asiantuntijoiden ja päättäjien tulevan kehityksen näkemysten pohjalta. Alkuvuonna tehty suunnite tarkistettiin vuoden 2024 aikana tapahtuneen väestönkehityksen myötä vielä syyskuussa, jotta mallinnos olisi mahdollisimman ajantasainen. Suunnitteen perusmalli perustuu suunnitteen pääolettamiin. Sen ohelle on piirretty kaksi skenaariota, joissa vaihtoehtoisia talouden taantuman tai rakennuskannan mahdollisia muutoksia on mallinnettu.

On huomionarvoista, että suunnitteen ensimmäiset vuodet ovat helpommin mallinnettavissa, mutta suunnitteen tarkkuus heikkenee 5–10 vuoden jälkeen, ollen suuntaa antava koko 25 vuoden ajanjaksolla. Lisäksi pienaluetasolla epävarmuustekijöitä on suunniteaineistossa kuntatasoista analyysitasoa enemmän

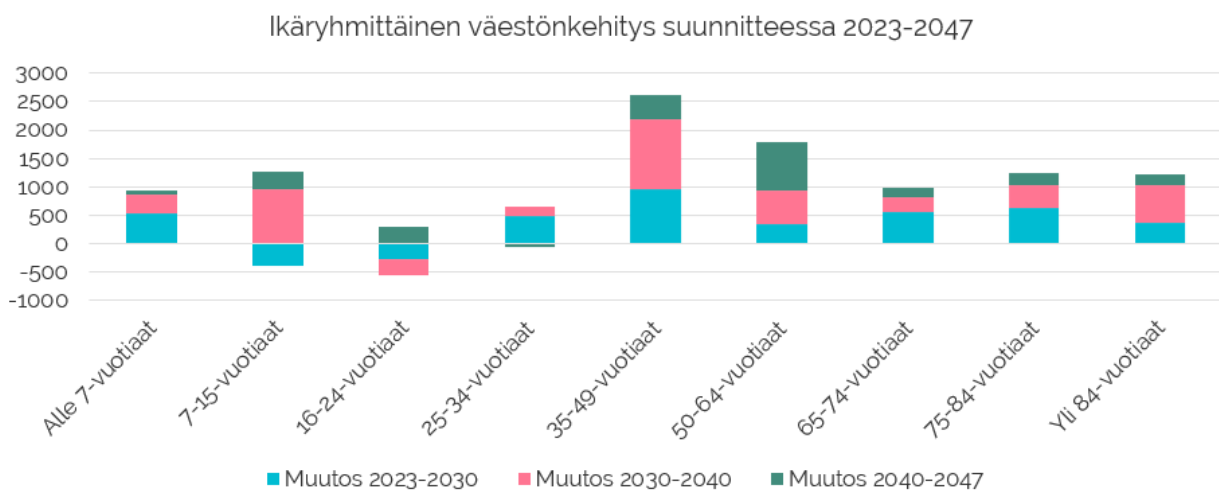

Kuvio 2. Tuusulan väestönkehityksen toteuma 2010–2023 ja väestösuunnite vuosina 2024–2046 aikana. Perusmallin lisäksi kuvaajassa näkyy kaksi vaihtoehtoista skenaariota, joissa taustamuuttujissa toteutuisi joko talouden taantuman pitkittyminen tai pientalotuotannon suunniteltua alhaisempi toteuma.

Väestösuunnitteessa (Kuvio 2.) Tuusulassa asuu vuonna 2047 hieman yli 51 000 asukasta. Suunnitteen olettamien toteutuessa kunnan väestö kasvaa merkittävästi, ja kunta on 2020- ja 2030-luvuilla Helsingin seudun nopeimmin kasvavia kuntia. Tavoiteltu kasvu ei ole poikkeuksellista aiempaan KUUMA-kuntien kehitykseen verrattuna.

Väestösuunnitteessa **kunnan tuleva kasvu perustuu ensisijaisesti muuttoliikkeeseen ja muuttovoittoihin.** Muuttoliikkeen korostunut merkitys lisää kunnan veto- ja pitovoiman sekä onnistuneen, potentiaalisten muuttajien tarpeisiin vastaavan, **asuntotuotannon merkitystä.** Asuntotuotannon oletamat tulevat kunnan asunto- ja rakentamisennusteesta. Asuntotuotannon heikentynyt tilanne näkyikin suunnitteessa väestönkasvun hetkellisenä seisautumisena. Asuntotuotannon merkitys on niin keskeinen, että siihen liittyviä vaihtoehtoisia kehityskulkuja mallinnettiin suunnitteessa kahdella vaihtoehtoisella skenaariolla (Kuvio 2.). Tarkempi väestön kehityksen arvio kuvataan talousarviokirjassa vain perusmalliin suunnitteeseen perustuen. Perusmallin suunnitteessa **maahanmuuton vaikutuksen on arvioitu jatkuvan vuoden 2023 tasolla** (pl. ukrainan tilapäinen vaikutus). Taustamuuttujista **syntyvyyden on oletettu toteutuvan matalana** ja edellisvuoteen verraten laskettiin vielä matalammalle tasolle. Jos syntyvyys elpyisi, kunnan kasvu vahvistuu kohtuullisesti. Toisaalta etenkin syntyvyyden osalta myös negatiiviset muutokset ovat mahdollisia. Muut suunnitteen taustamuuttajat perustuvat toteumaan.

Demografiset muutokset suunnitejakson aikana ovat suuria. Vaikka kunnan kasvu suunnitejakson aikana on huomattavaa, **kasvussa on hyvin suuria eroja ikäryhmittäin.** Ikäryhmittäiset kehityserot ja osa demografisista muutoksista heijasteleekin huomattavasti pidemmän ajan väestönkehitystä Tuusulassa ja laajemmin koko maassa. Ikärakenteesta arvioitu muutos käy ilmi kuvaajassa Tuusulan ikäryhmien kehityksestä suunnitteen ajanjaksolla (kuvio 3.).

Kuvio 3. Ikäryhmittäinen väestönmuutos Tuusulassa 2023–2047

Suunnitteen mallintama **lasten ikäryhmien elpyvä kehitys** pohjautuu lähes täysin hedelmällisessä iässä olevan väestön oletettuun kasvuun sekä muuttoliikkeeseen, jota etenkin pientalot tuottavat, ilman näitä oletamia lasten ryhmien kehitys kääntyy suhteellisen heikoksi.

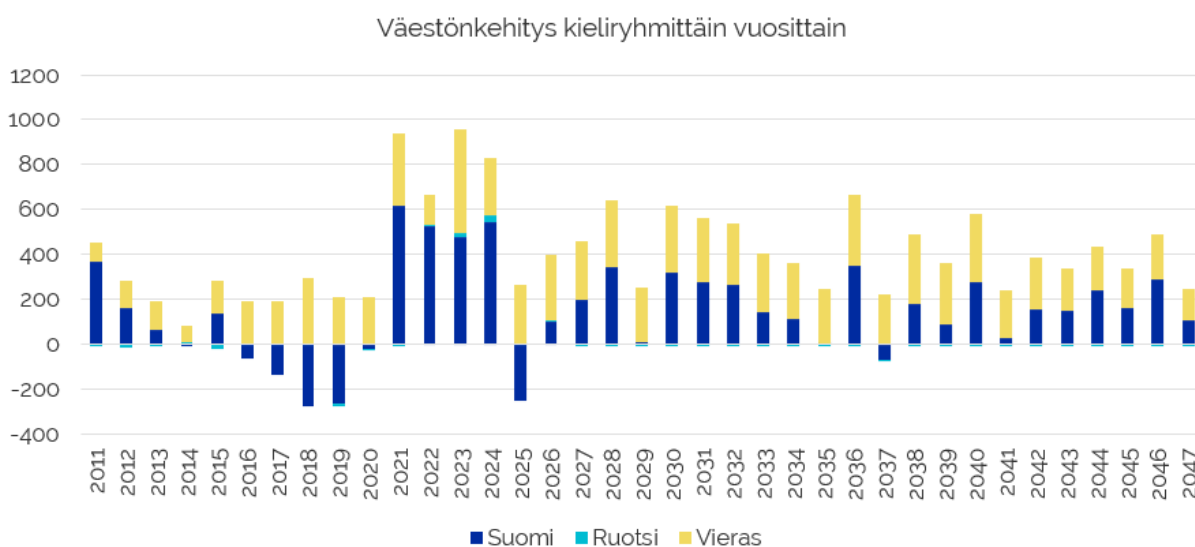
2010-luvun aikana syntyvyys laski Tuusulassa ja koko maassa merkittävästi, minkä seurauksena peruskouluikäisten ryhmässä on supistamispainetta 2020-luvulla. Suunnitteessa alakouluikäisten ikäryhmä supistuu 2020-luvun loppuun asti ja yläkouluikäisten määrä supistuu 2030-luvun puoliväliin asti. Vuoden 2023 heikko syntyvyys korostaa tätä kehitystä. Jos syntyvyyden lasku ei jatku lähivuosina, koululaisikäluokat alkavat elpymään nopeasti 2020-luvun ja 2030-luvun aikana: kunnan peruskouluikäisten määrä saavuttaa ja ohittaa nykytason 2030-luvun aikana. **Peruskouluikäisten kehityksessä onkin eroava kehityssuunta lyhyellä ja pitkällä**

aikavälillä: lyhyen aikavälin kehitys on supistuvaa, mutta pitkän aikavälin kehitys on jopa merkittävästi kasvavaa. Merkittävä kasvu jää kuitenkin saavuttamatta, jos syntyvyys laskee entisestään.

Nuorten ryhmässä kehitys on heikkoa, 2010-luvun syntyvyyden laskun takia sekä kunnan kohtuullisen heikon vetovoiman seurauksena.

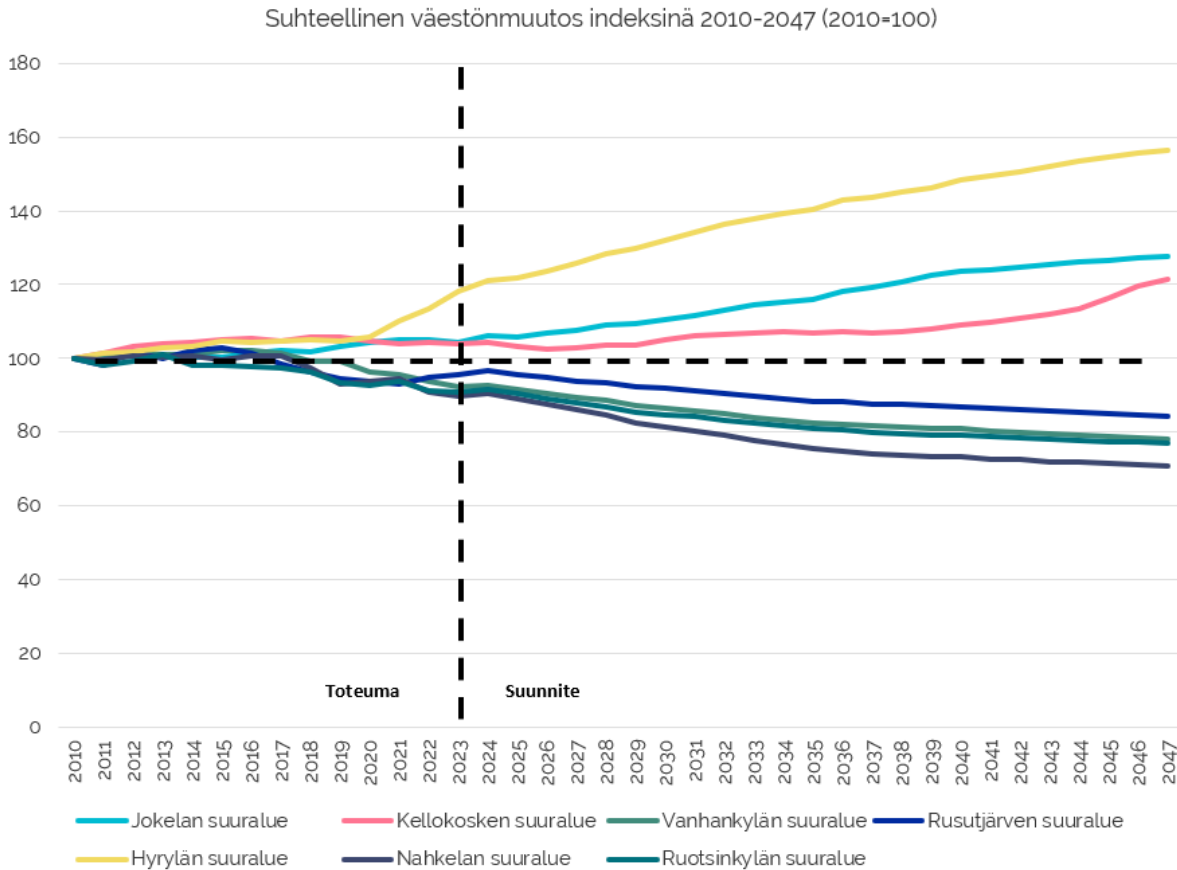
Väestösuunnitteessa pohjalettamana oleva vahva vetovoima ja volyymiltaan huomattava asuntotuotanto vaikuttavat etenkin työikäisen väestön kehitykseen. **Työikäisten määrä kasvaa huomattavasti, etenkin yli 35-vuotiaiden ikäryhmissä.** Jos kunnan vetovoima tai asuntotuotannon volyymi heikkenevät, myös työikäisen väestön kehitys heikkenee suoraan tämän seurauksena.

Voimakkaasta työikäisten kasvusta huolimatta työikäisen väestön osuus laskee, sillä eläkeikäinen väestö kasvaa voimakkaasti väestön ikääntymisen seurauksena. **Ikääntyminen on varma seuraus kunnan nykyisestä ikärakenteesta:** tulevan väestönkasvun taso vaikuttaa vain vähän iäkkään väestön kehitykseen. Iäkkäät ikäryhmät kasvavat lähes vastaavasti suunnitejakson aikana, vaikka kunta ei saisi lainkaan muuttovoittoja.

Kuvio 4. Kieliryhmittäinen väestönkehitys vuosittain Tuusulassa 2011–2023 ja suunnitteen mallinnos 2024–2047

Vieraskielisen väestön kehitys oli 2010-luvulla vahvaa ja säilyy suunnitteessa vahvana. Kasvu nojaa kaikkiin osatekijöihin: ryhmän nuori ikärakenne tukee kasvua. **Vieraskielisten määrä kasvaa suunnitejakson aikana suhteellisen tasaisesti:** koko suunnitejakson aikana kieliryhmä kasvaa 6 000 henkilöllä. Kotimaisten kieliryhmien kasvu nojaa ensisijaisesti jatkuviin muuttovoittoihin muusta maasta, sillä syntyneiden ja kuolleiden erotus on kotimaisissa kieliryhmissä heikko iäkkään ikärakenteen takia. On huomionarvoista, että merkittävä osa vieraskielisistä on maassa pidempään asuneita tai maassa koko ikänsä asuneita.

Kuvio 5. Kuviossa on tarkasteltu Tuusulan suuralueiden suhteellista väestönkehitystä suunnitteessa vuosien 2010–2047 aikana indeksinä (2010 = 100).

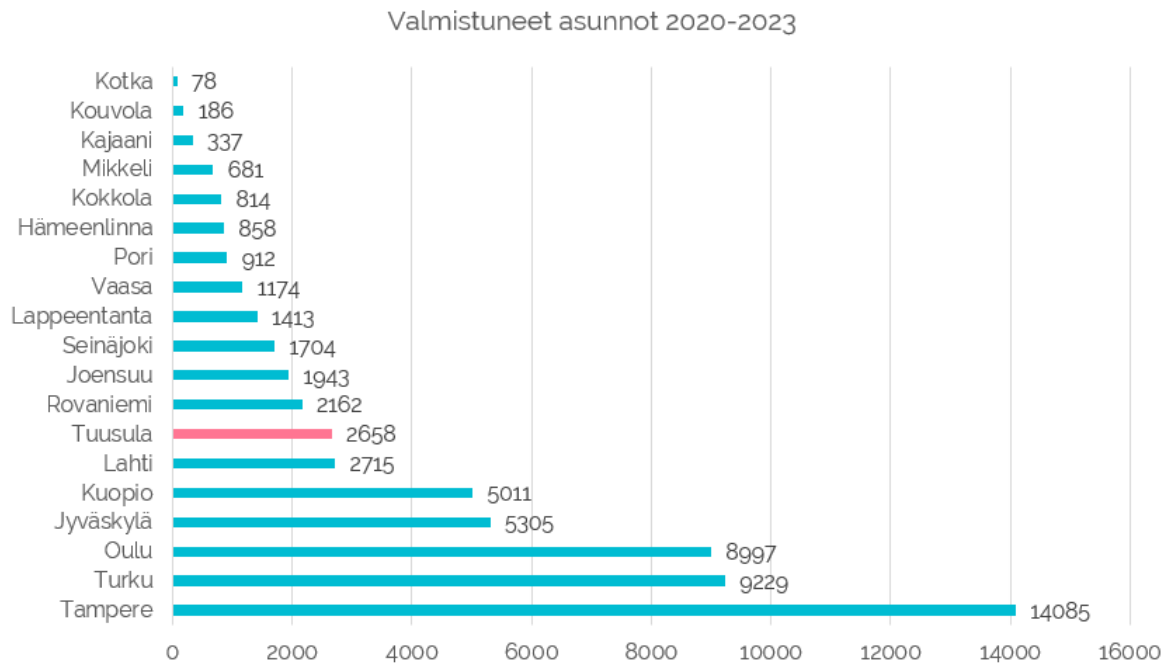
Kunnan voimakkaasta väestönkasvusta huolimatta, alueellinen väestönkehitys (kuvio 5.) jakautuu suuralueiden välillä epätasaisesti. Kasvun epätasaisuus heijastelee osin asuntotuotannon eroja ja toisaalta osin alueiden väestörakenteen ja vetovoiman eroja. **Kasvun painopiste on erittäin vahvasti Hyrylän suuralueella**, jossa etenkin Rykmentinpuiston väestö kasvaa huomattavasti. Hyrylän suuralueen väestö kasvaa 8 300 henkilöllä vuoteen 2047 mennessä, joka on noin 80 % koko kunnan kasvusta. Jokelan alueella väestö kasvaa kohdallaisesti, mutta Kellokosken tapahtuu vain vähäistä väestönkasvua 2040-luvun lopulla. Alueiden Hyrylää heikompi väestönkehitys heijastelee suuralueiden heikompaa vetovoimaa ja tämän jatkumista tulevaisuudessa. Muilla suuralueilla väestö uhkaa vähentyä (vuosien 2010–2023 tavoin), pitkälti kuolleiden enemmyyden sekä asutuskuntien keskikoon pienentymisen seurauksena.

Ikäryhmittäinen kehitys ei ole identtistä vaan vahvasti eriytynyttä kunnan sisällä. Lasten ikäryhmien supistuminen koskettaa etenkin Hyrylän ulkopuolista kuntaa, kun taas lasten määrä kasvaa merkittävästi Hyrylässä, siirtäen osin myös sivistyspalveluiden tarvetta kunnan sisällä. Esimerkiksi peruskoululaisten ja varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvu on ensisijaisesti Hyrylän palvelutarpeen kasvua, sivistyspalveluiden tarve elpyy huomattavasti hitaammin Jokelan ja Kellokosken alueilla. Myös työikäisen väestön kasvu painottuu etenkin Hyrylään, jossa asuntotuotanto on hyvin huomattavaa. Työikäinen väestö taas vähenee haja-asutusalueilla. Eläkeikäinen väestö kasvaa kaikkialla kunnassa, mutta iäkkäimmän väestön kasvu painottuu alueille, joista löytyy sopivia asumisen ratkaisuja. Samalla etenkin iäkkäimpien ryhmässä asutopolitiikka, mutta myös sote-palveluiden sijoittuminen (ja täten hyvinvointialueen toimet) vaikuttavat kehityksen kohdentumiseen.

Väestösuunnite on laskelma aiemman kehityksen ja olettamien pohjalta. Todellinen toteuma tulee osin poikkeamaan suunnitteesta. Suunnitteeseen liittyy aina merkittäviä epävarmuustekijöitä.

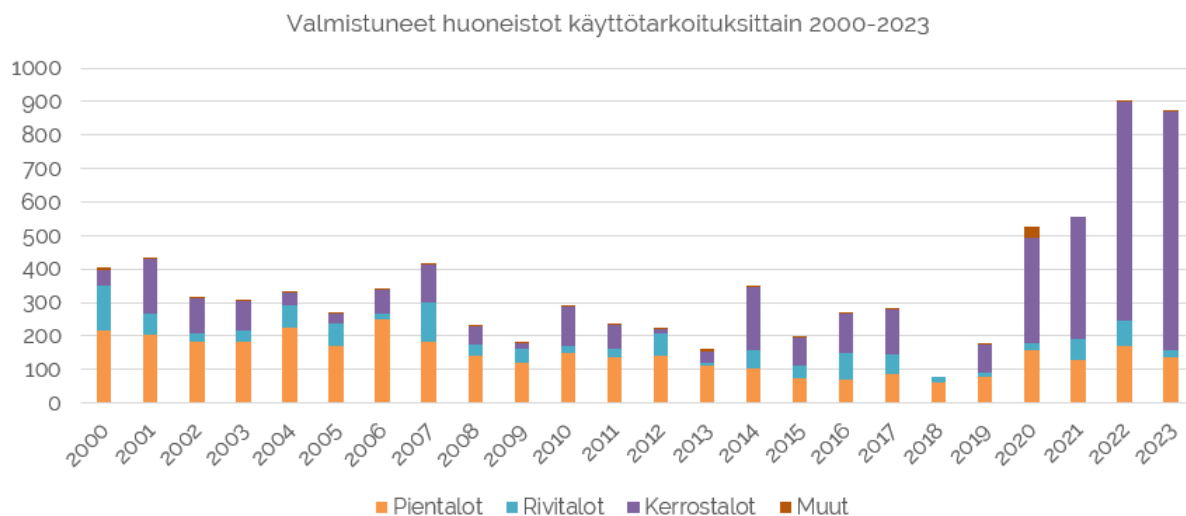
Asuminen

Tuusulan asuntotuotanto on ollut voimakasta 2020-luvun alussa. Asuntotuotantoa on vauhdittanut etenkin kerrostalorakentaminen. Tuusulan asuntotuotanto on ollut voimakasta verrattuna muiden KUUMA-kuntien ja myös koko maan asuntotuotantoon: Tuusulan asuntotuotannon volyyymi on vastannut lähes suurta kaupunkia.

Kuvio 1. Valmistuneet asunnot Tuusulassa ja kaupungeissa. Lähde: Tilastokeskus, rakentaminen ja rakennustuotanto -tietokanta

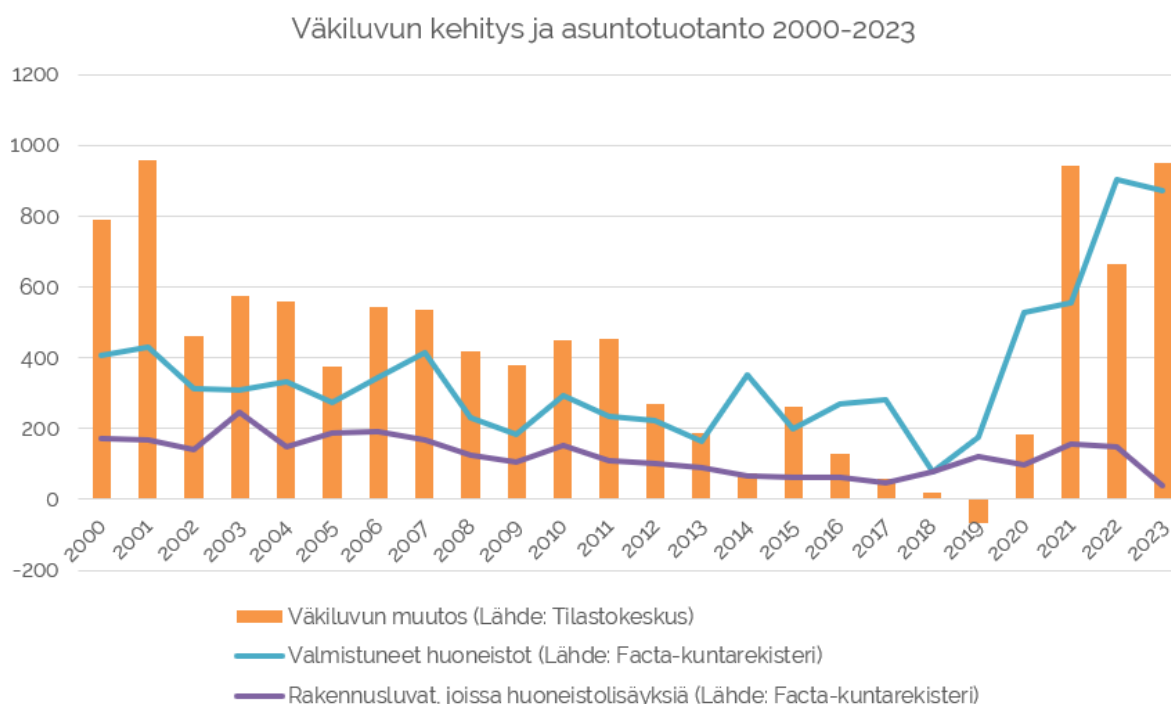
Viimeisenä kolmena vuonna kuntaan on rakentunut asuntoja ennätysmäärät (Kuvio 1.). Viime vuonna (v. 2023) valmistui 873 asuntoa ja vuotta aikaisemmin (v. 2022) 902 asuntoa. Kunta on ylittänyt neljänä viime vuotena Helsingin seudun kuntien, valtion ja HSL:n välisessä MAL-sopimuksessa sovitun asuntotuotantotavoitteen (Tuusulan asuntotuotantotavoite vuosina 2020–2023 on ollut 462 asuntoa/vuosi).

Kuvio 2. Valmistuneet huoneistot käyttötarkoituksittain. Lähde: Facta Kuntarekisteri, Tuusulan kunta.

Tuusulan asuntokanta kasvoi 2000-luvulla pääosin pientalojen muodossa, kun taas 2020-luvun alkuvuosina asuntokannan kasvu on tapahtunut pääosin kerrostalorakentamisen seurauksena (Kuvio 2.). Myös pientalotuotanto on ollut vilkasta verrattuna 2010-luvun maltillisempiin vuosiin. Viime vuosina valmistuneiden asuntojen huoneistotyytit ja hallintamuodot ovat monipuolistaneet Tuusulan asuntokantaa.

Kuvio 3. Lähde: Tilastokeskus ja Facta Kuntarekisteri, Tuusulan kunta.

Muuttoliikkeellä ja rakentamisella on Tuusulan väestönkasvuun merkittävä vaikutus. Mitä paremmin asuntotuotanto vastaa muuttajien tarpeisiin, sitä enemmän Tuusulan on mahdollista saada muuttovirtoja. (Kuvio 3.)

Kunnan väestörakenne muuttuu tulevien vuosikymmenten aikana väestön ikääntyessä. Etenkin yli 75-vuotiaiden voimakas kasvu tulee muuttamaan myös asumisen tarpeita. Myös asuntokuntien määrä kasvaa tulevaisuudessa väestön ikärakenteen ja yksin asuvien määrän kasvun vuoksi. Asuntotuotannossa tuleekin olla tarjolla mm. ikääntyville ja yhden henkilön asutokunnille sopivia asumisen ratkaisuja.

Korkojen ja rakennuskustannusten nousu sekä asuntokaupan hidastuminen näkyvät jo viime vuonna asuntorakentamisen aloitusten merkittävänä laskuna vuoteen 2022 verrattuna: Vuonna 2023 aloitettiin 230 asunnon rakentaminen, kun vuonna 2022 aloitettiin 975 asunnon rakentaminen. Edelleen kuluvana vuonna on asuntorakentamisen aloituksia ollut poikkeuksellisen vähän niin Tuusulassa kuin koko maan tasolla. Vuonna 2024 valmistuu vielä nyt rakenteilla olevia kerrostaloasuntoja, mutta vuodelle 2025 odotetaan hyvin maltillista asuntotuotantoa.

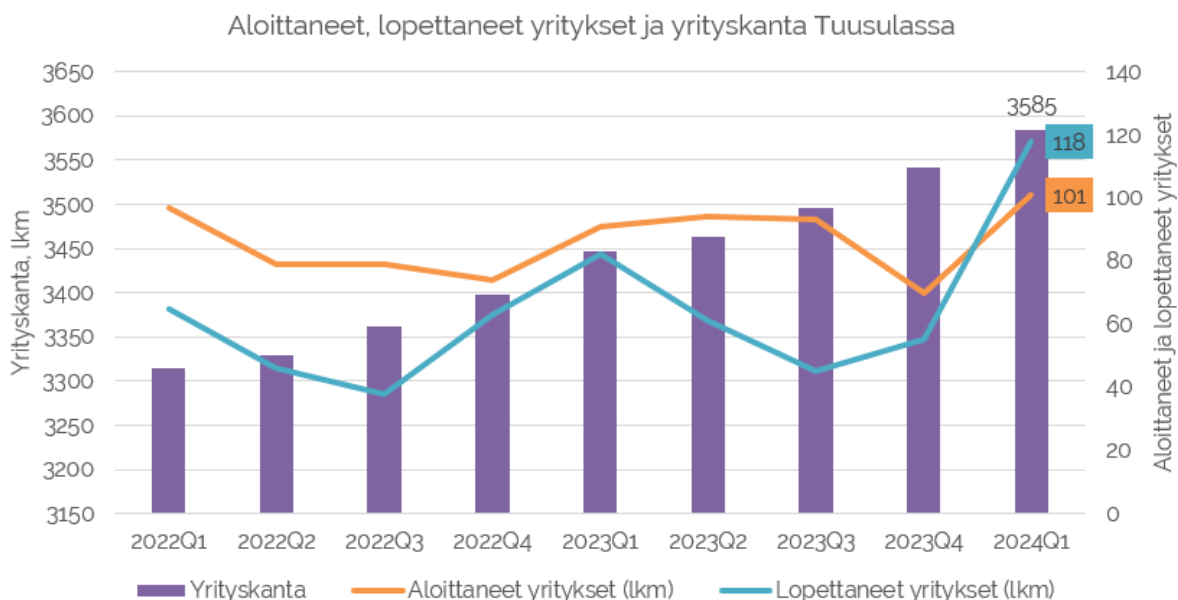
1.2.2 Elinkeinot ja työllisyys

Elinkeinot

Elinkeinojen toimintaympäristö on olennaisesti muuttunut viime vuosina usean eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Suhdannepohja saavutettiin vuoden 2024 aikana. Koronapandemian ja laskusuhdanteen vaikutuksista toipuminen on etenkin palvelualoilla hidasta. Suhdannenäkymät kuitenkin kohenevat, ja taloudellinen epävarmuus hälvenee vähitellen. Samalla rahoitusmarkkinoilla odotetaan korkotason laskevan asteittain. Työllisyyden koheneminen ja ansioiden nousu vahvistavat ensi vuonna ostovoimaa.

Rahoituksen korkea hinta ja heikko saatavuus on vaikuttanut voimakkaasti yritysten investointimahdollisuuksiin, mutta vuoden 2025 näkymät ovat toiveikkaammat. Teollisuustonttien kysyntä on ollut erityisesti Etelä-Tuusulassa vilkasta sekä myös muut alueet ovat kiinnostaneet. Rakennusala on toimipaikkojen määrässä mitattuna suurin toimiala Tuusulassa, joten asuntomarkkinoiden uudistuotannon jäähtyminen ja saneerausten lykkääminen ovat edelleen merkittävä uhka ja riski kunnan yrityksille.

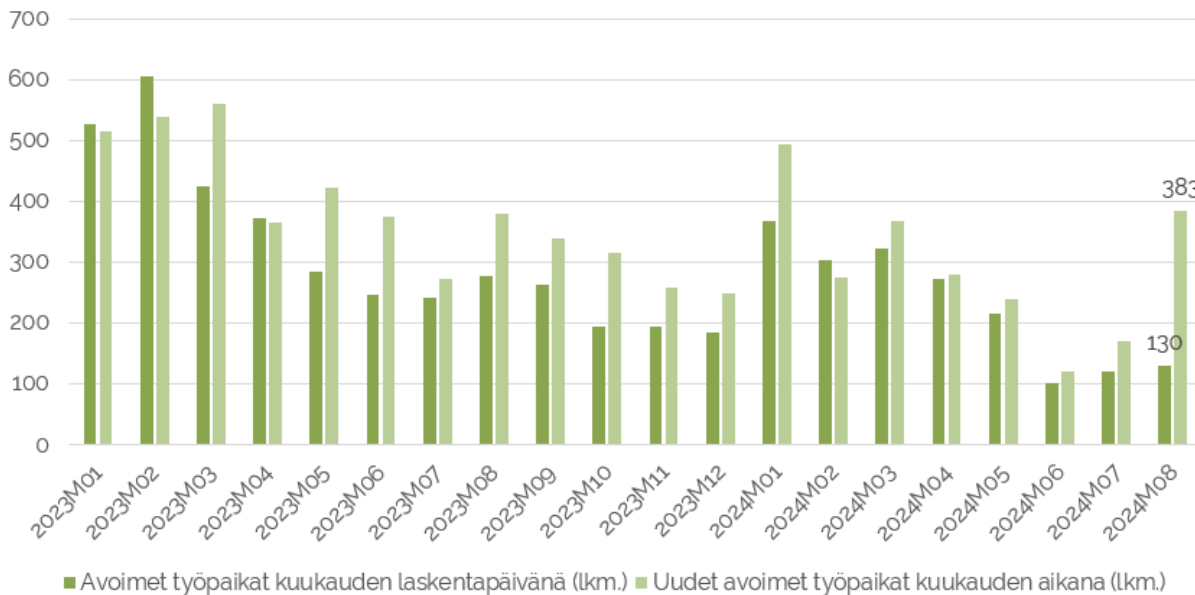
Yritysten tulevaisuuden haasteena on osaavan ja toimintaympäristön muutoksiin sopeutuvan työvoiman puute, kun talous lähtee nousuun. Tulevaisuudessa työvoimapula uhkaa useita toimialoja, joten on syytä varautua myös työperäisen maahanmuuton sekä joukkoliikenteen edistämiseen työpaikka-alueillemme. Uusien työpaikkojen syntymisen näkökulmasta on myös hyvä, että Tuusulan yritysten nettoperustanta on ollut voimakkaasti positiivista. Vuoden 2024 ensimmäisen vuosineljänneksen tilanteessa on nähtävissä erityisesti rakennusalan laskusuhdanne. Uusien työpaikkojen syntyminen Tuusulaan, erityisesti Rykmentinportin yritysalueelle on vahvistanut Tuusulan myönteistä asukasmäärän kehitystä. Tuusulan erinomainen sijoitus (4.) WSP:n elinvoimatutkimuksessa vuonna 2023 kertoo muun muassa kunnan vetovoimasta asukkaiden suhteen ja palveluverkon uudistuksen vaikutuksista.

Kuvio1. Tuusulan yrityskanta (vasen akseli) sekä Tuusulassa aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä (oikea akseli) kvartaaleittain vuosina 2022–2024. (Tilastokeskus, yrityskantatilastot)

Työllisyys

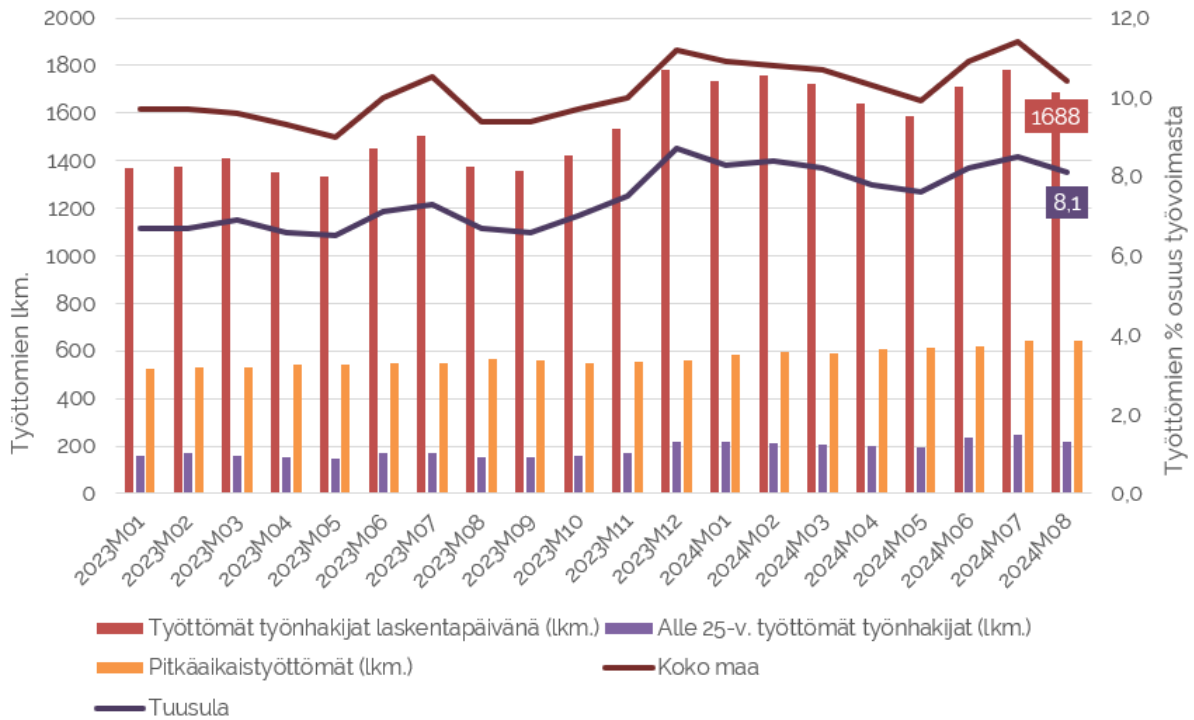
Työmarkkinat ovat olleet murroksessa muutaman viime vuoden ajan. Elokuussa 2024 uusien avoimien työpaikkojen lukumäärä oli Uudenmaan alueella laskenut 57,6 % vuoden takaisesta vertailuajankohdasta (ELY-keskus, Uudenmaan työllisyyskatsaus 8/24). Myös Tuusulassa avointen työpaikkojen lukumäärä on ollut lievässä laskussa vuoden 2023 ja 2024 aikana (Kuvaaja 1).

Kuvaaja 1. TE-toimistoihin ilmoitetut avoimet työpaikat kuukauden laskentapäivänä Tuusulassa sekä kuukauden aikana ilmoitetut uudet avoimet työpaikat Tuusulassa. Kuukausittain 1/23–8/24.

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työllisyysennusteessa (5/2024) todetaan, että työttömyyden kasvun huippu alkaa olla takanapäin. Pitkäaikaistyöttömyyden ennustetaan kasvavan vielä koko kuluvan vuoden ajan. Heikko talouskehitys näkyy työvoiman kysynnän laantumisenä. Avoimia työpaikkoja on ollut vain puolet siitä, minkä verran niitä oli koronakriisin jälkeen. Työllisyysasteen ennustetaan laskevan tänä vuonna, mutta vilkkaan maahanmuuton ansiosta työllisten määrä ei käänny laskuun. Valtakunnallisesti vuonna 2025 työllisten määrän ennustetaan kasvavan talouskehityksen ja maahanmuuton ansiosta 16 000 työllisellä, ja vuonna 2026 vielä 29 000 työllisellä lisää. Talouden taantuman vaikutus näkyy eniten rakennusalan työpaikoilla, joissa työllisyys on vähentynyt vuoden 2023 alusta lähtien ja on nyt alimmillaan 25 vuoteen. Valtakunnallisesti myös teollisuuden työpaikoilla on ollut mm. lomautuksia, mutta ennusteen mukaan teollisuuden työllisyys voi lähteä lievään kasvuun tulevina vuosina. (TEM, lyhyen aikavälin ennuste, 5/2024.)

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä ELY-keskuksen alueellisessa kehitysnäkymäennusteessa (keväät 24) Uudenmaan alueesta todetaan, että alueella ei ole nähty äkillisiä muutoksia talouden ja työllisyyden osalta. Talouden yleinen taantuma ja heikko suhdannetilanne näkyy Uudenmaan alueen työmarkkinoiden tilanteessa. Tämä huomioiden Uudenmaan työllisyystilannetta voidaan pitää hyvänä, eivätkä pahimmat ennusteet ole alueella toteutuneet. Helsingin seutukunnan kevään 2024 tilannekuvaan verraten arvioidaan, että seuraavan vuoden kuluessa elinkeinoelämä ja yritystoiminta elpyvät, työttömyyden määrässä voi tapahtua hetkellistä heikentymistä sekä työvoiman saatavuus säilyisi seutukunnan alueella ennallaan. (TEM julkaisu 2024:18).

Kuvaaja 2. Työttömien, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien lukumäärä Tuusulassa (vasen asteikko, palkki). Työttömien työnhakijoiden % osuus työvoimasta Tuusula ja koko maa (oikea asteikko, viiva). Kuukausittain, 1/2023–8/2024. (Tilastokeskus, TEM työnvälitystilastot)

Tuusulan kuntalaisten työllisyystilanne oli koko maan tilanteeseen verraten hyvä vuonna 2024 (Kuvaaja 2.). Elokuussa 2024 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Tuusulassa oli 8,1 %, koko maan vastaavan lukeman ollessa 10,4 %. Tuusulassa oli elokuun tilaston laskentapäivän ajankohtana yhteensä 1688 työtöntä työnhakijaa. Pitkäaikaistyöttömien lukumäärä Tuusulan alueella on viimeisten vuosien aikana vaihdellut 500 ja 600 henkilön välillä, mutta vuoden 2024 aikana lukumäärä on hieman kasvanut työttömien kokonaismäärän mukana- elokuussa 2023 kunnassa oli 645 pitkäaikaistyötöntä. Nuorisotyöttömyys on Tuusulassa ollut valtakunnan tasoa matalampaa, mutta kehitys seuraa valtakunnallista trendiä. Elokuussa 2024 nuoria, alle 25-vuotiaita työnhakijoita oli 220. (Tilastokeskus, TEM työnvälitystilastot 8/24.)

Elokuussa 2024 ulkomaisen työvoiman (TK:n työssäkäyntitilasto) määrä Tuusulassa oli 1206 henkilöä, joista työttömiä työnhakijoita oli 253 henkilöä. Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus koko ulkomaisesta työvoimasta oli 21 %, joka on pienempi kuin vastaava luku koko Suomessa (25,6 %). (Tilastokeskus, TEM työnvälitystilasto).

1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT	29
1.3.1 Yleinen taloustilanne	30
1.3.2 Kuntatalous	31
1.3.3 Tuusulan kunnan talous	33

1.3.1 Yleinen taloustilanne

Valtiovarainministeriön syksyn ennusteen (23.9.2024) mukaan Suomen bruttokansantuote supistuu 0,2 % vuonna 2024. Maailmankaupan tahmeus hidastaa Suomen ulkomaankaupan elpymistä vuonna 2024. Suomen vientikysyntä on heikkoa, kun päämarkkinat, Yhdysvaltoja lukuun ottamatta, eivät ole vielä lähteneet odotettuun kasvuun. Varovaisia viitteitä ulkomaankaupan piristymisestä voidaan kuitenkin nähdä uusien tilausten noususta sekä korkotason virkistävästä vaikutuksesta. Saksan talouden heikko tila voi johtaa taantumaan, joka voi heijastua myös Suomen talouteen. Teollisuudella ja viennillä on suuri paino Saksan taloudessa ja Saksa on yksi tärkeimmistä vientimaista. Suomen viennin kivijalka ovat investointihyödykkeet, joille ei juuri nyt ole kysyntää Saksaan talouden hyytymisen johdosta.

Kaupan toimialoilla vuoden 2024 näkymät ovat heikot. Kaupan myynnin määrä on tammi-kesäkuussa vähentynyt tukkukaupassa yli 4 prosenttia ja vähittäiskaupassa prosentin vuotta aiemmasta.

Teollisuustuotannon lasku jatkui alkuvuonna, tähän ovat vaikuttaneet sekä lakkoilu että edelleen hyvin heikko vientikysyntä. Tämän lisäksi uudet tilaukset olivat vielä laskussa alkuvuonna 2024. VM arvioi vaikeimman vaiheen kuitenkin olevan takanapäin. Teollisuuden suhdanteet kääntyivät kesällä positiivisen puolelle ensimmäistä kertaa yli kahteen vuoteen, kun tilannetta arvioidaan odotusten perusteella.

Rakentaminen on vähentynyt jyrkästi vuodesta 2022 lähtien ja viime vuonna rakentamisen arvonlisäys laski lähes 16 prosenttia. Tuotannon suhdannekuvaaja ja luottamus ennakoivat, että pohja saavutetaan tämän vuoden aikana. Arvonlisäyksen arvioidaan vähenevän edelleen, kaikkiaan melkein 8 prosenttia. Erityisesti asuntorakentaminen on varsin matalalla tasolla. Kun rakentamisen elpyy, on kasvu vuosina 2025 ja 2026 varsin nopeaa, mutta siitä huolimatta rakentamisen tasossa jäädään selvästi alle aiemman tason.

Maailmantalouden ennustekuvaan liittyvien riskien tasapaino on hieman aiempaa heikompi. Geopoliittisina riskeinä nähdään muun muassa Lähi-idän konfliktin eskaloituminen, mikä voisi nostaisi energian hintaa ja heikentäisi markkinoita. Protektionismin kasvu ja maailmantalouden blokkiutuminen haittaisivat laajasti maailmantalouden elpymistä. Kiinan kiinteistösektoriin liittyvien riskien ei arvioida laantuneen. Euroalueen elpyminen odotettua nopeammin nopeuttaisi maailmantalouden kasvua. Erityisesti tämä koskisi teollisuuden odotettua vahvempaa kehitystä, lisäksi Yhdysvaltojen talouden odotettua nopeampi kasvu piristäisi maailmantaloutta. Geopoliittisten jännitteiden lientyminen lisääisi maailmanlaajuisesti luottamuksen ilmapii-riä. Maailmantalouden kasvu hidastuu 3,0 %:iin vuonna 2025 ja edelleen 2,9 %:n tasolle vuonna 2026.

Valtionvarainministeriön syksyn 2024 talouskatsauksen mukaan Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntymisen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Kotimaisen kysynnän kasvua hidastaa ja hintoja nostaa ennustejakson alussa julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus. Työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa ennustejakson läpi. Työllisyyden arvioidaan laskevan vuonna 2024, mutta vuodesta 2025 lähtien työllisyys kasvaa tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta.

Työllisten määrän arvioidaan vähentyvän puoli prosenttia vuonna 2024, talouden taantumana vuoksi työvoiman kysyntä on heikkoa. Sekä palveluissa että teollisuudessa on tänä vuonna ollut viime vuotta vähemmän työpaikkoja. Tämän lisäksi elinkeinoelämän suunnitelmissa on työllistää selvästi vähemmän ihmisiä etenkin jalostustoimialoilla. Työttömyysasteen arvioidaan nousevan kahdeksaan prosenttiin koko taloudessa vuonna 2024.

Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on julkisen talouden sopeutuksesta huolimatta varsin vahvaa ja työllisyys lisääntyy keskimäärin lähes prosentin verran vuosittain. Työllisyyden kasvu on laaja-alaista ja sitä tukee myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024.

Vuonna 2024 julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteen. Talouden elpymisen ja hallituksen toimenpiteiden myötävaikutuksesta alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua. Alijäämäarvio on 3,2 prosenttia vuonna 2025 ja 2,1 prosenttia vuonna 2028. Ennustejakson alussa valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti. Vuonna 2024 velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen. VM:n ennusteen mukaan velkasuhde kasvaa lähivuosina ja julkinen talous pysyy alijäämäisenä koko ennustejakson.

Suomen talouden ennuste bruttokansantuotekehityksen suhteen on positiivinen vuosina 2025 ja 2026. Riskinä lyhyellä aikavälillä nähdään edelleen palkkojen nousun vaikutus sekä geopolittisista jännitteistä seuraavat hintavaikutukset. Tämän lisäksi rahtihintojen pysyminen korkealla voi välittyä hintoihin enemmän kuin mitä nyt on ennustettu. Pitkän aikavälin riskinäköymissä on mahdollista, että globalisaation hidastuminen edelleen, mahdolliset kauppakiistat, tuotantoketjujen kriisivarmuuden parantaminen, sekä ilmastonmuutoksen torjunta ja sen vaikutukset nostavat hintoja tulevina vuosina totuttua enemmän.

Kansantalouden tunnuslukuja	VM:n ennuste 23.9.2024					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BKT:n muutos	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Kuluttajahintojen muutos	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Työttömyysaste	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	76,6	81,7	84,0	84,8	85,2	86,0
Lyhyet korot (euribor 3 kk)	3,4	3,7	2,5	2,0	2,0	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v)	3,0	2,9	2,7	2,7	2,6	2,6

1.3.2 Kuntatalous

2024

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun vuoteen 2023 kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat kuntataloudesta. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 miljardilla eurolla 3,0 miljardiin euroon. Toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Arvion perusteella kuntien verotulot laskevat lähes viisi prosenttia vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävin vaikutus on kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuva sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 miljardin euron verohäntä. Tämän lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot kasvavat reippaasti, mitä osaltaan selittää hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa. Kuntien valtionosuudet laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi. Talouden kehitys vuonna 2024 on heikompi BKT-mittarin perusteella, muutos on negatiivinen -0,2 % kuluvana vuonna.

2025–2029

VM painelaskelman perusteella kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino syvenee toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025, -2,0 miljardiin euroon vuonna 2026 sekä -2,1 miljardiin euroon vuonna 2027. Sen jälkeen, kun valtionosuuksiin tehtävät takautuvat sotevähennykset ja hallituskauden aikainen indeksijarru poistuvat, niin toiminnan ja investointien rahavirta asettuu -1,9 mrd. euroon vuonna 2028. Kuntien vuosikatteen eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainakanta oli noin 19,9 mrd. euroa. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat kasvattavat lainakannan 28,0 mrd. euroon vuonna 2028. Kuntatalouden menot voivat osoittautua painelaskelmaa maltillisemmiksi, mikäli kunnat ja kuntayhtymät pystyvät sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. On kuitenkin huomattava, että VM:n painelaskelmassa ole vielä ennakoitu, miten kuntien hyvinvointialueille vuokraamien sote-kiinteistöjen lain mukaisen vuokra-ajan päätyminen vuonna 2026 vaikuttaa kuntien saamiin vuokratuloihin ja sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kehyskauden loppua kohden kaikkien kuntakoryhmien toiminnan ja investointien rahavirta painuu negatiiviseksi, noin -327 euroa asukasta kohden koko maan tasolla. Kuntakoryhmittäisessä tarkastelussa on suuria eroja ryhmien välillä. Vuonna 2024 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan 15, mikä on hieman enemmän kuin edeltävänä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan merkittävästi tarkastelukauden loppua kohden. Negatiivinen vuosikate kertoo kunnan käyttötalouden rakenteellisista ongelmista, jotka vaativat korjaamista.

Kuntien taloudellinen kantokyky ja maksukyky ovat kuitenkin pidemmällä aikavälillä uhattuna, jos toiminnan ja investointien rahavirta on pysyvästi negatiivinen. Kuntien velkakestävyyttä arvioitaessa tulisi siten huomioida aina kokonaisuus tulevat odotetut tulot ja menot suhteessa nykyiseen nettovelkataakkaan. Toiminnan ja investointien rahavirran ohella on syytä siis tarkastella myös suhteellista velkaantuneisuutta ja tilikauden tuloksen kehitystä ajassa.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,4 % vuodessa vuosina 2025–2027. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimuskäsit tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025. Volyymimuutos aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä. Samalla kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajenee. Uudistuksen jälkeen työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen. Kuntatalouden herkkyyssuhdannevaihteluille kasvaa.

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025. TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menoläpysäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi. Tämä johtuu siitä, että valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskeutuneiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti.

Julkisen talouden suunnitelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,2 miljardia euroa. Valtionosuutta kasvattaa vuonna 2025 TE-uudistuksen voimaantulo sekä pysyvä 277 miljoonan euron valtionosuuden lisäys vuodesta 2025 lähtien. Valtiolta kunnille siirtyvien TE-palveluiden rahoitus on noin 658 miljoonaa euroa. Kunnille korvataan valtionosuuksien kautta työttömyysetuusten laajeneva rahoitusvastuu. Korvaus lisää kuntien valtionosuutta 216 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 alkaen. Vuodesta 2025 voimaantulevat TE-palveluihin liittyvät tehtävä- ja rahoitusmuutokset pienentävät kuntien kustannuksia ja valtionosuusrahoitusta nettomääräisesti noin 51 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksista vuodelle 2025 päätetään valtiovarainministeriössä joulukuun lopulla.

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä noin 13,9 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot alenevat vajaalla 5 prosentilla. Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024.

VM:n arvioiden mukaan laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelujakson aikana. Pienemmissä kuntakokoryhmissä laskennallinen veroprosentin korotuspaine kasvaa joinakin vuosina merkittävästi. Laskennallisen korotuspaineen kehitys näkyy myös negatiivisena vuosikatteena ja tilikauden tuloksena.

1.3.3 Tuusulan kunnan talous

2024

Tuusulan vuoden 2024 verotulot ovat viimeisimmän ennusteen mukaan ylittämässä talousarvion mukaisen tason noin kaksi miljoonaa euroa. Verokertymien vuotta 2023 heikompi kehitys johtuu siitä, että edellisvuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat kuntataloudesta.

Tilikauden 2024 ennustetaan olevan 4,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kunta-alan sopimusten palkankorotusvaikutukset sekä varhaiskasvatuksen kasvanut kysyntä ja lapsimäärät aiheuttavat painetta käyttötalouden henkilöstökustannusten kasvuun.

Bruttoinvestointien määrän arvioidaan olevan kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen osalta yhteensä noin 92,4 miljoonaa euroa. Lainamäärän arvioidaan olevan vuoden lopussa 262 miljoonaa euroa, joka on 62,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Lainamäärän muutos asukasta kohden on noin 1 400 euroa. Lopullinen lainamäärä arvioidaan tammi-syyskuun neljännesvuosiraportin yhteydessä.

TE-palvelujen, työttömyysturvavastuun laajeneminen sekä eräiden kotoutumispalveluiden muutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Kunnat vastaavat jatkossa TE-palveluista sekä työttömyysturvan laajentumisesta, jolloin alttius suhdannevaikutuksille kasvaa. Työvoimapalveluiden sekä eräiden kotoutumispalveluiden järjestämisestä koskeva rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta. Uusiin ja laajeneviin valtionosuustehtäviin myönnetään 100 prosentin valtionosuus koko maan tasolla. On kuitenkin tiedostettava se, että rahoituksen kohdentuminen kustannuksia vastaavasti voi vaihdella kunnittain. Vaikutusten tasaimiseksi rahoitusmalliin sisältyy kahden vuoden siirtymäaika.

Uudistuksen yhteydessä kunnille siirtyy nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Laajeneva rahoitusvastuu korvataan kunnille pysyvällä valtionosuuden lisäyksellä. Korvaus määritetään poikkileikkaustilanteen mukaan vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvaus tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Kansaneläkeindeksi on kuitenkin jäädytetty vuosille 2024–2027.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Tuusulan kunnan valtionosuudet ovat vuonna 2025 noin 31 miljoonaa euroa, joka sisältää TE-palvelujen, työttömyysturvavastuun laajenemisen sekä kotoutumispalvelujen järjestämisen muutokset. Muutostilanteessa eri tehtävien laskennalliset vaikutukset ovat eriteltävissä, mutta eivät enää jatkovuosina.

2025

Talousarvion nettomenot 117,6 miljoonaa euroa kasvavat vuoden 2024 tilinpäätösennusteeseen verrattuna noin 4,8 prosenttia (5,3 miljoonaa euroa). Talousarvion ulkoiset toimintakulut 165,5 milj. euroa kasvavat vuoden 2024 tilinpäätösennusteeseen verrattuna noin 4,9 prosenttia (7,7 milj. euroa). Vuoden 2025 talousarvion vuosikate on 23,7 milj. euroa ja tilikauden ennakoidaan päätyvän lievästi ylijäämäiseksi, 0,3 milj. euroon.

Kunnan ja liikelaitoksen yhteenlasketut ulkoiset investointimenot ovat 62,4 miljoonaa euroa (87,9 miljoonaa euroa vuonna 2024). Toiminnan ja investointien rahavirta on 35,8 miljoonaa euroa negatiivinen (63,8 miljoonaa euroa vuonna 2024). Investointien tulorahoitusprosentti on talousarviossa noin 38,4 %. Suurimmat investointimenot kohdistuvat rakennuksiin 28,5 miljoonaa euroa, kunnallistekniikkaan 15,2 miljoonaa euroa ja vesi- ja viemäriverkostoon noin 7,1 miljoonaa euroa.

Lainamäärän arvioidaan kasvavan 37,6 miljoonaa euroa vuonna 2025. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan olevan 7 103 euroa vuoden 2025 lopussa. Investointiohjelma on mittava. Lainamäärän arvioidaan kasvavan taloussuunnitelmakausien aikana ja nousevan enimmillään vuonna 2029 noin 353 miljoonaan euroon. Merkittävien investointien jälkeen, taloussuunnitelmakauden loppua kohden tavoitteena on taittaa lainamäärän kasvu. Toimenpiteet kunnan elinvoiman ja verotulopohjan vahvistamiseksi sekä veto- ja pitovoimatoimet väestö- ja yrityskehityksen kasvattamiseksi ja ylläpitämiseksi, ovat avainasemassa. Toimintamenojen kasvun hillintään on kiinnitettävä huomiota talouden ja kasvun vaikutusten tasapainottamiseksi. Ydintoimintaan kuulumatonta, vajaakäytössä olevaa omaisuutta pyritään myymään.

1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	35
1.4.1 Verotulot	36
1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät	36
1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys	37
1.4.4 Valtionosuudet	37
1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut	38
1.4.6 Investoinnit	40
1.4.7 Rahoitus- ja lainat	41

1.4.1 Verotulot

Verotusta koskeva yleiskuva on se, että kuntien merkittävin tulonlähde ovat edelleen verotulot. Kevään 2024 kehysriihessä hallitus päätti kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä toimenpide vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025. Kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kuitenkin muutoksen aiheuttamaa kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Tästä huolimatta verorahoitus ei riitä kuntatalouden investointien rahoittamiseen. Monissa kunnissa välttämättömät investoinnit toteutetaan lainarahoituksella. Vuosikatteet eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina.

Kunnallisveron osuus verotuloista on arvioitu sote-verouudistuksen jälkeen olevan keskimäärin noin 71 prosenttia, yhteisöveron noin 12,5 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16,5 prosenttia. Kuntien verotulot ovat arvioilta noin 13,9 miljardia euroa vuonna 2024. Verotulot alenevat vajaalla 5 prosentilla vuoteen 2023 verrattuna. Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024.

Tuusulan kunnan vuoden 2024 veroprosentti on 7,10. Tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella. Kunnanvaltuustolle ehdotetaan Tuusulan vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 7,10 prosenttia. Kuntien pitää antaa verohallinnolle viimeistään 17.11.2024 tiedoksi veroprosenttinsa vuodelle 2025.

1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät

Hallituksen esittämät veroperustemuutokset parantavat kunnallisveron tuottoa nettomääräisesti reilulla 300 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä kasvattaa kunnallisveron tuottoa noin 340 miljoonalla eurolla. Eläketulovähennyksen pienentäminen kasvattaa kunnallisveron tuottoa arviolta noin 30 miljoonalla eurolla. Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus vastaavasti pienentää kunnallisveron tuottoa noin 40 miljoonalla eurolla. (Kuntaliiton veroennustekehikko 23.9.2024).

Vuodesta 2025 alkaen on esitetty selvästi alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseessä olevat maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat näin ollen kunnallisveron tuottoa arviolta noin 80 miljoonalla eurolla. Tämä ratkaisu ei ole veroperustemuutos ja se parantaa siten kunnallisveron tuottoa pysyvästi.

Tuusulan kunnallisverokertymään vaikuttavat keskeisesti yleisen talous- ja työllisyyskehityksen ohella muutokset väestön kasvussa sekä rakenteessa. Tuusulan kunnallisverokertymää on arvioitu uusimman, syksyn 2024 väestösuunnitteen mukaisesti. Kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 113,8 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kuntaliiton arvion mukaan yhteisöverojen kehitykseen liittyy tällä hetkellä epävarmuutta. Loppukesästä alkanut yhteisöveron verovuoden 2024 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun saakka. Loppuvuoden kehitys ei arvioiden mukaan näytä piristymisen merkkejä. Tämän perusteella Kuntaliitto on alentanut sekä kuluvaan että ensi vuoden yhteisöveron maksuunpano- ja tilitysennustetta noin 20 miljoonaa euroa per vuosi.

Kiinteistöverojen osalta Kuntaliitto ennustaa koko maan tasolla 2,6 %:n kasvua vuodelle 2025. Kiinteistöveron kehityksen osalta kuntaliiton ennuste tukeutuu verohallinnon kiinteistötietoihin. Kasvua kuntien kiinteistöverotuloissa edelliseen vuoteen nähden on arviolta noin 60 miljoonaa euroa. Tuusulan vuoden 2025 kiinteistöverokertymän kasvuksi arvioidaan 3,0 %, kuntaliiton ennuste Tuusulan osalta on -0,3 % vuodelle 2025.

Kuntaliitto ennustaa Tuusulan kiinteistöveroille vuosina 2026–2027 nollakasvua. Kunnan taloussuunnitelmassa on oletuksena 3,0 %:n kiinteistöveron kasvu vuosille 2026–2027.

1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys

Vuonna 2025 kunnalle ennustetaan kertyvän verotuloja nykyisillä veroprosenteilla yhteensä 104,2 milj. euroa. Verolajikohtaiset arviot perustuvat Kuntaliiton verotulojen ennustekehikkoon 23.9.2023 kuitenkin siten, että ennustetta on täsmennetty seuraavasti:

- Kunnallisveron arvioinnissa on käytetty Tuusulan uusimman väestösuunnitteen mukaisia väestön kasvuja. Vuoden 2024 lopun asukasluvuksi on arvioitu 42 168 ja vuoden 2025 asukasluvuksi 42 180, jonka jälkeen väestön kasvu jatkuisi noin prosentin vuodessa.
- Vuonna 2025 yhteisövero kasvaisi noin 5,2 %.
  - Kiinteistöveron kasvu oletus uudisrakentamiseen perustuen on 3,0 % vuonna 2025 ja on samaa tasoa myös jatkovuosina.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Tuusulan kunnan eri verolajien tuoton kehitys vuosina 2021–2023 sekä vuosien 2024–2027 arviot.

TILIVUOSI	2022	2023	2024**	2025**	2026**	2027**
Verolaji						
Kunnallisvero	188 925	90 985	81 306	88 895	92 025	98 562
<i>Muutos %</i>	7,3	-51,8	-10,6	9,3	3,5	7,1
Yhteisövero	13 679	9 267	7 593	7 988	7 964	8 399
<i>Muutos %</i>	8,9	-32,3	-18,1	5,2	-0,3	5,5
Kiinteistövero	14 583	15 378	16 455	16 948	17 457	17 981
<i>Muutos %</i>	11,1	5,5	7,0	3,0	3,0	3,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	217 187	115 630	105 354	113 832	117 446	124 942
<i>Muutos %</i>	7,6	-46,8	-8,9	8,0	3,2	6,4

Tuusulan kasvu tukeutuu vahvasti positiivisen muuttoliikkeen ja kasvavan yritystoiminnan laajenemisen myötä tapahtuvaan veropohjan kasvuun. Mittava investointiohjelma sekä kunnan kasvavan velkataakan hoitaminen luovat kuitenkin tulevana vuosina paineita veroprosenttien nostamiselle. Tuusula kuuluu 40 001–100 000 asukkaan kuntakokoryhmään, jonka osalta VM:n syksyn kuntatalousohjelman arvion mukaan laskennallinen veronkorotuspaine kyseisessä kuntakokoryhmässä on 1,4 prosenttiyksikköä vuonna 2025, 1,3 prosenttiyksikköä sekä vuonna 2026 että vuonna 2027 ja 1,0 prosenttiyksikköä vuonna 2028.

1.4.4 Valtionosuudet

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien ta-

kautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Julkisen talouden suunnitelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,2 miljardia euroa. Valtionosuutta kasvattaa vuonna 2025 erityisesti TE-uudistuksen voimaantulo sekä pysyvä 277 miljoonan euron valtionosuuden lisäys vuodesta 2025 lähtien. Kuntien peruspalveluiden hintaindeksin arvioidaan olevan 3,1 prosenttia vuodelle 2025, mikä lisää valtionosuutta noin 75 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukainen indeksijarru pienentää kuitenkin kuntien valtionosuutta noin 24 miljoonalla eurolla.

Kevään 2024 julkisen talouden suunnitelmassa valtiolta kunnille siirtyvien TE-palveluiden rahoitus on noin 658 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi valtionosuuksien kautta kunnille korvataan työttömyysetuuksien laajeneva rahoitusvastuu. Korvaus lisää kuntien valtionosuutta 216 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 alkaen. Vuodesta 2025 voimaantulevat TE-palveluihin liittyvät tehtävä- ja rahoitusmuutokset pienentävät kuntien kustannuksia ja valtionosuusrahoitusta nettomääräisesti noin 51 miljoonaa euroa. TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuntien valtionosuuksia ja vastaavasti menoja vuodesta 2025 eteenpäin.

Tuusulan kunnan vuoden 2025 valtionosuuksien arvioidaan olevan noin 31 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvavat noin 1,9 miljoonaa euroa talousarvioon 2024 nähden. Vuoden 2025 valtionosuuksien arvio perustuu valtiovarainministeriön syyskuun ennakkolaskelmiin. Valtionosuuksiin on vuodelle 2026 arvioitu yhden prosentin kasvu sekä vuosille 2027–2029 kahden prosentin kasvu.

Jatkossa kuntien valtionosuuksien määrään vaikuttavat yleisesti mm. julkisen talouden kehitys, valtionosuusjärjestelmän muutokset, uudet veroratkaisut ja sekä kunnille asetettävien tehtävien ja velvoitteiden muutokset. Tuusulan väkiluvun ja lapsimäärän kehityksellä on merkittävä vaikutus kuntamme valtionosuuden kehitykseen tulevina vuosina.

1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut

Kunnan vuoden 2025 toimintakatteen muutos on vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 10,0 % (muutos ennusteeseen nähden on 4,8 %). Ulkoisten toimintamenojen kasvu on vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 8,6 % ja vuoden 2024 ennusteeseen nähden 4,9 %. Vuonna 2026 toimintamenojen kasvuarvio on 2,5 % ja vuodesta 2027 eteenpäin 2,0 % vuotuinen kasvu. Kuntien palkkaratkaisun mukainen sopimus on voimassa vuoden 2025 huhtikuun loppuun. Palkankorotusten vaikutus vuodelle 2025 on arvioitu 2,8 %:n mukaisesti.

Tuusulan vuoden 2025 talouden kehitystä tukee viimeisen kahden vuoden toteutunut vahva muuttovoitto, alhainen työttömyysaste sekä hyvä ansiotulojen kehitys. Väestökasvun painopiste on erittäin vahvasti Hyrylän suuralueella. Asuin- ja työpaikkatonttien kysynnän ja kauppojen ennustetaan säilyvän hyvällä tasolla. Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ennakoitaan asettuvan 12,2 miljoonaan euroon (2024 ennuste 10,2 milj. euroa). Maankäyttösopimuskorvausten arvioidaan olevan 3,5 miljoonaa euroa (- 0,5 milj. euroa). Tonttien myynneillä ja veropohjan laajentaminen ovat Tuusulan kunnan tulonmuodostuksessa olennainen merkitys.

Kunnan näkökulmasta geopoliittisten riskien tiedostaminen on tärkeää. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu edelleen Lähi-idän konfliktin eskaloituminen nostaisi energian hintoja ja heijastuisi kunnan energian hintoihin. Positiivisella puolella inflaation hidastuminen lähelle EKP:n 2 % tavoitetilaa sekä euroalueen elpyminen odotettua nopeammin nopeuttaisi maailmantalouden kasvua. Erityisesti tämä koskisi teollisuuden odotettua vahvempaa kehitystä. Geopoliittisten jännitteiden lientyminen lisäisi luottamusta maailmanlaajuisesti. Edellä mainituilla olisi heijastevaikutuksensa myös kuntatalouden kustannuskehitykseen.

Merkittävin toimintamenojen lisäys tapahtuu palveluiden ostoissa, 8,0 milj. euroa, josta suurimpina erinä Järvenpään työllisyysalueelle maksettava osuus 3,0 milj. euroa, työmarkkinatuen kuntaosuus 1,2 milj. euroa, kunnan maahanmuuttopalvelut 0,8 milj. euroa, varhaiskasvatuksen palvelusetelit 0,8 milj. euroa, Sivistyksen toimialueella uuden urheilukeskuksen ja valmistuvan monitoimihallin palveluiden käyttö 0,65 milj. euroa, Rykmentinpuiston kampuksen kiinteistöpalvelut 0,4 milj. euroa, työterveyspalvelut 0,3 milj. euroa, rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut 0,21 milj. euroa, tien pintaukset 0,15 milj. euroa, oppilaskuljetukset 0,13 milj. euroa ja kaavoitusta palvelevat kunnallistekniikan yleissuunnitelmat 0,11 milj. euroa. Henkilöstökuluissa; palkankorotusten lisäykseksi arvioidaan 2,4 milj. euroa ja henkilöstömäärän kasvun vaikutusten arvioidaan olevan noin 1 milj. euroa. Henkilöstömäärää kasvattaa erityisesti lapsimäärän nopea kasvu varhaiskasvatuksessa. Lapsimäärän kehitys toteutuu jo vuonna 2024 selvästi ennakoitua suurempana, kuin mitä vuoden 2024 talousarvion määrärahavaraus. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022-30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat keskimäärin vähintään 3,11 % vuonna 2024. Inflaation taittumisella arvioidaan olevan positiivinen vaikutus kustannuskehityksen hillitsemiseen. HSL:n kuntaosuuden arvioidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla. Sähkön hintoihin tehtyjen suojausten ja käyttöarvioiden perusteella kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2025 samalla tasolla kuin vuonna 2024.

Tuusulan näkökulmasta TE-palvelujen siirtyminen kuntiin luo positiivisen haasteen Keski-Uudenmaan työllisyysalueen toiminnalle. Tuusulan kannalta työllisyysalueen palvelutoimintaa uudistavat toimenpiteet alueellisen ja paikallisen työllistymisen edistämiseksi ovat avainasemassa. Kunnan yhteistyön ja ohjauksen merkitys työllisyysalueen toiminnassa korostuu. Samaan aikaan TE-palvelujen muutoksen kanssa voimaan tulevan työtömyysturvan vastuun laajeneminen kasvattaa kunnan suhdanneherkkyyttä. Kunnan tulee seurata aktiivisesti toimintakatteen kehitystä. Toimintakatteen kehitys on pystyttävä jatkossa pitämään merkittävästi verorahoituksen kasvua maltillisempuna. Kasvattamalla kunnan tulopohjaa ja tekemällä rakenteellisia uudistuksia toimintatapoihin voidaan vaikuttaa toimintakatteen heikkenevään kehitykseen. Kunnan elinvoiman ja rahoituspohjan vahvistamisen näkökulmasta Etelä-Tuusulan yritysalueiden kaavoituksen ja myynnin vauhdikas edistäminen on äärimmäisen tärkeää. Palveluverkon tiivistämisen mahdollistamien säästöjen toteuttamisen lisäksi pitää varmistaa vajaakäyttöisten kiinteistöjen realisointi sekä kunnan henkilöstön mitoittaminen ennustettujen oppilas- ja lapsimäärien mukaiselle oikealle tasolle.

Keskeisten kaavoitushankkeiden edistäminen varmistavat kunnan tulopohjaa kestäväen talouden vahvistamiseksi. Aktiivisen elinkeinopolitiikan, yritysyritysten sekä kuntakeskusten kehittämisen lisäksi varmistetaan kysyntää vastaava asunto- ja yritystonttitarjonta. Edellä mainittujen lisäksi monipuolistuvat vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet ulkoilureitteineen ovat kunnan vetovoimaa lisääviä sekä vahvistavat tulorahoitusta ja kestävää taloudenpitoa tulevina vuosina.

Strategian mukaisia panostuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan kasvuun jatketaan systemaattisesti vuonna 2025. Uusien asuinalueiden, infrastruktuurin, koulujen ja päiväkotien suunnittelua ja rakentamista edistetään. Toimenpiteitä tehdään koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi, palveluverkon uudistamiseksi sekä kaupallisten palvelujen rakentamisen vauhdittamiseksi ja kuntalaisten harrastamisolosuhteiden parantamiseksi viedään määrätietoisesti eteenpäin.

Talousarvion ja taloussuunnitelmakausien lähtökohtana ja perustana on valtuuston vuoden 2023 joulukuussa hyväksymä kasvun ja talouden hallintaohjelma. Ohjelman ja kunnan pitkän tähtäimen taloudenpidon keskeisenä tavoitteena on käyttötalouden tulojen kasvattaminen edistämällä asuin- ja työpaikkatonttien sekä vajaakäyttöisten tonttien myyntiä. Menokehitystä pyritään pitämään tulojen kasvua hitaampana optimoimalla uudistettavaa palveluverkkoa sekä sopeuttamalla henkilöstön määrää ja -rakennetta kysynnän mukaiseksi. Ohjelmalla tavoitellaan kunnan tulorahoituksen vahvistamista, velkaantumisen hidastamista sekä myöhemmissä vaiheissa lainakannan vähentämistä. Kunnan palveluiden sujuvuutta ja tehokkuutta edistetään jatkamalla palveluiden ja palveluprosessien kehittämistä ja digitalisointia sekä palveluiden järjestämistapojen arviointia.

1.4.6 Investoinnit

Kunnan ja vesihuollon investoinnit ovat edelleen korkealla tasolla. Vuoden 2025 investoinnit ovat yhteensä 55,3 miljoonaa euroa ja vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien 62,4 miljoonaa euroa. Rakennuksiin investoidaan 28,5 milj. euroa, kunnallistekniikkaan (tiet, liikenneväylät, puistot yms.) 15,2 miljoonaa euroa sekä vesi- ja viemäriverkostoon noin 7,1 miljoonaa euroa.

Tuusulan kunnan vuoden 2025 investoinnit painottuvat kohteisiin, jotka perustuvat palvelurakenteen uudistamiseen ja edistävät hyvinvointia ja terveyttä, kunnan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta. Investointien tavoitteena on tukea kunnan palveluiden järjestämistä ja entistä laadukkaammin ja tuottavammin. Terveellinen sisäilma on keskeinen investointikriteeri. Koulujen ja päiväkotien uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan kampus-toimintamallilla. Mallin mukaan samassa toimintapisteessä ja kiinteistössä ovat päiväkotikoti, esikoulu, ala-aste ja yläaste. Samassa kokonaisuudessa voi olla myös nuorisotiloja sekä ikääntyville tarkoitettuja ja muita kuntalaisten tarvitsemia palveluita helposti saavutettavissa kokonaisuuksissa.

Kunnan palveluverkon uusimista ohjaa valtuuston hyväksymä palveluverkkosuunnitelma. Suunnitelman toteuttaminen muodostaa keskeisen osan tulevien vuosien investointiohjelmasta. Koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja kiinteistöjen huono kunto pakottavat kuntaa viemään palveluverkkoinvestointeja nopealla aikataululla eteenpäin. Palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen on myös keskeinen osa kunnan kasvun ja talouden hallintaohjelmaa vuosille 2025–2034. Ohjelman perustan muodostavat palveluverkkosuunnitelman toteuttamiseen liittyvät sivistyksen koulu- ja päiväkotieinvestoinnit sekä investoineista saatavat toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt. Oleellinen osa ohjelmaa ovat myös kunnan vajakäyttöisten kiinteistöjen luovutuksista saatavat myyntitulot, ylläpitokulujen säästöt sekä väistötilojen kustannussäästöt.

Etelä-Tuusulan ja Jokelan yhtenäiskoulut kattava koulujen perusparannus- ja uudisrakentamishjelman arvioidut investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2025–2029 on reilut 81 miljoonaa euroa, (kokonaiskustannusten on arvioitu olevan noin 224 miljoonaa euroa ajoittuen vuosille 2021–2029). Taloussuunnitelmakaudella 2025–2029 rakennusinvestointien euromääräinen vaihteluväli on 5–27 miljoonaa euroa vuodessa.

Kunnallistekniikan uudisrakentaminen painottuu lähivuosina kunnan eteläosiin ja keskittyy työpaikka- ja pientaloalueiden luontiin. Kaavoituksen etenemisestä riippuen, uusia asuin- ja työpaikka-alueita avataan myös Pohjois-Tuusulassa. Katujen ja liikenneväylien investointikohteet Etelä-Tuusulassa ovat 78,9 miljoonaa euroa taloussuunnitelmakaudella 2025–2029 ja kaikkiaan kasvun ja ympäristön toimialueen kohteet ovat kaudella 107,6 miljoonaa euroa. Hyrylän keskustassa edistetään uuden matkakeskuksen sekä uuden palvelukeskuksen infran rakentamista.

Taloussuunnittelukaudella valmistuvien koulujen ja päiväkotien sekä infran vuosipoistot ovat 23,5 miljoonaa euroa vuonna 2025. Poistojen taso kasvaa suunnitelmakauden lopulle, ollen yli 30 miljoonaa euroa sekä vuonna 2028 että vuonna 2029. Kasvava poistojen taso aiheuttaa merkittävää haastetta käyttötalouden tasapainon hallintaan. Vuosittain aiheutuu kertaluonteisia poistoja käytöstä poistettavista ja purettavista kiinteistöistä. Vuosittain arvioidaan myös potentiaaliset arvonalennukset. Rakennusten jäljellä oleva, poistamaton arvo on kirjattava tulosvaikutteisesti alas siinä vaiheessa, kun rakennusta ei enää voida käyttää. Lisäksi tulosta rasittavat rakennusten purkukustannukset. Käyttötaloutta parantaa toisaalta myytävien tai purettavien rakennusten ylläpitokustannusten väheneminen. Kaikissa investointihankkeissa on pyrittävä tilankäytön tehostamiseen. Investoinnit vaikuttavat käyttötalouteen tiloihin sijoittuvien toiminnan kustannuksina, ylläpitokustannuksina sekä kasvavina poistoina.

Kunnan tulee pyrkiä taloussuunnitelmakaudella investoinneissa mahdollisimman suuren tulorahoituksen osuuteen; tämä edellyttää kunnalta tulevina vuosina omaisuuden realisoitumista, vähintään 25–30 milj. euron vuosikatetta sekä ylijäämäisen tuloksen saavuttamista.

1.4.7 Rahoitus- ja lainat

Kunnan tulorahoitus ei riitä kasvavien investointien rahoittamiseen. Vuoden 2024 investoinneista pystytään kattamaan tulorahoituksella ainoastaan viidennes. Kunnan tulorahoitusta vahvistavat vesihuollon liittymismaksut 1,5 milj. euroa. Investointien rahoitusosuudet vuonna 2025 ovat noin 600 tuhatta euroa.

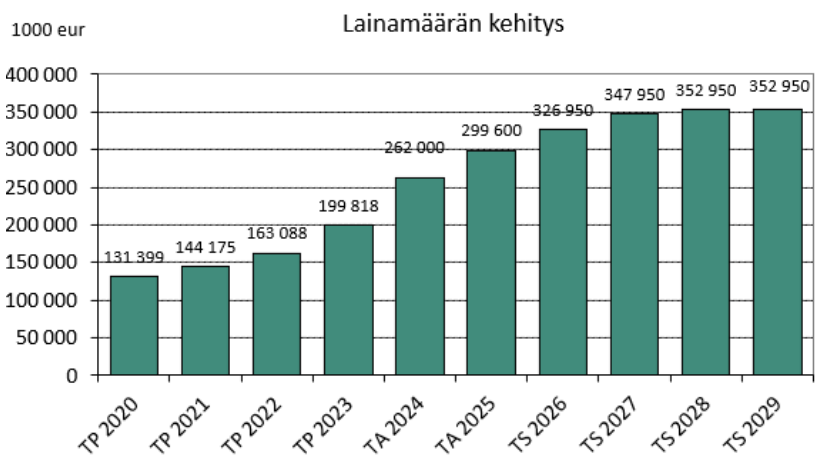
Kunnan korollisten velkojen ennakoitaan kohoavan vuoden 2024 loppuun mennessä 262 milj. euroon. Kunnan lainamäärä on 30.9.2024 tilanteessa 276,0 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja on 210 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia kuntatodistuksia oli auki 66,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen osuus oli tarkasteluajanhetkellä noin 24 % kokonaislainamäärästä. Lyhytaikaisten lainojen vaihteluväli vuoden 2024 aikana on ollut 46,5–73,0 miljoonaa euroa. Kunnan korollisen velan määrän ennakoitaan asettuvan vuoden 2025 lopussa 299,6 miljoonaa euron tasolle. Lainasalkun kokonaistilannetta sekä lyhyt- ja pitkäaikaisen lainojen osuuksia suhteessa korkomarkkinaan tarkastellaan aktiivisesti ja tehdään tarvittaessa painotusmuutoksia korkotilannehuomioiden.

Velan määrä olisi reilu 7 100 euroa per asukas. Kunnan tulisi päästä taloussuunnitelmakaudella investoinneissa keskimäärin vähintään 30–40 %:n tulorahoitukseen. Tämä edellyttää kunnalta tulevina vuosina vähintään 25–30 milj. euron vuosikatetta sekä reilusti ylijäämäisten tulosten saavuttamista. Taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi 2025 on lievästi alijäämäinen ja vuosi 2026 lievästi ylijäämäinen. Vasta vuosina 2027–2029 tulokset kääntyvät ylijäämäisiksi.

Taloussuunnitelman mukaan kunta nostaa nettomääräisesti uutta lainaa vuonna 2025 noin 37,6 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman mukaan kunnan lainamäärän kasvu jatkuu voimakkaana vuosina 2026–2029. Nykyisen investointisuunnitelman mukaisilla toteutuksilla lainamäärä olisi kipuamassa taloussuunnitelmakauden loppulla noin 353 miljoonaa euroon. Taloussuunnitelmakaudella kunnan investointien määrää suhteessa tulorahoituksen kehittymiseen on arvioitava tarkoin ja määritettävä talouden hallinnan kannalta kestävä velkataso. Velkamäärä on viisivuotisen taloussuunnitelmakauden loppupuolella pystyttävä kääntämään laskevalle uralle.

Valtuuston päättämien periaatteiden mukaan kunnan lainasalkun suojauksen - kiinteät korot ja suojaukset - tulisi olla vähintään 50 %. Tuusulan kunnan avoimena olevien lainamäärä oli 30.9.2024 tilanteessa kaikkiaan 275,6 miljoonaa euroa, näistä pitkäaikaisia lainoja 210,0 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia kuntatodistuksia 66,0 miljoonaa euroa. Kunta on tehnyt 25 miljoonan euron korkosuojauksen vuonna 2024 nostettavan pitkäaikaisen lainan koron suojaamiseksi. Kiinteäkorkoisten lainojen suuresta osuudesta sekä jo tehdyistä korkosuojauksista huolimatta kunnan korkomenojen kehitys kasvaa vuosina 2025–2029 johtuen lainamäärän voimakkaasta kasvusta. Inflaation taittuminen sekä keskuspankkien päätökset ohjauskorkojen alentamisesta ovat positiivinen uutinen. Tuusulan uusissa lainoissa korkotasot ovat kuitenkin markkinatilanteesta johtuen korkeampia kuin aikaisemmissa lainoissa.

Kiinteäkorkoisilla luotoilla ja korkosuojauksilla pystytään vähentämään kunnan korkomenojen muutoksia ja parantamaan ennustettavuutta, edesauttaen siten taloussuunnitelman laatimista ja siinä pysymistä. Korkosuojautumisilla saavutettava vakaa keskiporkko sopii hyvin kunnan tarpeisiin, koska kunnan investoinnit ovat pääosin käyttöiltään erittäin pitkäaikaisia.

1.5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstöjohtamisen tavoitteet valtuustokaudella 2021–2025

Huolehdimme, että henkilöstömme tuntee työnsä yhteyden strategiaan. Tuemme johtamisella henkilöstön työhyvinvointia, yhdessä kehittämistä, osaamisen kehittämistä ja jakamista sekä luomme oppimiseen kannustavaa kulttuuria. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa yhdenvertaisia ja vuorovaikutteisia kohtaamisia asukkaiden ja asiakkaiden kanssa. Kehitämme henkilöstöhallinnon prosesseja tukemaan paremmin johtamisen ja esihenkilötyön tarpeita.

Vuoden 2025 talousarviossa vuositavoitteena henkilöstöjohtamisessa on työnantajamielikuvan kehittäminen, jotta vetovoima ja pitovoima vahvistuvat. Tämän tavoitteen onnistumista arvioidaan kahdeksan mittarin eli onnistumisen kriteerin kautta. Kriteereinä on mm. työhyvinvointiin, johtamiseen, työnhakijakokemukseen ja suositteluindeksiin liittyviä mittareita.

Osaaminen ja kyvykkyudet -keino saavuttaa kuntastrategian tavoitteet

Osaaminen ja kyvykkyudet on yksi kuntastrategian kolmesta strategisesta keinosta, jolle on luotu oma ohjelma valtuustokaudelle 2021–2025. Ohjelman tavoitteena on varmistaa, että kunnassa on tulevaisuudessa riittävä määrä henkilöstöä ja strategian toteuttamisen kannalta vaadittavaa osaamista. Ohjelman puitteissa kehitetään osaamista, kyvykkyyttä ja työhyvinvointia tukevaa johtamista ja rakenteita. Osaavalla ja hyvinvoivalla henkilöstöllä on kyky sopeutua toimintaympäristön muutoksiin, kehittää omaa työtään ja kohdata asukkaiden muuttuvia palvelutarpeita.

”Me teemme yhdessä uutta” on strategiassa valittu toimintatapa, jota noudatetaan niin johtamisessa kuin yhdessä kehittämisessä. HR-prosesseja on tarkoitus kehittää jatkuvasti vastaamaan nykyisiä sekä uusia tarpeita. Yhdessä kehittämällä luomme sujuvia prosesseja.

Osaamisen ja prosessien kehittämisen painopisteet vuodelle 2025

Valtuustokauden ajalle on asetettu Osaaminen ja kyvykkyudet strategiseen ohjelman liittyviä tavoitteita, joita vuonna 2025 edistetään seuraavasti:

- 1. Edistämme Osaaminen ja kyvykkyudet strategisesta ohjelman mukaisia toimenpiteitä:**
  - Kehitämme henkilöstösuunnitteluprosessia resurssi- ja osaamistarpeiden parempaa ennakointia tukemaan. Lisäksi sujuvoitamme yhteistyötä tietojen keräämisessä ja prosessin toimeenpanossa.
  - Kehitämme henkilöstön perehdytysprosessia ja rakennamme erilaisia perehdytyspolkuja
  - Kehitämme ja tuemme esihenkilöiden osaamista erilaisilla valmennuksilla
  - Laadimme työurajohtamisen toimintamallin
  - Rekrytointiprosessin kehittäminen. Lisäksi kehitämme organisaation työnantajamielikuvaa ja luomme brändistrategian rekrytoinnin tueksi.
  - Edistämme työyhteisökeskeistä johtamista sekä itseohjautuvaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria
- 2. Sujuvoitamme henkilöstöhallinnon prosesseja:**
  - Sähköistämme ja automatisoimme prosesseja
  - Hyödynnämme tekoälyä tuottavuuden lisäämiseksi

Henkilöstösuunnitteluprosessia ja sen eri vaiheita arvioidaan ja henkilöstösuunnittelusta pyritään tekemään monipuolisempaa ja ennakoivampaa. Koko prosessia on tarkoitus kehittää yhteistyön ja resurssien käytön tehostamiseksi. Osana ennakoivaa henkilöstösuunnittelua laadimme työurajohtamisen toimintamallin tukemaan työuria elämän eri vaiheissa ja tilanteissa.

Perehdytysprosessin osalta on tarkoitus kehittää koko prosessia sujuvammaksi niin järjestelmien kuin myös käytännön työn kannalta. Laadukkaalla perehdyttämällä pystytään vaikuttamaan työhyvinvointiin ja sitoutumiseen. Lisäksi kartoitetaan uusia mahdollisuuksia, joissa voidaan hyödyntää tekoälyä ja pelillistämistä osana perehdytysprosessia. Näin perehdytysprosessia pystytään kehittämään visuaalisempaan ja helpommin omaksuttavampaan suuntaan. Perehdytysprosessi on myös tunnistettu hyvin tärkeäksi osaksi veto- ja pito-voimaa.

Rekrytointiprosessia analysoidaan ja kehitetään paremmaksi. Tämä sisältää niin teknistä rekrytointijärjestelmän joustavuuden ja toiminnallisuuden kehittämistä kuin myös työnantajabrändin ja mielikuvan kehittämistä. Tavoitteena on luoda selkeä ja vahva brändistrategia, jota voidaan hyödyntää työnantajamielikuvan kehittämisessä ja rekrytointimarkkinoinnissa. Lisäksi kartoitetaan ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan sijaisvälityspalveluiden parantamisen ja kehittämisen erilaisia mahdollisuuksia.

Esihenkilöiden rooli on tärkeä koko organisaation sujuvan toiminnan näkökulmasta. He vastaavat omalta osaltaan mm. organisaation uudistusten toimeenpanosta, henkilöstön työhyvinvoinnin ja työtyytyväisyyden ylläpidosta. Tärkeää onkin tunnistaa esihenkilöiden tarvitsema osaaminen niin nykyisessä kuin tulevassa toimintaympäristössä. Esihenkilöiden osaamista ja kyvykkyyttä on tarkoitus kehittää erilaisten koulutusten ja valmennusten avulla. Esihenkilöiden osaamistarpeita kartoitetaan vuoden 2024 aikana. Suunnitelmissa on myös kartoittaa Tuusulan organisaatioon sopivan mentorointiohjelman rakentamista yhtenä osaamisen kehittämisen työvälineenä. Tavoitteena on henkilöstön osaamisen kasvaminen sekä myös hiljaisen tiedon välittyminen.

Vuonna 2025 on tarkoitus luoda koko organisaation kattava yleinen esihenkilökoulutusohjelma, joka on rakennettu nykyisten ja tulevien osaamistarpeiden perusteella. Näin organisaation esihenkilöillä on riittävät kyvyt ja taidot vastata nykyisiin ja tuleviin toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin.

Henkilöstön työhyvinvointia ja henkilökokemusta seurataan työhyvinvoinnin pulssikyselyllä. Työyhteisöt käsittelevät yhdessä tulokset ja valitsevat oman työhyvinvoinnin kehittämiskohteensa sekä toimenpiteet työhyvinvoinnin tilan parantamiseksi. Tulokset käsitellään myös johtoryhmissä ja yhteistoimintaelimissä.

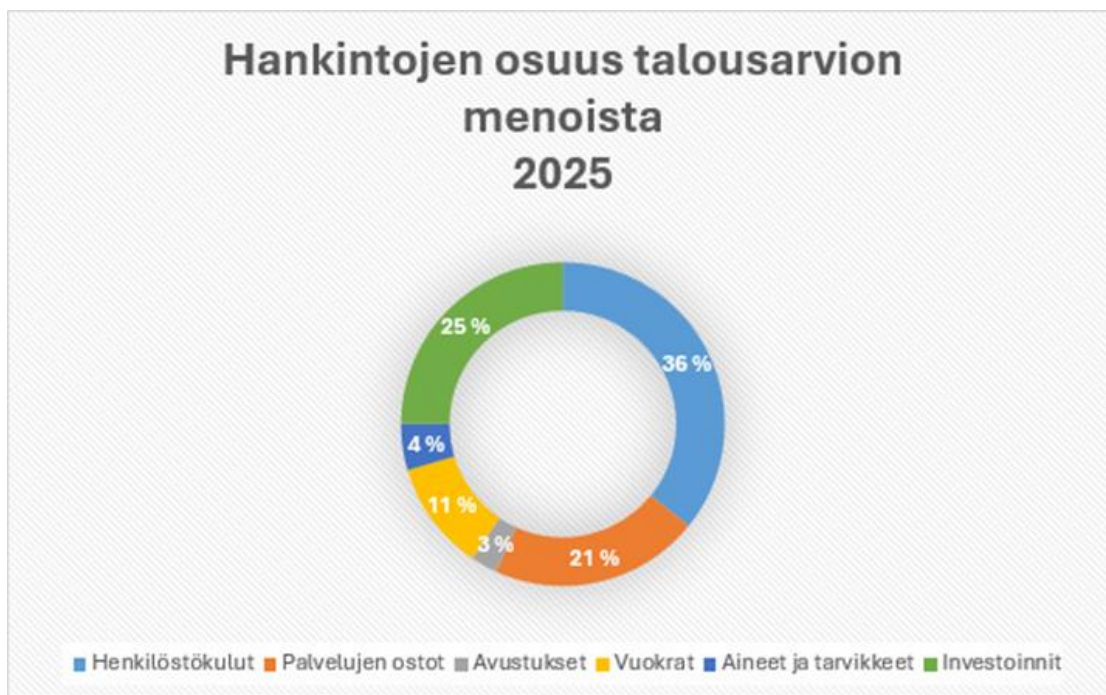
1.6. HANKINNAT

Hankintojen toiminnallinen ja taloudellinen merkitys sekä vaikuttavuus Tuusulan kunnassa on suuri. Kuntalaisille järjestettävien palvelujen tukemiseksi hankitaan urakoita, tavaroita ja palveluja. Vuoden 2025 talousarviossa käyttötalouden palveluiden ja tavaroiden hankintojen määrä on hieman yli 66,5 milj. euroa (25 % toimintamenoista). Lisäksi talousarviovuonna investoidaan yhteensä noin hieman yli 65 milj. eurolla (25 % talousarvion menoista).

Hankintojen osuuden talousarviossa ollessa merkittävä, hankintojen kehittämisellä ja tehostamisella on siten merkittävä rooli kunnan talouden tasapainottamisessa. Kunnan hankintatoimella on keskeinen rooli myös kunnan strategisten tavoitteiden toteuttamisessa. Kunnan hankintatoimessa tullaan vuonna 2025 keskittymään toimittajahallinnan haltuunottoon sekä toimittajien luokitteluun data-analyysin ja toimittajamatriisin avulla kunnan kannalta tarkoituksenmukaisiin kategorioihin. Hankintatoimessa tullaan edistämään hankintojen kategoriamallia, jolla saadaan syvyyttä ja tehokkuutta markkinoilta hankittavien kohteiden hallintaan. Näillä toimilla tavoitellaan strategista ja sujuvaa hankintatoimea, joka tuottaa taloudellista hyötyä hankinnoissa. Toimialueita tuetaan suunnitelmallisen hankintatoimen toteutuksessa.

Hankinnoista tunnistetaan kunnan kannalta merkittävät taloudelliset, toiminnalliset ja vaikuttavimmat hankinnat. Näiden kautta edistetään valtuustokauden tavoitteita sekä kunnan ilmasto-ohjelmaa. Kunnan hankintaohjeissa linjataan hankintoja koskevasta lainsäädännössä asetettuja reunaehtoja sekä ohjeistetaan pienten hankintojen menettelytapoja. Kunnan hankinnoissa on aina noudatettava hankintalakia ja kunnan hankintaohjeita. Talousarvion liitteenä oleva hankintasuunnitelma 2025 tukee kunnan hankintojen suunnitelmallista toteuttamista. Hankintasuunnitelman toteutumista seurataan ja sen avulla voidaan ennakoida hankinnat ennistä varhaisemmassa vaiheessa sujuvan prosessin takaamiseksi.

Alla kuva talousarvion menojen jakautumisesta prosenttiosuuksin.

1.7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

1.7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	45
1.7.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	46
1.7.2 Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset	46
1.7.3 Riskienhallinnan tavoitteet	46
1.7.4 Kuntaan kohdistuvat riskit	46
1.7.5 Riskit ja riskienhallintasuunnitelma vuodelle 2025	47
1.7.6 Taloudelliset riskit	48
1.7.7 Strategiset riskit	49
1.7.8 Toiminnalliset riskit	50
1.7.9 Vahinkoriskit	51

1.7.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan kunnan strategian toteutumista sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta- ja arviointia. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin.

1.7.2 Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset

Tuusulan valtuusto hyväksyi 31.3.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka sisältää periaatteet kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta, lauta- ja johtokuntien velvollisuudesta valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä johtavien viranhaltijoiden velvollisuudesta toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan. Tuusulan kunnanhallitus hyväksyi 27.4.2020 sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, jossa on aiempaa tarkemmin kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet, kohteet, menettelytavat, toteuttajat ja heidän vastuunsa sekä ohjeistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön työtä.

1.7.3 Riskienhallinnan tavoitteet

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinta kytetään organisaation strategiaan, toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Riskienhallinnan avulla tunnistetaan kunnan toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta, parantaa raportoinnin luotettavuutta, varmentaa lakien ja ohjeiden noudattamista sekä turvata voimavarojen kohdentamista.

1.7.4 Kuntaan kohdistuvat riskit

Kunta- ja toimialueetasolla on tunnistettu ja arvioitu kunnan toimintaan liittyviä riskejä. Riskeille on määritelty hallintakeinot, joilla pyritään ennalta ehkäisemään ja pienentämään riskin todennäköisyyttä ja seurausta. Riskiympyrälle (ks. kuva seuraavalla sivulla) on kuvattu kuntatason merkittävimmät riskit. Riskit jaotellaan strategiaan, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategiset riskit uhkaavat kunnan tavoitteiden ja strategian toteuttamista vaarantaen toiminnan edellytykset ja vision toteutumisen. Riskit liittyvät keskeisesti strategian toteuttamisen mahdollisuuksiin ja etenkin ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin.

Taloudelliset riskit liittyvät sisäisiin tai ulkoihin taloudellisiin tekijöihin, sijoituksiin, rahoitukseen sekä rahoitusmarkkinoihin.

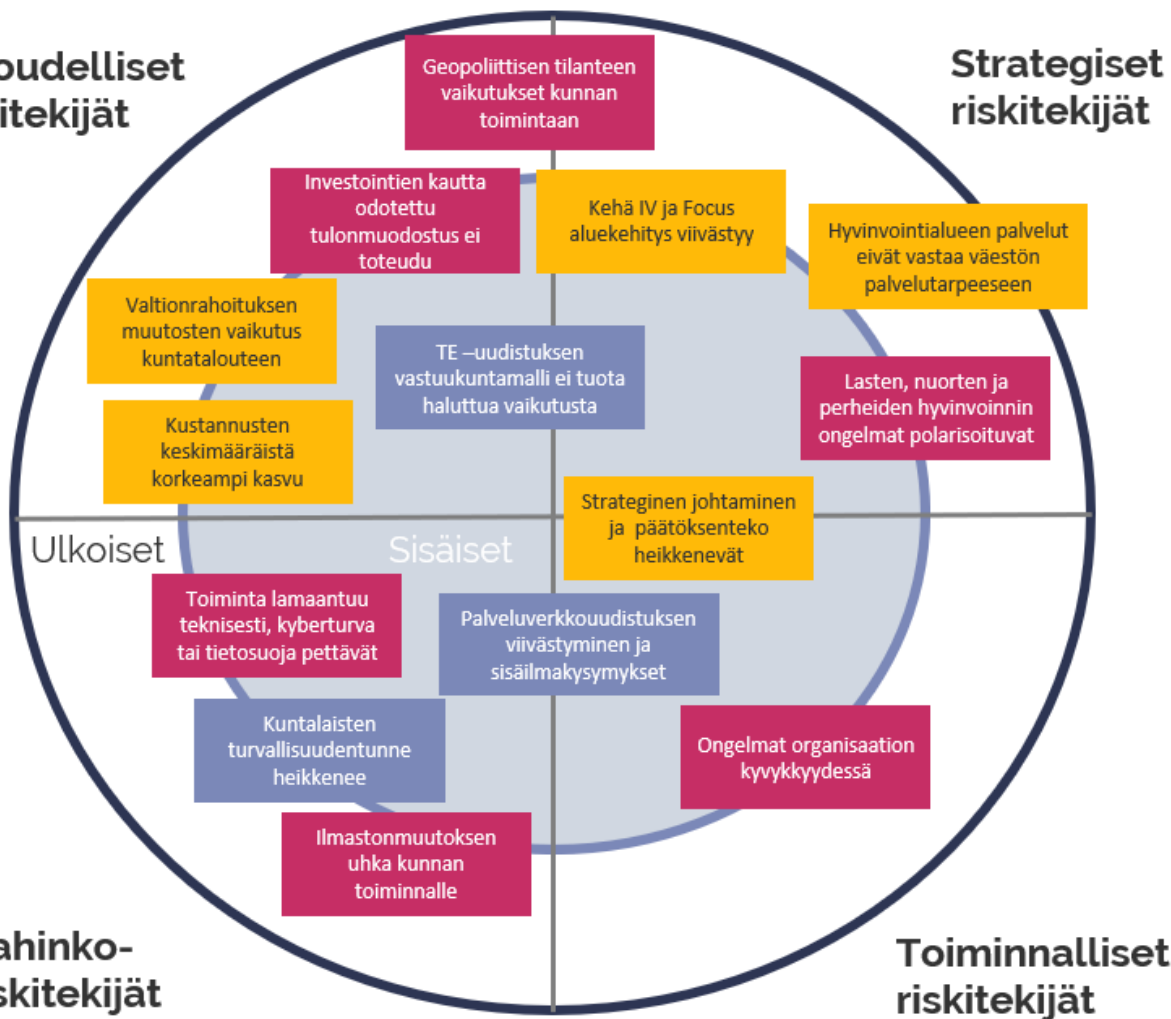
Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan ja osaamiseen, organisaation sisäisiin prosesseihin sekä asiakasprosesseihin, palvelun epäonnistumiseen, tietojärjestelmiin, sopimuksiin sekä myös väärinkäyttöihin ja muuhun lainvastaiseen toimintaan

Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus. Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

1.7.5 Riskit ja riskienhallintasuunnitelma vuodelle 2025

Taloudelliset riskitekijät

Strategiset riskitekijät

Riskien merkittävyyttä kuvataan neliportaisella asteikolla vähäisestä riskistä kohtalaiseen, merkittävään ja sietämättömään riskiin.

Vähäinen riski on silloin, kun sen todennäköisyys on pieni ja vaikutukset ovat merkityksettömät.

Kohtalainen riski toteutuu vielä melko epätodennäköisesti ja sen vaikutuksilla on vähäistä tai kohtalaista haittaa toiminnalle.

➤ Vähäisten ja kohtalaisten riskien kehitystä seurataan, mutta niille ei aseteta välittömiä toimenpiteitä.

Merkittävä riski toteutuu jo melko todennäköisesti ja sen seurausten vaikutukset ovat toiminnalle kohtalaisia tai vakavia vaarantaen tai viivästyttäen toimintaa.

Sietämättömän riskin todennäköisyys on jo lähes varma ja sen vaikutukset ovat toiminnalle vakavia ja kriittisiä.

➤ Riskienhallintatoimenpiteet määritellään kahdelle vakavimman tason riskielle.

Kunnan johtoryhmä on päivittänyt ja hyväksynyt riskienhallintasuunnitelman 15.10.2024.

1.7.6 Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit	
Riski	Riskienhallintatoimet 2025
<p>Geopoliittisen tilanteen vaikutukset kunnan toimintaan</p> <p>Riskiarvio: Sietämätön riski</p> <p>Vastuu: Kunnanjohto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Energiahuollon vakaviin häiriöihin varautuminen sekä valmiussuunnittelu</i> • <i>Tietoturvaan ja hybridivaikuttamiseen varautuminen</i> • <i>Kunnan kriittisten kohteiden ja järjestelmien suojaaminen</i> • <i>Evakuointisuunnitelmat ja valmiuslain edellyttämä varautuminen</i> • <i>Tilannekuvan tiedonvaihto ja viranomaisjärjestelmien kehittäminen</i> • <i>Muuttoliikkeen arviointi sekä kotoutumisen, työllistymisen ja asumisen palvelujen turvaaminen</i> • <i>Kunnan toiminnan jatkuvuudenhallinnan varmistaminen</i> • <i>Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelujen varautumis- ja valmiussuunnittelu</i> • <i>Kriisiviestinnän valmiuden ylläpito ja sen suunnitelmallisuus</i>
<p>Investointien kautta odotettu tulonmuodostus ei toteudu</p> <p>Riskiarvio: Sietämätön riski</p> <p>Vastuu: Yhteiset palvelut Kasvu ja ympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kaavahankkeiden (asunto- ja yritysalueet) suunnittelua viedään laaja-alaisesti ja aktiivisesti eteenpäin aikataulussaan</i> • <i>Kuntakehityksen hankesuunnitelmat ovat perusteellisia kunkin vaiheen päätöksentekoa varten</i> • <i>Ylläpidetään monipuolista yritys- ja asuintonttarjontaa, joiden luovutus etenee suunnitellusti</i> • <i>Edunvalvonnan tavoitteita ja yhteistyökumppanuuksia merkittävässä kuntakehityksen hankkeissa saavutetaan Tuusulan edun mukaisesti</i> • <i>Viestinnälliset markkinointitoimet sekä yrityksille että asukkaille kunnan veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi</i> • <i>Vastaamme asukkaiden peruspalvelujen kysyntään odotusten mukaisesti</i>
<p>Kustannusten keskimääräistä korkeampi kasvu</p> <p>Riskiarvio: Merkittävä riski</p> <p>Vastuu: Yhteiset palvelut Kasvu ja ympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tarkka väestösuunnitely, joka tukee toiminnan ennakoivaa suunnittelua</i> • <i>Kuntakehityksen suunnittelu ja ajoittaminen yleisen ja kunnan taloustilanteen näkökulmasta</i> • <i>Talouden suunnittelu ja seuranta. Uusien päätösten ja toimenpiteiden talousvaikutusten ja kustannusta kasvattavien riskien arviointi.</i> • <i>Geopoliittisen tilanteen taloudellisten vaikutusten seuranta ja reagointi</i> • <i>Hankinnan kohteissa hinta-laatusuhteet määriteltynä minimilaatuvaatimusten mukaan</i> • <i>TE – alueella muodostunut palvelukokonaisuus, joka onnistuu tuottamaan odotettua tulosta kunnan työllisyydessä</i>
<p>Valtionrahoituksen muutosten vaikutus kuntatalouteen</p> <p>Riskiarvio: Merkittävä riski</p> <p>Vastuu: Yhteiset palvelut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistuksen kansallisen valmistelun tilanteen seuranta</i> • <i>Valtion tekemien muutosten talousvaikutusten ennakoiva huomioiminen toiminnan ja talouden suunnittelussa</i> • <i>Kunnan omien tulopotentialivaihtoehtojen tarkastelu ja valinnat rahoitusvajeen kattamiseksi</i> • <i>Keskittyminen kunnan ydinpalveluiden tuottamiseen</i>
	<ul style="list-style-type: none"> •

TE- uudistuksen vastuukuntamalli ei tuota haluttua tulosta Riskiarvio: Kohtalainen riski Vastuu: Yhteiset palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Riskin kehitystä seurataan
TE- uudistuksen vastuukuntamalli ei tuota haluttua tulosta Riskiarvio: Kohtalainen riski Vastuu: Yhteiset palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Riskin kehitystä seurataan

1.7.7 Strategiset riskit

Strategiset riskit	
Riski	Riskienhallintatoimet 2025
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ongelmat polarisoituvat Riskiarvio: Sietämätön riski Vastuu: Sivistys	<ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaat ja saavutettavat lasten ja perheiden peruspalvelut • Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja ohjaamatoiminnassa • Moniammatillinen yhteistyö (esim. Nuorisotyön ja perusopetuksen yhteiset toimintamallit, yhteistyö opiskelun nivelvaiheessa) • Nuorten tai lapsiperheiden tilannetta tukevat erityiset palvelut on varmistettu (esim. Työllistymisen tuki, erityisnuorisotyö, asumisohjaus) • Lasten, nuorten ja perheiden yhteisöllisyyttä lisäävät ja yksinäisyyttä vähentävät toimet järjestöyhteistyön sekä vapaaehtoistoiminnan koordinaation avulla • Hyvinvointisuunnitelmatyö on vaikuttavaa ja perustuu tietoon • Unicefin lapsiystävällinen kunta -työ edistyy suunnitellusti
Strateginen johtaminen ja päätöksenteko heikkenevät Riskiarvio: Merkittävä riski Vastuu: Kunnan johto Yhteiset palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Strategian päivitys valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä on toteutettu avoimesti, osallistaen ja parhaaseen tietoon perustuen • Strategiaan sitoudutaan, sen toteutumista seurataan ja varmistetaan organisaation eri tasoilla sekä päätöksentekijöiden toimesta • Päätöksenteko ja strateginen johtaminen perustuvat laadukkaaseen valmisteluun, esiselvityksiin ja tietoon • Päätöksentekoprosessit ja käsittelyt aikataulutetaan, jotta suunnitelmat etenevät päätöksentekoon ja toteutukseen • Kriittisten hankkeiden suunnittelua viedään laaja-alaisella yhteistyöllä ja aktiivisesti eteenpäin aikataulussaan • Viestintä on oikea-aikaista ja strategiaa vahvistavaa • Hallintosäntö on ajan tasalla ja sitä päivitetään tarvittaessa
Hyvinvointialueen palvelut eivät vastaa väestön palvelutarpeeseen	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllisten yhdyspintarakenteiden varmistaminen • Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö

<p>Riskiarvio: Merkittävä riski</p> <p>Vastuu: Sivistys Kasvu ja ympäristö Kunnanjohto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikuttaminen ja edunvalvonta hyvinvointialueen palvelutuotantoon Tuusulan alueella • Sote-keskuksen rakentamisen aloitus Hyrylässä on mahdollistettu kunnan puolesta • Keusote:n kanssa kehitettävät Kellokosken ja Jokelan tilaratkaisut edistyvät • Osallisuustyön ja järjestöyhteistyön toimet yhdyspinnoilla • Kunnan ennaltaehkäisevät palvelut, mm. Ikäihmisten olohuone-toiminta
<p>Kehä IV ja Focus aluekehitys viivästyy</p> <p>Riskiarvio: Merkittävä riski</p> <p>Vastuu: Kasvu ja ympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään hankkeisiin liittyvää edunvalvontaa sekä yhteistyötä ja vuoropuhelua sidosryhmien kanssa kuntaan laaditun vaikuttamisen ja yhteistyön edunvalvontaohjelman mukaisesti. • Pidetään yllä vahvaa vuoropuhelua ja varataan riittävästi aikaa neuvotteluille tärkeimpien sidosryhmien kuten ELY:n ja Vantaan. Sovitaan yhteistyön ja toteutuksen käytännöistä. • Kehittämistyön tiedonkulku ja tiedon saatavuus varmistetaan hankkeeseen kytkeytyvien toimijatahojen välillä. • Varataan riittävät resurssit alueiden hankkeiden suunnittelun ja toteutukseen. • Laaditaan yksityiskohtaiset aikataulusuunnitelmat auttamaan suunnitteluaikataulun hallinnassa. • Infran aikataulutukseen ja rahoituksen ohjelmointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

1.7.8 Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit	
Riski	Riskienhallintatoimet 2025
<p>Ongelmat organisaation kyvykkyydessä</p> <p>Riskiarvio: Sietämätön riski</p> <p>Vastuu: Yhteiset palvelut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja suunnitelmalliset henkilöstöratkaisut (Avainhenkilöriskien tunnistaminen, rekrytointisuunnittelu, sijais- ja varahenkilöjärjestelyt, lainsäädännön muutosten ennakointi esim. Maankäyttö- ja rakentamislain uudistus) • Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittäminen ennakoiden tulevaisuuden tarpeita (Koulutustoiminta ja tarvittava rekrytointi) • Työhyvinvoinnin ja työkyvyn seuranta sekä tarvittavat toimenpiteet (esihenkilötuki ja aktiivisen tuen toimintamalli) • Toiminta ja viestintä muutostilanteissa sekä jatkuvuuden/palvelutuotannon turvaaminen • Organisaation päätöksentekokyvykkyyttä tuetaan poliittisen vuoropuhelun koordinoinnilla
<p>Palveluverkkouudistuksen viivästyminen ja sisäilmakysymykset</p> <p>Riskiarvio: Kohtalainen riski</p> <p>Vastuu: Kasvu ja ympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riskin kehitystä seurataan

1.7.9 Vahinkoriskit

Vahinkoriskitekijät	
Riski	Riskienhallintatoimet 2025
<p>Toiminta lamaantuu teknisesti, kyberturvallisuus tai tietosuojat pettävät</p> <p>Riskiarvio: Sietämätön riski</p> <p>Vastuu: Yhteiset palvelut Kunnanjohto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tietoturvaosaamisen ja tietoisuuden kehittäminen (Tietoturvaan ja -suojaan liittyvät koulutukset, Akuuttitilanteiden toimintaohjeet ja niistä viestintä)</i> • <i>Valvonta- ja torjuntatoimien kehittäminen (Tietoturvan valvontapalvelu, pilvipalveluiden tietoturva, palvelunestohyökkäysten kilpipalvelut, järjestelmä- ja palvelutoimittajien valvonta)</i> • <i>Käyttövaltuushallinnan kehittäminen (Monivaiheisen tunnistautumisen käyttö laajenee, Tietoverkon riittävä segmentointi)</i> • <i>Varautuminen teknisiin häiriöihin (Toipumissuunnitelmat, vikasietoiset tekniset ratkaisut, yhteinen varautuminen palvelutoimittajien kanssa, digitaalisen turvallisuuden vastuiden tarkentaminen)</i> • <i>Päätelaitteiden keskitetty hallinta</i> • <i>Digiturvallisuuden varmistaminen uusissa hankinnoissa</i> • <i>Kriittisen infran suojaustoimet ja tiedonhallinta</i>
<p>Ilmastonmuutoksen uhka kunnan toiminnalle</p> <p>Riskiarvio: Sietämätön riski</p> <p>Vastuu: Kasvu ja ympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Järjestetään ja resursoidaan ilmastotyön koordinaatio</i> • <i>Ilmasto-ohjelman toimenpiteet on tarkistettu ja ajantasaistettu</i> • <i>Ilmasto-ohjelman toimenpiteet ovat vastuutettu toimialuekohtaisesti, niitä edistetään ja ohjelman tavoitteita seurataan säännöllisesti</i> • <i>Ympäristövastuullisuus huomioidaan toiminnan yleisperiaatteena</i>
<p>Kuntalaisten turvallisuuden tunne heikkenee</p> <p>Riskiarvio: Kohtalainen riski</p> <p>Vastuu: Kunnanjohto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Riskin kehitystä seurataan</i>

1.8. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

1.8. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	52
1.8.1 Talousarvion osat	53
1.8.2 Talousarvion sitovuus	54

1.8.1 Talousarvion osat

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kunnalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kunta-jaosto. Talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon soveltuvin osin mainitut säännökset ja ohjeet.

Talousarviossa on seuraavat osat:

yleisperustelut

- käyttötalousosa
- tuloslaskelmaosa
- investointiosa
- rahoitusosa
- kunta ja vesihuoltoliikelaitos
- liitteet.

Yleisperustelut osassa esitetään kuntastrategia sitovine vuositavoitteineen, toimintaympäristö ja talouden kehitysnäkymät, taloussuunnitelman perusteet, henkilöstö sekä konsernin tytäryhteisöt. Lisäksi osassa on kuvattu muun muassa tietoja kehittämistoiminnasta, hankinnoista sekä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta

Käyttötalousosassa esitetään toimialueiden toiminnan kuvaukset ja toimintaympäristön muutokset sekä sitovat toiminnan tavoitteet. Osaan kuuluvat toimialueiden ohella Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, liikelaitos ja muut taseyksiköt.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmalla osoitetaan kuinka kunnan tilikauden tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Osassa esitetään myös verotulot, valtionosuudet ja rahoituserät.

Investointiosassa esitetään investointien kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet. Investointilaskelma sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille.

Rahoitusosan rahoituslaskelmassa esitetään käyttötalousosan sekä investointien tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset sekä arvioidaan muut maksuvalmiuden muutokset (rahoituksen rahavirta). Rahoituslaskelman lopussa esitetään näiden rahavirtojen yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa talousarvion vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Kunta ja vesihuoltoliikelaitososassa esitetään koko kunnan ja liikelaitoksen yhdistetty tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.

Talousarvion liitetiedoissa esitetään kohderahoitteisia tehtäviä hoitavat yksiköt, henkilöstösuunnitelma, investointien hankekortit, hankintasuunnitelma sekä talousarvion lukuohje.

1.8.2 Talousarvion sitovuus

Tavoitteiden sitovuus

Tuusulan valtuusto määrittää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan toimielimiä ja viranomaisia.

Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat Tuusulan kuntastrategiaosassa esitetyt vuositavoitteet.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut, tunnusluvut ja suoritettavat tavoitteet ovat ohjeellisia siten, että kunnanhallituksen ja lautakuntien tulee ottaa ne huomioon käyttösuunnitelmia valmisteltaessa ja päätettäessä.

Käyttösuunnitelmat hyväksytään kunnanhallituksessa lautakuntien valmisteluun ja ehdotukseen pohjautuen sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion.

Käyttötalous

Talousarvion määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden toimialueetasolla siten, että yleissitovuutena on valtuustoon nähden toimialueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät sisäiset erät.

Sitovuus koskee talousarviovuoden 2025 tavoitteita ja määrärahoja ja tuloarvioita. Myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen määrärahat ovat nettositovia.

Tuloslaskelmaosassa sitovia erinä valtuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, käyttöomaisuuden myyntivoitot, korkokulut ja muut rahoituskulut. Rahoituslaskelmassa sitovana eränä on kokonaislainamäärä vuodelle 2025.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt laitoksen taloussuunnitelman. Vesihuoltoliikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma esitetään valtuustolle kunnan taloussuunnitelman yhteydessä. Vesihuoltoliikelaitoksen toimintakate tulee olla vähintään kunnan talousarvion mukainen. Vesihuoltoliikelaitokseen sijoitetulle peruspääomalle peritään korkoa valtuuston päätöksen mukaisesti 6,5 % vuodessa.

Investoinnit

Investoinnit ovat sitovia hankkeina (eli jokainen investointiosassa mainittu kohde tulee toteuttaa). Määrärahat ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti kunkin toimitilimen/toimialueen sisällä. Lautakunnalla on oikeus siirtää määrärahaa investointikohteelta toiselle hankeryhmän tai toimitilimen sisällä, mikäli kaikki investointikohteet toteutuvat. Uusia hankkeita ei ole oikeus aloittaa ilman valtuuston päätöstä. Kustannusarviot tarkistetaan ja hankkeille varattavat määrärahat päätetään vuosittain taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Tietokoneohjelmistoihin liittyvät investoinnit ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti. Tietokoneohjelmistoihin liittyvät investoinnit on esitetty talousarviokirjan investointiosiossa kokonaisuudessaan kunnanhallituksen alla. Kansliapäälliköllä ja / tai talousjohtajalla on oikeus siirtää tietokoneohjelmistoihin liittyviä määrärahoja investointikohteelta toiselle tai talousarviovuoden aikana tunnistetulle uudelle investoinnille kehittämissijoittajan esityksen perustuen.

Rahoitus ja valtuudet rahoituksen nostamiseksi

Valtuusto vahvistaa puitteet taloussuunnitelmaan perustavalle lainanotolle. Kunta nostaa nettomääräisesti uutta lainaa talousarvion mukaan 36,5 miljoonaa euroa vuonna 2025. Kunnan kokonaislainamäärän lisäys on sitova valtuustoon nähden.

Kunnan lainasalkun rakenteen tulee täyttää kunnan rahoitus-, sijoitus ja takaustoiminnan periaatteiden mukaisen linjauksen siten, että vuotuinen kiinteäkorkoisten tai korkoriskiltä suojattujen luottojen osuus on vähintään 50 % lainasalkusta vuoden 2025 lopussa. Kiinteäkorkoisilla luotoilla ja korkosuojausjauksilla pystytään vähentämään kunnan korkomenojen muutoksia ja parantamaan ennustettavuutta, edesauttaen siten talousarvion- ja suunnitelman laatimista ja siinä pysymistä.

Maksuvalmiuden turvaamiseksi tarkoitetun lyhytaikaisen rahoituksen (yksittäisten lainojen laina-aika enintään yksi vuosi) ottamiseen valtuusto antaa talousjohtajalle oikeuden ottaa rahoitusta niin, että lyhytaikaista rahoitusta on käytössä yhteensä enintään 80 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisena rahoituksena pidetään luottoja, joiden enimmäismaturiteetti on 12 kk.

Kone- ja kalustohankintojen rahoitusta varten valtuusto antaa talousjohtajalle oikeuden ottaa rahoitusta niin, että leasingrahoitusta on käytössä yhteensä enintään 10 miljoonaa euroa.

Valtuusto antaa kunnanhallitukselle oikeuden ottaa nettomääräisesti uutta pitkäaikaista lainaa enintään 50 miljoonaa euroa.

Valtuudet korkosuojausten tekemiseksi

Korkosuojauksia voi tehdä vain talousjohtaja yhdessä kansliapäällikön kanssa. Talousjohtaja informoi kunnanhallitusta ja konsernijaostoa suojausten tekemisen suunnittelusta ja valmistelusta. Talousjohtajalla on yhdessä kansliapäällikön kanssa myös oikeus purkaa tai muuten muokata tekemiään korkosuojauksia.

1.9 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT

1.9 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT	56
1.9 Konsernin tytäryhteisöt	56
1.9.1 Yhteenveto Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden toiminnan painopisteistä, keskeisistä muutoksista sekä vuositavoitteet	60

1.9 Konsernin tytäryhteisöt

Talousarvion tässä osassa käsitellään Tuusula konsernia. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistaja-ohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston asettamat tavoitteet ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä, mutta eivät kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kunta on konsernin emoyhteisö. Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräysvalta. Osakkuusyhteisöiksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta (20–50 % äänivallasta) ja merkittävä omistusosuus (vähintään 20 % yhtiön omasta pääomasta) yhteisössä.

Tuusula konserni talouden tunnuslukujen ja kriisikuntakriteerien valossa

Tuusula konsernin talouden kehittymistä on kuvattu viimeisen neljän vuoden tilinpäätöksen keskeisten tunnuslukujen avulla. Kunnan osalta ei yleensä laadita erillistä konsernin talousarviota. Tästä johtuen on tärkeää tarkastella konsernin edellisten vuosien toteutuneita tunnuslukuja ja laatia konsernin tavoitteenasettelu tämän perusteella. Tuusula konsernin tunnuslukuja on koottu seuraavaan taulukkoon vuosilta 2021–2023.

Taulukko: Tuusula konserni talouden tunnuslukuja TP 2021-2023

Konsernin tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP2023
toimintatulot / toimintakulut %	56,1	54,0	42,7
vuosikate / poistot %	153	125	157
investointien tulorahoitus %	79,0	45,8	47,9
lainanhoitokate	1,4	1,1	1,3
kassan riittävyys	14,4	13,0	24,7
omavaraisuusaste %	39,6	37,9	39,2
suhteellinen velkaantuneisuus %	57,6	61,2	130,1
korolliset lainat euroa per asukas	5 528	6 340	6 590
lainakanta (1000 €) 31.12. tilanteessa	231 550	256 038	272 377
lainat ja vuokravastuut (1000 €) 31.12. tilanteessa	231 556	256 080	272 401
lainat ja vuokravastuut euroa per asukas	5 829	6 341	6 590

Kriisikuntakriteerit ja arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan taloutta arvioidaan kriisikuntakriteereillä. Kriteerien täytyminen todetaan valtiovarainministeriössä, jonka jälkeen kunnalle tiedotetaan asiasta ja järjestetään kuuleminen. Tämän jälkeen ministeriössä arvioidaan menettelyn käynnistämisen tarve. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää mikäli:

1. emokunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa (4 vuotta)
tai
2. asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitalinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa tai

rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden neljä (4) tunnuslukua täyttävät kahtena vuonna peräkkäin säädetyt raja-arvot, kaikki neljä täyttyvät samaan aikaan

- jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009 30§:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Vuoden 2025 talousarvion valmistelun näkökulmasta ei ole vielä käytettävissä vuoden 2024 lukuja. Tuusula konsernin tilannetta on tarkasteltu kriteerien valossa vuoden 2023 tilinpäätöstiedoilla. Tarkastelu osoittaa, että Tuusulan emokunnan taseessa ei ole alijäämää. Tuusula kuntakonsernin osalta kriisikuntakriteeristä täytty suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku.

	2023		2023
	Raja-arvo	Tuusula	
Tuusula = Tuusulan kunta + VHL			
A peruskunnan alijäämä (Tuusula)			
Kunta (peruskunta) ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa (Kuntal 110 § 3 mom.) tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien	Alijäämää	+ 64,3 milj.e	ei
TAI			
B kuntakonsernin alijäämä			
Kuntakonsernin alijäämä/asukas on			
*viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa	-1000	+ 2214	ei
*ja sitä edeltävässä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa	-500	+ 2001	ei
TAI			
C kaikki neljä tunnuslukua (raja-arvot) täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin			
*kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009 30§:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen	negatiivinen	38,2 M€	ei
*kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	> 7,38	7,10	ei
*kuntakonsernin tilinpäätöksen lainojen määrä/asukas ylittää kaikkien kuntakonsernien tilinpäätöksen lainojen keskimääräisen määrän vähintään 50%	6966	6590	ei
*kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on yli 50 %	yli 50%	130,1 %	kyllä

Tuusula konserni

Tuusulan konserniohjaus on määritelty konserniohjeessa ja hallintosäännössä. Tuusulan valtuusto hyväksyi konserniohjeen (13.11.2017 § 193). Ohjeen mukaisesti konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, konsernijaosto, pormestari, kansliapäällikkö ja talousjohtaja. Konsernijohto voi antaa ohjeita eri yhteisöjen hallintoelimiin valituille henkilöille. Kansliapäällikkö tai talousjohtaja käyttävät puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta ja arvioivat omistajapolitikan ja konsernin tavoitteiden toteutumista sekä konsernirakenteen kehittämistarpeita.

Kuntakonserniin kuuluu yhdeksän tytäryhtiötä ja kaksi osakkuusyhteisöä. Tuusula on jäsenenä viidessä kuntayhtymässä. Tämän lisäksi Tuusulalla on merkittäviä omistuksia kolmessa kuntaomisteisessa yhtiössä; Kiertokapula Oy (9,9 %), Keski-Uudenmaan Työterveys Oy (22 %) ja Kiljavan Sairaala Oy (18 %).

Talousarvion 2025 valmisteluvaiheessa konsernitarkastelussa on lokakuussa 2024 vielä mukana Kiinteistö Osa- keyhtiö Riihikallion päiväkotikeskus sekä Kiinteistö Oy Tuusulan lahelankankaan toimitalo. Molemmista on käynnistetty omaehtoinen selvitystila toukokuussa 2023 yhtiöiden purkamiseksi. Purkuprosessi on edelleen kesken, tavoitteena on saada purkuprosessit päätökseen vuoden 2024 loppuun mennessä.

Tuusulan kuntakonsernin tytäryhtiöt, osakkuusyhteisöt ja muut merkittävät osakeomistukset on esitetty seuraavassa taulukossa vuoden 2024 lokakuun tilanteessa.

Kiinteistöyhtiöt	Kunnan omistusosuus	Muut merkittävät osakeomistukset	Kunnan omistusosuus
Kiint.Oy Riihikallion päiväkotikeskus	100,0	Kiljavan Sairaala Oy	18,0
Kiint.Oy Riihikallion lähipalvelukeskus	100,0	Kiertokapula Oy	9,9
Kiint.Oy Kerava-Tuusulan paloasema	60,0	Kuntayhtymät	Kunnan omistusosuus
Kiint.Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo	67,0	Uudenmaan liitto ky	2,7
Kiint.Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	100,0	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda	31,2
Muut yhtiöt	Kunnan omistusosuus	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky	17,0
Tuusulan kunnan Kiinteistöt Oy	100,0	Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä	24,6
Kellokosken Jäähalli Oy	74,3	Helsingin seudun liikenne ky	3,0
Tuusulan Jäähalli Oy	51,5		
Tuusulan urheilukeskus	89,2		
Osakkuusyhteisöt	Kunnan omistusosuus		
Keski-Uudenmaan työterveys Oy	14 (18)		
Uudenmaan työterveys Oy	22		

Tytäryhteisöjä johtaa yhtiön hallitus tai muu sitä vastaava elin, johon kunnan konsernijaosto nimeää jäsenet yhtiökokousedustajansa kautta. Kansliapäälliköllä tai talousjohtajalla tai muulla kunnanhallituksen erikseen nimeämällä edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Tytäryhteisöille asetetaan vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet ja ne raportoivat seuraavat tunnusluvut tilinpäätöksen ja neljännesvuosiraporttien yhteydessä:

- Liikevaihto ja liikevaihdon muutos
- Liikevoitto
- Nettotulos
- Lainamäärä ja lainamäärän muutos.

Kunta ohjaa ja tukee konserniyhtiöitä niiden tavoitteiden saavuttamisessa sekä liiketoimintojen kehittämisessä. Lähtökohtana on mahdollistaa kuntalaisille paremmat palvelut yhdessä konserniyhtiöiden kanssa.

1.9.1 Yhteenveto Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden toiminnan painopisteistä, keskeisistä muutoksista sekä vuositavoitteet

Tuusula konserniyhtiöt ja niiden tavoitteet

Tässä osiossa esitetään ensiksi koonti Tuusulan kunnan tytäryhtiöistä ja niiden keskeisistä talouden tunnusluvuista vuonna 2025. Jäljempänä esitetään yksittäisten yhtiöiden toiminta-ajatus, olennaiset talouden tunnusluvut kolmelta vuodelta sekä keskeiset yhtiöiden asettaman toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025.

Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden tilikauden 1–12/2025 talousarvioiden tunnusluvut

Yhteisön nimi (1000 euroa)	Omistus- osuus %	Liikevaihto	Nettotulos	Investoinnit	Korollinen vieras pääoma	Lainojen muutos	Henkilöstö
Vuokratyöyhtiö							
Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	100	8 560	0	1 000	53 120	-300	6
Liikuntapalveluja tarjoavat yhtiöt							
Tuusulan Jäähalli Oy	100	700	3	0	532	-78	1
Kellokosken Jäähalli Oy	74	300	10	0	35	10	2
Tuusulan Urheilukeskus Oy	89	2 159	122	200	14 500	-500	5
Toimitilapalveluja tarjoavat yhtiöt							
Koy Riihikallion lähipalvelukeskus	100	132	-48	0	1 602	-85	0
Koy Vanha Kunnantalo	67	83	1	45			0
KOy Keravan ja Tuusulan Paloasema	60	805	33	0	7 639	-384	0

1) Toimitilapalveluja tarjoavat yhtiöt

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy

Yhtiö on perustettu vuonna 1989, Tuusulan kunnan omistusosuus on 100 %.

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy on kiinteistöstrategiassaan sitoutunut tuottamaan turvallisia, laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja erilaisiin asumisen tarpeisiin. Asumisen ja lähiympäristön laatu varmistetaan uudensuunnitelluilla ja suunnitteluratkaisuja hyödyntäen elinkaariajattelun pohjalta. Energiatieteellisyys pyritään kohti nollaenergiatasoa. Tuotannossa tavoitellaan sosiaalisesti eheitä asuinalueita. Yhteisöllisyyden ja ryhmäasumisen ratkaisuja edistetään. Vuokra-asuntomarkkinoiden toimivuutta seurataan uudisrakentamishankkeita suunniteltaessa. Yhtiö edistää mahdollisuuksien mukaan hissirakentamista sekä asuntojen turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhtiön arvoja ovat elinvoimaisuus, vastuullisuus, kehittyminen ja yhteistyö. Näiden mahdollistajana on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta sekä strategiaa tukeva vahva omistaja.

Yhtiön toimiala on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjään ja maa-alueita samoin kuin omistaa osakkeita ja arvopapereita sekä käydä sanotulla omaisuudella kauppaa. Yhtiö voi myös harjoittaa rakennuttamista, vuokraustoimintaa ja isännöintiä (luovuttu markkinoilla toimimisesta).

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	8 218 000 €	8 550 000 €	8 560 000 €*
nettotulos	- 462 000 €	-391 000 €	-391 000 €
liiketulos	105 000 €	0	0
investoinnit	11 800 000 €	0 €**	1 000 000 €***
korollinen vp	56 030 000 €	54 520 000 €	53 120 000 €

korollisten lainojen muutos			
henkilöstön määrä	6	5,5	5,5

*) = Liikevaihdossa huomioitu Kellokosken Ruukin kiinteistöjen myynti (n. 260000t euroa)

**) = PTS-töistä aktivoinnit taseeseen 765 t euroa

***) = PTS-töiden rahoitus

Kärkitavoitteet vuodelle 2025

- i. Uuden brändin jalkauttaminen
- ii. Käyttöaste vähintään 98 %
- iii. Uudishankkeen käynnistäminen ja toinen suunnitteluputkeen (ei TA:ssa, Kalliolinna Hyrylä arvio n. 8 M€)
- iv. Luottotappiot alle 1 % liikevaihdosta

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy on kunnan strateginen omistus perustuen erityisesti yhtiön rooliin kohtuuhintaisen asumisen politiikassa ja -tuotannossa, samalla tasapainottaen asuntomarkkinoiden toimivuutta kunnan alueella.

Kiinteistö Oy Riihikallion lähialuekeskus

Yhtiö on perustettu vuonna 1976, Tuusulan kunnan omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö omistaa Koy Riihikallion palvelukeskuksen osakkeita, jotka oikeuttavat hallitsemaan ko. palvelukeskuksessa sijaitsevia liiketiloja. Yhtiön toiminta-ajatuksena on omistaa ja vuokrata kyseisiä liiketiloja kannattavasti.

Yhtiö omistaa keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiö Kiinteistö Oy Riihikallion palvelukeskuksen osakkeita.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	116 287 €	127 322 €	131 522 €
nettotulos	-154 298 €	-45 185 €	-47 500 €
investoinnit	0 €	0 €	0 €
korollinen vp	1 771 180 €	1 686 506 €	1 601 832 €
korollisten lainojen muutos	-835 176 €	-84 674 €	-84 674 €
henkilöstön määrä	0	0	0

Tavoitteet vuodelle 2025

Tavoitteena vuonna 2025 on saada tyhjiillään olevat liiketilat vuokratuiksi käypään vuokratasoon ja saada pidettyä nykyiset vuokralaiset tyytyväisinä tiloihinsa. Vuokratilojen käyttöaste oli 30.09.2024 84,4 %.

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan Paloasema

Yhtiö on perustettu vuonna 2015, Tuusulan kunnan omistusosuus yhtiöstä on 60 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toiminta-ajatuksena on tarjota kiinteistö, josta käsin pystytään takaamaan kansalaisten turvallisuus, tulipalojen- ym. vahinkojen tms. torjunta ja ennaltaehkäiseminen. Yhtiö on rakennuttanut paloasemarakennuksen, joka otettiin vastaan 28.6.2017. Paloasemaan tuli vuokralaiseksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue (sopimuksen laatimisajankohdalla Keski-Uudenmaan pelastuslaitos) ja toiseksi käyttäjäksi Tuusulan VPK.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	783 677 €	804 967 €	804 967 €
nettotulos	904 €	41 795 €	32 900 €
investoinnit	54 313 €	1 155 000 €	0 €
korollinen vp	7 139 591 €	8 022 605 €	7 638 953 €
korollisten lainojen muutos	-316 986 €	+883 014 €	-383 652 €
henkilöstön määrä	0	0	0

Tavoitteet vuodelle 2025

Ensisijainen tavoitetila on käynnissä olevan maalämpöhankkeen loppuun saattaminen ja hankkeen taloudellinen kannattavuus. Taloudellisena tavoitteena on em. hankkeen ARA avustusten tuloutuminen yhtiöön sekä kulurakenteen kattavuus vuokrasopimuksen ehdoin vuokratuotolla.

Kiinteistö Oy Tuusulan vanha kunnantalo

Yhtiön on perustettu vuonna 199, kunnan omistusosuus yhtiöstä on 67 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön pääosakkaat ovat Tuusulan kunta ja Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä. Vuonna 1995 perustettu yhtiö omistaa ja hallitsee Vanhaa kunnantaloa, jossa toimii vesilaitoskuntayhtymä ja Keski-Uudenmaan Musiikkiopisto.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	82 562,16 €	82 814,42 €	82 570,33 €
nettotulos	25,47 €	171,37 €	950,70 €
investoinnit	0 €	20 000 €	45 000 €
korollinen vp	0 €	0 €	0 €
korollisten lainojen muutos	0 €	0 €	0 €
henkilöstön määrä	0	0	0

Tavoitteet vuodelle 2025

Rakennuksen tekninen taso pidetään hyvänä. Kiinteistönhoitoa seurataan ja huollon kanssa järjestetään vuosipalaveri. Tilakeskuksen kanssa taannoin laadittu huoltosopimus päivitetään tai vaihtoehtoisesti huolto kilpailutetaan. Toimitaan hyvässä yhteistyössä kiinteistössä toimivien tahojen kanssa.

2020 alkanut yhteistyö Laten KH-Palvelut Oy:n kanssa on toiminut hyvin.

Jatketaan uuden vuokralaisen etsintää Musiikkiopistolta vapautuneisiin tiloihin.

Kiinteistön korjaustyöt hoidetaan tarpeen mukaisesti. Yleisesti korjaukset pyritään toteuttamaan tulo-rahoituksella. Ennakoimattomiin korjauksiin varaudutaan talousarviossa. Kiinteistön kuntoarvion mukaisten toimenpidesuosittelujen käynnistämisestä ja rahoituksesta päätetään erikseen.

Lähiajan, loppuvuoden 2024 ja vuoden 2025 suunnitelmia ovat:

Alapohjan siivous ja kapillaarikatkon asennus
Syöksytorvien jatkaminen etäämmäksi rakennuksesta
Paloläpivientien tarkastus
Julkisivun kuntotutkimus

Kustannusarvio 45 000 euroa. Rahoitus aikaisempien vuosien hoitoylijäämällä.

2) Liikuntapalveluja tarjoavat yhtiöt

Tuusulan Urheilukeskus Oy, Tuusulan Jäähalli Oy ja Kellokosken Jäähalli Oy tukevat toiminnallaan kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia Tuusulan alueella yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen kanssa.

Tuusulan Urheilukeskus Oy

Tuusulan urheilukeskus on perustettu 1979, Tuusulan kunnan omistusosuus on 89,2 %.

Urheilukeskuksen tarkoituksena on järjestää Tuusulassa hyvät ja edulliset harrastusolosuhteet liikuntaan, harrastamiseen ja urheiluun. Urheilukeskus on kirjoittanut koulujen liikuntatunneista uuden palvelusopimuksen Tuusulan kunnan kanssa. Urheilukeskus tarjoaa lähialueen yrityksille tiloja ja palveluja TYHY ja TYKY päivä toimintaan.

Kesäisin mailapelejä voidaan harrastaa Urheilukeskuksen viidellä ulkotenniskentällä ja kahdella ulkopadelkentällä.

Tavoittemme on laajentaa tarjontaamme aktiivisella toiminnan kehittämällä, sekä koko urheilukeskuksen kehittämällä hyvässä yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa.

Uusi tammikuussa 2025 valmistuva monitoimihalli kaksinkertaistaa Urheilukeskuksen sisäliikuntatilat ja liiketoiminnan. Uuteen monitoimihalliin tulee täysimittainen sisäjalkapallohalli, liikuntasali, jossa voi harrastaa kori- ja lentopalloa, ryhmäliikuntatila, tanssisali, kuntosali, lisäksi toimisto- ja neuvottelutiloja.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	1 105 896 €	1 080 000 €	2 159 190 €
nettotulos	-154 353	-100 000	122 064
liiketulos			
investoinnit	0	14 200 000	200 000
korollinen vp	5 456 931 €	15 000 000 €	14 500 000 €
korollisten lainojen muutos	2 290 710 €	12 000 000 €	-500 000 €
henkilöstön määrä	4	3	5

Keskeiset tavoitteet 2025

Urheilukeskuksen tärkein projekti vuonna 2025 on uuden noin 13 000 km² monitoimihallin toiminnan kehittäminen. Tilojen käyttöasteiden täyttäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen.

Uusi monitoimihalli kaksinkertaistaa Urheilukeskuksen sisäliikuntatilat ja euromääräisen liiketoiminnan. Uudesta monitoimihallista on kehittymässä Urheilukeskuksen sydän. Liiketoiminnan hallittu kasvu on vuoden 2025 tärkeimpiä projekteja.

Uuden monitoimihallin lisäksi vanhimman kiinteistön vuonna 1980 valmistuneen Tenniskeskuksen tiloja on peruskorjattu ja päivitetty ajanmukaisiksi. Vuoden 2025 kesällä, niiden päivittäminen jatkuu.

Keskuksen seuratoiminnan tukeminen, valmennuksen ja palveluiden laadun varmistaminen
Isojen järkevien tapahtumien kehittäminen ja järjestäminen

Tuusulan jäähalli Oy

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita kahta jäähallia Hyrylän urheilukeskuksessa. Tuottaa jääurheiluseuroille hyvää ja laadukasta jääaika ympäri vuoden. Yhtiö pyrkii olemaan kannattava ja omarahoitteinen.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	714 426 €	680 000 €	700 000 €
nettotulos	-31 124 €	-45 935 €	2 577 €
liiketulos			
investoinnit	69 700 €	215 500 €	
korollinen vp	473 492 €	610 693 €	532 200 €
korollisten lainojen muutos	375 688 €	137 201 €	-78 493 €
henkilöstön määrä	1	1	1

Keskeiset vuositavoitteet

Tuusulan Jäähalli Oy:n kaksi jäähallia antavat mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa.

Yhtiö tukee erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä ja kehittämistä.

Yhtiö osallistuu aktiivisesti Hyrylän urheilupuiston ja alueen kokonaiskehittämiseen ja täydentää sitä jääurheilun liikuntamahdollisuuksien osalta.

Jäätuntien hinnat pidetään kilpailukykyisinä alueen muihin halleihin verrattuna.

Kaikki investoinnit suoritetaan taloudellisesti ja energiatehokkaasti.

Kellokosken jäähalli Oy

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
liikevaihto	270 000 €	300 000 €	300 000 €
nettotulos	-24 413 €	3 000 €	10 000 €
liiketulos			
investoinnit	0 €	50 000 €	0 €
korollinen vp	0 €	45 000 €	35 000 €
korollisten lainojen muutos	0 €	5 000 €	10 000 €
henkilöstön määrä	1,5	1,5	1,5

Tavoitteet vuodelle 2025

Pidämme toimintaympäristön, kiinteistön ja laitteiston toimintakuntoisena
Jäädytyslaitteiston uusimisen suunnittelu
Jäänhoitokoneen kuntoarvio

3) Muut osakkuusyhteisöt ja muut merkittävät osakeomistukset

Muissa osakkuusyhteisöissä kunta antaa omistajaohjausta kunnan kannalta merkittävissä kysymyksissä sekä vaikuttaa yhtiön toimintaan edustajiensa kautta yhtiöiden hallituksissa sekä yhtiökokouksissa.

2. KÄYTTÖTALOUS

---

2. KÄYTTÖTALOUS	65
2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 2025	66
2.2 Kuntatoimiala	71
2.3 Kunnanjohto	73
2.4 Yhteiset palvelut	79
2.5 Sivistys	93
2.6 Kasvu ja ympäristö	116

2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 2025

Kunnanjohto

KUNNANJOHTO (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	97	83	83	60	61	61	62	62
TOIMINTAKULUT	- 4 944	- 4 348	- 4 138	- 4 348	- 4 423	- 4 508	- 4 595	- 4 683
TOIMINTAKATE	- 4 847	- 4 265	- 4 055	- 4 288	- 4 362	- 4 447	- 4 533	- 4 621

Kunnanjohto yhteensä	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	4 703	83	83	60	61	61	62	62
TOIMINTAKULUT	- 9 541	- 4 348	- 4 138	- 4 348	- 4 423	- 4 508	- 4 595	- 4 683
TOIMINTAKATE	- 4 838	- 4 265	- 4 055	- 4 288	- 4 362	- 4 447	- 4 533	- 4 621

Yhteiset Palvelut

YHTEISET PALVELUT (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
HENKILÖSTÖPALVELUT JA KOHDENNETTU ASIAKASTYÖ								
TOIMINTATUOTOT	958	735	735	1 314	1 327	1 340	1 353	1 367
TOIMINTAKULUT	- 6 050	- 5 999	- 5 999	- 10 346	- 10 552	- 10 762	- 10 977	- 11 195
TOIMINTAKATE	- 5 092	- 5 265	- 5 265	- 9 032	- 9 225	- 9 422	- 9 623	- 9 828
HALLINTOPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	1 052	1 111	1 111	1 069	1 080	1 090	1 101	1 112
TOIMINTAKULUT	- 2 926	- 3 055	- 3 055	- 3 201	- 3 264	- 3 328	- 3 394	- 3 461
TOIMINTAKATE	- 1 875	- 1 945	- 1 945	- 2 132	- 2 184	- 2 238	- 2 293	- 2 349
TALOUDEN OHJAUS								
TOIMINTATUOTOT	196	197	197	207	209	211	214	216
TOIMINTAKULUT	- 2 055	- 1 995	- 1 995	- 2 150	- 2 193	- 2 237	- 2 282	- 2 327
TOIMINTAKATE	- 1 859	- 1 798	- 1 798	- 1 943	- 1 984	- 2 026	- 2 068	- 2 111
KEHITTÄMINEN JA TIETO-HALLINTO								
TOIMINTATUOTOT	83	96	96	106	107	108	109	110
TOIMINTAKULUT	- 1 839	- 2 041	- 2 041	- 2 358	- 2 405	- 2 453	- 2 502	- 2 552
TOIMINTAKATE	- 1 756	- 1 945	- 1 945	- 2 252	- 2 298	- 2 345	- 2 393	- 2 442
KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS								
TOIMINTATUOTOT	4 606	4 906	4 906	5 076	5 300	5 450	5 600	5 700
TOIMINTAKULUT	- 4 597	- 4 906	- 4 906	- 5 076	- 5 300	- 5 450	- 5 600	- 5 700
TOIMINTAKATE	9							

YHTEISET PALVELUT YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	2 288	7 045	7 045	7 771	8 023	8 200	8 378	8 505
TOIMINTAKULUT	- 12 870	- 17 997	- 17 997	- 23 130	- 23 714	- 24 231	- 24 755	- 25 235
TOIMINTAKATE	- 10 582	- 10 952	- 10 952	- 15 359	- 15 691	- 16 031	- 16 377	- 16 730

Sivistys

KASVATUS- JA SIVISTYS- LAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Sivistyksen tukipalvelut								
TOIMINTATUOTOT	6 189	6 594	6 594	6 997	7 067	7 137	7 209	7 281
TOIMINTAKULUT	- 5 893	- 6 523	- 6 523	- 6 713	- 7 061	- 7 203	- 7 292	- 7 494
TOIMINTAKATE	296	71	71	283	6	- 66	- 83	- 213
Varhaiskasvatus								
TOIMINTATUOTOT	2 422	1 985	1 985	2 034	2 054	2 075	2 096	2 117
TOIMINTAKULUT	- 34 692	- 35 277	- 35 277	- 39 097	- 39 827	- 40 572	- 41 431	- 42 205
TOIMINTAKATE	- 32 270	- 33 292	- 33 292	- 37 063	- 37 773	- 38 497	- 39 335	- 40 088
Oppiminen								
TOIMINTATUOTOT	7 527	6 907	6 907	6 561	6 726	6 794	6 861	6 930
TOIMINTAKULUT	- 65 610	- 67 887	- 67 887	- 69 204	- 70 522	- 71 932	- 73 371	- 74 838
TOIMINTAKATE	- 58 082	- 60 980	- 60 980	- 62 642	- 63 795	- 65 139	- 66 509	- 67 908
Kulttuuri								
TOIMINTATUOTOT	418	361	361	657	655	662	669	675
TOIMINTAKULUT	- 4 210	- 4 197	- 4 197	- 5 978	- 6 104	- 6 224	- 6 348	- 6 473
TOIMINTAKATE	- 3 793	- 3 836	- 3 836	- 5 321	- 5 448	- 5 562	- 5 679	- 5 798
Vapaa-aika								
TOIMINTATUOTOT	854	766	766	766	774	782	790	798
TOIMINTAKULUT	- 5 483	- 5 194	- 5 194	- 4 918	- 5 030	- 5 185	- 5 289	- 5 395
TOIMINTAKATE	- 4 629	- 4 427	- 4 427	- 4 152	- 4 256	- 4 404	- 4 499	- 4 597

KULTTUURI- JA VAPAA-AI- KALAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kulttuuri								
TOIMINTATUOTOT	418	361	361	657	655	662	669	675
TOIMINTAKULUT	- 4 210	- 4 197	- 4 197	- 5 978	- 6 104	- 6 224	- 6 348	- 6 473
TOIMINTAKATE	- 3 793	- 3 836	- 3 836	- 5 321	- 5 448	- 5 562	- 5 679	- 5 798
Vapaa-aika								
TOIMINTATUOTOT	854	766	766	766	774	782	790	798
TOIMINTAKULUT	- 5 483	- 5 194	- 5 194	- 4 918	- 5 030	- 5 185	- 5 289	- 5 395
TOIMINTAKATE	- 4 629	- 4 427	- 4 427	- 4 152	- 4 256	- 4 404	- 4 499	- 4 597

HYTE LAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT								
TOIMINTAKULUT			- 210	- 210	-210	-210	-210	-210
TOIMINTAKATE			- 210	- 210	-210	-210	-210	-210

SIVISTYS YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	17 410	16 614	16 614	17 016	17 277	17 450	17 624	17 800
TOIMINTAKULUT	- 115 888	- 119 079	- 119 079	- 126 120	- 128 543	- 131 117	- 133 730	- 136 405
TOIMINTAKATE	- 98 478	- 102 465	- 102 465	- 109 105	- 111 266	- 113 667	- 116 106	- 118 605

Kasvu ja Ympäristö

KUNTAKEHITYSLAUTA-KUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kehittäminen ja hallinto								
TOIMINTATUOTOT	19	1	1	1	1	1	1	1
TOIMINTAKULUT	- 965	- 1 173	- 1 173	- 1 056	- 1 077	- 1 098	- 1 120	- 1 143
TOIMINTAKATE	- 946	- 1 172	- 1 172	- 1 055	- 1 076	- 1 097	- 1 119	- 1 142
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen								
TOIMINTATUOTOT	119	2	2	2	2	2	2	2
TOIMINTAKULUT	- 902	- 885	- 885	- 908	- 926	- 944	- 963	- 982
TOIMINTAKATE	- 783	- 883	- 883	- 906	- 924	- 942	- 961	- 980
Projektitoimisto								
TOIMINTATUOTOT	6 116							
TOIMINTAKULUT	- 846	- 1 373	- 1 373	- 1 365	- 1 392	- 1 420	- 1 448	- 1 477
TOIMINTAKATE	5 270	- 1 373	- 1 373	- 1 365	- 1 392	- 1 420	- 1 448	- 1 477
Maankäyttö ja paikka-tieto								
TOIMINTATUOTOT	9 733	5 296	5 296	5 096	5 147	5 198	5 250	5 303
TOIMINTAKULUT	- 1 859	- 2 126	- 2 126	- 2 150	- 2 192	- 2 236	- 2 281	- 2 326
TOIMINTAKATE	7 874	3 170	3 170	2 946	2 954	2 962	2 970	2 977
Kaavoitus								
TOIMINTATUOTOT	18	45	45	45	45	46	46	47
TOIMINTAKULUT	- 1 300	- 1 249	- 1 249	- 1 349	- 1 376	- 1 404	- 1 432	- 1 460
TOIMINTAKATE	- 1 282	- 1 204	- 1 204	- 1 304	- 1 331	- 1 358	- 1 385	- 1 413
Rakennusvalvonta								
TOIMINTATUOTOT	943	401	401	401	405	409	413	417
TOIMINTAKULUT	- 848	- 895	- 895	- 905	- 923	- 942	- 960	- 980
TOIMINTAKATE	96	- 494	- 494	- 504	- 518	- 533	- 547	- 562

Maankäytön sopimuskorvaukset, 3,5 milj. euroa, sisältyvät maankäytön ja paikkatiedon palvelualueelle.

TEKNINEN LAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Yhdyskuntateknikka								
TOIMINTATUOTOT	751	678	678	658	665	671	678	685
TOIMINTAKULUT	- 13 436	- 13 318	- 13 318	- 14 055	- 14 362	- 14 648	- 14 940	- 15 237
TOIMINTAKATE	- 12 574	- 12 540	- 12 540	- 13 297	- 13 597	- 13 877	- 14 162	- 14 452
Tilapalvelut (taseyksikkö)								
TOIMINTATUOTOT	23 435	26 847	26 847	26 386	26 650	26 916	27 185	27 457
TOIMINTAKULUT	- 16 164	- 14 754	- 14 754	- 15 197	- 16 891	- 18 394	- 18 721	- 19 069
TOIMINTAKATE	7 272	12 093	12 093	11 189	9 759	8 522	8 465	8 388

KASVU JA YMPÄRISTÖ YH-TEENSÄ (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	41 134	33 270	33 270	32 589	32 915	33 244	33 576	33 912
TOIMINTAKULUT	- 36 319	- 35 773	- 35 773	- 36 985	- 39 139	- 41 086	- 41 865	- 42 674
TOIMINTAKATE	4 925	- 2 403	- 2 403	- 4 296	- 6 125	- 7 743	- 8 188	- 8 662

Toimialueet ovat valtuustoon nähden toimintakatesitovia.

Kunnanhallitus

Käyttöomaisuuden Myyntivoitot

KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025
Käyttöomaisuuden myyntivoitot (tavanomaiset)				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	7 642	10 200	10 200	12 155
Rakennusten myyntivoitot	561			
Osakkeiden myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				

Käyttötalousosa

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	67 680	67 212	67 212	69 591	72 326	98 812	108 784	100 834
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	110	100	100	100	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	- 174 618	- 177 196	- 176 986	- 190 583	- 195 820	- 200 941	- 204 944	- 208 997
TOIMINTAKATE	- 106 828	- 109 884	- 109 674	- 120 893	- 123 394	- 102 030	- 96 060	- 108 064

Käyttötalousosa yhteensä taulukko sisältää 12,2 milj. euron käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Tuloslaskelmaosa

TUUSULAN KUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
VEROTULOT	115 630	103 669	103 669	113 831	117 327	121 907	124 777	127 722
VALTIONOSUUDET	27 595	28 728	28 374	30 993	31 303	31 929	32 568	33 219
Korkotuotot	202	173	173	313	319	514	694	874
Korvaus peruspääom. liikelaitokselta	488	488	488	488	488	488	488	488
Muut rahoitustuotot	166	220	220	350	220	220	220	220
Korkokulut	- 1 864	- 3 485	- 3 485	- 3 953	- 4 862	- 5 464	- 5 485	- 2 821
Muut rahoituskulut	- 1	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä valtuuston nähdessä ovat verotulot, valtionosuudet, käyttöomaisuuden myyntivoitot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

KUNTATOIMIALA

2.2 KUNTATOIMIALA

Vastuuhenkilö: Vt. kansliapäällikkö Satu Kuivasto

KUNTATOIMIALA YHTEENSÄ (ilman vesihuoltoliikelaitoksia)

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	65 535	57 012	57 012	57 436	58 275	58 955	59 640	60 280
Myyntituotot	20 456	21 238	21 238	22 492	22 867	23 193	23 521	23 799
Maksutuotot	14 434	9 660	9 660	9 167	9 368	9 462	9 556	9 652
Tuet ja avustukset	2 651	1 269	1 269	1 096	1 107	1 118	1 129	1 140
Muut toimintatuotot	27 995	24 844	24 844	24 681	24 933	25 182	25 434	25 689
Valmistus omaan käyttöön	110	100	100	100	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	- 174 618	- 177 196	- 176 986	- 190 583	- 195 820	- 200 941	- 204 944	- 208 997
Henkilöstökulut	- 88 716	- 89 652	- 89 574	- 92 072	- 94 505	- 96 494	- 98 400	- 100 417
Palvelujen ostot	- 43 736	- 44 220	- 44 160	- 51 732	- 52 313	- 53 347	- 54 501	- 55 583
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 11 219	- 10 419	- 10 419	- 10 559	- 11 888	- 12 125	- 12 367	- 12 612
Avustukset	- 7 587	- 5 858	- 5 791	- 7 001	- 7 140	- 7 282	- 7 428	- 7 577
Muut toimintakulut	- 23 360	- 27 046	- 27 042	- 29 219	- 29 974	- 31 693	- 32 248	- 32 809
TOIMINTAKATE	- 108 973	- 120 084	- 119 874	- 133 048	- 137 445	- 141 887	- 145 204	- 148 618

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-41,16 %	1,48 %	1,36 %	7,56 %	2,75 %	2,62 %	1,99 %	1,98 %
TOIMINTAKATE	-52,70 %	10,20 %	10,00 %	10,80 %	3,30 %	3,23 %	2,34 %	2,35 %

Toiminnan kuvaus

Kuntatoimialaan kuuluvat Kunnanjohtodon ohella Yhteisten palveluiden, Sivistyksen sekä Kasvun ja ympäristön toimialueet. Kuntatoimiala vastaa kunnan operatiivisesta johtamisesta ja kuntatasoisesta edunvalvonnasta.

Pormestari johtaa kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Pormestari toimii kunnanhallituksen puheenjohtajana ja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Pormestari toimii myös kunnanhallituksen konsernijaoston puheenjohtajana. Pormestari on päätoiminen luottamushenkilö. Lisäksi kuntatoimialalla on kaksi osa-aikaista apulaispormestaria.

Kansliapäällikkö johtaa ja kehittää kunnan operatiivista toimintaa sekä johtaa kuntatoimialaa ja vastaa kuntatoimialalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan asianmukaisuudesta. Kansliapäällikkö johtaa kunnan johtoryhmää ja kunnan johtoryhmän ja poliittisen johtoryhmän yhteiskokouksia sekä toimii toimialuejohtajien esihenkilönä.

Kunnan johdon keskeinen vastuualue on sidosryhmäyhteistyön johtaminen ja omistajaohjaus. Keskeisiä vaikuttamisen sidosryhmiä ja vaikuttamisen foorumeita ovat mm. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, HSL, Kuuma-kunnat ja Uudenmaan liitto. Muita kunnanjohtodon vastuualueita ovat mm. osallisuustyö sekä viestintä ja markkinointiviestintä.

KUNNAN JOHTO

2.3 KUNNANJOHTO

Toimialue

Vastuuhenkilö: vt. kansliapäällikkö Satu Kuivasto

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	4 703	83	83	60	61	61	62	62
Myyntituotot	3 785	48	48	40	40	41	41	42
Maksutuotot	795							
Tuet ja avustukset	111	35	35	20	20	21	21	21
Muut toimintatuotot	11							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 9 541	- 4 348	- 4 138	- 4 348	- 4 423	- 4 508	- 4 595	- 4 683
Henkilöstökulut	- 5 189	- 1 575	- 1 496	- 1 570	- 1 601	- 1 633	- 1 666	- 1 699
Palvelujen ostot	- 2 947	- 1 829	- 1 768	- 1 969	- 2 008	- 2 047	- 2 087	- 2 128
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 197	- 48	- 48	- 37	- 38	- 39	- 40	- 41
Avustukset	- 139	- 217	- 150	- 131	- 124	- 127	- 129	- 132
Muut toimintakulut	- 1 069	- 680	- 676	- 641	- 651	- 662	- 672	- 683
TOIMINTAKATE	- 4 838	- 4 265	- 4 055	- 4 288	- 4 362	- 4 447	- 4 533	- 4 621

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-93,35 %	-54,43 %	-56,63 %	0,01 %	1,71 %	1,93 %	1,93 %	1,93 %
TOIMINTAKATE	-96,51 %	-11,85 %	-16,19 %	0,54 %	1,72 %	1,94 %	1,94 %	1,94 %

Toimialueen palvelualueet

Kunnan johdon organisaatioon kuuluvat kuntayhteistyön, viestinnän, osallisuuden, edustustoiminnan ja kansainvälisen toiminnan koordinoitutyö sekä Tuusinfon palvelut.

Kunnan johtoon kuuluvat valtuusto, kunnanhallitus, konsernijaosto, toimikunnat sekä tarkastustoimi. Kunnanvaltuusto kokoontuu vuoden 2025 aikana noin 10 kertaa, joiden lisäksi vuoden aikana järjestetään kaksi valtuustoseminaaria. Kunnanhallitus kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain maanantaisin, joiden lisäksi järjestetään kaksi kunnanhallituksen seminaaria. Konsernijaosto ja valtuustoasiain valmistelutoimikunta kokoontuvat pääsääntöisesti kerran kuussa.

Kunnan johto vastaa kuntayhteistyöstä, kuntayhtymien yhteistoimintaosuuksista ja jäsenmaksuista sekä kunnan edustus- ja suhdetoiminnasta.

Viestintä tukee kunnan strategian toteutumista viestimällä säännönmukaisesti strategian kannalta keskeisistä asioista ja tukemalla johtoa viestinnässä. Viestintäyksikkö ohjaa ja tukee toimialueita niiden viestinnän toteutuksessa. Viestintäyksikkö toimii myös kuntabrändin rakentamisen parissa ja vastaa kunnan markkinointiviestinnän kokonaisuudesta. Viestintä varmistaa lisäksi mahdollisuudet sisäiselle tiedonkululle ja osallistumiselle.

Osallisuuden yksikkö vastaa kuntatasoisesta osallisuustyöstä ja osallisuusmallin toimeenpanosta, asukastilaisuuksista, osallistuvasta budjetoinnista sekä kunnan vaikuttamistoimielimistä: ikäihmisten-, lapsi- ja perheasiain- ja vammaisneuvostosta sekä alueellisista kehittämisverkostoista (5 kpl). Neuvostojen osallisuus halutaan varmistaa eri keinoin valmistelussa olevissa keskeisissä asioissa. Kehittämisverkostoissa koordinoidaan kaikille avoimia alueen ja asukkaiden verkostoja ja tuetaan kuntalaisten omaehtoista tekemistä. Yksikkö ohjaa ja tukee toimialueita niiden osallisuustyön toteutuksessa.

Keskitetty asiakaspalvelu TuusInfo palvelee sekä kuntalaisia että sisäisiä asiakkaita. Keskeisiä kuntalaisille tuotettavia palveluita ovat HSL-asiointi ja neuvonta, palautekanavien operatiivinen hoitaminen, kunnan tilanvarausjärjestelmän pääkäyttäjäyys sekä yhteisö-, kokous-, liikunta- ja yhteiskäyttötilojen tilavaraukset, hallinta ja kehittäminen, verkkokaupan hoitaminen, osallisuustyö, yleisneuvonta kunnan palveluista, puhelinpalvelut ja chat. Kunnan henkilöstöä palvelee mm. postitustoiminnoilla ja erilaisilla muilla palveluilla.

Turvallisuudessa ja varautumisessa huolehditaan kunnan kokonaisturvallisuuden ylläpidosta sekä suunnitellaan kunnan ja kuntalaisten arjen turvallisuutta lisääviä toimenpiteitä. Kunnan turvallisuutta ja kuntalaisten turvallisuustunnetta mitataan turvallisuuskyselyiden avulla, jotta voidaan tunnistaa kehitystarpeita ja priorisoida toimenpiteitä. Yksikkö kehittää varautumista ja valmiussuunnittelua, kunnan väestönsuojelutehtäviä sekä järjestää niihin liittyviä harjoituksia. Turvallisuutta kehitetään myös alueellisessa yhteistyössä Keski-Uudenmaan kuntien, hyvinvointialueiden sekä paikallisten turvallisuusviranomaisten kanssa. Tämä yhteistyö on suunnattu vastaamaan arjen sekä muuttuvan turvallisuusympäristön haasteisiin.

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Keski-Uudenmaan työllisyysalue aloittaa toimintansa 1.1.2025. Työllisyysalueen muodostavat kuusi kuntaa: Järvenpää, Hyvinkää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Uudistuksen tavoitteena on tuoda TE-palvelut lähemmäksi asiakkaita eli kuntalaisia. Yhteisen työllisyysalueen myötä työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla ja tukevat nopeamman työllistymisen tavoitetta. Työnhakijoille voidaan tarjota yhdessä oppilaitosten kanssa koulutuksia, jotka auttavat heitä työllistymään paremmin. Samalla yritykset saavat osaavaa työvoimaa eli työ ja tekijät kohtaavat paremmin. Tämä lisää kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä. Uudistuksen onnistumisen kannalta on tärkeää varmistaa, että työllisyysalueen palvelut sekä näitä täydentävät kuntien vapaaehtoiset palvelut toimivat vaikuttavasti huomioiden asiakkaiden erityistarpeet.

Kunnan viestinnän tehtävänä on tukea kunnan strategian toteutumista viestimällä säännönmukaisesti strategian kannalta keskeisistä asioista ja tukemalla johtoa viestinnässä. Viestintäyksikkö ohjaa ja tukee myös toimialueita niiden viestinnän toteutuksessa. Viestintäyksikkö toimii myös kuntasuhteiden rakentamisen parissa ja vastaa kunnan markkinointiviestinnän kokonaisuudesta. Viestintä varmistaa edellytykset hyvälle sisäiselle tiedonkululle sekä edesauttaa demokratian toteutumista tuomalla esiin kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja informoimalla päätöksentekoon vaikuttavista asioista. Vuonna 2025 tavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota sellaisten asioiden esiin nostamiseen viestinnässä, jolla on merkitystä kunnan pito- ja vetovoiman sekä asukkaiden kannalta.

Kunnan kansainvälistymissuunnitelman valmistelu käynnistetään vuonna 2025 siten, että tavoitteena on määrittellä visio ja kansainvälisyyttä tukevat prosessit.

Gloaalien konfliktien vaikutukset ovat edelleen nähtävissä Tuusulan varautumistoimissa. Kunnan toiminnan kannalta keskeiset riskitekijät sisältävät muun muassa sähkönjakelun häiriöt, hybridi- ja kyberuhkat sekä kriittisen infrastruktuurin, kuten ICT-järjestelmien ja vesihuollon, haavoittuvuudet. Kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuneet häiriöt korostavat suojaustoimien tarvetta; kunnassa parannetaan kriittisen infrastruktuurin suojelua teknologisin ratkaisuin sekä panostamalla henkilöstön koulutukseen ja tiedotukseen uhkien tunnistamiseksi ja toiminnaksi häiriötilanteissa. Lisäksi jatkamme turvallisuusjohtamisen kehittämistä. Alueellista turvallisuutta edistetään myös jatkuvalla yhteistyöllä alueellisten työryhmien kanssa.

Talous ja tuottavuus

Kunnan johdon talousarvion 2025 sitova toimintakate on 4,29 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on 0,02 milj. euroa. Toimialueen kokonaismenot ovat 4,35 milj. euroa ja tuotot 0,06 milj. euroa. Suurimmat menoerät koostuvat henkilöstömenoista 1,57 milj. euroa ja palveluiden ostoista 1,97 milj. euroa.

Strategian toteuttaminen

1. Päämäärä: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä		
Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
1.2 Sote-keskuksen rakentaminen käynnistyy hyvinvointialueen hankkeena	Sote-, hyte- ja opiskelupalveluiden tilojen rakentaminen käynnistyy ja etenee päätetyn aikataulun mukaisesti yhteistyössä HVA:n kanssa. Tilankäytölliset yhteiskäyttöratkaisut toteutuvat suunnitellusti.	Valtuustotavoite
1.4 Palveluiden käyttäjien asiakaskokemus paranee ja johtaminen kehittyy	Asiakaskokemus paranee kuntasoisesti sekä valituissa palveluissa. Sisäisten asiakkaiden asiakastyytyväisyys paranee. Uuden tilavarausjärjestelmän onnistunut käyttöönotto. Asiakaspolut on kuvattu valituille kohde-ryhmille ja palveluille.	Valtuustotavoite
1.7 Kunnan pito- ja vetovoiman sekä asukkaiden kannalta keskeisiä asioita nostetaan esiin kunnan viestinnässä	Tonteista kiinnostuneiden määrä palaa vuoden 2022 tasolle. Tuusulalaisten tyytyväisyys kunnan viestintään (asukastutkimus). Uudistuneen verkkosivuston käyttäjätyytyväisyys (www-sivujen arviointikysely). Laadullinen muuttotutkimus. Tuusulan kolmen omaleimaisen alueen vahvuudet on määritelty ja aluekohtaista markkinointia on toteutettu.	Lautakuntatavoite
1.6 Kansainvälisyys-suunnitelman toimeenpano on käynnistynyt	Toimeenpanemme kansainvälistymisen visiota. Kansainvälisyyttä tukevat prosessit on määritetty.	Lautakuntatavoite

2. Päämäärä: Tuusulassa on hyvä elää

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
6.2 Ikäihmisten toimintakykyä vahvistavat palvelut paranevat yhteistyössä toimialueiden kanssa	Ikäihmisten kotona-asumista tukevat palvelut vahvistuvat ja omakotitalkkaritointa ja kohtaamispaikkatoiminta (toiminnan määrä ja laatu, kävijöiden määrä ja tyytyväisyys) toteutuvat alueellisesti. Etsivän vanhustyön hanke on toteutunut ja sen myötä ikäihmisten yksinäisyys on vähentynyt. Digueuvonnan (laitoneuvonta ja palveluneuvonta) määrä ja saavutettavuus kirjastoissa, TuusInfossa ja Tuusulan opistossa lisääntyy. Kunta tarjoaa ikääntyville suunnattua asumisneuvontaa.	Valtuustotavoite

7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
7.1 Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa tiivistyy	Järjestöfoorumit (2/vuosi) ja koulutuksia on järjestetty. Yhdistyshaun käyttö ja yhdistyskirjeen tilaajamäärä kasvavat. Vapaaehtoistoiminta lisääntyy kunnan palveluissa. Yhteisölainaamon ja yhteisötilojen käyttö lisääntyy. Järjestökysely ja -tyytyväisyyden arviointi on tehty.	Lautakuntatavoite

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
8.2 Kuntalaislähtöinen kehittäminen ja osallisuusajattelu vahvistuu koko organisaatiossa	Lasten ja nuorten osallistuvan budjetoinnin malli saadaan viimeisteltyä vuoden 2026-2027 toteutusta varten. Uudistunut alueellisen vaikuttamisen malli on käyttöön otettu. Asukaspaneelit ovat toiminnassa suunnitellusti. Osallisuuskoulutuksia on järjestetty toimialueilla.	Valtuustotavoite

10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
--------------	-----------------------	------

10.1 Kunnan turvallisuusjohtaminen ja -kulttuuri kehittyvät	Turvallisuuustyötä ja varautumista johdetaan järjestelmällisesti PDCA-mallin mukaisesti (mm. turvallisuusryhmän kokoukset, johtoryhmäkäsittelyt, turvallisuuskoulutukset). Turvallisuusjohtamisen prosessit, käsiteltävät asiat ja johtamisen välineet on kuvattu ja viety käytäntöön. Asukkaita ja yhteisöjä osallistuu alueiden turvallisuusyöhön ja -tapahtumiin. Asukkaiden arviot koetusta turvallisuudesta paranevat tai säilyvät ennallaan	Valtuustotavoite
10.2 Kunnan tilojen ympäristön yleinen järjestys ja turvallisuus on varmistettu	Uuden turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano. Kaikkien julkisten rakennusten pelastussuunnitelmat ovat ajan tasalla ja pelastusharjoitukset ovat toteutuneet. Järjestysrikkomusten ja turvallisuushäiriöiden määrä on laskeva. Asennettujen turvakameroiden määrän kehittyminen ja valaistuksen parantaminen julkisilla paikoilla.	Valtuustotavoite

3. Päämäärä: Tuusula kehittyä kestävästi

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
14.2 Poliittisen johtamisjärjestelmän muutokset on otettu käyttöön valtuustokauden vaihtuessa	Uudistunut toimielinrakenne on käytönotettu. Alueellisen vaikuttamisen uudistettu toimintamalli on käyttönotettu.	Valtuustotavoite

Henkilöstösuunnitelma

Toimialueen henkilöstölisäys vuonna 2025 on määräaikainen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

YHTEISET PALVELUT

Yhteiset palvelut
nettokulut
364 €/asukas

Ostolaskujen määrä
35 800 kpl

Myyntilaskujen määrä
69 300 kpl

2.4 YHTEISET PALVELUT

Toimialue

Vastuuhenkilö: Va. toimialuejohtaja Timo von Behr

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	2 288	7 045	7 045	7 771	8 023	8 200	8 378	8 505
Myyntituotot	1 220	5 052	5 052	5 906	6 139	6 297	6 456	6 564
Maksutuotot	624	1 507	1 507	1 538	1 553	1 569	1 585	1 600
Tuet ja avustukset	408	447	447	288	291	294	297	300
Muut toimintatuotot	36	39	39	39	39	40	40	40
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 12 870	- 17 997	- 17 997	- 23 130	- 23 714	- 24 231	- 24 755	- 25 235
Henkilöstökulut	- 5 543	- 9 204	- 9 204	- 9 218	- 9 494	- 9 717	- 9 943	- 10 134
Palvelujen ostot	- 4 253	- 5 616	- 5 616	- 9 505	- 9 714	- 9 913	- 10 116	- 10 313
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 56	- 142	- 142	- 139	- 144	- 148	- 152	- 155
Avustukset	- 2 324	- 2 200	- 2 200	- 3 370	- 3 438	- 3 506	- 3 576	- 3 648
Muut toimintakulut	- 693	- 834	- 834	- 898	- 925	- 946	- 968	- 985
TOIMINTAKATE	- 10 582	- 10 952	- 10 952	- 15 359	- 15 691	- 16 031	- 16 377	- 16 730

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	6,37 %	39,83 %	39,83 %	28,53 %	2,52 %	2,18 %	2,16 %	1,94 %
TOIMINTAKATE	7,97 %	3,49 %	3,49 %	40,25 %	2,16 %	2,16 %	2,16 %	2,16 %

Toimialueen palvelualueet

Henkilöstöpalvelut ja kohdennettu asiakastyö
Hallintopalvelut
Talouden ohjaus
Kehittäminen ja tietohallinto
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Vuoden 2025 merkittävimmät toimintaympäristön muutokset liittyvät työ- ja elinkeinopalveluiden uudistukseen (TE24) ja kotoutumislain kokonaisuudistukseen (KOTO24), jotka tuovat mukanaan muutostarpeita toimialueen vastuulla olevien palveluiden järjestämiseen ja pakottavat myös uusien järjestelmien käyttöönottoon.

Kunnan tuottama palvelu sovitetaan yhteen työllisyysalueen tuottaman palvelun kanssa niin, että palvelu olisi tuusulalaisille mahdollisimman vaikuttavaa.

Vuosi 2025 tuo mukanaan myös kunta- ja aluevaalit, joiden järjestäminen vaatii merkittävää panostusta toimialueelta. Samanaikaisesti otetaan käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä, jonka käyttöönotto on ajoitettu valtuustokauden vaihteeseen. Valtuustokauden vaihtuminen heijastuu myös kuntastrategian päivittämisen tarpeeseen. Päivitys toteutetaan kehittämissyksikön johdolla avoimen strategiatyön menetelmin.

Talous- ja henkilöstöpalveluissa jatketaan käyttöönotetun järjestelmäkokonaisuuden kehittämistä ja automaatioasteen lisäämistä. Myös tiedolla johtamiseen ja muihin työn sujuvoittamiseen liittyvien työkalujen kehittämiseen panostetaan vuoden aikana merkittävästi. Uusien teknologioiden hyödyntäminen ja digitaalisten työvälineiden käytön tehostaminen on tunnistettu tärkeiksi teemoiksi tavoitteissa työn tuottavuuden lisäämiseksi.

Hankintapalveluita kehitetään toimialueiden hankintatarpeisiin vastaamiseksi ja hankintojen tehokkuuden lisäämiseksi. Yhteistyötä toimialueiden kanssa tullaan tiivistämään yhteisesti koko toimialueella, jotta yhteisten palveluiden kokonaisuus ilmenisi entistä yhtenäisempänä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa jatketaan laadukasta ja vaikuttavaa viranomaistyötä, minkä lisäksi kehitetään asiakastyötä.

Yhteisten palveluiden toiminnan yleisiä muutosvoimia ovat nopeasti kasvava tiedon määrä ja sen hallinta, teknologioiden nopea kehitys, lisääntyneet kyberturvallisuuteen liittyvät riskit, monipuolistuvat hankintakäytännöt, asiointimäärien kasvu sekä asiakkaiden lisääntyvät palveluodotukset. Henkilöstön asiantuntijuuden ja osaamisen merkitys korostuu ja kilpailu osaavasta työvoimasta kiihtyy.

Talous ja tuottavuus

Yhteisten palveluiden talousarvion sitova toimintakate on 15,36 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen 4,35 milj. euroa. Toimialueen vuoden 2025 toimintakulut ovat 23,13 milj. euroa ja toimintatuotot 7,77 milj. euroa. Toimintakulujen kasvu on 5,13 milj. euroa ja toimintatuottojen kasvu on 0,73 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakatteeseen on vuoden 2025 talousarviossa erityisesti vaikuttanut TE24- ja KOTO24-uudistukset. Maahanmuuton kotouttamiskorvauksien määrän arvioidaan kasvavan 0,68 milj. euroa. Toimintakuluissa palveluostojen määrä kasvaa 3,89 milj. euroa, johtuen pääosin työllisyysalueen toimintakorvauksesta 2,98 milj. euroa sekä maahanmuuttopalveluiden kulujen kasvusta 0,76 milj. euroa. Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu on 1,2 milj. euroa.

Strategian toteuttaminen

1. Päämäärä: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
--------------	-----------------------	------

<p>1.3 Työnantajamielikuva kohenee, vetovoima ja pitovoima vahvistuvat</p>	<p>Työnhakijakokemuksen mittaamisen kriteeristö on luotu ja annettu palaute on yli 4 (asteikko 1-5). Suosittelemisindeksin (eNPS) mittauksissa saatu arvo on vähintään 25. Hakijoiden määrä jokaista avointa työpaikkaa kohden on keskimäärin 15. Työhyvinvoinnin pulssikyselyn arviot osaluokista ovat hyvällä tasolla (yli 4,2). Mentoroinnin toimintamalli on kehitetty ja toimintaohjeet luotu. Työrajohtamisen toimintamalli on luotu ja otettu käyttöön. Johtaminen ja esihenkilötyö arvioitu työhyvinvoinnin pulssikyselyssä hyvälle tasolle (ka yli 4,2). HR-tiimi on saanut koulutusta työnantajamarkkinoinnin toimista. Markkinointisuunnitelma on laadittu ja käynnistetty suunnitelman mukaiset toimenpiteet.</p>	<p>Valtuustotavoite</p>
--	---	-------------------------

<p>1.5 Yhteisten digiratkaisujen käyttöä on laajennettu</p>	<p>Digitaalisen asioinnin alustan käyttö on kasvanut kahdella uudella palvelulla edellisvuoteen verrattuna. Tiedolla johtamisen alusta on käytössä kaikilla toimialueilla toimialueitasoisen koontinäytön osalta. Suomi.fi-palvelut ovat keskitetyssä hallinnassa ja niiden käyttöä on laajennettu kunnan tuottamissa palveluissa. Tuottavuutta lisäävät yhteiset tekoälytoiminnallisuudet ovat käytettävissä kaikkien toimialueiden asiantuntijatehtävissä. 20 % järjestelmistä on yhteisen käyttövaltuushallinnan piirissä.</p>	<p>Lautakuntatavoite</p>
---	---	--------------------------

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
--------------	-----------------------	------

<p>4.1 Työllisyysalueen palvelut ja yhteistyö toimijoiden välillä on varmistettu työllisyysalueuudistuksen jälkeen</p>	<p>Asiakkaiden tyytyväisyys työllisyyspalveluihin ei heikkene muutosta edeltävästä tasosta. Vähintään 50 % valmennusasiakkaista sijoittuvat jakson päätteeksi työelämään tai palveluihin. Työnhakija-asiakkaiden palvelu käynnistyy kahden viikon sisällä yhteydenotosta. Työvoiman ulkopuolisten maahanmuuttaja-asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit on toteutettu oikea-aikaisesti (uuden lainsäädännön mukaisesti). Maahanmuuttajien neuvontapalvelun asiakkaat arvioivat saaneensa tarvitsemansa palvelun. Verkostotyön rakenteet, toimimisperiaatteen ja tavoitteet ovat määriteltynä kaikissa kohdennetun asiakastyön yksiköissä.</p>	<p>Valtuustotavoite</p>
<p>4.3 Työvoiman ja työmarkkinoiden kohtaantoa tukevia toimenpiteitä on edistetty</p>	<p>Verkostoyhteistyön rakenteet työllisyysalueen, kehitysyhtiön Keuken ja kunnan elinvoima- ja työnantajapalvelujen välille ovat valmiit ja yhteistyö käynnistynyt. Työnantajille on tarjolla uusi maahanmuutto, työllisyys- ja elinvoimapalvelujen tuottama palvelu ulkomaisen työvoiman työllistämisen edistämiseksi. Työnantajajaritysten palaute rekryointitapahtuman hyödyllisyydestä on kiitettävällä tasolla.</p>	<p>Valtuustotavoite</p>

3. Päämäärä: Tuusula kehittyy kestävästi

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
--------------	-----------------------	------

14.1 Kunnan talous on tasapainossa ja velkaantuminen on pysynyt hallinnassa	<p>Käyttöomaisuuden myyntitulojen toteuma on vähintään asetetun tavoitteen mukainen.</p> <p>Vuosikate on tasolla, joka kattaa vähintään poistot.</p> <p>Lainakanta pysyy hallittavalla tasolla ja on 31.12.2025 enintään 302,0 miljoonaa euroa.</p> <p>Vuodelle 2025 suunnitellut palvelujen järjestämisen tuottavuustoimet ovat toteutuneet.</p> <p>Talouden tasapainoa tukevat sopeutukset on määritelty ja valmistelu tarvittaessa käyttöön otettavaksi.</p>	Valtuustotavoite
14.5 Päätöksenteon valmisteluprosessit ovat tehostuneet	<p>Sopimusprosessi on uudistunut ja sopimusrekisteri on ajantasainen siten, että kaikilla sopimuksilla on järjestelmässä ajantasainen vastuuhenkilö.</p> <p>Asianhallintajärjestelmän uudistumisen myötä uudistuneet työtavat on systemaattisesti koulutettu ja käytössä siten, että asiakirjojen ja päätösten valmistelu tapahtuu asianhallintajärjestelmässä.</p> <p>Palvelupyynnötkettien (Efecte) määrä vähenee 25 %:ia vuoteen 2023 verrattuna.</p> <p>Valmiit päätöspohjat ovat valmistelijoiden käytössä järjestelmässä ja valmistelijat on koulutettu valmistelun laadun kehittämiseksi.</p>	Lautakuntatavoite
14.6 Hankintojen johtamisen toimintamalli on uudistettu tarpeiden mukaisesti	<p>Hankintatoimen tehtävät ja roolit on tunnistettu toimialueiden tehtävänkuivissa.</p> <p>Toteutetaan kolme hankintaa, joilla edistetään vähähiilisyttä.</p> <p>Toimittajatietojen analysointiin on luotu malli ja toimittajia johdetaan sen avulla.</p>	Lautakuntatavoite

Vuoden 2025 talousarvio ja sen sisältämät sitovat vuositavoitteet perustuvat Tuusulan kuntastrategiaan 2022–2025 Yhteisten palveluiden toimialueella kohdistuu vuonna 2025 yhteensä 7 sitovaa tavoitetta. Tavoitteet on esitetty yllä olevassa taulukossa.

Henkilöstösuunnitelma

Toimialueella esitetään hankintapalveluiden henkilöstön lisäyksenä yhtä hankinta-asiantuntijaa vuodelle 2025. Henkilöstöpalveluissa henkilöstösihteerin määräaikainen työsuhde on tarkoitus vakinaistaa. Maahanmuuttopalveluissa maahanmuuttokoordinaattorin vakituinen työsuhde muutetaan virkasuhteeksi. Kahden

kotouttamisohjaajan määräaikaisiin työsuhteisiin esitetään jatkoa vuodelle 2026 asti, joista yhden kotouttamisohjaajan määräaikainen työsuhde muutetaan määräaikaiseksi virkasuhteeksi. Holhustoimen edunvalvontapalveluiden toimistosihteerin määräaikaiseen työsuhteeseen esitetään jatkoa.

2.4.1 Henkilöstöpalvelut ja kohdennettu asiakastyö

Palvelualue

Vastuuhenkilö: vs. henkilöstöjohtaja Kari Ora

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	958	735	735	1 314	1 327	1 340	1 353	1 367
TOIMINTAKULUT	- 6 050	- 5 999	- 5 999	1 314	1 327	1 340	1 353	1 367
TOIMINTAKATE	- 5 092	- 5 265	- 5 265	- 10 346	- 10 552	- 10 762	- 10 977	- 11 195

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	7,48 %	-0,84 %	-0,84 %	72,46 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	6,25 %	3,38 %	3,38 %	71,57 %	2,14 %	2,13 %	2,13 %	2,13 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Henkilöstöpalvelut
Maahanmuutto- ja työllisyyspalvelut
Nuorten aikuisten palvelut

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalvelut tuottaa palveluita kunnan johdolle, esihenkilöille ja henkilöstölle. Palveluihin kuuluvat johdon ja esihenkilöiden tuki ja neuvonta palvelussuhdeasioiden koko elinkaaren ajalta sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin liittyvä kehittämistoiminta ja asiantuntijatuki.

Maahanmuuttopalveluissa toteutetaan lakisääteiset maahanmuuttajien palvelut valtion kustannuskorvauksia hyödyntäen. Maahanmuuttopalvelut vastaavat työvoiman ulkopuolisten henkilöiden kotoutumisesta sekä tarjoavat kaikille maahanmuuttaja-asukkailleen ohjaus- ja neuvontapalvelua.

Työllisyyspalveluissa tarjotaan monipuolisia neuvonta- ja ohjauspalveluita työnhakijoille. Työllisyyspalveluissa järjestetään työkokeilumahdollisuuksia sekä autetaan työnhakijoita löytämään tilaisuuksia työmarkkinoilla. Työnantajat saavat työllisyyspalveluista neuvontaa liittyen työkokeiluihin, työllisyys Hankkeisiin sekä palkkauksiin haettavista lisätuista. Työnantajille voidaan tarjota myös täsmärekrutointitilaisuuksia tarvittaessa.

Nuorten aikuisten palveluissa tarjotaan nuorille aikuisille laaja-alaista henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta tukemalla nuoren omia voimavaroja ja aktiivista kansalaisuutta. Palvelussa pyritään tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria ja ohjaamaan heitä palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille sekä ennaltaehkäistään syrjäytymiskehitystä.

Painopisteet toiminnassa

HR-järjestelmien vaihto on tehty onnistuneesti vuonna 2024. Vuonna 2025 sujuvoitetaan toimintatapoja ja panostetaan järjestelmien kehittämiseen. Osaaminen ja kyvykkyyden ohjelmassa ennakoidaan henkilöstösuunnittelun ja työurajohtamisen osalta saatetaan valmiiksi henkilöstön työurajohtamisen toimintamalli. Henkilöstöhallinnon prosesseja kehitetään ja parannetaan saadun palautteen pohjalta.

Työllisyyspalveluissa vuoden 2025 painopisteenä on varmistaa, että työllisyysalueen palvelut ja yhteistyö toimijoiden välillä toimivat TE-uudistuksen jälkeen. Työllisyyspalvelut tarjoavat valmennusta työllistymisen tueksi: tavoittelemme hyvän asiakastytytyväisyyden lisäksi asiakkaiden sujuvaa poluttamista työhön tai palveluiden piiriin.

Maahanmuuttajapalveluissa keskeisimpänä painopisteenä on huolehtia KOTO24-uudistuksen myötä kunnille tulevista lisävastuista. Lakisääteisen matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan roolia vahvistetaan ja tavoitteena on lisätä toiminnan tunnettavuutta. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnit sekä kotoutumissuunnitelmien teko tulee olemaan keskeisin työkalu tulevana toimintavuonna. Varmistamme monikielisen yhteiskuntaorientaation tarjoamisen joko palvelutuotannon avulla tai yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Uuteen valtakunnalliseen kotoutumisen tietojärjestelmään siirrytään syksyyn 2025 mennessä.

Nuorten aikuisten palveluissa painopisteenä on asiakastyön verkostoyhteistyön tiivistäminen aloittavan työvoimaviranomaisen ja nuorille keskeisten muiden toimijoiden välillä sekä sujuvien palvelupolkujen mahdollistaminen. Toiminnan tavoitteet suunnataan työllistämisen edistämiseen sekä ennaltaehkäiseviin palveluihin, työkaluna oikea-aikainen neuvonta ja ohjaus. Palveluihin pääsyn helpottamista ja yhteistyön tiivistämistä hyvinvointialueen kanssa jatketaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Kehitämme henkilöstösuunnitteluprosessia resurssi- ja osaamistarpeiden parempaa ennakointia tukemaan.
- Sähköistämme ja automatisoimme prosesseja sekä hyödynnämme tekoälyä tuottavuuden lisäämiseksi.
- Viimeistelemme ja otamme käyttöön työurajohtamisen toimintamallin.
- Varmistamme työllisyysalueen palvelujen saatavuuden ja yhteistyön toimijoiden välillä työllisyysalueuudistuksen jälkeen.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella tapahtuu vähäisiä muutoksia henkilöstössä. Vuonna 2025 maahanmuuttopalveluissa maahanmuuttokoordinaattorin vakituinen työsuhte muutetaan virkasuhteeksi. Kahden kotouttamisohjaajan määräaikaisiin työsuhteisiin esitetään jatkoa vuoteen 2026 asti, joista yhden kotouttamisohjaajan määräaikainen työsuhte muutetaan määräaikaiseksi virkasuhteeksi. Henkilöstöpalveluissa henkilöstösihteerin määräaikainen työsuhte on tarkoitus vakinaistaa 1.1.2025 alkaen.

2.4.2 Hallintopalvelut

Palvelualue

Vastuuhenkilö: vs. hallintojohtaja Niina Puikkonen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	1 052	1 111	1 111	1 069	1 080	1 090	1 101	1 112
TOIMINTAKULUT	- 2 926	- 3 055	- 3 055	- 3 201	- 3 264	- 3 328	- 3 394	- 3 461
TOIMINTAKATE	- 1 875	- 1 945	- 1 945	- 2 132	- 2 184	- 2 238	- 2 293	- 2 349

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-4,30 %	4,41 %	4,41 %	4,75 %	1,98 %	1,98 %	1,98 %	1,98 %
TOIMINTAKATE	-3,89 %	3,74 %	3,74 %	9,61 %	2,46 %	2,46 %	2,45 %	2,45 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Päätöksenteon tuki ja lainopilliset palvelut
Holhustoimen edunvalvontapalvelut

Toiminnan kuvaus

Päätöksenteon tuki ja lainopilliset palvelut -yksikössä hoidetaan yleishallinnon tehtäviä, tuotetaan juridisia palveluja kunnan eri yksiköille ja koordinoidaan ulkoisten juridisten palvelujen hankintaa, vastataan valtuuston, kunnanhallituksen, konsernijaoston, valtuustoasiain valmistelutoimikunnan, keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kuntakehityslautakunnan, teknisen lautakunnan ja rakennusvalvontajaoston esityslista- ja pöytäkirjatuotannosta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä vastataan keskusarkiston hoidosta ja asiakirjahallinnon ohjauksesta ja neuvonnasta. Yksikkö huolehtii vaalien viranomaistehtävistä sekä kunnan sisäisen valvonnan järjestelyistä.

Palvelualueella turvataan keskusarkiston keskeisten lainmukaisten vaatimusten toteutuminen. Keskeisiä toimintoja ovat pitkään ja pysyvästi säilytettävän tiedon turvaaminen, tietopalveluprosessin sujuva toteuttaminen ja määräajan säilytettävien tietojen asianmukainen hävittäminen.

Holhustoimen edunvalvontapalvelut tuottaa Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirille ostopalveluna yleisen edunvalvojan palvelut edunvalvonta-alueelle, johon kuuluvat Järvenpään ja Keravan kaupungit sekä Mäntsälän, Pornaisten ja Tuusulan kunnat.

Painopisteet toiminnassa

Vuodelle 2025 ajoittuvien kunta- ja aluevaalien toteuttaminen vaatii palvelualueelta merkittävää panostusta niin työajallisesti kuin taloudellisestikin. Myös valtuustokauden sujuvan vaihtumisen varmistaminen vaatii palvelualueen asiantuntijoilta huolellista suunnittelua ja käytännön toteutusta. Näiltä osin talousarviovuosi 2025 näyttäytyy palvelualueella poikkeuksellisena ja vaatii erityisiä resursseja.

Vastauksena päätöksentekijöiden ja toimialueiden palveluodotuksiin asetetaan vuoden 2025 tavoitteeksi aiempaa helppokäyttöisemmän asianhallintajärjestelmän sujuva käyttöönotto sekä päätöksentekoprosessien selkeyttäminen. Hallinnon tukipalveluiden yhdenmukaistamista ja palveluprosessien uudistamista sekä kehittämistä jatketaan.

Lainopillisissa palveluissa tavoitteena on sopimushallinnan kehittäminen ja riskienhallinnan huomioiminen sopimusvalmistelussa. Lisäksi tavoitteena on kilpailutuksen kautta mahdollistaa jouheva ja laadukas ulkoisten juridisten palvelujen hankinta.

Holhustoimen edunvalvontapalveluissa tavoitteena on vuonna 2025 suunnitella palveluiden sujuva siirto valtiolle oikeusapuviraston alaisuuteen. Holhustoimen edunvalvonta siirtyy valtion hoidettavaksi 2026. Resursseja on seurattava tarkasti luvatus palvelun laadun varmistamiseksi ja liiallisen kiireen hallitsemiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Otamme käyttöön asianhallintajärjestelmän, joka mahdollistaa laadukkaan asiakirjavalmistelun ja sopimushallinnan.
- Selvitämme sähköisen arkiston käyttöönottoa.
- Jatkamme tukipalveluiden yhdenmukaistamista ja palveluprosessien kehittämistä.
- Mahdollistamme laajan ja laadukkaan juridisen palvelun omana toimintana sekä puitekumppaneiden kautta.
- Etenemme edunvalvonnan palveluiden suunnitelmallisessa siirrossa valtiolle.

Henkilöstösuunnitelma

Holhustoimen edunvalvontapalveluihin esitetään määräaikaiseen toimistosihteerin työsuhteeseen jatkoa. Aiemmin toimistosihteerin on ollut palkkatukityöllistetty, jolloin kulut ovat olleet kunnassa eri kustannuspaikalla. Nyt muutoksia on tullut palkkatukiin ja sen vuoksi on tarpeen varata holhustoimen ja yleisen edunvalvonnan kustannuspaikalle henkilön palkkakulut.

2.4.3 Talouden ohjaus

Palvelualue

Vastuhenkilö: talousjohtaja Kari Ora

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	196	197	197	207	209	211	214	216
TOIMINTAKULUT	- 2 055	- 1 995	- 1 995	- 2 150	- 2 193	- 2 237	- 2 282	- 2 327
TOIMINTAKATE	- 1 859	- 1 798	- 1 798	- 1 943	- 1 984	- 2 026	- 2 068	- 2 111

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	12,38 %	-2,91 %	-2,91 %	7,80 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	17,38 %	-3,29 %	-3,29 %	8,09 %	2,10 %	2,10 %	2,10 %	2,10 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Talouspalvelut
Controller-palvelut
Hankintapalvelut
Konsernivalvonta ja omistajaohjaus

Toiminnan kuvaus

Talouspalvelut-palveluyksikkö vastaa kunnan päätöksenteossa ja palvelutuotannossa tarvittavien, kuntaa ja sen toimintaympäristöä koskevien taloustietojen hankinnasta, ylläpidosta ja analysoinnista. Yksikkö koordinoi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua sekä talousarvion toteutuksen seurantaa. Yksikkö huolehtii koko kuntaa koskevan laskentatiedon kokoamisesta sekä rahoituksen suunnittelusta, järjestämisestä ja seurannasta. Yksikössä hoidetaan keskitetysti koko kunnan ostolaskujen esikäsitteilyä ja yleislaskutusta. Kirjanpito, maksuliikenne, ulkoinen raportointi ja reskontra- sekä perintäpalveluja ostetaan ulkoiselta palveluntuottajalta.

Toimialueiden talouspäälliköt toimivat controller-palvelut-yksikössä. Yksikön toimintaa kehitetään osana talouden ohjausta. Toiminnan painopisteinä ovat laadukas talouden suunnittelu ja raportointi, palveluverkko- ja investointilaskennan kehittäminen, toimintatapojen yhtenäistäminen sekä talouden kehittämishankkeiden tehokas läpivienti.

Hankintapalvelut-yksikkö tarjoaa hankintojen kilpailutus- ja asiantuntijapalveluita kaikille toimialueille. Yksikkö tukee toimialueiden hankintojen kilpailuttamista kouluttamalla, avustamalla ja osallistumalla hankintaprosessin eri vaiheisiin tukitarpeen mukaan. Yksikkö vastaa koko kuntaa koskevista yhteishankintasopimuksista. Yksikkö tukee hankinnoissa myös kunnan tytäryhtiöitä resurssiensa mukaan.

Konsernivalvonta ja omistajaohjaus -yksikkö huolehtii kuntakonsernin konserniohjauksesta kunnanhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Palveluyksikkö valvoo kunnan määräysvallassa olevien yhtiöiden toimintaa, tavoitteiden asetantaa, tuloksen kehittymistä ja seuraa yhtiöiden hallitustyöskentelyä sekä tekee tarvittavia esityksiä yhtiöiden toiminnan kehittämiseksi.

Painopisteet toiminnassa

Vuoden 2025 painopisteitä ovat palvelualueen toiminnan organisointi, vaiheeseen jääneen talouden suunnittelun ja mallintamistratkaisun työstäminen sekä kasvun ja talouden hallintaohjelman jäntevöittäminen.

Palvelualueella on tehty talousjärjestelmien vaihto onnistuneesti vuonna 2024. Vuonna 2025 sujuvoitetaan toimintatapoja ja panostetaan järjestelmien kehittämiseen. Talousarvio- ja tilinpäätösprosessien, ostolaskujen käsittely sekä laskutuksen tehokkuus ja laatu ovat palvelutoiminnan ydintä. Vuonna 2025 toteutetaan pilotti ostolaskujen tai laskutuksen osalta automatiikan / tekoälyn avulla. Kehittämisyksikön kanssa tutkitaan kunnan omat tiedolla johtamisen ratkaisuvaihtoehdot ja soveltuvuus myös taloushallinnon toimintojen tehostamiseen ja sujuvoittamiseen.

Hankintatoimen kehittämisen osalta keskeisiä painopisteitä ovat toimittajahallinnan haltuunotto, toimittajien luokittelu data-analyysin ja toimittajamatriisin avulla kunnan kannalta tarkoituksenmukaisiin kategorioihin. Edistetään hankintojen kategoriamallia, jolla saadaan syvyyttä ja tehokkuutta markkinoilta hankittavien kohteiden hallintaan. Näillä toimilla tavoitellaan strategista ja sujuvaa hankintatoimea, joka tuottaa taloudellista hyötyä hankinnoissa. Hankintatoimen osallistumista toimittajatapamisiin parannetaan, jotta kaupallinen näkökulma kunnan kannalta tulee huomioiduksi. Toimialueita tuetaan suunnitelmallisen hankintatoimen toteutuksessa.

Tarkastellaan Tuusulan kuntakonsernin omistajaohjeet, päivitetään tarvittaessa sekä arvioidaan konserniyhtiöiden kokonaisuus Tuusulan kunnan strategian näkökulmasta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Ajantasaistetaan kunnan kestävän kasvun ja talouden suunnittelu- ja mallintamistratkaisu.
- Pilotoidaan tekoälyn käyttöä talouden ohjauksen palvelualueella.
- Edistetään hankintatoimen tiedolla johtamista, toimittajahallintaa ja kategoriamallin käyttöönottoa.
- Konserniohjeiden päivitys sekä konserniyhtiöiden kokonaisuuden arviointi kunnan strategian näkökulmasta.

Henkilöstösuunnitelma

Talouden ohjauksen henkilöstöön esitetään lisäyksenä yksi hankinta-asiantuntija vuodelle 2025.

2.4.4 Kehittäminen ja tietohallinto

Palvelualue

Vastuhenkilö: kehittämis- ja digijohtaja Timo von Behr

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	83	96	96	106	107	108	109	110
TOIMINTAKULUT	- 1 839	- 2 041	- 2 041	- 2 358	- 2 405	- 2 453	- 2 502	- 2 552
TOIMINTAKATE	- 1 756	- 1 945	- 1 945	- 2 252	- 2 298	- 2 345	- 2 393	- 2 442

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	16,08 %	10,95 %	10,95 %	15,53 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	19,15 %	10,73 %	10,73 %	15,80 %	2,04 %	2,04 %	2,04 %	2,04 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Digitalisaatio ja tietohallinto
ICT-palvelut
Kehittäminen

Toiminnan kuvaus

Kehittäminen ja tietohallinto -palvelualue vastaa kunnan digitalisaation ja tietohallinnon johtamisesta, yhteisten digiratkaisujen kehittämisestä, päivittäisten ICT-palveluiden tuottamisesta sekä digitaalisen turvallisuuden varmistamisesta. Palvelualueen vastuulle kuuluu myös kunnan strategisen johtamisen tukeen ja sal-
kunnhallintaan liittyvät tehtävät. Lisäksi palvelualueella edistetään kunnan yhteisiä kehittämishankkeita esimerkiksi tiedolla johtamisen kehittämiseen ja kuntastrategian päivittämiseen liittyen.

Painopisteet toiminnassa

Kehittämisen palveluyksikössä keskitytään talousarviovuonna erityisesti kunnan tiedolla johtamiseen ja kuntastrategian päivittämiseen liittyvien kehityshankkeiden edistämiseen. Tiedolla johtamisen kehittämisen avulla mahdollistetaan entistä paremmat työkalut ja osaaminen laadukkaana päätöksenteon ja palveluiden

kehittämisen tueksi. Kuntastrategian päivitystyö tehdään avoimen strategiaprosessin ohjaamana varmistaen sekä ylätasoon strategisten linjojen jatkuvuus että toimintaympäristön muutosten huomioiminen yli valtuustokausien.

Digitalisaation ja tietohallinnon palveluyksikössä painopisteenä on kunnan yhteisten alustaratkaisujen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen eri sidosryhmien tarpeet huomioiden. Tämä tarkoittaa esimerkiksi uusien teknologioiden ja järjestelmien käyttöönottoa parantamaan kunnan palveluiden saavutettavuutta ja tehokkuutta. Lisäksi panostamme digitaalisen turvallisuusympäristön kehittämiseen varmistaaksemme tietojen riittävän suojauksen ja palveluiden jatkuvuuden myös mahdollisissa häiriötilanteissa.

ICT-palveluissa keskitytään varmistamaan perustietotekniikkapalveluiden laadukas ja häiriötön tuottaminen. Tämä sisältää esimerkiksi tietoverkkojen, palvelimien ja työasemien ylläpidon ja kehittämisen, jotta kunnan työntekijät voivat suorittaa tehtävänsä tehokkaasti ja ilman keskeytyksiä. Laadukkaat ICT-palvelut ovat perusta kaikille kunnan toiminnoille ja palveluille.

Talousarviovuodelle ajoittuu useita merkittäviä tietojärjestelmämuutoksia, joiden onnistuminen on kunnalle kriittistä sekä taloudellisesti että tulevaisuuden kuntapalveluiden mahdollistamiseksi. Onnistuminen edellyttää sekä ulkoisten asiantuntijapalveluiden käyttöä että tiivistä yhteistyötä organisaation sisällä eri asiantuntijaryhmien kesken.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Digitaalisen asioinnin alustan käytön laajentaminen.
- Tiedolla johtamisen alustan käyttöönotto.
- Suomi.fi-palveluiden keskitetty hallinta ja käytön laajentaminen.
- Tuottavuutta lisäävien yhteisten tekoälytoiminnallisuuksien käyttöönotto.
- Yhteisen käyttövaltuushallinnan laajentaminen.

Henkilöstösuunnitelma

ICT-palvelut-yksikössä toteutuu vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen päätteeksi eläköityminen, johon on varauduttu ICT-suunnittelijan ennakoivalla rekrytoinnilla vuoden 2024 aikana. Eläköityvän henkilön tehtävä lakkautetaan eläköitymisen yhteydessä.

2.4.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Leena Sjöblom

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	4 606	4 906	4 906	5 076	5 300	5 450	5 600	5 700
TOIMINTAKULUT	- 4 597	- 4 906	- 4 906	- 5 076	- 5 300	- 5 450	- 5 600	- 5 700
TOIMINTAKATE	9							

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	5,49 %	6,73 %	6,73 %	3,45 %	4,43 %	2,82 %	2,76 %	1,77 %
TOIMINTAKATE	1 100,46 %	-100,00 %	-100,00 %	-145,94 %				

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

- Ympäristökeskuksen hallinto
- Ympäristövalvonta
- Ympäristönsuojelu
- Terveysvalvonta
- Eläinlääkintähuolto

Toiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiensa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä asiakkaidensa ja ympäristön parhaaksi neuvoen, kehittäen ja tuottaen laadukkaita ja taloudellisia palveluita. Sopijakuntia ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula, joka toimii myös järjestämismallin isäntäkuntana.

Arvomme ovat vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, asiantuntevuus sekä yhteistyökyky ja avoimuus

Haluamme olla näkyvä ja arvostettu asiantuntijaorganisaatio,

- joka on viranomaisena tasapuolinen ja luotettava,
- josta on helppo saada tietoa, neuvoa ja ohjeita,
- joka rakentaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa,
- joka viestii aktiivisesti ja on helposti lähestyttävä, ja
- jossa on hyvä tehdä töitä ja kehittyä.

Painopisteet toiminnassa

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tavoitteet vuodelle 2025:

- Ympäristönsuojelun vesistön- ja luonnonsuojelutyö on aktiivista ja vaikuttavaa
  - Tuusulanjärven, Kilpijärven, Isojärven, Valkjärven ja Hunttijärven kunnostustyö, suunnitelman laadinta ja toteutus jatkuu.
  - Vuonna 2024 aloitettu peltojen hiiliviljelyhankkeen toteutus jatkuu.
  - Sopijakuntien yhteinen vieraslajien torjuntatyö jatkuu ja laajenee

- Vuonna 2024 laadittujen kuntien luonnonsuojelualueiden hoito- ja kunnostussuunnitelmien toteutus aloitetaan. Kunnostukselle on saatu HELMI-hankerahoi- tusta.
- Ympäristövalvonta kehittää suunnitelmallista valvontaa
  - Suunnitelmallisen valvonnan kehittämistä jatketaan siirtämällä valittuja toimin- tatarpoja käytäntöön ja seuraamalla niiden toimivuutta.
- Terveysvalvonta säilyttää toimintakykynsä haasteellisessa toimintaympäristössä
  - Pidämme terveysvalvonnan palvelutuotantoa yllä ja rekrytoinneista huolehdi- taan työntekijöiden eläköityessä
- Ammattimaisen ja laajamittaisen eläintenpidon valvontaa kehitetään
  - Määrittelemme valvontakohteiden riskiperusteisuuden
- Toimimme yhdessä muiden viranomaisten, sopijakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa
  - Jatkamme yhteistyön kehittämistä pelastuslaitoksen kanssa
- Kehitämme ympäristökeskuksen asiakastyötä
  - Toteutamme hallinnon asiakastytyväisyyskyselyn ja kehitämme palveluja kerä- tyn palautteen perusteella.
  - Selvitämme eläinlääkäripalveluiden asiakastytyväisyyttä
  - Tuomme ympäristökeskusta lähemmäs asukkaita lisäämällä aktiivisuutta sosiaa- lisessa mediassa
- Ympäristökeskuksen henkilökunta voi hyvin
  - Huolehdimme uusien työntekijöiden perehdytyksestä ja varmistamme että kaikki tuntevat kuuluvansa työyhteisöön.
  - Kiinnitämme huomiota työn imun kasvattamiseen ja työn kuormittavuuden hel- pottamiseen mm. toimintatapoja ja yhteistyötä kehittämällä

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet on esitetty toiminnan painopisteissä.

Henkilöstösuunnitelma

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa työskentelee 50 henkilöä. Ympäristökeskuksen henkilöstöstä elä- köityy lähivuosina useita henkilöitä, ja töiden ja tehtävien uudelleenjärjestelyä sekä rekrytointitarvetta poh- ditaan kunkin eläköitymisen kohdalla erikseen palvelutaso ja laadukas toiminta huomioiden. Rekrytointiin ja perehdyttämiseen panostetaan edelleen, jotta viranomaistoiminnan palvelutaso pystytään säilyttämään hy- vällä tasolla.

SIVISTYS

**Sivistys nettokulut
€/asukas
2 586**

**Kasvatus- ja sivistyspalvelut
nettokulut €/asukas
2 362**

**Kulttuuri ja vapaa-aika
-palvelut nettokulut €/asukas
225**

2.5 SIVISTYS

Toimialue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	17 410	16 614	16 614	17 016	17 277	17 450	17 624	17 800
Myyntituotot	11 699	12 167	12 167	12 592	12 695	12 822	12 950	13 079
Maksutuotot	3 379	3 372	3 372	3 348	3 491	3 526	3 561	3 597
Tuet ja avustukset	1 943	787	787	787	795	803	811	819
Muut toimintatuotot	389	289	289	289	296	299	302	305
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 115 888	- 119 079	- 119 079	- 126 120	- 128 543	- 131 117	- 133 730	- 136 405
Henkilöstökulut	- 67 933	- 67 967	- 67 967	- 70 000	- 71 874	- 73 376	- 74 788	- 76 341
Palvelujen ostot	- 17 987	- 19 039	- 19 039	- 21 648	- 21 611	- 22 031	- 22 561	- 22 999
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 333	- 4 705	- 4 705	- 4 861	- 4 880	- 4 978	- 5 078	- 5 179
Avustukset	- 5 024	- 3 341	- 3 341	- 3 400	- 3 476	- 3 545	- 3 616	- 3 688
Muut toimintakulut	- 20 611	- 24 026	- 24 026	- 26 211	- 26 703	- 27 185	- 27 687	- 28 198
TOIMINTAKATE	- 98 478	- 102 465	- 102 465	- 109 105	- 111 266	- 113 667	- 116 106	- 118 605

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	7,67 %	2,75 %	2,75 %	5,91 %	1,92 %	2,00 %	1,99 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	9,68 %	4,05 %	4,05 %	6,48 %	1,98 %	2,16 %	2,15 %	2,15 %

Toimialueen palvelualueet

Sivistyksen tukipalvelut

Varhaiskasvatus

Oppiminen

Kulttuuri

Vapaa-aika

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Väestön ja yhteiskunnan muutokset vaikuttavat sivistyspalveluihin

Väestörakenne on muutoksessa, ja sen vaikutukset ovat globaaleja, valtakunnallisia ja paikallisia. Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen vaikuttavat tulevaisuuden kunnan talouteen, palveluihin ja elinvoimaan. Tuusulan nopea väestönkasvu tuo uusia asukkaita kuntaan, mutta tulomuutolla ei välttämättä pystytä korjaamaan vähäistä syntyvyyttä.

Kunnassa on ennakoitava palveluiden määrää, niihin tarvittavaa rahoitusta ja henkilöstön saatavuutta. Työvoiman saatavuuteen tarvitaan onnistunutta rekrytointia ja koulutuksellista yhteistyötä alueellisesti ja kansallisesti toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa. Osaamista tulee kehittää suhteessa väestömuutoksiin, esimerkiksi monikielistymisen ja -kulttuuristumisen mukaisesti.

Väestönkasvua seuraamalla ja perheiden palvelutarpeen arvioinnilla ennakoimme varhaiskasvatuksen tarvetta. Perusopetuksessa varaudumme oppilasmäärän laskuun sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ikäluokkien pienentyessä. Ikärakenteen muutokseen, erityisesti väestön ikääntymiseen, vastaamme kehittyvillä vapaa-ajan ja kulttuurin palveluilla. Kulttuuritarjonta, Tuusulan Opiston monipuoliset kurssit ja terveystuokunnan laajat mahdollisuudet luovat pohjaa kaikenikäisten asukkaiden hyvinvoinnille.

Kestävät ratkaisut ovat edellytys elinvoimaisille sivistyspalveluille

Sivistys luo edellytyksiä talouden kasvulle ja kunnan vetovoimalle. Sivistyspalvelut muodostavat suurimman osan kunnan palveluista. Niiden rahoitukseen vaikuttavat lakimuutokset sekä valtakunnalliset säästötoimet, jotka karsivat kunnan saamia peruspalveluiden valtionosuuksia ja vaikuttavat osaltaan kuntatalouden tasapainoon. Sivistyspalveluiden tulevaisuus tulee turvata entistä enemmän kunnan omalla rahoituksella, sillä valtion rahoitusosuus kunnan peruspalveluissa on jatkossa alle 20 %.

Yhteiskunnan murrokset tarkoittavat myös muutoksia koulutuksen ja muiden sivistyspalveluiden tavoitteisiin ja tarkoitukseen. Valtakunnallinen peruskoulun tulevaisuustyön fokuksessa ovat työn, talouden ja osaamistason muutokset. Heikentyneet oppimistulokset ja osaamiserojen kasvu kertovat taitojen ja hyvinvoinnin eriytymisestä myös lapsissa ja nuorissa. Kehityskulkuun voidaan vaikuttaa panostamalla verkostoina laajempiin kokonaisuuksiin.

Palveluverkon tarkastelu on kestävän tulevaisuuden kannalta välttämätöntä. Uudet kampukset mahdollistavat sosiaalisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Kampuksilla on tarjolla monipuolisia kasvun, oppimisen, kulttuurin, vapaa-ajan ja hyvinvoinnin palveluita alueen asukkaille.

Digitalisaation kehittämisellä voidaan vastata palveluiden saatavuuteen. Kohtaavien palveluiden ja digipalveluiden tasapaino on tärkeää, ja toimivilla digipalveluilla on mahdollista saada työaika lähipalveluiden tuottamiselle.

Luottamus ja osallisuus luovat mahdollisuuden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin

Sivistyspalvelut luovat kunnan hyvinvointityön perustan. Yhteistyö hyvinvointialueen kansatuuuslalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi on keskeistä. Hyvinvointialueen riittävät palvelut ovat tärkeitä kunnan asukkaille. Alueellista ja seudullista yhteistyötä on kehitettävä laadukkaiden palveluiden tuottamiseksi tulevaisuudessa.

Lapsiystävällinen kunta - työn jalkauttaminen vakiinnuttaa lapsen edun ensisijaisuuden ja lasten oikeuksien edistämisen osaksi kunnan hyvinvointityön ja päätöksenteon rakenteita. Lasten ja nuorten tietämys omasta arjestaan ja lapsivaikutusten arviointi vaikuttavat kunnan päätöksentekoon ja kunnan kehittämiseen.

Tuusulan nimistötoimikunnan yksimielisellä ja valtuuston enemmistön päätöksellä kampus-nimen sijaan käytetään suomenkielisiä selkeitä nimityksiä Tuusulan koulu- ja päiväkotikiinteistöistä, eli kampus-sanan käytöstä luovutaan viimeistään 1.3.2025 alkaen.

Talous ja tuottavuus

Sivistyksen toimialueen sitova toimintakate on 109,1 milj. euroa, kasvua 6,5 milj. euroa (6,0 %) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Hyvinvointilautakunta on siirtynyt Kunnanjohton toimialueesta Sivistykseen toimialueelle.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot 115,0 milj. euroa kasvavat 4,9 % (5,3 milj. euroa) ja tuotot 15,6 milj. euroa 2,2 % (0,4 milj. euroa) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Toimintakate 99,4 milj. euroa heikkenee vuoden 2024 toimintakatteeseen verrattuna 5,5 % (5,2 milj. euroa).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot 10,9 milj. euroa pienenevät 1,1 % (0,1 milj. euroa) ja tuotot 1,4 milj. euroa kasvavat 3,5 % (0,1 milj. euroa) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Toimintakate 9,5 milj. euroa heikkenee vuoden 2024 toimintakatteeseen verrattuna 1,7 % (0,2 milj. euroa).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan alaiset kokonaismenot 0,2 milj. euroa.

Kunnanhallituksen kehyspäättös TA2025 24.6.2024 sisältää 0,5 milj. kohdentamattomia säästöjä. Sivistyksen osuus tuosta on 339 000 euroa. Säästöt jakautuvat palvelualueittain seuraavasti: Varhaiskasvatus 110 000 euroa, Oppiminen 197 000 euroa, Kulttuuri 17 000 euroa, Vapaa-aika 15 000 euroa. Alla säästöt eriteltyinä

Varhaiskasvatus

Heinäkuun puistoruokailu (henkilöstömenot)	10 000 €
Asiantuntijapalvelut, henkilöstön koulutus, ICT-leasing	54 700 €
Talouden suunnitteluohjelmisto	14 000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 300 €
Sijaiskulut	12 000 €
Määräaikaisten sopimusten tekeminen ajalle 7.1-30.6.2025	14 000 €
Yhteensä	110 000 €

Oppiminen

ICT-leasingmaksut	20 000 €
Opsin ylimääräiset tunnit	50 000 €
Tuntiresurssin tarkastus oppilasmäärän muutosten tarkennettua	57 000 €
Kansainvälinen toiminta	10 000 €
Talouden suunnitteluohjelmisto	5 000 €
Henkilöstön koulutus	5 000 €
Vammaisopetuksen kuljetusjärjestelyt	50 000 €
Yhteensä	197 000 €

Kulttuuri

Sopimustoimijat (KUT, Taito Uusimaa)	7 500 €
Tapahtumat (pääkirjasto, taideleiri)	4 800 €
Aineet ja tarvikkeet (lehtitilaus)	1 600 €
Määräaikaisten henkilöstökulut (museo, opisto)	3 100 €
Yhteensä	17 000 €

Vapaa-aika

Ulkoliikuntapaikkojen kunnostus (Auraukset ja kenttien jäädytykset)	7 000 €
Aineet ja tarvikkeet (Kesätoiminta, jalkautumisen suunnittelu)	3 000 €
Matkustus, kuljetus, asiantuntijapalvelut (Koulutustoiminnan järjestelyt)	5 000 €
Yhteensä	15 000 €

Strategian toteuttaminen

2. Päämäärä: Tuusulassa on hyvä elää

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
--------------	-----------------------	------

<p>6.1 Yhteistyö ja palvelurajapinnat hyvinvointialueen kanssa vahvistuvat</p>	<p>Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on valmis ja hyväksytty. Yhteinen rakenne Keusoten, varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden kesken toteutuu. Perheille on tarjottu vanhemmuuden tukea yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lapsille, nuorille ja perheille kohdistetuista palveluista on tehty koonti, jotta saadaan tietoa eri palveluista ja kentällä työskentelevät tahot osaavat tukea ja ohjata palveluihin. Sivistyksen asiakaskyselyissä käyttäjien kokemus palvelun laadusta on lisääntynyt.</p>	<p>Valtuustotavoite</p>
<p>6.3 Sosiaalinen vastuullisuus sivistyspalveluissa on vahvistunut</p>	<p>Jokaisesta yksiköstä on osallistuttu kieli-, kulttuuri- ja katsomusosaamisen koulutuksiin. Suomi toisena kielenä –opettajia on vakiinaistettu lisää kuntaan. Sivistyksen monikulttuurinen viestintäsuunnitelma on laadittu ja käytössä. Vapaa-aikapalveluiden saavutettavuus- ja esteettömyyskarttoitus on tehty. Ruokapalveluhenkilöstö on saanut koulutuksen vastuullisuuden portaista. Varhaiskasvatuksessa kaikki yksiköt ovat laatineet tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Saavutettavia ja ilmaisia palveluita kuntalaisille on lisätty (vrt. Kaiku-kortti) Kunnan yleiset turvallisemman tilan periaatteet on käyty läpi jokaisessa yksikössä sekä työntekijöiden että kohderyhmän kanssa.</p>	<p>Valtuustotavoite</p>

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
8.1 Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma on edistynyt	Toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2025 on tehty. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa on kohdennettu haavoittuvassa asemassa oleville. Perehdyttäminen on toteutunut laajasti henkilöstön, asukkaiden ja yhteisöjen keskuudessa. Lasten ja nuorten keskeinen hyvinvointitieto on määritetty ja seuranta ja hyödyntäminen on käynnissä. Lapsivaikutusten arvioinnille on määritetty tavat. Lasten ja nuorten osallisuus ympäristön suunnitteluun toteutuu aktiivisesti.	Valtuustotavoite

9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
9.1 Lapset ja nuoret oppivat tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.	Paikallinen opetussuunnitelma on päivitetty valtakunnallisten muutosten vaatimalla tavalla 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuen uudistus on tehty ja tuen rakenteet päivitetty Opetussuunnitelman lisätunnit vuosiluokille 1-2 sekä 3.6 on ratkaistu Painotetun opetuksen periaatteet on päivitetty Valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen integroitumiseen on toimivia toimintamalleja. Varhaiskasvatuksen tuen resurssien käyttö on arvioitu ja niiden monipuolista ja tarkoituksenmukaista käyttöä on seurattu. Kulttuurikasvatussuunnitelmia on tarkasteltu tulevaisuustaidot huomioiden.	Valtuustotavoite

9.2 Sivistyksen palvelualueiden johtamista ja toimintakulttuuria on kehitetty edelleen	<p>Sivistyksen asiakaskyselyissä käyttäjien kokemus kunnan palvelun laadusta on lisääntynyt.</p> <p>Yksiköiden henkilöstön pulssikyselyn tulokset ovat hyvät johtamisen osalta.</p> <p>Uusien avautuvien yksiköiden (Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset) toiminta on käynnistynyt aikataulussa ja toimintakulttuurin rakenteet ovat valmiit.</p> <p>Tuusulanjärven ja Peltokaaren päiväkotien toiminnassa on edistytty vuositavoitteen mukaisesti.</p> <p>Kulttuurin johtamisrakenteet on päivitetty.</p> <p>Vapaa-aikapalveluiden johtamisrakenteet on päivitetty.</p>	Lautakuntatavoite
--	---	-------------------

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeet tulee määrällisesti ja laadullisesti ennakoida vastaamaan toiminnan tarpeita, lainsäädännön muutoksia (varhaiskasvatuslaki, museolaki ja lukiolaki) ja toimintaympäristöön liittyviä muutoksia (palveluverkon muutokset). Henkilöstön saatavuus on varmistettava ja tämä koskee erityisesti varhaiskasvatusta ja ruokapalveluita.

Sivistyksen toimialueen hallinto koostuu neljästä henkilöstä: sivistysjohtaja, kehittämispäällikkö, toimialasihteeri ja hallintosihteeri. Toimialan hallintoon ei henkilöstöesityksiä, mutta hallintosihteerin tehtävä on muutettu hallintoasiantuntijan tehtäväksi heinä-elokuussa 2024 tehdyn rekrytoinnin yhteydessä. Toimialueen kokoon nähden hallinto on pieni ja tehtäväkenttä laaja. Tulevassa talousarviossa on tärkeitä huolehtia keskitetyistä tukipalveluista.

Ruokapalveluiden henkilöstömäärä vähenee yhdellä työntekijällä. Palveluverkon edetessä ruokapalveluissa oman työn osuus kasvaa, ja samanaikaisesti ostotyövoiman osuus laskee.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärät ovat nousseet kuntaan muuton myötä edelleen. Elokuussa palveluissa aloitettavien lasten määrä on noussut vuodesta 2021 aina sadalla lapsella vuosittain. Kauden aikana lasten määrä kasvaa palveluissa lisäksi noin 180 lapsella. Palvelusetelin käyttöönotto on vahvistanut yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa entistä tiiviimmäksi ja yksityisten päiväkotien paikat ovat täynnä.

Puolivuotiskatsauksen 2024 yhteydessä kunnanhallitus perusti varhaiskasvatukselle 12 uutta vakanssia palveluihin kesken kauden hakevien sijoittamista varten: (kolme varhaiskasvatuksen opettajaa, kolme sosionomia ja kuusi lastenhoitajan tehtävää). Etelä-Tuusulassa kausi 2024–25 aloitettiin viidellä lisäryhmällä, joihin kolmeen henkilöstö saatiin Peltokaaren tyhjiksi jääneistä vakansseista.

Elokuussa 2025 aukeaa Rykmentinpuiston 10-ryhmäinen päiväkotitoiminta, johon Rykmentintien kolme ryhmää siirtyvät. Päiväkotiin esitetään perustettavaksi apulaisjohtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävät. Lisäksi esitetään seitsemän ryhmän henkilöstön tehtävien perustaminen, varhaiskasvatuksen opettajat (7), Sosionomit (7) ja Lastenhoitajat (7). Varhaiskasvatuksen tehtävistä tarvitaan 15 vakanssia määräaikaisina 1.1.2025 alkaen lisääntyneen varhaiskasvatuksen tarpeen vuoksi. Tarvittavat määrärahat haetaan vuoden 2025 puolivuotiskatsauksen yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen kasvun vuoksi esitetään kokoaikaisen palveluohjaajan tehtävän perustamista vuoden 2025 alusta alkaen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne on lakisääteisesti muutoksessa vuoteen 2030 mennessä. Lapsiryhmien toiminnasta vastaavat tällä hetkellä pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen opettajat (1/3) ja lastenhoitajat (2/3). Vuoteen 2030 mennessä puolet lastenhoitajien tehtävistä tulee muuttua eläköitymisten ja poistumisien myötä varhaiskasvatuksen sosionomien tehtäviksi. Sosionomin nimike on otettu käyttöön vuonna 2023 ja henkilöitä on aloittanut varhaiskasvatuksessa.

Oppimisen palvelualueella alakoulun oppilasmäärä pienenee ennusteen mukaan, kun syksyllä 2024 ensimmäisen luokan aloitti n. 450 lasta. Opetusryhmien ja henkilöstön määrä ei todennäköisesti kuitenkaan merkittävästi pienene palveluverkon rakenteesta sekä yksilöitä säilyttävistä päätöksistä johtuen. Yläkoulun oppilasmäärät ovat kasvaneet viime vuosina ja ne pysyvät lähes nykyisellä tasolla vielä kahden lukuvuoden ajan ennen laskua.

Monion moniomestarin/palvelukoordinaattorin määräaikaiset tehtävät vakinaistetaan 1.8.2025 alkaen ja samalla nimikkeet yhtenäistetään moniomestareiksi ja tehtävänkuvien tarkennuksen kautta tehtäviä jaetaan kahdelle henkilölle.

Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii erityisopetuksen resurssin lisäämistä ja tätä varten perustetaan laaja-alaisen erityisopettajan virka 1.8.2025 alkaen. Samalla vahvistetaan hyvinvointia vakinaistamalla kouluvalmentaja lukioon 1.8.2025 alkaen.

Lukion opiskelijamäärän noustessa arviolta 800 opiskelijaan ja tuntiresurssin kasvaessa, tarvitaan 3 uutta lukion tuntiopettajan virkaa 1.8.2025 alkaen.

Perusopetuksen oppilaan tuen vahvistamiseksi perustetaan erityisluokanopettajan virka sekä koulunkäynnin ohjaajan tehtävä emoluokkaa varten 1.8.2025 alkaen. Tämän jälkeen kunnassa on 3 emo-luokkaa. Mikkolan koulun vammaisopetuksen ryhmä (erityisluokanopettaja + 2-3 ohjaajaa) perustetaan määräaikaisena lukuvuodelle 2025-26. Koulunkäynninohjaajia vakinaistetaan 5 tehtävää 1.8.2025 alkaen. Monikulttuuristen lasten määrän kasvun myötä perusopetukseen perustetaan kolme (3) suomi toisena kielen (S2) –opettajan virkoja 1.8.2025 alkaen. Lisäksi perustetaan vakituinen tuntiopettajan virka omien äidinkielen opetukseen 1.8.2025 alkaen.

Kulttuurin palvelualueella perustetaan Kokoelma-amanuenssin tehtävä museoon valmistelemaan erityisesti kulttuurihistoriallisten kokoelmien siirtoa Hyökkälään sekä turvaamaan intendentin tehtäväkuvaan kuuluvien tehtävien jatkuvuus.

Hyrylän alueen *nuorisotyö* ja uusi palvelukeskuksen nuorisotila muodostavat yhteisen yksikön palvelukeskuksen valmistuttua vuonna 2026. Suunnitelma ja kustannukset tarkentuvat 2025 aikana.

Uimahalli- ja terveystoimintapalveluiden *hyvinvointivalmennusta* sopeutetaan resursseja vastaavaksi.

Urheilukeskuksen liikuntalaitosten ja kiinteistöjen ylläpidossa tehdään jatkossa tiiviimpää yhteistyötä Tuusulan urheilukeskus Oy:n kanssa. *Liikuntapaikkojen ja -olosuhteiden kunnossapidossa* käytetään ostopalveluita, paikallisia yhdistyksiä ja kumppaneita.

2.5.1 KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	16 138	15 486	15 406	15 592	15 847	16 006	16 166	16 327
TOIMINTAKULUT	- 106 194	- 109 688	- 112 438	- 115 014	- 117 410	- 119 707	- 122 093	- 124 537
TOIMINTAKATE	- 90 056	- 94 202	- 97 032	- 99 422	- 101 563	- 103 701	- 105 927	- 108 210

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	7,96 %	3,29 %	5,88 %	4,86 %	2,08 %	1,96 %	1,99 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	10,13 %	4,60 %	7,75 %	5,54 %	2,15 %	2,11 %	2,15 %	2,15 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt

Sivistyksen tukipalvelut

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Varhaiskasvatus

- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Oppiminen

- Perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki
- Lukio

2.5.1.1 Sivistyksen tukipalvelut

Palvelualue

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	6 189	6 594	6 594	6 997	7 067	7 137	7 209	7 281
TOIMINTAKULUT	- 5 893	- 6 523	- 6 523	- 6 713	- 7 061	- 7 203	- 7 292	- 7 494
TOIMINTAKATE	296	71	71	283	6	- 66	- 83	- 213

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	5,73 %	10,70 %	10,70 %	2,91 %	5,18 %	2,01 %	1,23 %	2,78 %
TOIMINTAKATE	-41,72 %	-76,09 %	-76,09 %	300,25 %	-98,05 %	-1 290,26 %	26,16 %	157,28 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Toimialueen hallinto

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio

Ruokapalvelut

Toiminnan kuvaus

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on johtaa, tukea ja arvioida toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea toimialueen tavoitteiden toteutumista ja koordinoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Ruokapalvelut tuottavat palveluita koulu- ja varhaiskasvatyksiköille. Rykmentinpuiston keskuskeittiö sijaitsee Hyrylässä, keskuskeittiöllä valmistetaan valtaosa tuusulalaisten koulujen ja päiväkotien ruoasta.

Painopisteet toiminnassa

Keskeisenä tehtävänä on sivistyksen kehittämissuunnitelman 2022–2025 mukaisten tavoitteiden ja toiminnan tuloksellinen johtaminen koko toimialueella. Hallinto johtaa ja tukee keskeisten kokonaisuuksien: hyvinvoinnin vahvistaminen yhteisöissä, kestäväen tulevaisuuden rakentaminen ja palveluiden laadun kehittämisen toteutumista.

Johtamisen ja toimintakulttuurin osalta vahvistamme toimijoiden välistä vuorovaikutusta, osallisuutta, läsnäoloa ja dialogia kaikissa palveluissa. Tuemme toimialuetta alueellisten, seudullisten ja valtakunnallisten verkostojen hyödyntämisessä omien tavoitteittemme saavuttamiseksi.

Kehitämme laadun arviointia ja tiedolla johtamisen kokonaisuutta toimialueella panostamalla rakenteisiin ja indikaattoreihin. Tietojohdamisella vaikutamme palveluiden laatuun ja toiminnan tuloksellisuuteen.

Vahvistamme hyvinvoinnin edellytyksiä koko toimialueella. Tavoitteen saavuttamisessa keskiössä on hyvät yhteistyörakenteet ja sujuva toiminta palveluihin ohjautumisessa hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on siirtynyt 1.1.2024 sivistyksen toimialueelle. Hyvinvointikoordinaattori on sijoittunut muutoksen myötä sivistyksen kehittämis- ja hallintoyksikköön ja tekee edelleen kuntasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisvaltainen koordinointi jatkuu vuonna 2025.

Palveluverkkotyön kokonaisvaltainen edistäminen on keskeistä myös vuonna 2025. Uudiskohteiden edistymisen ja toimiva sisäilmatyö yhteistyössä kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa on tärkeää. Hankintojen kehittämissuunnitelman myötä vastuu hankintojen koordinoinnista on vahvasti toimialueella. Panostamme yhteistyön tekemiseen hankintayksikön kanssa.

Sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteen osalta ruokapalveluiden vastuullisuustyön suunnitelma on valmis. Vastuullisuuden tavoitteille määritellään toimenpiteet ja toimenpiteiden toteutus seurataan.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaita kannustetaan osallistumaan kouluruokailun. Tuusulassa toimii kaikilla kouluilla kouluruokaryhmät, ja vuoden 2025 teemana on ravitsemustiedon lisääminen. Kouluruokailu, eri oppiaineiden opetussisällöt ja oppilaiden osallisuus vahvistavat ruokatajun kehittymistä ja luovat peruskoulun mittaisen ruokakasvatuksen oppimäärän. Ohjauksen avulla kehitetään ruokaosaamista, kuluttajätietoisuutta ja kestävää elämäntapaa. Tuusulassa tämä on sisällytetty Agenda 2030 -toimintatapaan.

Keskeiset talouden muutokset

- Vuoden 2025 aikana ruokapalveluissa arvioidaan tarjottavan yhteensä 2 244 609 ateriaa, mikä on 4,3 % enemmän kuin vuonna 2024. Päiväkodeissa ja kouluissa tarjottavien aterioiden hinnat nousevat

1,4 % vuoden 2024 hinnoista. Ruokailun kuljetuskustannukset nousevat 6,6 % edellisvuodesta. Ruokapalveluissa hinnankorotukset johtuvat yleisestä palkkatason noususta ja asiakasmäärän kasvusta.

- Ruokapalveluissa on suunniteltu maksuttoman välipalan tarjoamista niille, joiden koulupäivät ovat pitkiä harrastustoiminnan takia. Välipaloja on arvioitu tarjottavan yhteensä 36 000 kappaletta.
- Puistoruokailua jatketaan, mutta se kohdennetaan kesäkuuhun, jolloin ruoka-avulle on suurin tarve. Puistoruokailua järjestetään kaikissa kuntakeskuksissa, ja se on tarkoitettu kaikille alle 18-vuotiaille tuusulalaisille lapsille ja nuorille.
- Ruokapalvelut suunnittelevat yhdessä Gery ry kanssa hankkeen "Yhdessä ruokailu ja hyvä ravitsemus tukevat mielen hyvinvointia ja sosiaalisia suhteita" toteuttamista. Gery ry hakee hankerahoitusta Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön järjestöavustuksista (STEA). Hankkeen tavoitteena on edistää ikäihmisten yhdessä ruokailua, hyvää ravitsemusta ja hyvinvointia.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Kehitämme sivistyksen palvelualueiden johtamista ja toimintakulttuuria.
- Sivistyksen palveluverkko etenee palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.
- Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma on edistynyt.
- Vahvistamme yhteistyötä ja palvelurajapintoja hyvinvointialueen kanssa. Vahvistamme sosiaalista vastuullisuutta palveluissa ja eri yksiköissä.

Henkilöstösuunnitelma

Sivistyksen tukipalveluiden palvelualueelle ei henkilöstölisäyksiä.

2.5.1.2 Varhaiskasvatus

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Vänni

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	2 422	1 985	1 985	2 034	2 054	2 075	2 096	2 117
TOIMINTAKULUT	- 34 692	- 35 277	- 35 277	- 39 097	- 39 827	- 40 572	- 41 431	- 42 205
TOIMINTAKATE	- 32 270	- 33 292	- 33 292	- 37 063	- 37 773	- 38 497	- 39 335	- 40 088

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	17,08 %	1,69 %	1,69 %	10,83 %	1,88 %	1,87 %	2,12 %	1,87 %
TOIMINTAKATE	20,56 %	3,17 %	3,17 %	11,33 %	1,93 %	1,92 %	2,18 %	1,91 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kunnallinen varhaiskasvatus

Esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen keskeisimpiä tavoitteita on lasten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen. Koko varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa panostetaan toimintakaudella 2024–2025 huoltajien kohtaamiseen yksikölle sopivalla tavalla. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin perinteisten oppimistavoitteiden lisäksi. Keskeistä on kehittää varhaiskasvatuksen laatua ja johtamista.

Painopisteet toiminnassa

Johtamisen ja johtamiskulttuurin kehittäminen jatkuu uudistettujen rakenteiden avulla. Palveluverkkohankkeista valmistuu Rykmentinpuiston päiväkotit. Peltokaaren ja Tuusulanjärven päiväkotien toiminnan käynnistymistä seurataan ja tuetaan. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ennakointi ja palveluohjauksen kehittäminen ovat tärkeitä, jotta pystymme vastaamaan varhaiskasvatuksen kysynnän kasvuun. Kunnan lisääntyvä muuttovoitto ja asukasmäärän kasvu on tarkoittanut varhaiskasvatuksessa kauden alussa vuosittain 100 lapsen lisäystä ja kauden aikana lisäksi n. 180 lapsen sijoittamista palveluihin. Vakanssien ja tilojen riittävyys viimeisen kahden vuoden aikana on ollut kriittistä.

Palvelusetelin käyttöönotto 2023 on tiivistänyt yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa. Palvelusetelin korotus tukee osaltaan varhaiskasvatuksen haasteellista tilannetta kapasiteetin näkökulmasta. Tavoitteena on vuonna 2025 neuvotella uusi toimija Etelä-Tuusulaan.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään. Laadukas kokopäiväpedagogiikka on tuen lähtökohtana jokaiselle lapselle. Tuen resurssien käyttöä arvioidaan ja kehitetään edelleen.

Panostamme rekrytointiin ja siihen liittyvän viestinnän kehittämiseen pätevän henkilöstön saamiseksi ja pitämiseksi. Kehitämme osaamisen vahvistamista kaikkien työntekijöiden osalta.

Keskeiset talouden muutokset

- Vuoden 2025 talousarvioon on esitetty Rykmentintien ja Neitoperhonkujan vuokratiloista luopumista elokuun alusta alkaen vuokrasopimuksen päättymisen myötä. Vuokrien säästöt olisivat ensi vuodelle yhteensä 85 000 € viideltä kuukaudelta. Neitoperhon päiväkodin tiloissa toimii tällä hetkellä kaksi kunnallista varhaiskasvatuksen ryhmää Vaunukankaan päiväkodin alaisuudessa. Ryhmille tulee osoittaa kunnasta uudet tilat myös Etelä-Tuusulan/Lahelan alueen paikkatarpeiden näkökulmasta.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärärahoihin esitetään lisäystä sekä uusien tehtävien myötä Rykmentinpuistoon 677 000 €, että varhaiskasvatuksen kokonaisbudjetista puuttuvan henkilöstömääräraha 800 000 €.
- Kalusteiden leasing-rahoitukseen esitetään lisäystä Rykmentinpuiston, Tuusulanjärven, Mainingin ja Torparin päiväkoteihin 38 000 €. Lakanoiden leasing-rahoitukseen uusiin yksiköihin 25 000 €. AV-välinekalusteet Rykmentinpuiston päiväkotiin 167 000 €.
- Palvelusetelin korotukset ja kokonaisbudjetin korjaava lisämääräraha on yhteensä 785 000 €.

Varhaiskasvatukseen kohdentamattomien säästöjen osuus on 110 000 €. Säästöt koostuvat asiantuntijapalveluista, henkilöstön koulutuksesta, ict-leasingmaksuista, järjestelmien säästöistä, heinäkuun puistoruokailun kustannuksista, sijaiskulujen alentamisesta ja määräaikaisten työ sopimusten kestojen uudelleen määrittelystä.

Varhaiskasvatuksen materiaalien kustannukset ovat kasvaneet yleisen hintojen nousun myötä ja siihen tarkoitettua määrärahaa nostetaan 5000 €, joka kohdennetaan yksiköihin lapsimäärän mukaisesti.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen pedagogisen toiminnan kehittäminen ja johtaminen
- Laadun hallinnan suunnitelmallisuus, ohjaaminen yksiköissä sekä itsearviointin ottaminen osaksi arkea
- Pedagogiset painopisteet tulevalle alkuvuodelle ovat: lapsen osallisuus vertaisryhmässä, luontopedagogiikka ja kokopäiväpedagogiikka, etenkin ruokakasvatus
- Palveluverkkohankkeiden edistäminen varhaiskasvatuksen osalta: Lahelan kampus ja Rykmentinpuiston kampus. Uusien aloittavien yksiköiden toiminnan käynnistämisen varmistaminen Peltokaaren päiväkodissa sekä Tuusulanjärven kampuksella
- Kasvun ja oppimisen tuen kehittäminen
- Sitoutunut ja yhtenäinen varhaiskasvatusyhteisö
- Vanhemmuuden tukeminen yksiköiden toiminnassa

Henkilöstösuunnitelma

Varhaiskasvatuksen lapsimäärät ovat nousseet kuntaan muuton myötä edelleen. Elokuussa palveluissa aloittavien lasten määrä on noussut vuodesta 2021 aina sadalla lapsella vuosittain. Kauden aikana lasten määrä kasvaa palveluissa lisäksi noin 180 lapsella. Palvelusetelin käyttöönotto on vahvistanut yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa entistä tiiviimmäksi ja yksityisten päiväkotien paikat ovat täynnä.

Puolivuotiskatsauksen 2024 yhteydessä kunnanhallitus perusti varhaiskasvatukselle 12 uutta vakanssia palveluihin kesken kauden hakevien sijoittamista varten: (kolme varhaiskasvatuksen opettajaa, kolme sosionomia ja kuusi lastenhoitajan tehtävää). Etelä-Tuusulassa kausi 2024–25 aloitettiin viidellä lisäryhmällä, joihin kolmeen henkilöstö saatiin Peltokaaren tyhjiksi jääneistä vakansseista.

Elokuussa 2025 aukeaa Rykmentinpuiston 10-ryhmäinen päiväkotitoiminta, johon Rykmentintien kolme ryhmää siirtyvät. Päiväkotiin esitetään perustettavaksi apulaisjohtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävät. Lisäksi esitetään seitsemän ryhmän henkilöstön tehtävien perustaminen, varhaiskasvatuksen opettajat (7), Sosionomit (7) ja Lastenhoitajat (7). Varhaiskasvatuksen tehtävistä tarvitaan 15 vakanssia määräaikaisten 1.1.2025 alkaen lisääntyneen varhaiskasvatuksen tarpeen vuoksi. Tarvittavat määrärahat haetaan vuoden 2025 puolivuosisikatsauksen yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen kasvun vuoksi esitetään kokoaikaisen palveluohjaajan tehtävän perustamista vuoden 2025 alusta alkaen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne on lakisääteisesti muutoksessa vuoteen 2030 mennessä. Lapsiryhmien toiminnasta vastaavat tällä hetkellä pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen opettajat (1/3) ja lastenhoitajat (2/3). Vuoteen 2030 mennessä puolet lastenhoitajien tehtävistä tulee muuttua eläköitymisten ja poistumisien myötä varhaiskasvatuksen sosionomien tehtäviksi. Sosionomin nimike on otettu käyttöön vuonna 2023 ja henkilöitä on aloittanut varhaiskasvatuksessa.

2.5.1.3 Oppiminen

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	7 527	6 907	6 907	6 561	6 726	6 794	6 861	6 930
TOIMINTAKULUT	- 65 610	- 67 887	- 67 887	- 69 204	- 70 522	- 71 932	- 73 371	- 74 838
TOIMINTAKATE	- 58 082	- 60 980	- 60 980	- 62 642	- 63 795	- 65 139	- 66 509	- 67 908

Muutos %	TP2023/TP2022	TA2024/TP2023	MTA2024/TP2023	TA2025/TA2024	TS2026/TA2025	TS2027/TS2026	TS2028/TS2027	TS2029/TS2028
TOIMINTAKULUT	3,88 %	3,47 %	3,47 %	1,94 %	1,90 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	4,62 %	4,99 %	4,99 %	2,73 %	1,84 %	2,11 %	2,10 %	2,10 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Perusopetus
Kasvun ja oppimisen tuki
Lukio

Toiminnan kuvaus

Oppimisen palvelualueella toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden suuntaan. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen oppimista, antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja varmistaa riittävät taidot jatko-opintoihin.

Painopisteet toiminnassa

Opetussuunnitelma päivitetään oppimisen tuen lakiuudistuksen sekä opetussuunnitelman vuosiluokille 1–6 ohjattavien lisätuntien osalta 1.8.2025 alkaen. Tuusulan tuntijaossa vuosiluokkien 1–2 lisätunnit ovat jo valmiina, joten lisäystä tulee vain 1 vuosiviikkotunti vuosiluokille 3-6.

Tuusulan kunnan painotetun opetuksen periaatteet päivitetään musiikkipainotuksen sekä urheiluvalmennuksen osalta. Lisäksi määritellään, miten eri painotuksia voidaan tarvittaessa lisätä alueellisesti tai koulukohtaisesti.

Oppimisen palvelualueen monikulttuurinen viestintäsuunnitelma otetaan käyttöön. Kieli- ja kulttuuritietoisuutta henkilöstön keskuudessa kehitetään koulutusten kautta. S2 –opettajia on vakinaistettu kouluille. Osana opetuksen kehittämistä kuvataan valmistavan opetuksen oppilaiden oppimisen polkuja heidän integroitua osaksi perusopetusta.

Tuusulanjärven kampuksen toiminta alkoi 1.8.2024 ja vuoden 2025 aikana arvioidaan toimintakulttuurin kehittymistä suunniteltuun suuntaan. Riihikallion ja Rykmentinpuiston rakentaminen on käynnissä ja toiminta rakennuksissa alkaa 1.8.2025.

Oppimisen palvelualueella on toteutettu mm. huoltajakysely sekä oppilaiden pulssikysely.

Keskeiset talouden muutokset

- Perusopetuksen tuntikehyksen arvioidaan pienenevän n. 152 000 € oppilasmäärän laskiessa alakoulussa ja yläkoulussa. Opetussuunnitelman valtakunnallinen B1 –kielten lisäys kasvattaa tuntikehystä n. 75 000 €. Opetussuunnitelman alakoulun lisätunnit vuosiluokille 3–6 (1 vvt) kasvattaa tuntikehystä n. 25 000 €. Tuusulan kunta ei lisää tunteja vuosiluokille 1–2, vaan jatkaa valtakunnallisella minimituntimäärällä ja säästää tällä n. 120 000 € vuodessa tulevien vuosien kustannuksia.
- Toisen asteen maksuttomuus ja lukion oppilasmäärän kasvu nostaa materiaalikustannuksia 21 000 €. Perusopetukseen ei materiaaleihin tai palvelun ostoihin tehdä korotuksia vuonna 2025.
- Koulukuljetukset kilpailutetaan vuodelle 2025. Kustannusten arvioidaan nousevan 7,5 % ja se tuo lisäkustannusta 112 500 €.
- Urheilukeskuksen monitoimihallin käyttöön päivävuo-rojen osalta varataan sopimuksen mukainen 650 000 €:n määräraha.
- Oppimisen palvelualueen ohjelmistokustannukset (mm. Googlen palvelut) kasvavat 51 000 €
- Vuokrakustannuksina poistuvat Hyökkälän sekä Riihikallion väistötilojen vuokrat 5 kk ajalta sekä Tuusulanjärven koulun väistötilat 7 kk ajalta. Kustannussäästö on yhteensä 944 000 €.
- Leasing –kustannukset nousevat laitekannan uusimisen sekä uusien tilojen myötä. Tuusulan kunta on aikaisemmin ostanut ict-laitteistoa (mm. tabletit, videotykit) omaksi ja ne uusitaan nyt leasing-laitteilla, joka nostaa kustannuksia. Riihikallion ja Rykmentinpuiston hankkeiden av-kalusteet sekä muut kalusteet nostavat leasing-kustannuksia yhteensä 682 500 €.

Oppimisen palvelualueelle kohdentuvat säästöt 197 000 euroa toteutetaan vähentämällä kansainvälistä toimintaa, luopumalla talouden suunnittelun ohjelmistosta nykyisessä laajuudessaan ja vähentämällä koulutuksia. Säästöä tulee myös Tuusulanjärven kampuksen ict-leasingrahoituksen jäätyä alle talousarviossa varatun määrärahan.

Koulujen oppimateriaalien kustannukset ovat kasvaneet yleisen hintojen nousun myötä ja siihen tarkoitettua määrärahaa nostetaan 50 000 €, joka kohdennetaan yksiköihin oppilasmäärän mukaisesti.”

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Paikallinen opetussuunnitelma on päivitetty valtakunnallisten muutosten vaatimalla tavalla 1.8.2025 alkaen.

- Oppimisen tuen uudistus on tehty ja tuen rakenteet päivitetty
- Opetussuunnitelman lisätunnit vuosiluokille 1–2 sekä 3-6 ratkaistu
- Painotetun opetuksen periaatteet on päivitetty
- Henkilöstön kieli-, kulttuuri- ja katsomusosaaminen on vahvistunut. Monikulttuurinen viestintäsuunnitelma on laadittu ja käytössä.
- Uusien avautuvien yksiköiden (Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset) toiminta on käynnistynyt aika-
taulussa ja toimintakulttuurin rakenteet ovat valmiit ja Tuusulanjärven kampuksen toiminta on edistynyt ta-
voitteen mukaisesti.
- Lukion opiskelijamäärä on noussut n. 800 opiskelijaan.

Henkilöstösuunnitelma

Oppimisen palvelualueella alakoulun oppilasmäärä pienenee ennusteen mukaan, kun syksyllä 2024 ensimmäisen luokan aloitti n. 450 lasta. Opetusryhmien ja henkilöstön määrä ei todennäköisesti kuitenkaan merkittävästi pienene palveluverkon rakenteesta sekä yksiöitä säilyttävistä päätöksistä johtuen. Yläkoulun oppilasmäärät ovat kasvaneet viime vuosina ja ne pysyvät lähes nykyisellä tasolla vielä kahden lukuvuoden ajan ennen laskua.

Monion moniomestarin/palvelukoordinaattorin määräaikaiset tehtävät vakinaistetaan 1.8.2025 alkaen ja samalla nimikkeet yhtenäistetään moniomestareiksi ja tehtävänkuvien tarkennuksen kautta tehtäviä jaetaan kahdelle henkilölle.

Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii erityisopetuksen resurssin lisäämistä ja tätä varten perustetaan laaja-alaisen erityisopettajan virka 1.8.2025 alkaen. Samalla vahvistetaan hyvinvointia vakinaistamalla kouluvalmentaja lukioon 1.8.2025 alkaen.

Lukion opiskelijamäärän noustessa arviolta 800 opiskelijaan ja tuntiresurssin kasvaessa, tarvitaan 3 uutta lukion tuntiopettajan virkaa 1.8.2025 alkaen.

Perusopetuksen oppilaan tuen vahvistamiseksi perustetaan erityisluokanopettajan virka sekä koulunkäynninohjaajan tehtävä emoluokkaa varten 1.8.2025 alkaen. Tämän jälkeen kunnassa on 3 emo-luokkaa. Mikkolan koulun vammaisopetuksen ryhmä (erityisluokanopettaja + 2-3 ohjaajaa) perustetaan määräaikaisena lukuvuodelle 2025-26. Koulunkäynninohjaajia vakinaistetaan 5 tehtävää 1.8.2025 alkaen. Monikulttuuristen lasten määrän kasvun myötä perusopetukseen perustetaan kolme (3) suomi toisena kielen (S2) –opettajan virkoja 1.8.2025 alkaen. Lisäksi perustetaan vakituinen tuntiopettajan virka omien äidinkielten opetukseen 1.8.2025 alkaen.

2.5.2 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	1 272	1 128	1 128	1 423	1 430	1 444	1 458	1 473
TOIMINTAKULUT	- 9 694	- 9 391	- 9 391	- 10 896	- 11 133	- 11 410	- 11 637	- 11 868
TOIMINTAKATE	- 8 422	- 8 263	- 8 263	- 9 473	- 9 704	- 9 966	- 10 178	- 10 395

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	4,54 %	-3,12 %	-3,12 %	16,03 %	2,18 %	2,48 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	5,19 %	-1,89 %	-1,89 %	14,64 %	2,44 %	2,70 %	2,13 %	2,13 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kulttuuri

- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut
- Ilmatorjuntamuseo
- Tuusulan opisto, kuvataidekoulu ja taiteen perusopetus

Vapaa-aika

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveystaiteen palvelut

2.5.2.1 Kulttuuri

Palvelualue

Vastuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	418	361	361	657	655	662	669	675
TOIMINTAKULUT	- 4 210	- 4 197	- 4 197	- 5 978	- 6 104	- 6 224	- 6 348	- 6 473
TOIMINTAKATE	- 3 793	- 3 836	- 3 836	- 5 321	- 5 448	- 5 562	- 5 679	- 5 798

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	8,08 %	-0,31 %	-0,31 %	42,42 %	2,11 %	1,98 %	1,98 %	1,98 %
TOIMINTAKATE	6,81 %	1,14 %	1,14 %	38,71 %	2,40 %	2,10 %	2,10 %	2,09 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kirjasto
Kulttuuri- ja museopalvelut
Tuusulan opisto, kuvataidekoulu ja taiteen perusopetus

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut tuottaa palveluja kaikille ikäryhmille mahdollistaen kuntalaisten pääsyn tietoon, sivistykseen, elinikäiseen oppimiseen ja omaan historiaansa sekä ja järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia ja -palveluita usein yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tuusulan kunnan museokohteita ovat Taitelijakoti Erkkola, Haloseniemi ja Klaavolan talo. Museo vastaa Aleksis Kiven kuolinmökkin ja Kellokosken sairaalanmuseon avoimna pidosta ja asiakaspalvelusta. Kunnalla on sopimus sekä Ilmatorjuntamuseon että Työläiskotimuseon kanssa. Kirjastopalveluita tuotetaan lähipalveluina kolmessa kirjastossa Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella sekä kirjastoautossa. Lukio ja kulttuuritalo Monio tarjoaa tilat Tuusulaan Opistolle, Tuusulan kuvataidekoululle sekä kulttuurin tuotannoille.

Tuusulan Opiston ja kuvataidekoulun toiminta Etelä-Tuusulan alueella toteutuu Moniossa etenkin Kuvataidekoulun ja aikuisten kuvataiteiden, kielten, kädentaitojen pehmeiden materiaalien, tietotekniikan ja yhteiskunnallisten aineiden osalta. Muut opetusalat Etelä-Tuusulan osalta sekä koko Kellokosken ja Tuusulan kyllien opetus järjestetään entisissä toimipisteissä.

Painopisteet toiminnassa

Lukio ja kulttuuritalo Monion käyttöönotto tarjoaa kulttuuripalveluille tilat ammattimaiseen kulttuurituotantoon, uudenaikaisille kulttuuripalveluille ja Tuusulan Opiston tarjonnan laajentamiselle. Edelleen monipuolisia kulttuurituotantoja viedään eri puolille kuntaa.

Opiston ja kuvataidekoulun siirtyminen osaksi kulttuuripalveluja edellyttää kulttuuripalveluiden johtamisen ja yhteistyörakenteiden kehittämistä ja selkeyttämistä.

Kulttuurihyvinvointisuunnitelma laaditaan yhteistyössä naapurikuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Se ohjaa toimintaa, joka tavoitteena on hyvinvointia lisäävän kulttuuri- ja taidetoiminnan saaminen osaksi hyvinvointialueen ja kunnan palveluja. II asteen kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto laajentaa Tuusulan kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmat kattamaan uusia ikäluokkia nuoriin aikuisiin asti. Kaikkia Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmia tarkastellaan huomioimalla tulevaisuustaidot.

Kuntalaisille tarjotaan saavutettavia ja ilmaisia kulttuuripalveluja. Digineuvontaan (laite- ja palveluneuvonta) panostetaan kirjastoissa ja opistossa. Kuvataiteen aikuisten taiteen perusopetuksen ryhmä aloitti toimintansa. Sekä opiston että Kuvataidekoulun suorituksia voidaan viedä valtakunnalliseen Koski-tietokantaan.

Kuntalaisille tarjotaan saavutettavia ja ilmaisia kulttuuripalveluja. Digineuvontaan (laite- ja palveluneuvonta) panostetaan kirjastoissa ja opistossa. Kuvataiteen aikuisten taiteen perusopetuksen ryhmä aloitti toimintansa. Sekä opiston että Kuvataidekoulun suorituksia voidaan viedä valtakunnalliseen Koski-tietokantaan.

Keskeiset talouden muutokset

Opiston VOS-rahoitusta leikataan vuonna 2025 noin 59 500 eurolla. Leikkauksia kompensoidaan kurssimaksuja nostamalla, lisäämällä suosituimpia kursseja, kasvattamalla opiskelijamäärää kursseilla sekä vähentämällä erikoiskurssitarjontaa

Kulttuuripalveluiden toimintaa sopeutetaan 17 000 eurolla vuoteen 2025 kohdentuvilla säästöillä. Leikkauksia tehdään sopimustuottajien vuosiavustuksiin, määräaikaisten palkkukseen, tapahtumatuotantoon sekä aineisiin ja tarvikkeisiin.

Valtion talouden muutokset tulevat vaikuttamaan kulttuuripalveluiden rahoitukseen tulevina vuosina.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Kulttuurikasvatussuunnitelmien tarkastelu tulevaisuustaidot huomioiden
- Kulttuurin palveluverkko: Hyökkälän työ- ja kokoelmatilat, pääkirjaston sijainti ja kilpailutuksen valmistelu sekä kulttuurin tilatarpeet Kellokoskella
- Digineuvonta kirjastoissa ja Tuusulan opistossa
- Saavutettavien ja ilmaisten kulttuuripalveluiden määrän kasvattaminen

Henkilöstösuunnitelma

Kulttuurin palvelualueella perustetaan Kokoelma-amanuenssin tehtävä museoon valmistelevaan erityisesti kulttuurihistoriallisten kokoelmien siirtoa Hyökkälään sekä turvaamaan intendentin tehtäväkuvaan kuuluvien tehtävien jatkuvuus.

2.5.2.2 Vapaa-aika

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	854	766	766	766	774	782	790	798
TOIMINTAKULUT	- 5 483	- 5 194	- 5 194	- 4 918	- 5 030	- 5 185	- 5 289	- 5 395
TOIMINTAKATE	- 4 629	- 4 427	- 4 427	- 4 152	- 4 256	- 4 404	- 4 499	- 4 597

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	1,98 %	-5,28 %	-5,28 %	-5,30 %	2,26 %	3,10 %	2,00 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	3,89 %	-4,36 %	-4,36 %	-6,22 %	2,50 %	3,48 %	2,18 %	2,18 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
Uimahalli ja terveystaivut

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää eri ikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja matalan kynnyksen osallisuutta. Vapaa-aikapalvelut toimii erilaisissa verkostoissa, järjestää palveluita yhdessä kumppaneiden kanssa. Palvelualue luo harrastamisen edellytyksiä ja olosuhteita kuntalaisten käytettäväksi.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut -yksikkö tavoittaa ja kohtaa nuoria nuorisotiloissa sekä järjestää tapahtumia nuorten kanssa. Yksikön nuorisotyöntekijät työskentelevät myös kouluissa ja toimivat lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen liittyvissä yhteistyöverkostoissa.

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut -yksikkö kunnostaa, rakentaa ja kehittää liikuntapaikkoja ja lähiliikunnan olosuhteita kuntalaisten tarpeisiin.

Uimahalli ja terveystoimintapalvelut vastaa uimahallitoiminnasta, tarjoaa kuntalaisille ohjattua liikuntaa ja hyvinvointivalmennusta.

Painopisteet toiminnassa

Palvelualueen kehittämistoimia ohjaavat sosiaalisen vastuullisuuden teemat. Vapaa-aikapalveluiden yhteinen painopiste on kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen; Lasten ja nuorten kohtaaminen, aikuisväestön liikkumisen edistäminen ja ikäihmisten toimintakyvyn varmistaminen. Vapaa-aikapalveluiden toimintaa kehitetään yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden eri ulottuvuudet huomioiden. Työn näkyväksi tekeminen ja arkinen hyvinvointiviestintä edistää osaltaan vapaa-aikapalveluiden saavutettavuutta.

Alueellisen nuorisotyön osaamisen kehittäminen sekä lasten ja nuorten monialaisten palveluiden tunnistaminen parantaa työntekijöiden mahdollisuuksia tukea lapsia ja nuoria sekä auttaa ohjaamaan heitä muihin palveluihin tarpeen mukaan. Liikuntapaikkojen rakentamisen ja ylläpidon painopisteet ovat nykyisten paikkojen monipuolistamisessa ja laadun parantamisessa. Kaikille avoimiin ja maksuttomiin liikuntaolosuhteisiin panostaminen tukee yhdenvertaisesti kaikkien kuntalaisten harrastamista ja liikkumista.

Uimahallin peruskorjaus vaikuttaa hetkellisesti tuloihin ja menoihin, valmistuessaan muutokset ja remontti mahdollistavat uusien palveluiden kehittämisen. Monitoimihallin toiminta käynnistyy Hyrylän urheilukeskuksessa.

Keskeiset talouden muutokset

- Ylläpidon ja huollon kustannusten kasvu ja lisääntyneet työt tuovat ylitysuhaa palvelualueen talousarvioon
- Alueellisen nuorisotyön ja liikuntapaikat -yksiköiden johtamisen ja kehittämisen rakenteita parannetaan (13 500 euroa)

Vapaa-aikapalveluiden toimintaa supistetaan 15 000 eurolla. Säästöt kohdentuvat ulkoliikuntapaikkojen kunnostukseen, aurauksiin ja kenttien jäädytyksiin, alueellisen nuorisotyön kesätoimintaan ja vapaa-aikapalveluiden koulutustoimintaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Esteettömyyttä palveluissa kartoitetaan kuntalaisten yhdenvertaisuuden parantamiseksi
- Palvelualueen yksiköiden työn näkyvyyttä parannetaan viestinnän keinoin
- Uimahallin peruskorjaus sulkee uimahallin arviolta 9 kuukaudeksi
- Liikuntapaikkojen hoito keskittyy ensisijaisesti kunnossapitoon ja toiminnallisiin parannuksiin
- Palvelualue selvittää kyselyillä mm. aikuisväestön liikuntatottumuksia, uimahallin asiakastyytyväisyyttä ja nuorten ajatuksia palveluiden kehittämisestä

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueelle ei esitetä henkilöstömuutoksia.

2.5.3 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT								
TOIMINTAKULUT				- 210	-210	-210	-210	-210
TOIMINTAKATE				- 210	-210	-210	-210	-210

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT					-100,00 %			
TOIMINTAKATE					-100,00 %			

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnasta ei löydy talousvertailutietoja, koska hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta siirtyi vuonna 2024 kunnanjohtolta Sivistyksen toimialueille.

Toiminnan kuvaus

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on johtaa, tukea ja arvioida toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea toimialueen tavoitteiden toteutumista ja koordinoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan työtä valmistellaan sivistyksen toimialueen hallinnosta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta ohjaa kuntatasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja yhteistyötä, vastaa hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelman valmistelusta, seurannasta ja raportoinnista, ohjaa ja ohjeistaa kunnan päätöksenteon vaikutusten ennakoarviointimenettelyä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmista sekä ohjaa ja kehittää osaltaan kuntalaisvaikuttamista (vaikuttamistoimielimet, verkostot).

Painopisteet toiminnassa

Keskeisenä tehtävänä on sivistyksen kehittämissuunnitelman 2022–2025 mukaisten tavoitteiden ja toiminnan tuloksellinen johtaminen koko toimialueella. Hallinto johtaa ja tukee keskeisten kokonaisuuksien: hyvinvoinnin vahvistaminen yhteisöissä, kestävän tulevaisuuden rakentaminen ja palveluiden laadun kehittämisen toteutumista.

Johtamisen ja toimintakulttuurin osalta vahvistamme toimijoiden välistä vuorovaikutusta, osallisuutta, läsnäoloa ja dialogia kaikissa palveluissa. Tuemme toimialuetta alueellisten, seudullisten ja valtakunnallisten verkostojen hyödyntämisessä omien tavoitteittemme saavuttamiseksi.

Kehitämme laadun arviointia ja tiedolla johtamisen kokonaisuutta toimialueella panostamalla rakenteisiin ja indikaattoreihin. Tietojohtamisella vaikutamme palveluiden laatuun ja toiminnan tuloksellisuuteen.

Vahvistamme hyvinvoinnin edellytyksiä koko toimialueella. Tavoitteen saavuttamisessa keskiössä on hyvät yhteistyörakenteet ja sujuva toiminta palveluihin ohjautumisessa hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on siirtynyt 1.1.2024 sivistyksen toimialueelle. Hyvinvointikoordinaattori on sijoittunut muutoksen myötä sivistyksen kehittämis- ja hallintoyksikköön ja tekee edelleen kuntatasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisvaltainen koordinointi jatkuu vuonna 2025.

Palveluverkkotyön kokonaisvaltainen edistäminen on keskeistä myös vuonna 2025. Uudiskohteiden edistyminen ja toimiva sisäilmatyö yhteistyössä kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa on tärkeää. Hankintojen kehittämissuunnitelman myötä vastuu hankintojen koordinoinnista on vahvasti toimialueella. Panostamme yhteistyön tekemiseen hankintayksikön kanssa.

Sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteen osalta ruokapalveluiden vastuullisuustyön suunnitelma on valmis. Vastuullisuuden tavoitteille määritellään toimenpiteet ja toimenpiteiden toteutus seurataan.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaita kannustetaan osallistumaan kouluruokailun. Tuusulassa toimii kaikilla kouluilla kouluruokaryhmät, ja vuoden 2025 teemana on ravitsemustiedon lisääminen. Kouluruokailu, eri oppiaineiden opetussisällöt ja oppilaiden osallisuus vahvistavat ruokatajun kehittymistä ja luovat peruskoulun mittaisen ruokakasvatuksen oppimäärän. Ohjauksen avulla kehitetään ruokaosaamista, kuluttajätietoisuutta ja kestävää elämäntapaa. Tuusulassa tämä on sisällytetty Agenda 2030 -toimintatapaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen toimeenpano on osa peruspalveluja ja toimialueiden strategista vuositavoitteistoa. Terveiden ja hyvinvoinnin lautakunnalle raportoidaan eri toimialueiden vastuunalaista toimintaa.

Sivistyksen toimialueen vastuunalaisena

- Yhteistyö ja palvelurajapinnat hyvinvointialueen kanssa vahvistuvat
- Sosiaalinen vastuullisuus sivistyspalveluissa on vahvistunut
- Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma on edistynyt
- Lapset ja nuoret oppivat tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja
- Sivistyksen palvelualueiden johtamista ja toimintakulttuuria on kehitetty edelleen

Kunnanjohtajan vastuunalaisena

- Ikäihmisten toimintakykyä vahvistavat palvelut paranevat
- Sote-keskuksen rakentaminen käynnistyy hyvinvointialueen hankkeena
- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa tiivistyy
- Kuntalaislähtöinen kehittäminen ja osallisuusajattelu vahvistuu koko organisaatiossa

Kasvun ja ympäristön vastuunalaisena

- Sivistyksen palveluverkon uudistaminen etenee suunnitellusti yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa
- Liikuntapaikkojen toteutussuunnitelmia on laadittu ennakoivasti yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa

Alla vuositavoitteisto kriteereineen niiden tavoitteiden osalta, jotka eivät sisälly sivistyksen toimialueen yleiseen osaan.

KASVU JA YMPÄRISTÖ

Nettokulut
€/asukas
102

Kiinteistönhoito
190 212 m²

Siivous
133 193 m²

2.6 KASVU JA YMPÄRISTÖ

Toimialue

Vastuuhenkilö: Kuntakehitysjohtaja Pirjo Sirén

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	41 134	33 270	33 270	32 589	32 915	33 244	33 576	33 912
Myyntituotot	3 751	3 972	3 972	3 954	3 993	4 033	4 074	4 114
Maksutuotot	9 636	4 781	4 781	4 281	4 324	4 367	4 411	4 455
Tuet ja avustukset	188							
Muut toimintatuotot	27 559	24 517	24 517	24 354	24 597	24 843	25 092	25 343
Valmistus omaan käyttöön	110	100	100	100	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	- 36 319	- 35 773	- 35 773	- 37 485	- 39 139	- 41 086	- 41 865	- 42 674
Henkilöstökulut	- 10 051	- 10 906	- 10 906	- 11 284	- 11 537	- 11 767	- 12 003	- 12 243
Palvelujen ostot	- 18 549	- 17 736	- 17 736	- 18 610	- 18 981	- 19 355	- 19 737	- 20 143
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6 633	- 5 524	- 5 524	- 5 521	- 6 825	- 6 960	- 7 098	- 7 238
Avustukset	- 100	- 100	- 100	- 100	- 102	- 104	- 106	- 108
Muut toimintakulut	- 987	- 1 506	- 1 506	- 1 470	- 1 695	- 2 900	- 2 921	- 2 943
TOIMINTAKATE	4 925	- 2 403	- 2 403	- 4 296	- 6 125	- 7 743	- 8 188	- 8 662

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	8,25 %	-1,50 %	-1,50 %	3,39 %	5,83 %	4,97 %	1,89 %	1,93 %
TOIMINTAKATE	-367,16 %	-148,78 %	-148,78 %	78,79 %	42,58 %	26,42 %	5,76 %	5,78 %

Toimialueen palvelualueet

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen

Projektitoimisto

Maankäyttö ja paikkatieto

Kaavoitus

Rakennusvalvonta

Yhdyskuntatekniikka

Tilapalvelut

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Rakennusalan sekä maa- ja vesirakentamisen näkymät vuodelle 2025 ovat edelleen melko haastavat. Korkeat rakennuskustannukset ja talouden epävarmuus ovat vaikuttaneet negatiivisesti alan kehitykseen. Rakentamisen odotetaan elyvän vuonna 2025 ja rakentamisen kokonaismäärän ennustetaan kasvavan noin 3 % johtuen rakentamiskustannusten nousun pysähtymisen ohella korkojen laskun jatkumisesta ja talouden elpymisestä. Vuokrat ovat maltillisessa nousussa jo vuonna 2024, vaikka uusia asuntorakentamisen aloituksia oli poikkeuksellisen vähän koko Suomessa. Kiinteistökauppavolyymeihin odotetaan nousua vuonna 2025.

Vuosi 2025 on valtuusto- ja strategiakauden 2021–2025 viimeinen toimeenpanovuosi.

Vuonna 2025 on tavoitteena keskittyä toiminnan osalta keskeisimpien valtuustokauden tavoitteiden toimeenpanon läpiviemiseen resurssien puitteissa. Tältä pohjalta on Kasvun ja ympäristön toimialaa koskevien vuositavoitteiden määrää optimoitu.

Tuusulan palveluverkkosuunnitelman mukainen palveluverkon uudistuminen on jo pitkällä: Vuonna 2025 Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset valmistuvat sekä Lahelan kampuksen toteutusta valmistellaan julkaisemalla hankintailmoitus.

Tuemme palveluverkkoa huolehtimalla kaavoituksella, infran rakentamisella ja tontinluovutuksella pientalotonttitarjonnasta myös kampusten läheisyydessä. Kaavoituksen, infran suunnittelun ja rakentamisen sekä

tontinluovutuksen ketjua kehitetään edelleen vastaamaan kustannustehokkaasti kunnan kasvutavoitteisiin. Edistämme myös vuonna 2024 hyväksytyn uudistetun maapoliittisen ohjelman toimeenpanoa.

Jatkamme edelleen keskustojen kehittämistä ja niiden elinvoimaisuuden parantamista mahdollistamalla niihin täydennysrakentamista, palvelutarjonnan laajentumista sekä uudistamalla keskeisiä yleisiä alueita. Hyrylän keskustan palvelut ja keskeiset hankkeet, kuten palvelukeskus Särmän ja uuden sote-keskuksen Hyrskkeen sekä uimahallin peruskorjauksen rakentamisen edistäminen. Vanhoja tiilirakennuksia kunnostetaan. Kirjaston suunnittelua edistetään.

Toimitilarakentaminen kannattelee edelleen uudisrakentamista vuonna 2025. Edistämme keskeisten yritysalueiden kehittämistä ja toteuttamista kaavoituksen, liikenteen suunnittelun, edunvalvonnan, ja alueiden profiloinnin keinoin, jotta pystymme tarjoamaan yrityksille monipuolista tonttitarjontaa liikenteellisesti erinomaisilla sijainneilla.

Tuusula kehittyessä kestävästi jatkamme ilmasto-ohjelman toimenpiteiden toteuttamista ja edistämme hiilineutraalisuustavoitetta. Myös kunnan vihersiniverkon kehittäminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat toiminnan keskiössä. Tavoitteena on lisäksi kehittää viher- ja ulkoilupalveluiden sekä matkailun toiminnan edellytyksiä, muun muassa määrittelemällä kunnan matkailun kärjet sekä laatimalla Tuusulanjärven ja -jokilaakson alueelle kehittämisvisio toimenpideohjelmineen.

Tavoitteena on edelleen edistää kuntalaisten sujuvaa ja kestävästä liikkumista muun muassa kehittämällä HSL-linjastoa palvelemaan tuusulalaisia entistä paremmin, taloudellisten resurssien puitteissa.

Tiedolla johtamisen käytännöt ja digitaaliset toimintatavat tulevat kehittymään kunnassa edelleen tulevina vuosina johtuen osaltaan uusista toimintaamme ohjaavista säädöksistä sekä teknologisesta kehityksestä. Toimintaympäristömme on vastattava vuoden 2025 alussa voimaan tulevan rakentamislain sekä valmistelussa olevien alueidenkäyttölain, yhdyskuntakehittämislain ja yhdyskuntarakentamislain tuomiin uusiin vaatimuksiin. Tämä näkyy hallintosäännön uudistuksena, lupa- ja valvontataksojen uudistuksena, rakennusjärjestyksen uudistuksena sekä kaupunkimalli- ja tietomallien tarkasteluina. Järjestelmä uudistuksella ja siihen liittyvillä koulutuksilla vastaamme vuoden 2024 alusta voimaan tulleen RYTJ (rakennetun ympäristön tietojärjestelmät) -lain asettamiin vaatimuksiin. Kehitämme ja laajennamme sähköisten järjestelmien käyttöä myös mm. katurekisterin, taitorakennerekisterin, Lupapiste.fi sekä palautejärjestelmien osalta.

Talous ja tuottavuus

Talousarvioesityksen mukainen toimintakate vuonna 2025 on -4,296 milj. euroa (vuonna 2024 -2,403 milj. euroa). Merkittävimmät muutokset ovat: Rykmentinpuiston kampuksen kiinteistöpalveluiden lisäys (0,4 milj. euroa), lämmityskustannusten nousu (0,3 milj. euroa), rakennusten kunnossapidon kustannusten nousu (0,21 milj. euroa) sekä alueiden kunnossapidon nousu (0,15 milj. euroa). Hankkeiden läpiviennin nopeuttamiseksi on yleissuunnitelmiin- ja arviointitöiden tekemiseen lisätty asiantuntijapalveluiden käyttöä (0,17 milj. euroa). Henkilökustannusten budjetoitu nousu on 0,4 milj. euroa.

Tilapalvelut on luopunut osasta halliyhtiön kiinteistölle siirtyneistä tiloista, minkä vaikutus on vuokria pienentävä (0,4 milj. eur). Tilapalveluiden muiden rakennusten vuokratuotot pienentyvät (0,6 milj. eur), mutta asuntojen vuokrauksesta saatavia tuottoja on lisätty 0,16 milj. euroa. Lisäksi maa-alueiden vuokratuottoja on lisätty 0,3 milj. euroa. Maankäytön sopimuskorvausten tuloutustavoite on laskettu 3,5 milj. euroon (-0,5 milj. euroa).

Strategian toteuttaminen

1. Päämäärä: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
1.1 Sivistyksen palveluverkon uudistaminen etenee suunnitellusti yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa	Lahelan kampuksen hankintailmoitus on julkaistu. Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset on otettu vastaan aikataulussaan. Hyökkälän taiteen ja kulttuurin työ- ja koelmatilojen korjaus on aloitettu. Pääkirjaston sijainnista riippuen ao. suunnitelma on hyväksytty ja uusien tilojen kilpailutusta on valmisteltu. Uimahallin peruskorjaus ja kassa-alueen uudistus on valmis. Osana Keusoten kanssa kehitettävää Kellokosken kiinteistöä tarkastellaan myös sivistyksen tilatarpeita, kuten opiston, kirjaston ja nuorisotilan tilakysymyksiä. Varhaiskasvatuksen tilatarpeet on arvioitu ja tilatarpeisiin on varauduttu. Jokelan palveluverkon etenemisen osalta on päivitetty aikataulu	Valtuustotavoite

2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
2.1 Hyrylän keskustan hankkeet ja lisärakentaminen toteutuvat suunnitelmien mukaisesti	Palvelukeskus Särmä rakentuu aikataulussaan. Taidekasarmin ja tallirakennuksen (nro 27) peruskorjausurakat on aloitettu. Sote-keskuksen rakentamisen aloitus on mahdollistettu kunnan puolesta. Maisema-arkkitehtuurikilpailun mukainen yleisten alueiden rakennussuunnittelu on käynnissä. Koskensillantien pysäköintitalon urakka on aloitettu. Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamuutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon. Hökilän asemakaava on vireillä ja luonnos on ollut nähtävillä.	Valtuustotavoite

3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
3.1 Pientalotonttien kaavavaranto on kasvanut ja alueiden nopea rakentuminen on mahdollistettu	Hyrylän Lahelanpelto III asemakaavaehdotus sekä Halkivaha III asemakaavaluonnos ovat valmiina päätöksentekoon. Kellokosken Joenrannan alueen kunnallistekniikan rakentaminen on aloitettu. Hyrylän Mattila II alueen kunnallistekniikan rakentaminen on aloitettu, mikäli asemakaava on saanut lainvoiman alkuvuonna 2025. Hyrylän Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamissuunnitelmat on laadittu, mikäli asemakaava on hyväksytty vuoden 2024 aikana. Pientalotontteja on luovutettavissa 100 kpl	Valtuustotavoite
3.2 Kunnan maaomaisuus sekä maapolitiikan toimet ja työkalut mahdollistavat kunnan tavoitteiden mukaisen kasvun	Hankimme maata vuosittain noin 40 ha asunto- ja työpaikkatonttien varannon varmistamiseksi. Toimintamalli sekä neuvottelut, sopimukset ja suunnittelu on resursoitu maapolitiittisen ohjelman mukaisesti.	Valtuustotavoite

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteisillä

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
4.2 Liikenteellisesti keskeisesti sijaitsevien yritysalueiden maankäytön ja liikenteen suunnitelmia, profilointia ja kiinteistökehitystyötä edistetään dynaamisesti lisäämään yritystonttitarjontaa, yrityksiä sekä työpaikkoja	Kehä IV -asemakaavaehdotus ja Kulomäki-Jussla -alueelta asemakaavamuutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon. Sammonmäki IV -alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen. Kiila-Senkkerinmäki yleissuunnitelman valmistelutyö on edennyt yhteistyössä Vantaan kanssa. Focus-alueelle on määritelty yritysalueprofiili.	Valtuustotavoite

4.4 Edunvalvonta edistää yritys-alueiden toteutumista	Kehä IV-tiesuunnitelman suunnittelusopimuksesta on neuvoteltu. Itäväylän ja Rykmentinpuiston työpaikka-alueen liittymän osalta on tehty toteutus-sopimus	Lautakuntatavoite
---	--	-------------------

5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
5.1 Viher- ja vapaa-ajanpalveluita sekä matkailua edistävästä toimenpiteistä on muodostettu toimijoiden kesken yhteinen näkemys	Etelä-Tuusulan ja Kellokosken alueille on laadittu viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämissuunnitelmat. Tuusulanjärven ja –jokilaakson alueen kehittämissuunnitelma on laadittu. Rykmentinpuiston keskiosien yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätökseen. Kunnan matkailun kärjet on määritelty.	Lautakuntatavoite
5.2 Liikuntapaikkojen toteutus-suunnitelmia on laadittu ennakkoivasti yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa	Kellokosken kuntoportaiden suunnitelma on valmistunut. Taistelukoulun kuntoradan suunnitelma on valmistunut. Hyrylän yleisurheilukentän ja Monitoimihallin piha-alueiden suunnitelmat ovat valmistuneet.	Lautakuntatavoite

3. Päämäärä: Tuusula kehittyy kestävästi

11. Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
11.1 Toteutamme ilmasto-ohjelmaa ja edistämme hiilineutraaliutta ja kestäviä ratkaisuja ilmasto-ohjelman toimenpidekorttien mukaisesti	Viherkerroin nostetaan määräyksenä uuteen rakennusjärjestykseen ja sitä sovelletaan valituissa kaavoissa. Kellokosken Joenrannan alueella toteutetaan päästötön työmaakokeilu. Kestävän purkamisen koehanke on toteutettu, pilottikohteina Mesta ja Kievarin päiväkotit. On määritelty konkreettiset päästöjen vähentämisen keinot julkiselle tilarakennushankkeelle. Edistämme yleiskaavalla/-oilla uusiutuvien energiamuotojen toteuttamista. Laadimme keskeisistä kaavahankkeista ilmastovaikutusten arvioinnin.	Valtuustotavoite

12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
12.1 Suunnitelmat ja päätökset edistävät kunnan vihersiniverkoston kehittämistä ja luonnon monimuotoisuutta	Koko kunnan kattava Vihersiniverkosto-suunnitelman luonnos on valmisteltu päätöksentekoon. Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleisuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon. Asemakaavoissa ja niiden toteuttamista ohjaavissa rakentamistapaohjeissa otetaan tarvittavilta osin käyttöön luonnon monimuotoisuutta edistäviä merkintöjä ja määräyksiä.	Lautakuntatavoite

13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
13.1 HSL-linjasto palvelee tuusulalaisia entistä paremmin	Helsinkiin suuntautuvan linjan 643 viikonloppuliikenne säilyy osana liikennöinnin palvelutarjontaa. Linjasto- ja palvelutasosuunnittelussa HSL:n kanssa huomioidaan kunnan kouluverkoston saavutettavuuden ohella Keusoten palveluverkoston, erityisesti Hyvinkään sairaalan, parempi saavutettavuus Hyrylän, Kellokosken ja Jokelan suunnista, lisämäärärahojen puitteissa. Sulan ja Rykmentinportin yritysalueiden linjastot on käyttöön otettu. Pysäköinninvalvonta on toiminnassa Tuusulassa.	Lautakuntatavoite

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Vuositavoite	Onnistumisen Kriteeri	Taso
14.3 Toimintamallimme ja -tappamme vastaavat lainsäädännön sekä kestävä kunkakehittämisen vaatimuksiin.	Järjestelmä uudistuksen käyttöönotto on aloitettu. Kunnan oman ylijäämämaiden jalostusalueen toteuttamista koskeva hanke on valmisteltu kohti päätöksentekoa ja luvitusta.	Lautakuntatavoite
14.4 Rakennusvalvonnan lupaprosesseja on kehitetty rakentamislain muutokset huomioiden	Rakentamislain käsittelyaikaan, rakennuksen hiilijalanjälkilaskentaan sekä tietomallipohjaiseen lupakäsittelyyn (voimaantulo 1.1.2026) liittyvät järjestelmä- sekä osaamispäivitykset tehty.	Lautakuntatavoite

Henkilöstösuunnitelma

Toimialueella on vuonna 2024 187,5 vakituista ja 5 määräaikaista henkilöä ennen esitettyjä henkilöstölisäyksiä. Henkilömäärän esitetään kasvavan kahdella henkilöllä.

Toimialueelle esitetään perustettavaksi seuraavat tehtävät:

- Ilmastokoordinaattori Kehittäminen ja hallinto (50 %, yhteistyössä Keravan kanssa)
- Projektipäällikkö Yhdyskuntatekniikka (1.4.2025 alkaen)

2.6.1 KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	16 947	5 745	5 745	5 545	5 600	5 656	5 713	5 770
TOIMINTAKULUT	- 6 719	- 7 701	- 7 701	- 7 733	- 7 887	- 8 044	- 8 205	- 8 368
TOIMINTAKATE	10 228	- 1 956	- 1 956	- 2 188	- 2 287	- 2 388	- 2 492	- 2 598

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-5,05 %	14,61 %	14,61 %	0,42 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	-3 091,46 %	-119,12 %	-119,12 %	11,89 %	4,51 %	4,43 %	4,35 %	4,27 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kehittäminen ja hallinto

- Kehittäminen ja hallinto

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen

- Elinkeinopalvelut
- Asuntopalvelut
- Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut

Projektitoimisto

- Projektitoimisto
- Focus-projektit
- Rykmentinpuiston taseyksikkö
- Hyrylän keskusta

Maankäyttö ja paikkatieto

- Maankäyttö
- Paikkatieto

Kaavoitus

- Kaavoitus

Rakennusvalvonta

- Rakennusvalvonta

Kuntakehityslautakunnan tehtävänä on edistää Tuusulan kunnan elinvoimaa, kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta sekä huolehtia rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä.

Tätä tehtävää lautakunta toteuttaa tulevaisuutta ennakoiden luomalla mm. tarkoituksenmukaisella kaavoituksella edellytyksiä hyvälle rakennetulle ja luonnonympäristölle, asuinolojen kehittymiselle, joukkoliikenteelle, viisaalle liikkumiselle sekä elinkeinoja työllisyyspolitiikalla. Lisäksi Kuntakehityslautakunta myötävaikuttaa kaavojen toteutumiseen siten, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisuuden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen sekä tukee ympäristön muodostumista turvalliseksi ja esteettiseksi. Rakennusvalvonnan tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakentamista ja kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennettua ympäristöä.

2.6.1.1 Kehittäminen ja hallinto

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Kuntakehitysjohtaja Pirjo Sirén

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	19	1	1	1	1	1	1	1
TOIMINTAKULUT	- 965	- 1 173	- 1 173	- 1 056	- 1 077	- 1 098	- 1 120	- 1 143
TOIMINTAKATE	- 946	- 1 172	- 1 172	- 1 055	- 1 076	- 1 097	- 1 119	- 1 142

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	10,46 %	21,64 %	21,64 %	-10,03 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
TOIMINTAKATE	17,04 %	23,96 %	23,96 %	-10,04 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kehittäminen ja hallinto

Toiminnan kuvaus

Kehittäminen ja hallinto ohjaa, koordinoi ja seuraa toimialueen osalta strategiaa ja tavoitteiden toteutumista. Toimimme Kasvun ja ympäristön esikuntana sekä tukiyksikkönä.

Painopisteet toiminnassa

Vastaamme toimialueen strategiatyöstä sekä toiminnan kehittämisestä. Osallistumme koko kuntaa koskevaan kehittämistyöhön.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Valmistaudumme koko toimialuetta koskeviin muutoksiin, mm. uuden lainsäädännön aiheuttamiin muutostarpeisiin ja tuemme toimialan kehittämistyötä.

Yksittäisiä vuositavoitteiden alaisia, toimialan kehittämistä koskevia onnistumisen kriteereitä on vuodelle 2025:

- Tuusulanjärven ja –jokilaakson alueen kehittämisvisio toimenpideohjelmiseen on laadittu
- Tuemme järjestelmä uudistuksen käyttöönoton aloittamista

Henkilöstösuunnitelma

Yksikössä on 4 vakituista henkilöä. Vuodelle 2025 esitetään ilmastokoordinaattorin tehtävän jatkoa vuoden 2027 loppuun asti.

2.6.1.2 Elinvoima, asuminen ja kehittäminen

Palvelualue

Vastuhenkilö: Elinvoimajohtaja Kristiina Salo

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	119	2	2	2	2	2	2	2
TOIMINTAKULUT	- 902	- 885	- 885	- 908	- 926	- 944	- 963	- 982
TOIMINTAKATE	- 783	- 883	- 883	- 906	- 924	- 942	- 961	- 980

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-37,28 %	-1,80 %	-1,80 %	2,54 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	-8,96 %	12,81 %	12,81 %	2,55 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Elinkeinopalvelut
Asuntopalvelut

Toiminnan kuvaus

Palvelualue vastaa kunnan elinkeinotoimesta ja matkailusta sekä hankekehityksestä ja asumisneuvonnasta. Panostamme Tuusulan kunnan vetovoiman ja brändin rakentamiseen.

Painopisteet toiminnassa

Palvelualueella koordinoidaan ja viedään eteenpäin Tusina tekoja 2030 - elinvoimaohjelmaa läpi koko Tuusulan kunnan organisaation. Elinvoimaohjelman tavoitteita, toimenpiteitä käynnistetään koko Tuusulan kunnan organisaatiossa sekä toteutetaan ohjelman tekoja sekä seurataan mittareita. Yritysten sähköistä palveluprosessia rakennetaan läpi koko organisaation. Elinkeinopuolella vahvistetaan vetovoimaa uusien yritysalueiden profiloinnilla ja markkinoinnilla. Tuusulan kunta on kumppanina mukana kansainvälisessä EcoCore -Eu-projektissa kehittämässä kestävä kehityksen tulevaisuuden yritysalueita. Pohjois-Tuusulan vetovoiman kasvattaminen ja hankekehittäminen ovat vanhoja painopistealueita 2024–2028. Asumisneuvontaa kehitetään edelleen, se on vakiintunutta ja kattaa koko kunnan alueen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Focus-alueelle on määritelty yritysalueprofiili
- Kunnan matkailun kärjet on määritelty
- Kunta tarjoaa ikääntyville suunnattua asumisneuvontapalvelua

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 5 vakituista henkilöä.

2.6.1.3 Projektitoimisto

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Projektitoimiston päällikkö Jyri Olkkonen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	6 116							
TOIMINTAKULUT	- 846	- 1 373	- 1 373	- 1 365	- 1 392	- 1 420	- 1 448	- 1 477
TOIMINTAKATE	5 270	- 1 373	- 1 373	- 1 365	- 1 392	- 1 420	- 1 448	- 1 477

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-11,72 %	62,29 %	62,29 %	-0,54 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	-1 020,62 %	-126,04 %	-126,04 %	-0,54 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Projektitoimisto

Focus

Rykmentinpuisto (taseyksikkö)

Hyrylän keskusta

Toiminnan kuvaus

Palvelualue edistää kuntastrategian mukaisesti aluekehityshankkeiden: Rykmentinpuiston, Focuksen ja Hyrylän keskustan kehittämistä. Määritelmänsä mukaisesti Projektitoimisto eli PMO on organisaation rakenne, joka standardoi projekteihin liittyviä hallinnollisia prosesseja ja sekä suunnittelee että johtaa resurssien, toimintatapojen, työkalujen ja tekniikoiden jakamista organisaatiossa. Riippuen organisaation tarpeista, PMO:n vastuut voivat olla projektien ja projektisalkun johtamista tukevista toiminnoista yhden tai useamman projektin ta ohjelman johtamiseen.

Painopisteet toiminnassa

Hyrylän keskustan kehittämisessä painopisteenä on uuden palvelukeskuksen toteutuminen alueelle, Koskensillantien ja Esikunnanpolun korttelien suunnittelu sekä tulevien toteuttajien hakeminen. Yleissuunnittelutasolla edetään jalankulun ja polkupyöräilyn alueiden kehittämisen osalta. Koskensillantien pysäköintitalon toteuttamisen käynnistyminen.

Focus-alueen kehittämisen tärkeimpänä prioriteettina on alueen asemakaavoituksen ja siihen liittyvän muun suunnittelun edistäminen sekä profiloitumisen käynnistäminen. Alueen esirakentamiseen tähtäävä maa-ainesten ottotoiminta pyritään saamaan liikkeelle kunnan omistamilla maa-alueilla, kun toiminnan edellyttämä lupaprosessi on saatu valmiiksi. Kiila-Senkkerinmäellä viedään eteenpäin maankäytön suunnittelua ja yhteisvaikutusten arviointia yhdessä Vantaan kanssa.

Rykmentinpuiston alueen painopisteenä on Puistokylän asemakaavoituksen edistäminen. Puistokylän nähtävillä ollutta asemakaavaa kehitetään edelleen. Keskeisenä tavoitteena on myös elävän keskusta-alueen kehittäminen tukemalla mm. hyvinvointikeskuksen hanketta ja Varuskunnanaukion suunnittelua.

Projektitoiminnan kehittämisen osalta toteutamme seuraavia osa-alueita vuonna 2025:

- Jatkamme projektimallin kehittämistä ja jalkauttamista, laajentaen käyttömahdollisuuksia muille toimialueille
- Ajamme ylös uudistetun projektisalkun käyttöä toimialueen tasolla
- Hallinnoimme projektien raportointia ja projektien tilanteiden viestimistä ylöspäin organisaatiossa, varmistaen näin tiedolla johtamista johtoryhmätyön ja salkunhallinnan kautta
- Otamme käyttöön projektijohtamisen koulutuskorin 3-tasoisena
- Sparraamme projekteissa, tuotamme toimialueellemme projektinjohtopalveluita ja kehitämme niitä sisäisesti, alkaen Rykmentinpuiston, Fokuksen ja Hyrylän keskustan kehittämishankkeista
- Tuemme muiden palvelualueiden resursointia johtamalla mm. palveluverkon projekteja

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Palveluverkon tilahankkeiden edistäminen yhdessä tilapalveluiden kanssa

- Lahelan kampuksen hankintailmoitus on julkaistu.
- Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset on otettu vastaan aikataulussaan.
- Pääkirjaston sijainnista riippuen ao. suunnitelma on hyväksytty ja uusien tilojen kilpailutusta on valmisteltu.

Focus-alue

- Kehä IV -asemakaavaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon
- Sammonmäki IV -alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen
- Kiila-Senkkerinmäki yleissuunnitelman valmistelutyö on edennyt yhteistyössä Vantaan kanssa
- Focus-alueelle on määritelty yritysalueprofiili

Hyrylän keskusta

- Palvelukeskus Särnä rakentuu aikataulussaan
- Sote-keskuksen rakentamisen aloitus on mahdollistettu kunnan puolesta
- Maisema-arkkitehtuurikilpailun mukainen yleisten alueiden rakennussuunnittelu on käynnissä

- Koskensillantien pysäköintitalon urakka on aloitettu
- Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamuutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon

Rykmentinpuisto

- Hyrylän Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamissuunnitelmat on laadittu, mikäli asemakaava on hyväksytty vuoden 2024 aikana.
- Rykmentinpuiston keskiosien yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 5 vakituista henkilöä.

2.6.1.4 Maankäyttö ja paikkatieto

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Maankäyttöpäällikkö Päivi Hämäläinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	9 733	5 296	5 296	5 096	5 147	5 198	5 250	5 303
TOIMINTAKULUT	- 1 859	- 2 126	- 2 126	- 2 150	- 2 192	- 2 236	- 2 281	- 2 326
TOIMINTAKATE	7 874	3 170	3 170	2 946	2 954	2 962	2 970	2 977

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	-9,42 %	14,33 %	14,33 %	1,13 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	196,94 %	-59,74 %	-59,74 %	-7,06 %	0,28 %	0,26 %	0,25 %	0,24 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Maankäyttö
Paikkatieto

Toiminnan kuvaus

Maankäytön ja paikkatiedon palvelualueella huolehditaan kunnan maapolitiikan hoidosta ja maaomaisuuden hallinnasta sekä ylläpidetään kunnan paikkatietoinfrastruktuuria.

Painopisteet toiminnassa

Paikkatieto

Paikkatietoyksikössä tuotetaan, koostetaan ja jaetaan perustietoa (paikkatietoa) ympäristöstä suunnittelun, rakentamisen, sekä kunnalle säädettyjen lakisääteisten tehtävien suorittamisen tueksi. Paikkatietoyksikkö

hallinnoi sekä kehittää kunnan keskeisiä paikkatietojärjestelmiä, paikkatiedon rajapintapalveluita, kuntarekisteriä, paikkatiedon jakelua sekä hankkii yhteiskäyttöisiä paikkatietoaineistoja. Yksikkö tiedottaa paikkatietoasioista ja tarjoaa koulutusta kaikille kunnan sektoreille. Paikkatiedot sekä kuntarekisteritiedot ovat merkittävän suuri osa kunnan tietopääomaa jota käytetään suunnittelun, tiedolla johtamisen ja päätöksenteon tukena ja työkaluna.

Varaudumme uuden maankäyttö- ja rakennuslain sekä muihin merkittäviin valtakunnallisiin muutoksiin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen sekä tiedonjaon osalta. Tiedolla johtamisen roolia kunnassa tullaan edistämään maankäytössä, kaavoituksessa ja muussa kuntatoiminnassa. Uusien paikkatietojärjestelmien käyttöönotto mahdollistaa uusia toimintatapoja. Paikkatietojärjestelmien uudistaminen aiheuttaa merkittäviä investointitarpeita lähivuosien aikana.

Kehitämme 3D-kaupunkimallien visuaalista ilmettä sekä luomme tietomallipohjaisia 3D-kaupunkimalleja suunnittelutyön tueksi. Tuotamme kuvausaineistoja merkittävien kaavahankkeiden suunnitelmien pohjatiedoksi ja niiden havainnollistamista varten.

Maankäyttö

Maankäyttö vastaa kunnan maapolitiikan hoidosta. Maankäyttö vastaa kunnanvaltuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman ja maapolitiikan mukaisista tehtävistä sekä lakisääteisistä maankäyttöön liittyvistä tehtävistä, mm. tonttijaon laatimisesta ja kiinteistörekisterin pitämisestä. Maankäyttö vastaa myös kunnan tonttien luovutuksesta ja kunnan maaomaisuuden hallinnasta.

Maankäyttö pyrkii turvaamaan asuntotonttien ja työpaikkatonttialueiden kaavoituksen ja yhdyskuntarakentamisen tarpeet pitkäjänteisellä, kohtuuhintaisella ja oikeaan paikkaan sijoittuvalla maanhankinnalla. Maankäyttö edistää kaavoituksen etenemistä laatimalla tarvittavat maankäyttösopimukset sekä tontinluovutuksilla tukee kunnan taloutta kasvattamalla maanmyyntituloja.

Maanmyyntitulot

Maanmyyntituloiksi on v. 2025 talousarviossa budjetoitu noin 13,1 milj. €. Maana ja rahana kunnalle maksettuja maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutettavan noin 3,5 milj. €.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 25 vakinaista henkilöä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Hankimme maata vuosittain noin 40 ha asunto- ja työpaikkatonttien varannon varmistamiseksi.
- Toimintamalli sekä neuvottelut, sopimukset ja suunnittelu on resursoitu maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Jalkautamme päivitettyä maapoliittista ohjelmaa ja valmistelemme sen mukaisia sopimuksia.

Tavoittelemme tontinmyyntitavoitetta haastavassa markkinatilanteessa ja pyrimme hankkimaan tulevaisuuden kehittämistarpeisiin maa-alueita.

Osallistumme asiantuntijoina projektialueiden kehittämiseen. Mm. Focus-alueen lunastustoimitus ja Hyrylän keskustan kehittämishankkeet vaativat resurssejamme.

Varaudumme uuden maankäyttö- ja rakennuslain voimaantuloon sekä muihin merkittäviin valtakunnallisiin muutoksiin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen sekä tiedonjaon osalta ja kunnan useisiin muihin kehityshankkeisiin.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 25 vakinaista henkilöä.

2.6.1. 5 Kaavoitus

Palvelualue

Vastuhenkilö: Kaavoituspäällikkö Anne Olkkola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	18	45	45	45	45	46	46	47
TOIMINTAKULUT	- 1 300	- 1 249	- 1 249	- 1 349	- 1 376	- 1 404	- 1 432	- 1 460
TOIMINTAKATE	- 1 282	- 1 204	- 1 204	- 1 304	- 1 331	- 1 358	- 1 385	- 1 413

Muutos %	TP2023/TP2022	TA2024/TP2023	MTA2024/TP2023	TA2025/TA2024	TS2026/TA2025	TS2027/TS2026	TS2028/TS2027	TS2029/TS2028
TOIMINTAKULUT	35,57 %	-3,97 %	-3,97 %	8,06 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	51,46 %	-6,13 %	-6,13 %	8,36 %	2,03 %	2,03 %	2,03 %	2,03 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kaavoitus

Toiminnan kuvaus

Kaavoituksen palvelualueella edistetään maankäytön suunnitelmia kaavoitussuunnitelman ja kaavoituksen työohjelman mukaisesti.

Painopisteet toiminnassa

Vuonna 2025 aikana tehdään vihersiniverkostosuunnitelmaa, VISSI:ä, joka ohjaa koko kunnan vihersinirakenteen ja -verkoston suunnittelua yleispiirteisellä tasolla. Siihen liittyen valmistellaan Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelmaa, joka on jatkoa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmalle sekä Rykmentinpuiston keskiosan yleissuunnitelmaa, jolla tarkistetaan Rykmentinpuiston osayleiskaavan ratkaisuja alueilla, joilla ei ole lainvoimaista tai vireillä olevaa asemakaavaa. Projektitoimiston vetämänä ja yhteistyössä Vantaan kanssa aloitetaan Kiila-Senkkerinmäen kiertotalousalueen yleissuunnitelma. Lisäksi laaditaan Vanhakylän aurinkovoimalan osayleiskaavaa.

Asemakaavoituksessa panostetaan edelleen pientalotonttivarannon kasvattamiseen Etelä-Tuusulassa ensisijaisesti kunnan omistamalle maalle uuden palveluverkon ympärillä. Kaavoitussuunnitelmassa korostuvat myös keskustojen kehittäminen, työpaikatonttivarannon kasvattaminen, nykyisten yrittäjien toimintaedellytyksien turvaaminen kaavamuutoksin sekä kunnan omistamien realisoitavien kiinteistöjen kehittämiseen tähtäävät kaavamuutokset. Kasvun ja ympäristön palvelualueet tekevät tiivistä yhteistyötä merkittävien

maankäyttöprojektien edistämiseksi. Tulevina vuosina palvelualueen toiminnassa ja sen kehittämisessä painottuvat aikaisempien tavoitteiden lisäksi yhä enemmän ilmastolliset, ekologiset ja kaavataloudelliset näkökulmat. Muutosta palvelualueen toimintaan ja prosesseihin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen, ohjelmistojen sekä tiedonjaon osalta aiheuttavat uudet lait ja valmisteltavat lakimuutokset: Laki Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ), Rakentamislaki ja alueidenkäyttölaki sekä Alueidenkäyttölain uudistuksen valmistelu.

Kaavoituksen palvelualueen tavoitteena on kerryttää tonttivarantoa siten, että se vastaa vähintään viiden vuoden tarvetta sekä saavuttaa käsittelyssä olevan MAL-suunnitelman 2023 mukaiset 167 200 kerrosneliometriä (k-m²) uutta asumisen kerrosalaa sopimuskaudella 2024–2027.

Kuhunkin taajamaan tavoitellaan:

- eri talotyyppisiä ja asumismuotoja tuottavia asuinrakentamisen tontteja pientaloihin painottuen
- työpaikka-alueille tonttivarantoa ja olemassa olevien alueiden kehittämistä
- keskustoja kehittäviä asuin- ja palvelurakentamisen mahdollistavia kaavoja
- kunnan omistamien realisoitavien kiinteistöjen kaavamutoksia
- kunnan kannalta tärkeän yhdyskuntatekniikan toteuttamisen edellyttämiä asemakaavoja

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon (yhdessä projektitoimiston kanssa)
- Hökilän asemakaava on vireillä ja luonnos on ollut nähtävillä (yhdessä projektitoimiston kanssa)
- Hyrylän Lahelanpelto III asemakaavaehdotus sekä Halkivaha III asemakaavaluonnos ovat valmiina päätöksentekoon.
- Pientalotontteja on luovutettavissa 100 kpl
- Kehä IV -asemakaavaehdotus ja Kulomäki-Jussla –alueen asemakaavamutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon (yhdessä projektitoimiston kanssa)
- Rykmentinpuiston keskiosien yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon (yhdessä projektitoimiston kanssa)
- Viherkerrointa sovelletaan valituissa kaavoissa
- Edistämme yleiskaavalla/-oilla uusiutuvien energiamuotojen toteuttamista
- Laadimme keskeisistä kaavahankkeissa ilmastovaikutusten arvioinnin
- Koko kunnan kattava Vihersiniverkostosuunnitelman luonnos on valmisteltu päätöksentekoon
- Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon
- Asemakaavoissa ja niiden toteuttamista ohjaavissa rakentamistapaohjeissa otetaan tarvittavilta osin käyttöön luonnon monimuotoisuutta edistäviä merkintöjä ja määräyksiä.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 14 vakinaista henkilöä.

2.6.1.6 Rakennusvalvonta

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja Johanna Aho

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	943	401	401	401	405	409	413	417
TOIMINTAKULUT	- 848	- 895	- 895	- 905	- 923	- 942	- 960	- 980
TOIMINTAKATE	96	- 494	- 494	- 504	- 518	- 533	- 547	- 562

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	6,49 %	5,57 %	5,57 %	1,18 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	1,90 %	-616,84 %	-616,84 %	2,14 %	2,78 %	2,77 %	2,76 %	2,74 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakentamista ja kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennettua ympäristöä. Toiminta jakautuu lupa- ja katselmuksipalveluihin sekä rakennetun ympäristön jatkuvan valvonnan tehtäviin. Rakennusvalvonnan toiminta on vahvasti digitalisoitunut ja voimaan tuleva lainsäädäntö velvoittaa kuntia myös tähän. Sähköisten palvelujen kehittyessä järjeitetään ja tehostetaan prosesseja. Samalla varaudutaan uuden rakentamislain sekä RYTJ (rakennetun ympäristön tietojärjestelmät) lain vuosina 2024 ja 2025 mukana tuomiin toiminnan haasteisiin.

Painopisteet toiminnassa

- Vuoden 2025 alusta astuu voimaan rakentamislaki lukuun ottamatta luvan käsittelyaikaa, hiilijalanjälkilaskentaa ja tietomallipohjaista lupamenettelyä. Näiden osalta laki astuu voimaan 1.1.2026. Rakentamislakia vastaava hallintosääntö otetaan käyttöön 1.1.2025 alkaen. Lakimuu- tokseen liittyvä rakennusjärjestyksen muuttaminen hiukan viivästyy lakiin esitetyn korjaussarjan sisällön epäselvyyden vuoksi. Uusi rakennusjärjestys pyritään saamaan päätöksentekoon ennen kesäkautta 2025. Rakentamislakiin on odotettavissa korjauksia myös tulevina vuosina ja näillä voi olla myös rakennusjärjestykseen muutostarpeita.
- Rakentamislaki ja sen voimaantulo tulee vaikuttamaan niin lupakäsittelyyn kuin luvan mukaisten hankkeiden rakentamisaikaiseen valvontaan. Rakennusvalvonnan lupiin liittyvät menettelyt ja hankkeen lain edellyttämät vaatimukset ovat riippuvaisia luvanjäätöhetkestä, joten on odotetta- vissa vielä useita vuosia, että rakennusvalvonnassa sovelletaan rinnakkain niin maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL) kuin voimaan tullutta uutta rakentamislakia (RakL). Myös lupakäsittelylle asetettu määräaika, voimaan 1.1.2026, ja sen seuranta tulevat aiheuttamaan lupaprosesseihin uudelleenarviointia. Määräaikalaskentaan liittyvät järjestelmä uudistukset aiheuttavat todennä- köisesti lisäkuluja palvelun käyttöön liittyen.
- Rakentamislain voimaantulo tulee lisäämään rakennusvalvonnan neuvontatarvetta. Lakiin kirja- tut rakentamisen vaatimukset koskevat myös ei lupaa edellyttäviä rakentamishankkeita ja raken-

tamiskohteiden määräystenmukaisuudesta vastaa hankkeeseen ryhtyvä itse. Tämän saattaminen kuntalaisten tietoon vaatii rakennusvalvonnan aktiivista otetta tiedottamisesta ja neuvonnassa.

- Valtakunnallinen rakennusvalvontauudistus käynnistyy ja tässä uudistuksessa tullaan tutkimaan rakennusvalvontojen järjestämistä suuremmissa yksiköissä. Hallituksen esitys tästä on odotettavissa 2026–2027.
- Asuntorakentamisen, nimenomaan kerrostalotuotannon, odotetaan elpävän lähivuosina. Myös Hyrylän keskustan palveluiden paraneminen erilaisten kaupallisten hankkeiden myötä uskotaan vauhdittavan Hyrylän ja Rykmentinpuiston kerrostalorakentamista. Myös Pohjois-Tuusulaan odotetaan kerrostalotuotantoa Resiinakujan asemakaavamuutoksen myötä.
- Rakentamislain pohjalta on laadittu uusi rakennusvalvonnan taksa. Viranomaistoiminta tulee pääosin kattaa lupamaksuilla, joten on odotettavissa korotuksia lupamaksuihin lupakynnyksen nousun johdosta. Myös neuvontatarpeen ja jälkivalvonnan oletettu kasvaminen ja niiden vaatima työmäärä tulisi kattaa lupamaksuilla.
- Rakentamislain mukana tuoma lupakynnyksen nousu 1.1.2025 alkaen jättää kunnilta lupakynnyksen alittavat tiedot saamatta muiden kuin asuinrakennusten osalta rakentamislupaprosessissa. Tällä tulee olemaan vaikutusta jonkin verran myös kiinteistöverotukseen, mikäli kiinteistöverolakiin ei ole tulossa muutoksia.
- Jatkamme resurssien mukaan paperisen arkiston digitointityötä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Rakentamislain käsittelyaikaan, rakennuksen hiilijalanjälkilaskentaan sekä tietomallipohjaiseen lupakäsittelyyn (voimaantulo 1.1.2026) liittyvät järjestelmä- sekä osaamispäivitykset on tehty.
- Viherkerroin nostetaan määräyksenä uuteen rakennusjärjestykseen ja sitä sovelletaan valituissa kaavoissa

Toimintaympäristömme ja –mallimme vastaavat voimaan tulevan rakentamislain ja alueidenkäyttölain uusia vaatimuksia:

- Uudistetussa hallintosäännössä on rakentamislain toimivalta määrätty. Toimivaltamääräykset tulee olla voimassa 1.1.2025 alkaen.
- Rakennusvalvonnan taksa on uudistettu ja voimassa 1.1.2025 alkaen
- Rakentamislain pohjalta laadittu rakennusjärjestys on valmis päätöksentekoon.
- Koulutussuunnitelma mukaista henkilöstön ja toimielinten koulutusta rakentamislain vaatimukseen jatketaan. Koulutustarpeita on tunnistettu mm. tietomallipohjaiseen lupakäsittelyyn ja hiilijalanjälkilaskentaan liittyen.
- Tarkastelemme lupaprosessia, jotta vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan lupakäsittelyn määräaikaan voidaan vastata.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 9 vakinaista ja 1 määräaikainen henkilö.

2.6.2 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	24 187	27 525	27 525	27 044	27 314	27 587	27 863	28 142
TOIMINTAKULUT	- 29 600	- 28 072	- 28 072	- 29 252	- 31 252	- 33 042	- 33 660	- 34 306
TOIMINTAKATE	- 5 303	- 447	- 447	- 2 108	- 3 838	- 5 355	- 5 697	- 6 064

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	11,80 %	-5,16 %	-5,16 %	4,20 %	6,84 %	5,73 %	1,87 %	1,92 %
TOIMINTAKATE	253,12 %	-91,57 %	-91,57 %	371,40 %	82,09 %	39,52 %	6,39 %	6,44 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Yhdyskuntatekniikka

- Kunnallistekniikan suunnittelu
- Kunnallistekniikan rakentaminen
- Kunnossapito
- Viherpalvelut
- Liikenne

Tilapalvelut

- Kiinteistöjohtaminen
- Rakennuttaminen
- Kiinteistöjen ylläpito
- Puhtauspalvelut

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille yhdyskuntatekniikan palveluja, huolehtia kunnan omasta toimitilarapeesta ja huolehtia terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä yhdessä kunnan muiden sidosryhmien kanssa. Lautakunnan tavoitteena on luoda ja ylläpitää kuntalaisia ja sen työntekijöitä varten turvallinen ja viihtyisä asuin-, työ-, liikenne- ja vapaa-ajan ympäristö sekä edistää ja ylläpitää kunnassa laadukkaita joukkoliikennepalveluja.

2.6.2.1 Yhdyskuntatekniikka

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Juhola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	751	678	678	658	665	671	678	685
TOIMINTAKULUT	- 13 436	- 13 318	- 13 318	- 14 055	- 14 362	- 14 648	- 14 940	- 15 237
TOIMINTAKATE	- 12 574	- 12 540	- 12 540	- 13 297	- 13 597	- 13 877	- 14 162	- 14 452

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	14,45 %	-0,88 %	-0,88 %	5,53 %	2,18 %	1,99 %	1,99 %	1,99 %
TOIMINTAKATE	19,07 %	-0,27 %	-0,27 %	6,03 %	2,26 %	2,05 %	2,05 %	2,05 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluysiköt

Kunnallistekniikan suunnittelu
Kunnallistekniikan rakentaminen
Kunnossapito
Viherpalvelut
Liikenne

Toiminnan kuvaus

Palvelualue suunnittelee, rakentaa ja ylläpitää kunnan katu- ja viheromaisuutta ja kehittää joukkoliikennettä, jotta kuntalaisilla olisi pysyvästi turvallinen, viihtyisä ja toimiva elinympäristö ja kunta pysyisi houkuttelevana kasvukuntana. Palvelualue avustaa maankäytön suunnittelua tuottamalla tarvittavaa tietoa mm. kaava-alueen rakennettavuudesta, kunnallistekniikan tarvitsemista tilavarauksista ja sen rakentamiskustannuksista.

Painopisteet toiminnassa

Uudisrakentamisen painopiste jäänee lähivuoksiksi kunnan eteläosiin ja keskittyy työpaikka- ja pientaloalueiden luontiin. Asuin- ja työpaikka-alueita avataan myös Pohjois-Tuusulassa kaavoituksen etenemisen mukaan. Palveluverkkotavoitteiden mukaisesti omaa palvelutuotantoa vähennetään ja työn painopiste siirtyy ostopalveluiden hankintaan ja valvontaan. Tämä edellyttää uudenlaisen osaamisen hankintaa yksikköön osittain henkilökuntaa lisäämällä, koska myös toiminnan kokonaisvolyyymi kasvaa kunnan kasvuennusteiden myötä, ja osittain muuttamalla toimenkuvia sitä mukaan, kun vakansseja vapautuu luonnollisen poistumaan myötä. Ennusteen mukaan kunnan infrainvestoinnit kasvavat yli kaksinkertaiseksi seuraavan 3...4 vuoden aikana. Suunnittelussa vaikutus työmäärässä näkyy noin 2 vuotta aikaisemmin ja muilla palveluysiköillä noin 2 vuotta myöhemmin. Jos kunnan kasvuennusteisiin ei varauduta ajoissa mm. uusien vakanssien kautta, se muodostaa merkittävän strategisen riskin tavoitteiden, laadun ja kustannusten suhteen. Palvelualueen ja Kasvu ja ympäristö -toimialueen itsensä päätettävissä olevat kunnan kasvuun varautuvat organisatoriset järjestelyt saadaan valmiiksi vuoden 2024 aikana.

Ympäristöseikat painottuvat yhä selvemmin suunnittelussa ja rakentamisessa mm. käytettävien materiaalien, rakentamismenetelmien ja kunnossapitokeinojen suhteen. Hulevesien hallintaan ja laatuun liittyvät rakenteet ovat jo normivarusteita uudiskohteissa. Ilmastopäästöt ja niiden minimoiminen ovat seuraava huomioitava alue suunnittelussa ja rakentamisessa. Viher- ja katualueita suunnitellaan ja rakennetaan kestävän

ympäristörakentamisen periaatteiden mukaan. Lisätään viherkattojen määrää, hulevesirakenteet tehdään näkyväksi maisemaelementiksi, työkoneille asetetaan tiukempia päästövaatimuksia ja kierrätysmateriaaleja pyritään hyödyntää laajemmin.

Kyläkeskuksia luodaan viihtyisämmäksi taiteen, kasikasvien ja valaistuksen avulla. Leikkipuistojen määrää pyritään vähentää, mutta samalla jäljellä jäävien laatua nostaa. Uusien kaava-alueiden viheralueet rakennetaan kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä ja ylijäämämassat pyritään hyödyntää entistä enemmän kaava-alueella osana viherrakentamista. Osallistavaa suunnittelua asukkaiden kanssa kehitetään saneerattavissa kohteissa. Luomme välineitä asukkaiden aktivoimiseksi omatoimisiin lähiympäristön kehittämishankkeisiin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Maisema-arkkitehtuurikilpailun mukainen yleisten alueiden rakennussuunnittelu on käynnissä

Kellokosken Joenrannan alueen kunnallistekniikan rakentaminen on aloitettu.

Hyrylän Mattila II alueen kunnallistekniikan rakentaminen on aloitettu, mikäli asemakaava on saanut lainvoiman alkuvuonna 2025.

Hyrylän Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamissuunnitelmat on laadittu, mikäli asemakaava on hyväksytty vuoden 2024 aikana.

Pientalotontteja on luovutettavissa 100 kpl

Sammonmäki IV -alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen (yhteistyössä projektitoimiston kanssa)

Kehä IV-tiesuunnitelman suunnittelusopimuksesta on neuvoteltu

Itäväylän ja Rykmentinpuiston työpaikka-alueen liittymän osalta on tehty toteutussopimus

Etelä-Tuusulan ja Kellokosken alueille on laadittu viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämissuunnitelmat.

Kellokosken kuntoportaiden suunnitelma on valmistunut (yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa)

Taistelukoulun kuntosadan suunnitelma on valmistunut (yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa)

Hyrylän yleisurheilukentän ja Monitoimihallin pihajätkien suunnitelmat ovat valmistuneet (yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa)

Kellokosken Joenrannan alueella toteutetaan päästötön työmaakokeilu

Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon

Helsinkiin suuntautuvan linjan 643 viikonloppuliikenne säilyy osana liikennöinnin palvelutarjontaa.

Linjasto- ja palvelutasosuunnittelussa HSL:n kanssa huomioidaan kunnan kouluverkoston saavutettavuuden ohella Keusoten palveluverkoston, erityisesti Hyvinkään sairaalan, parempi saavutettavuus Hyrylän, Kellokosken ja Jokelan suunnista, lisämäärärahojen puitteissa.

Sulan ja Rykmentinportin yritysalueiden linjastot on käyttöön otettu.

Kunnan oman ylijäämämaiden jalostusalueen toteuttamista koskeva hanke on valmisteltu kohti päätöksentekoa ja luvitusta.

Pysäköinninvalvonta on toiminnassa Tuusulassa.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 46 henkilöä. Kunnallistekniikan suunnitteluun esitetään projektipäällikön viran perustamista ja viherpalveluihin esitetään yhden viheraluevalvojan viran esittämistä. Kunnallistekniikan rakentamisessa esitetään muutettavan vapautuneita vakansseja työmaiden valvonnan ja urakoiden valmistelun suuntaan. Kunnossapitoon esitetään tehtävän ja nimikkeen muutoksen kautta perustettavan työmaapäällikön virka.

2.6.2.2 Tilapalvelut

Palvelualue

Vastuuhenkilö: tilapalvelupäällikkö Kai Lange

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	23 435	26 847	26 847	26 386	26 650	26 916	27 185	27 457
TOIMINTAKULUT	- 16 164	- 14 754	- 14 754	- 15 197	- 16 891	- 18 394	- 18 721	- 19 069
TOIMINTAKATE	7 272	12 093	12 093	11 189	9 759	8 522	8 465	8 388

Muutos %	TP2023/ TP2022	TA2024/ TP2023	MTA2024/ TP2023	TA2025/ TA2024	TS2026/ TA2025	TS2027/ TS2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028
TOIMINTAKULUT	9,69 %	-8,72 %	-8,72 %	3,00 %	11,15 %	8,90 %	1,77 %	1,86 %
TOIMINTAKATE	-19,73 %	66,31 %	66,31 %	-7,48 %	-12,78 %	-12,68 %	-0,67 %	-0,90 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kiinteistöjohtaminen
Rakennuttaminen
Kiinteistöjen ylläpito
Puhtauspalvelut

Toiminnan kuvaus

Tilapalveluiden vastuulla on lähes kaikki kunnan omistamat toimitilat, kiinteistöt ja rakennukset, joita on yhteensä noin 200 000 m². Tilapalveluiden tehtävänä on huolehtia siitä, että kunnan toimijoilla on terveelliset, turvalliset, taloudelliset ja toimivat tilat käytössään. Toiminnan lähtökohtina ovat kestävä kehityksen periaatteet, energia- ja kustannustehokkuus, esteettömyys, tarkoituksenmukaisuus ja ennakoiva suunnitelmallisuus.

Painopisteet toiminnassa

Varmistamme kunnan toimialoille toiminnan tarvitsemat moninaiset tilat sekä niihin asianmukaisen ja ammattitaitoisen kiinteistönhoidon sekä turvallisuus- ja puhtauspalvelut.

Pyrimme vahvistamaan tilaajaroolia ja talousseurantaa. Vastaamme Tuusulan kunnan rakennettujen kiinteistöjen arvon säilyttämisestä ja kehittämisestä lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä omistajapolitiikan määrittelemien linjauksin kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kehitämme ennakoivasti toimitilapalveluja, sisäistä ja ulkoista vuokrausta sekä niihin kohdistuvia tulevia tarpeita esim. kasvuennusteita hyödyntäen. Pyrimme vaalimaan kunnan arvorakennusten arkkitehtonista kulttuuriperintöä.

Investoimme aika- ja taloudellisia resursseja henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämiseen ja päivittämiseen mm. toteutusmuodoista, tulevaisuuden oppimis- ja varhaiskasvatuksen ympäristöistä, päästöttömistä rakennus- ja puhtaanpitomateriaaleista ja -tavoista sekä sisäilma-asioiden tutkimisesta ja korjaamistavoista.

Pidämme huolta toinen toistemme jaksamisesta ja työilmapiiristä mm. tukemalla ja kannustamalla toisiamme ja olemalla avoin työyhteisö.

Edistämme palveluverkon uudistumista suunnitelmallisesti ja laadukkaasti. Otamme vastaan Rykmentinpuiston (kunnan ensimmäinen elinkaarihanke) ja Riihikallion kampuksen rakennusurakan aikataulussa ja virheettä.

Kehitämme Hyrylän keskustan palvelukokonaisuutta. Taidekasarmin, Aunelan ja tallirakennuksen (nro 27) palvelukonseptista pidetty markkinavuoropuhelun myötä ulkopuolinen toimija muutostyötarpeiden pohjalta korjaukset aloitetaan ensin Taidekasarmin osalta. Rakennus 10 tulee peruskorjauksen myötä tiloja Käsityö- ja muotoilukoululle, Taitokeskukselle ja kulttuurituottajille. Uimahallin peruskorjaus etenee aikataulussa ja pääkirjaston peruskorjaus- ja uudisrakentamisen vaihtoehdot on tutkittu ja tehty päätös tehty. Jatkamme Jokelan Tiilitehtaan kehittämistä. Tilahankkeet on ohjelmoitu.

TE-palveluiden siirto kunnalle tapahtuu vuoden 2025 alusta lukien aluksi väistötiloissa, kunnes uusi palvelukeskus valmistuu vuoden 2026 syksyllä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Lahelan kampuksen hankintailmoitus on julkaistu. (yhteistyössä projektitoimiston kanssa)

Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset on otettu vastaan aikataulussaan. (yhteistyössä projektitoimiston kanssa)

Hyökkälän taiteen ja kulttuurin työ- ja kokoelmatilojen korjaus on aloitettu.

Pääkirjaston sijainnista riippuen ao. suunnitelma on hyväksytty ja uusien tilojen kilpailutusta on valmisteltu.

Uimahallin peruskorjaus ja kassa-alueen uudistus on valmis.

Osana Keusoten kanssa kehitettävää Kellokosken kiinteistöä tarkastellaan myös sivistyksen tilatarpeita, kuten opiston, kirjaston ja nuorisotilan tilakysymyksiä.

Varhaiskasvatuksen tilatarpeet on arvioitu ja tilatarpeisiin on varauduttu.

Jokelan palveluverkon etenemisen osalta on päivitetty aikataulu

Taidekasarmin ja tallirakennuksen (nro 27) peruskorjausurakat on aloitettu

Kestävän purkamisen koehanke on toteutettu, pilottikohteina Mesta ja Kievarin päiväkot

On määritelty konkreettiset päästöjen vähentämisen keinot julkiselle tilarakennushankkeelle.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueelle on 70 henkilöä. Toimitila-asiantuntijan tehtävää (tehtävän ja nimikkeen muutos) esitetään perustettavaksi.

3.0 TULOSLASKELMAOSA

3.1.TULOSLASKELMA

Kunta ilman liikelaitosta

TUUSULAN KUNTA	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	67 680	67 212	67 212	69 591	72 326	98 812	108 784	100 834
Myyntituotot	20 456	21 238	21 238	22 492	22 867	23 193	23 521	23 799
Maksutuotot	14 434	9 660	9 660	9 167	9 368	9 462	9 556	9 652
Tuet ja avustukset	2 651	1 269	1 269	1 096	1 107	1 118	1 129	1 140
Muut toimintatuotot	30 140	35 044	35 044	36 836	38 984	65 039	74 578	66 243
Valmistus omaan käyttöön	110	100	100	100	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	- 174 618	- 177 196	- 176 986	- 190 583	- 195 820	- 200 941	- 204 944	- 208 997
Henkilöstökulut	- 88 716	- 89 652	- 91 385	- 92 072	- 94 505	- 96 494	- 98 400	- 100 417
Palvelujen ostot	- 43 736	- 44 220	- 45 027	- 51 732	- 52 313	- 53 347	- 54 501	- 55 583
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 11 219	- 10 419	- 10 419	- 10 559	- 11 888	- 12 125	- 12 367	- 12 612
Avustukset	- 7 587	- 5 858	- 5 858	- 7 001	- 7 140	- 7 282	- 7 428	- 7 577
Muut toimintakulut	- 23 360	- 27 046	- 27 046	- 29 219	- 29 974	- 31 693	- 32 248	- 32 809
TOIMINTAKATE	- 106 828	- 109 884	- 109 674	- 120 893	- 123 394	- 102 030	- 96 060	- 108 064
VEROTULOT	115 630	103 669	103 669	113 831	117 327	121 907	124 777	127 722
Kunnan tulovero	90 985	81 488	81 488	88 895	91 682	95 527	97 438	99 386
Kiinteistövero	15 378	16 080	16 080	16 948	17 457	17 981	18 520	19 076
Yhteisövero	9 267	6 101	6 101	7 988	8 188	8 399	8 819	9 260
Muut verot								
VALTIONOSUUDET	27 595	28 728	28 804	30 993	31 303	31 929	32 568	33 219
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 821	- 2 655	- 2 655	- 2 954	- 4 049	- 4 902	- 5 227	- 5 197
Korkotuotot	202	173	173	313	319	514	694	874
Muut rahoitustuotot	852	708	708	838	708	708	708	708
Korkokulut	- 1 864	- 3 485	- 3 485	- 3 953	- 4 781	- 5 220	- 5 177	- 2 821
Muut rahoituskulut	- 11	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50
VUOSIKATE	35 576	19 857	20 143	21 079	21 351	47 514	57 152	51 588
Suunnitelman mukaiset poistot	- 19 003	- 20 174	- 20 174	- 21 220	- 21 980	- 25 223	- 26 902	- 27 556
Pys.vast.arvonalentumiset	- 3 028							
TILIKAUDEN TULOS	13 323	- 316	- 31	- 142	- 629	22 291	30 250	24 032
Poistoeron muutos								
Rahastojen muutos								
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	5 123	- 316	- 31	- 142	- 629	22 291	30 250	24 032

TUUSULAN KUNTA (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
VEROTULOT	115 630	103 669	103 669	113 831	117 327	121 907	124 777	127 722
VALTIONOSUUDET	27 595	28 728	28 804	30 993	31 303	31 929	32 568	33 219
Korkotuotot	202	173	173	313	319	514	694	874
Korvaus peruspääom. liikelaitokselta	488	488	488	488	488	488	488	488
Muut rahoitustuotot	166	220	220	350	220	220	220	220
Korkokulut	- 1 864	- 3 485	- 3 485	- 3 953	- 4 781	- 5 220	- 5 177	- 2 821
Muut rahoituskulut	- 1	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä valtuuston nähden ovat verotulot, valtionosuudet, käyttömaisuuden myyn-tivoitot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Tuusula								
	TP 2023	TA 2024	enn 06/2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tunnusluvut:								
Toimintatulot/toimintamenot, %	34,1	32,2	31,3	30,1	29,8	29,3	29,1	28,8
Vuosikate/poistot %	187,2	98,4	70,5	99,3	97,6	189,4	213,7	187,3
Vuosikate, euroa/asukas	861	481	337	500	504	1 110	1 316	1 175
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 eur	47 491	47 175	52 298	52 156	51 628	74 184	104 762	128 815
Asukasmäärä vuoden lopussa	41 334	41 241	42 168	42 179	42 577	43 034	43 674	43 923

4. INVESTOINTIOSA

4.1. INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Tuusulan kunnan vuoden 2025 investoinnit painottuvat kohteisiin, jotka perustuvat palvelurakenteen uudistamiseen ja edistävät hyvinvointia ja terveyttä, kunnan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta. Investointien tavoitteena on tukea kunnan palveluiden järjestämistä entistä tuottavammin. Terveellinen sisäilma on keskeinen investointikriteeri.

Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti vanhoista huonokuntoisista kiinteistöistä luovutaan silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Uusien opetussuunnitelmien, digitalisaation ja koko oppimiskäsityksen muuttumisen vuoksi on erittäin ajankohtaista uudistaa oppimisympäristöjen toiminnalliset- ja tilakonseptit. Tämä mahdollistuu parhaiten ja tehokkaimmin uutta rakentamalla.

Kunnan tulevien vuosien investointimäärät nousevat huomattavan korkeiksi, koska koulu- ja päiväkotiverkon uusimista on jouduttu vauhdittamaan sisäilmaongelmien vuoksi. Samalla kunta rakentaa Rykmentinpuistoa ja muita uusia asuinalueita. Uusien työpaikka-alueiden avaaminen edellyttää suurehkojen infra-investointien tekemistä. Investointien toteuttamisessa kunta pyrkii löytämään uusia, perinteistä talousarviorahoituksesta poikkeavia toteutus- ja rahoitusmalleja, joiden avulla voidaan mm. monipuolistaa kiinteistöjen käyttöä ja rakentaa uutta infraa sekä rajoittaa kunnan velkaantumista.

Koulujen ja päiväkotien uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinneissa tavoitteena on ns. kampus-toimintamalli, jolloin samassa toimintapisteessä ja kiinteistössä ovat päiväkotit, esikoulu, ala-aste ja yläaste. Samassa kokonaisuudessa voi olla myös nuorisotiloja sekä ikääntyville tarkoitettuja ja muita kuntalaisten tarvitsemia palveluita helposti saavutettavissa kokonaisuuksissa. Vuonna 2025 jatkuvat Rykmentinpuiston monitoimikampuksen ja Riihikallion monitoimikampuksen rakentaminen. Vuonna 2025 uimahalli peruskorjataan ja korjauksen yhteydessä uusitaan mm. allas-, pesuhuone- ja saunatilojen pintarakenteet.

Kunnallistekniikan investoinneissa jatkuu Sulan työpaikka-alue III rakentaminen. Muita suurimpia kohteita on Etelä-Tuusulassa Mattila II asuinalueen rakentaminen ja Kellokoskella Joenrannan asuinalueen rakentaminen. Rykmentinpuiston rakentaminen jatkuu: rakennetaan kävelyalue, joka yhdistää Rykmentinpuiston kampuksen Varuskunnanaukioon ja edelleen Varuskunnanaukion rakentamisen jälkeen Hyrylän keskustaan. Etelä-Tuusulassa rakennetaan Lahelaan suunniteltavan uuden koulukampuksen vaatima infra sekä uusi kevyen liikenteen yhteys Tuusulanjoen ylitse. Hyrylän Urheilukeskukseen rakennetaan piha-alue, Urkan aukio, ja monitoimihallin pysäköintialueen laajennus.

Tasapainoinen talous edellyttää, että vuosikatteella on kyettävä kattamaan vähintään poistot ja mahdolliset pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Kunnan poistosuunnitelma on uusittu vuoden 2014 alussa päivitettyjen suositusten mukaiseksi. Mittavien investointien vuoksi poistotaso nousee lähes 23,5 milj. euroon vuonna 2025 ja suunnitelmavuoden 2029 lopussa reiluun 30 milj. euroon (kunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä).

Kunnan vuoden 2025 investoinnit ovat yhteensä 55,3 milj. euroa ja vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien 62,4 milj. euroa.

4.2.INVESTOINNIT V.2025–2029

U=uusi K=kor- jaus	Koko- naiskus- tannus- arvio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025- 2029 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)								
	1. Maanhankinta								
	Maa-alueiden hankinta	-8 000	-8 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-20 000	
	Maanmyynti	12 000	15 400	11 800	23 800	34 400	44 100	129 500	
	Maanhankinta yhteensä	4 000	7 400	8 800	20 800	31 400	41 100	109 500	
	Josta myyntivoittojen osuus								
	2. Osakkeet								
	Koy Sote keskus		-400					-400	
	Osakkeiden hankinta yhteensä	0	-400	0	0	0	0	-400	
	Osakkeiden myynti								
	Josta osakkeiden myyntivoitto								
	3. Rakennukset								
	Tilapalvelut hallinnoi rakennuksia. Hankkeet ja- oteltu alla								
	käyttötarkoituksen mukaisiin kohteisiin (informatiivinen tieto),								
	3.1 Kunnanhallitus								
K	Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysasema, muutos- ja perusparannustöitä	-50	-50	0	0	0	0	-50	-2
K	Uusi varikko					-100	-400	-500	-417
U	Palvelukeskus	-200							0
		-250	-50	0	0	-100	-400	-500	-419
	3.2 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen kohteet								
K	Uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosten investoinnit		-100	-100	-100	-100	-100	-500	-25
	Hyökkälän koulun osapurku		-500						
U	Rykmentinpuiston rakennukset	-100	-100	-50	-50	-50	-50	-300	-15
U	MONIO, lukio ja kulttuuritalo	-33 200						0	0
U	Rykmentinpuiston monitoimikampus, sis. Päiväkoti	-50 600	-28 400					-14 900	-745
K	Riihikallion monitoimikampus	-40 000	-15 600	-4 300	-23	-10		-10 733	-537
K	Jokela koulukeskus	-16 100	-25	-25	-25			-75	-4
U	Tuusulanjärven kampus (koulu ja päiväkot)	-29 520	-7 000					0	0
U	Lahelan monitoimikampus	-54 700	-100	-200	-400	-13 700	-26 300	-14 000	-2730
		-51 225	-22 225	-4 875	-13 898	-26 460	-14 150	-81 108	-4 055
	3.3 Vapaa-aikapalveluiden kohteet							0	
K	Uimahalli	-3 900	-1 200	-2 700				-2700	-540
	- kassatilan ja kahvion muutostyöt							0	0
	- kassatilan ja kahvion muutostyöt							0	0
U	Kevyen liikenteen yhteys ja kuntoportaat	-100						0	0
	Liikuntakenttien ja rakennusten uusiminen	-2 200							
		-1 200	-2 700	0	0	0	0	-2 790	-558

U=uusi K=kor- jaus		Koko- nais-kus- tan-nus- arvio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025- 2029 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)									
	3.4 Kulttuuripalveluiden kohteet									
	Kirjasto				-1750	-7000	-5250		-14000	-700
K	Halosenniemi	-300	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-250	-13
K	Ilmatorjuntamuseo		-25	-25	-25	-25	-25	-25	-125	-6
K	Erkkola		-25	-25	-25	-25	-25	-25	-125	-6
K	10 Rakennus	-4 000	-300	-700	-1 000				-1 700	-85
	Taiteen ja kulttuurin tilat/Hyökkälä	-700	-100	-100	-1 100				-1 200	-60
K	Taidekasarmi, Aunela, rakennus 27	-2 250	-250	-800	-200	-1 000			-2 000	-100
K	Paja-rakennus (Riihikallion kampus) Koulutilat? Siirto	-300		-300					-300	-15
K	Tiilitehdas	-500	-250	-50	-200				-250	-13
K	Työläiskotimuseo		-58						0	0
			-1 058	-2 050	-2 600	-1 100	-100	-100	-5 950	-298
									0	0
	3.5 Kasvun ja ympäristön kohteet								0	0
K,U	Erillinen työohjelma		-1 300	-1 500	-1 700	-1 700	-1 700	-1 800	-8400	-420
			-1 300	-1 500	-1 700	-1 700	-1 700	-1 800	-8 400	-420
	Rakennukset yhteensä		-55 033	-28 525	-9 175	-16 698	-28 360	-16 450	-98 798	-5 349

U=uusi K=kor- jaus		Koko- naiskus- tannusar- vio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025-2029 yht.	pois- tot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)									
	4. Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Yhdyskuntatekniikka hallinnoi kiinteitä rakenteita ja laitteita. Hankkeet jaoteltu alle käyttötarkoituksen mukaisiin kohteisiin (informatiivinen tieto).									
	4.1 Kunnanhallitus									
	4.2 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen kohteet									
K,U	Pihaleikkiväl. ja aidat säännösten mukaisiksi (perusopetus, päiväkodit)		-50	-50	-50	-50	-50	-50	-250	-25
			-50	-50	-50	-50	-50	-50	-250	-25
	4.3 Vapaa-aikapalveluiden kohteet									
K	Lähiliikuntapaikat ja luontokohteet		-60	-30	-30	-30	-30	-30	-150	-10
K	Kellokosken liikuntapaikat, aluetyöt		-30	-20	-30	-30	-30	-30	-140	-9
K	Jokelan liikuntapaikat, aluetyöt		-30	-20	-30	-30	-30	-30	-140	-9
K	Hyrylän liikuntapaikat, aluetyöt		-60	-50	-30	-30	-30	-30	-170	-11
	Tuusulanjärven kehittämisprojekti - Sivistys			-50	-50	-50	-50	-50	-250	-17
	Sarvikallio								0	0
	Tuusulanjärven jää								0	0
	Tuomalan venepaikka								0	0
K,U	Urheilukeskus		-60						0	0
			-240	-170	-170	-170	-170	-170	-850	-57

U=uusi K=kor- jaus	Koko- naiskus- tannusar- vio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025–2029 yht.	pois- tot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)								
	4.4 Kasvun ja ympäristön kohteet								
	Rakennusten pihainvestoinnit - erillisen työohjelman mukaisesti	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-500	-33
	Väliaikainen pysäköintialue, Hyrylän kes- kusta	0	0					0	0
	Kadut ja liikenneväylät							0	0
	Etelä-Tuusula	-13 490	-9 670	-15 420	-21 870	-20 260	-11 720	-78 940	-5263
	Jokela	-1 180	-1 180	-2 010	-2 490	-520	-2 870	-9 070	-605
	Kellokoski	-1 350	-1 350	-1 600	-840	-600	-2 000	-6 390	-426
	Muut kohteet	-1 060	-870	-780	-770	-370	-310	-3 100	-207
	Puistot ja leikkipaikat	-2 270	-1 695	-2 365	-2 135	-1 725	-1 225	-9 145	-610
	Vesistöt	-70	-70	-70	-70	-70	-70	-350	-23
	Muut	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-100	-7
		-19 540	-14 955	-22 365	-28 295	-23 665	-18 315	-107 595	-7 173
	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-19 830	-15 175	-22 585	-28 515	-23 885	-18 535	-108 695	-7 255
	Rahoitusosuudet		620	450				1 070	
	Netto	-19 830	-14 555	-22 135	-28 515	-23 885	-18 535	-107 625	-7 255

U=uusi K=kor- jaus	Koko- naiskus- tannusar- vio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025–2029 yht.	pois- tot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)								
	Muut Pitkävaikutteiset menot								
K	KT45 Nummenväylä-Kolistimenmäki	-3 200					-100	-100	-7
U	Hökilän liittymä mt 148:lle	-1 400			-150	-600	-800	-1550	-103
K	Kirkonkylän koulun liittymä Tuusulantielle	-500	-300					0	0
U	Rykmentinpuiston tp-alueen liittymä	-2 350	-200	-1 200	-1 000			-2400	-160
U	Sulantien liittymän parannus Itäväylälle	-700					-100	-100	-7
U	Fallbackantien liittymän parannus Itä- väylälle	-800			-200	-800	-800	-1800	-120
U	Itäväylän jatkeen liittymä Kulloontielle						-200	-200	-13
U	Kehä IV:n liittymät Tuusulanväylälle	-6 300						0	0
U	Kehä IV:n liittymät Myllykyläntiehen	-1 200				-200	-100	-300	-20
U	Sammonmäki IV, voimajohtolinjat		-70			-500	-1000	-1570	-105
U	Kehä IV, voimajohtolinjat		-80			-500	-1000	-1580	-105
K	Anttilan tilakeskuksen liittymä Paijalan- tiehen	-300						0	0
U	Virtalantien/Höyhensaarentien liittymä mt 1403:n	-440	-120	-120	-300	-200		-620	-41
U	Pääradan alikulku Peltokaassa	-4 060	-120	-240	-600	-3 360		-4200	-272
U	Jokelantien alikulku Peltokaassa	-1 630	-90	-90	-1 100	-460		-1650	-110
U	Hevoskylän liittymät Jokelantiehen	-450						0	0
U	Mt 11671 (Linjatie) jk/pp, Tuusulan arvi- oitu osuus	-900	-100	-100	-400	-400		-900	-60
U	Koskenniskantien pysäköintialue	-300						0	0
K	Kt45 eteläinen kierto liittymä, saneeraus	-130						0	0
U	Saksanväylän liittymä Järvenpääntiehen						-150	-150	-10
	Pitkävaikutteiset yhteensä	-930	-780	-3 420	-5 870	-2 800	-4 250	-17 000	-1 133

U=uusi K=korjaus		Kokonaiskustannusarvio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025–2029 yht.	poistot/v
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	5. Koneet ja kalusto									
	5.1 Kunnanhallitus									
U	Varautumisen radiopuhelinjärjestelmä ja muu kalusto		0	-20					-20	-1
	5.1 Kunnanhallitus yhteensä		0	-20	0	0	0	0	-20	-1
	5.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta									
U	Koulujen robotihankinnat		-30						0	0
U	Monion irtaimisto, muut kuin kalusteet		-90						0	0
	Varhaiskasvatus		-106						0	0
	Rykmentinpuiston päiväkodin ensivarustus			-70					-70	-14
	Tuusulanjärven kampuksen päiväkodin ensivarustus			-15					-15	-3
	Oppiminen		-160						0	0
	Riihikallion koulun ensivarustus			-415					-415	-83
	Rykmentinpuiston koulun ensivarustus			-485					-485	-97
	Tuusulanjärven kampuksen koulujen ensivarustuksen lisämääräraha			-30					-30	-6
	Yhteiskäyttövälineiden hankinta			-30					-30	-6
	Ruokapalvelut		-70						0	0
	Riihikallion kampuksen ensivarustus			-67					-67	-13
	Rykmentinpuiston kampuksen ensivarustus			-100					-100	-20
	Peltokaaren päiväkotiyksikkö, irtaimisto		-43						0	0
	Peltokaaren päiväkotiyksikkö, ruokapalvelut		-30						0	0
			-529	-1212	0	0	0	0	-1212	-242
	5.3 Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta									
U	Jokelan latukoneen uusiminen		-150						0	0
	Vapaa-aikapalvelut, ylläpitokalusto		-60						0	0
	Kiinteistötraktori				-70				-70	-14
			-210	0	-70	0	0	0	-70	-14
	5.4 Kuntakehityslautakunta								0	0
	5.5 Tekninen lautakunta									
K	Huoltoauto		-90						0	0
K	Kadunhoitolaitteet (aurat, harjat, ymv)		-40	-40	-40	-40	-40	-40	-200	-40
K	Tiehöylä							-400	-400	-80
			-130	-40	-40	-40	-40	-40	-600	-120
	5.6 Keski-uudenmaan ympäristökeskus									
	Koneet ja kalusto yhteensä		-869	-1272	-110	-40	-40	-40	-1902	-378

U=uusi K=korj- jaus		Kokonais- kustan- nusarvio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025–2029 yht.	pois- tot/v
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	6. Pitkävaikutteiset menot									
	Tietokoneohjelmistot sisältyvät kun- nanhallituksen alle.									
	Kunnanhallitus									
U	Käyttövaltuushallintajärjestelmä	-80	-30	-50					-50	-25
U	Henkilöstötietojärjestelmän hankinta	-200	-150						0	0
U	Talousjärjestelmän vaihtaminen	-400	-300	-75					-75	-38
U	Sähköinen asiointi	-550	-120	-120	-120	-120	-120		-480	-240
U	Asianhallinnan ja sähköisen arkistoinnin hankinta ja käyttöönotto	-125	-100	-120					-120	-60
U	Integraatioarkkitehtuuri ja -ratkaisu	-30	-30						0	0
U	Decidim-järjestelmän kehittäminen	-30	-20	-10					-10	-5
K	Tilavarausjärjestelmän kehittäminen	-175	-50	-125					-125	-63
U	Tietovaranto ja tiedolla johtamisen jär- jestelmä	-250	-80	-70	-50	-50			-170	-85
U	Ohjelmistorobotiikan kehittäminen		-10						0	0
K	Verkkosivujen uudistaminen	-200	-100	-50					-50	-25
U	Muut IT investoinnit		-40	-60	-300	-300	-300		-960	-480
U	Pysäköinninvalvonnan järjestelmä, ymp. keskus	-120	-60						0	0
U	Rajapinnat uuteen talousjärjestelmään		-20						0	0
U	Tekoälyratkaisujen kehittäminen			-50					-50	-25
U	Paikkatiedon aineistot ja laitteet	-280	-120	-80	-80				-160	-80
U	Rakennetun ympäristön kokonaisjärjes- telmän uudistus	-300	-300	-300					-300	-150
U	3D-kaupunkimallien kehittäminen	-40							0	0
	Pitkävaikutteiset menot yhteensä	-2 780	-1 530	-1 110	-550	-470	-420	0	-2 555	-1 275

U=uusi K=korj- aus		Kokonais- kustan- nusarvio	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2025–2029 yht.	poistot/ v
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta									
	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta, brutto		-86 192	-55 262	-40 590	-61 693	-64 055	-42 275	-263 875	
	Rahoitusosuudet		0	620	450		0	0	1 070	
	Tulot		12 000	14 300	16 531	46 890	57 816	47 711	183 248	
	Investoinnit, netto		-74 192	-40 342	-23 609	-14 803	-6 239	5 436	-79 557	

INVESTOINTIOSA (1 000 €)	Määrärahat TA 2025	Tuloarviot TA 2025
KUNNANHALLITUS		
Aineettomat hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 000	14 300
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	20	
Osakkeet ja osuudet	400	
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	1 110	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		
KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA		
Aineettomat hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	1 212	
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto		
KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA		
Koneet ja kalusto		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
TEKNINEN LAUTAKUNTA		
Talonrakennus	28 525	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 175	
Muut pitkävaikutteiset menot	780	
Koneet ja kalusto	40	
Investoinnit yhteensä	55 262	14 300

Teknisen lautakunnan alla toimiva tilapalvelut hallinnoi talonrakennushankkeita, ja talonrakennus-hankkeiden investointieurot näytetään teknisen lautakunnan alla. Yhdyskuntatekniikka hallinnoi kiinteitä rakenteita ja laitteita, ja investointieurot näytetään teknisen lautakunnan alla. Kunnanhallituksen alla Yhteisten palveluiden toimialueeseen kuuluva tietohallinnon ja kehittämisen palvelualue hallinnoi tietokoneohjelmistoja, ja tietokoneohjelmistohankkeiden eurot näytetään kunnanhallituksen alla.

5. RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA (1 000 €)	Määrärahat	Tuloarviot
	TA 2025	TA 2025
Antolainauksen muutokset		
<i>Antolainasaamisten lisäykset</i>	-3 160	
<i>Antolainasaamisten vähennykset</i>		
Lainakannan muutokset		
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys</i>	20 000	
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>		
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	14 600	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	
Yhteensä	31 440	

5.1 RAHOITUSLASKELMA

Kunta ilman liikelaitosta

Tuusula Sis. + ulk.	TP 2023	TA 2024	Ennuste 1.6.2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
	(€)	(€)	(€)	(€)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
Tulorahoitus	27 151 023	9 632 424	3 992 887	8 898 755	7 275	7 632	7 983	11 009
Vuosikate	35 575 637	19 857 424	19 599 630	21 078 755	21 351	47 514	57 152	51 588
Tulorahoituksen korjaukset	-8 202 626	-10 225 000	-10 225 000	-12 180 000	-14 076	-39 882	-49 169	-40 579
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot</i>	-8 202 626	-10 200 000	-10 200 000	-12 155 000	-14 051	-39 857	-49 144	-40 554
<i>Varausten muutos</i>	0	-25 000	-25 000	-25 000	-25	-25	-25	-25
Investointien rahavirta	-62 039 084	-67 492 000	-71 822 000	-40 342 000	-23 609	-14 803	-6 239	5 436
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-74 811 596	-79 492 000	-84 522 000	-55 262 000	-40 590	-61 693	-64 055	-42 275
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	700 000	620 000	450	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	12 772 512	12 000 000	12 000 000	14 300 000	16 531	46 890	57 816	47 711
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-34 888 061	-57 859 576	-67 829 113	-31 443 245	-16 334	-7 171	1 744	16 445
Rahoituksen rahavirta	36 100 849	60 314 810	60 314 810	31 440 000	16 490	7 190	-2 010	-3 700
Antolainauksen muutokset*	-410 293			-3 160 000	-5 860	-7 810	-4 510	-3 700
Lainakannan muutokset	33 052 547	62 000 000	62 000 000	34 600 000	22 350	15 000	2 500	0
<i>Pitkäaikaiset lainat</i>	25 000 000	25 000 000	25 000 000	20 000 000	13 000	13 000	1 000	0
<i>Lyhytaikaiset lainat</i>	8 052 547	34 000 000	34 000 000	14 600 000	9 350	2 000	1 500	0
Oman pääoman muutokset	-413 306							
Muut maksuvalmiuden muutokset**	3 871 901	-1 685 190	-1 685 190	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutokset	3 871 901	-1 685 190	-1 685 190	0				
RAHAVAROJEN MUUTOKSET	1 212 788	2 455 234	-7 514 303	- 3 245	156	19	-266	12 745
Lainat euroa/asukas	4 834	6 280	6 280	7 032	7 491	7 760	7 704	7 660
Lainamäärä 31.12 euroa.	199 818 320	259 000 000	259 000 000	296 600 000	318 950	333 950	336 450	336 450

*ei sis. vesihuoltoliikelaitokselle annettavia sisäisiä lainoja

**sis. konserniyhteisöjen ja liikelaitoksen kassavarojen sijoitukset kuntaan

Tuusula								
	TP 2023	TA 2024	ENN 06/2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tunnusluvut:								
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-118 470 024	-156 220 896	-166 190 432	-165 386 105	-175 882	-157 299	-120 339	-36 043
Investointien tulorahoitus %	47,6 %	25,0 %	17,0 %	38,6 %	53,4 %	77,4 %	89,7 %	122,1 %
Lainanhoitokate/ lask. lainanhoitokate	1,4	0,7	0,5	0,6	0,6	1,2	1,4	1,3

6. KUNTA JA VESIHUOLTOLIIKELAITOS

6.1 Yhdistelty tuloslaskelma

Yhdistelty tuloslaskelma, euroina	Kunnan tu- loslaskelmaosa	Liikelaitoksen tu- loslaskelmaosa	Eliminointi- ja oikaisukirjaukset		Kunnan tu- loslaskelmaosa
			Kunta	Liikelaitos	
Toimintatuotot	69 590 629	8 754 000	-259 470	-370 000	77 715 159
Myyntituotot					
Ulkoiset	11 966 969	8 370 000			20 336 969
Sisäiset 1), 2)	10 524 791	370 000	-211 661	-370 000	10 313 130
Maksutuotot					
Ulkoiset	9 167 000				9 167 000
Sisäiset					
Tuet ja avustukset					
Ulkoiset	1 095 637				1 095 637
Sisäiset					
Vuokratuotot					
Sisäiset 4)	19 624 932		-47 809		19 577 123
Ulkoiset	4 783 500	4 000			4 787 500
Muut toimintatuotot					
Sisäiset					
Ulkoiset	12 427 800	10 000			12 437 800
Valmistus omaan käyttöön	100 000	100 000			200 000
Toimintakulut	-190 583 454	-5 536 666	370 000	259 470	-195 490 650
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Ulkoiset	-74 038 447	-1 087 332			-75 125 779
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-15 076 363	-220 621			-15 296 984
Muut henkilösivukulut	-2 957 337	-43 113			-3 000 450
Palvelujen ostot					
Ulkoiset	-41 208 691	-2 122 339			-43 331 030
Sisäiset 2)	-10 523 130	-211 661	210 000	211 661	-10 313 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ulkoiset	-10 398 942	-1 667 600			-12 066 542
Sisäiset 1)	-160 000		160 000		0
Ostot tilikauden aikana					
Varaston muutos					
Avustukset	-7 001 125				-7 001 125
Sisäiset (Liikelaitokselle)					
Vuokrat					
Ulkoiset	-8 873 907	-72 000			-8 945 907
Sisäiset 4)	-19 577 123	-47 809		47 809	-19 577 123
Muut toimintakulut					
Ulkoiset	-768 390	-64 191			-832 581
Sisäiset					
Toimintakate	-120 892 825	3 317 334	110 530	-110 530	-117 575 491
Verotulot	113 831 000				113 831 000
Valtionosuudet	30 993 429				30 993 429
Rahoitustuotot ja kulut	-2 852 850	-212 500			
Korkotuotot	100 000				100 000
Sisäiset (Liikelaitokselle) 3)	212 500		487 500		700 000
Muut rahoitustuotot	350 000				350 000
Sisäiset (LL korvaus peruspääom.)	487 500				487 500
Korkokulut					
Ulkoiset	-3 952 850				-3 952 850
Sisäiset 5)		-212 500	-212 500	112 500	-312 500
Korvaus peruspääomasta 3)		-487 500		487 500	0
Muut rahoituskulut	-50 000				-50 000
Vuosikate	21 078 755	2 617 334	-454 856	454 856	23 696 089
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-21 220 450	-2 270 000			-23 490 450
Arvonalentumiset					
Satunaiset erät					
Satunaiset tuotot					
Satunaiset kulut					
Tilikauden tulos	-123 694	347 334	-454 856	454 856	205 641
Poistoeron vähennys		103 000			103 000
Poistoeron lisäys					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-123 694	450 334	-454 856	454 856	308 641

Vientiselitteet:

- 1) Eliminoidaan liikelaitoksen ja kunnan muiden yksiköiden välinen sisäinen myynti ja sisäiset ostot.
- 2) Eliminoidaan sisäisten palvelujen ostot ja myynnit
- 3) Eliminoidaan liikelaitoksen peruspääoman korkotuotto
- 4) Eliminoidaan sisäiset vuokrat
- 5) Eliminoidaan lainojen sisäiset korkokulut

Tuusulan vesihuoltoliikelaitoksen eliminoitu yli/alijäämä ilman kuntaa: -4 522 euroa

Tuusulan kunnan eliminoitu yli/alijäämä ilman vesihuoltoliikelaitosta: 331 162 euroa

Eliminoitu yli/alijäämä yhteensä: 308 641 euroa

6.2 Yhdistelty rahoituslaskelma

Yhdistelty rahoituslaskelma, euroina	Kunnan rahoituslaskelmaosa	Liikelaitoksen rahoituslaskelma	Eliminointi- ja oikaisukirjaukset		Kunnan kokonaisrahoituslaskelma
			Kunta	Liikelaitos	
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	8 898 755	2 720 334			11 619 089
Vuosikate 1)	21 078 755	2 617 334	-454 856	454 856	23 696 089
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjaukset	-12 180 000	103 000			-12 077 000
Investointien rahavirta	-40 342 000	-7 120 000			-47 462 000
Investointimenot	-55 262 000	-7 120 000			-62 382 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	620 000				620 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	14 300 000				14 300 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-31 443 245	-4 399 666	-454 856	454 856	-35 842 911
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-3 160 000				-3 160 000
Antolainasaamisten lisäykset/vähennykset 2)	-3 160 000		3 160 000	-3 160 000	-3 160 000
Lainakannan muutokset	34 440 000	3 160 000			37 600 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000	4 000 000			20 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-840 000			-840 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	18 440 000	0			18 440 000
Oman pääoman muutokset					0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	1 500 000			1 500 000
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					0
Vaihto-omaisuuden muutos					0
Saamisten muutos					0
Korottomien velkojen muutos	0	1 500 000			1 500 000
Rahoituksen rahavirta/vaikutus	31 280 000	4 660 000	3 160 000	-3 160 000	35 940 000
Rahavarojen muutos	-163 245	260 334	2 705 144	-2 705 144	97 089

- 1) eliminoidaan sisäisten erien vaikutus vuosikatteeseen
- 2) eliminoidaan antolainasaamisten muutos

Rahoituslaskelman avulla esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan takia tilikauden aikana. Lisäksi rahoitusosaan merkitään kunnan antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset. Kunnan toiminnan ja investointien rahavirta on 35,8 milj. euroa negatiivinen. Kunnan nettoinvestointien määrä on 61,8 milj. euroa, ja investointien tulorahoitus 38,4 %. Kunnan vesihuoltoliikelaitokselle antama arvioitu lainamäärä, 3,160 milj. euroa, mikä näkyy antolainasaamisten lisäyksenä. Uutta korollista pitkäaikaista lainaa rahoituslaitoksilta varaudutaan nostamaan enintään 20,0 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutoksen arvellaan olevan enintään 17,6 milj. euroa.

Lainakanta on 299,6 milj. euroa ja asukaskohtaisen lainamäärän arvellaan olevan vuoden lopussa 7 103 euroa, mikä on 2 269 euroa asukasta kohti enemmän kuin vuoden 2023 lopussa.

6.3 VESIHUOLTOLIIKELAITOS

Veden myynti m³
2 010 000

Liittymäärä (kulutuspaikat)
9050

Johtoverkosto yhteensä
975 km

6.3.1 Vesihuoltoliikelaitoksen Talousarvioesitys 2025 ja Talousarviosuunnitelma Vuosille 2025–2029

Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

Vastuuhenkilö: Liikelaitoksen johtaja Jukka Sahlakari

Vesihuoltoliikelaitos (myöhemmin liikelaitos) sisältää kolme palveluyksikköä, vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja huleveden. Liikelaitoksen tuloslaskelmaosa eritellään palveluyksikkökohtaisiin käyttötalousosiin. Toiminnalliset suunnitelmat ja tavoitteet laaditaan liikelaitostasolle ja ne sisältävät kaikki palveluyksiköt. Palveluyksikkötasolla seurataan talouden tunnuslukuja, joiden perusteella esim. määritellään taksoja.

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille liikelaitos toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän laatuvaatimukset täyttävää vettä, joka hankitaan sopimuksen mukaisesti Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI). Jätevedet liikelaitos viemäri ja johtaa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) verkostoon/tunneliin. Tuusulan kunta on osaomistajana molemmissa kuntayhtymissä. Tunnelin kautta jätevedet johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelun (HSY) Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Erillisviemäroidyillä toiminta-alueilla liikelaitos johtaa hulevedet (sadevedet ja perustusten kuivatusvedet) hallitusti vesistöihin.

Painopisteet toiminnassa

Vesi- ja jätevesimäärien arvioidaan kasvavan hitaasti vielä muutaman vuoden. Kuluttajia tulee lisää, mutta veden käyttö vähenee per asukas johtuen mm. energian kallistumisesta ja vähävetisten kalusteiden yleistyessä. Selkeämpi kulutuksen kasvu tapahtuu vasta uusien isojen alueiden (mm. Rykmentinpuiston, Sulan teollisuusalueen sekä Lahelanpelto III) rakentumisen myötä.

Jäteveden käyttömaksua korotetaan vuoden alusta 5 %. Veden- ja jäteveden perusmaksuja noin 10 %. Korotuksien vaikutus on noin 400 000 €/v. Liittymismaksuja, joilla tulisi kustantaa uudisrakentaminen, korotetaan enintään kahden asunnon pientalojen osalta 5 % ja muiden kiinteistöjen osalta 10 %. Korotusten tarve syntyy erittäin laajasta uusinvestointiohjelmasta sekä Järvenpään läpi kulkevan siirtoviemärin uusimisesta. Muina syinä esitettyihin korotuksiin on mm. rahoituksen korkojen sekä rakennus- ja kunnossapitokustannusten nousut sekä henkilökustannusten nousu.

Saneerausvelan kasvaessa liikelaitos panostaa saneeraustoiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittämiseen, toteuttamiseen ja valvontaan mm. koulutuksella. Kehitystoimintaan sisältyy myös kunnan sisäisen yhteistyön ja toteutuksen kehittäminen saneerauskohteissa, joissa saneerataan samalla katurakenne ja vesihuolto. Tämä kehitystyö odottaa rahoituksen järjestymistä teiden perusparantamiseen.

Toimintaympäristön- ja toiminnan muutokset

Suomessa vesihuolto on yleensä ottaen vakaata toimintaa, niin myös Tuusulassa. Maailman poliittinen tilanne tuo edelleen epävakauden ilmapiiriä mm. sähkön saatavuuteen, materiaalien saatavuuteen ja hintoihin. Näihin varaudutaan yhdessä kunnan ja naapurilaitosten kanssa mm. päivittämällä varautumissuunnitelmia, lisäämällä varavoimaa, ennakoimalla materiaalilauksia, jatkuvalla kouluttautumisella sekä yhteisillä harjoituksilla naapurilaitosten kanssa.

Strategian toteuttaminen

Liikelaitoksen vuoden 2025 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnanvuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat kaikkia palveluyksiköitä.

- Vesihuoltoverkostoiden korjausvelkaselvitys sisältäen mm. investointiohjelma, rahoituksen järjestäminen taksakorotuksilla sekä lainarahalla 10–20 vuoden aikajana. Työ jatkuu vuodelta 2024.
  - Mittari: asiakirjat laadittu
- Vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmän rakentaminen pilottialueelle
  - Mittari: Mittausjärjestelmän valinta ja pilottialueen rakentaminen ja käyttöönotto

Riskiarvio

Vesihuoltotoiminta on sääriippuvainen. Rankkasateet aiheuttavat riskin jätevesiverkoston ja hulevesiverkoston sekä pumppaamoiden tukkeutumiselle ja tulvimisille. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkäästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 % eli 130 000 €. Lisäksi tukkeutumisesta ja putkirikot aiheuttavat pääsääntöisesti omaisuusvahinkoja kolmansille osapuolille ja korjauskustannuksia liikelaitokselle. Kustannukset ovat vuosittain 10 000–200 000 €.

Riskejä syntyy myös suppeasta organisaatiosta. Esimerkiksi hallinnon ja työjohdon yksittäiset työtehtävät ja osaaminen on vain yksittäisen työntekijän takana.

Riskien hallintaa hoidetaan mm. sähköisillä MISO-työpäiväkirjalla ja Bildie-työmaapöytäkirjoilla sekä yhteistyöllä naapurivesilaitosten kanssa mukaan lukien yhteiset erityistilanteiden harjoitukset ja materiaalien lainaukset. Liikelaitoksella on 110 KVA:n siirrettävä varavoimakone jätevesipumppaamoiden sähkökatkosten hallinnan varalle. Hankinta tehtiin aikoinaan yhteistyössä naapurilaitosten kanssa. Vuoden 2023 aikana hankittiin yhdessä kunnan kanssa lisää varavoimakoneita erillisen suunnitelman mukaisesti.

Valtakunnallisella tasolla vesihuoltoon valmistui räätälöity riskienarviointisovellus, joka otettiin käyttöön Tuusulassa vuoden 2017 aikana. Sovelluksessa ylläpidetään toimenpideohjelmaa, joka tarkastetaan vuosittain valvontaviranomaisen tarkastuksessa.

Henkilöstösuunnitelma

Vesihuoltoliikelaitoksella on vakituisia henkilöitä 17 ja 1 määräaikainen henkilö, joka jää eläkkeelle vuoden 2024 lopussa, tämä paikka täytetään. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten tai kunnan kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Investointisuunnitelma 2025–2029

Vesihuollon uusininvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Kohteet tarkentuvat 2025 rakennusohjelman laatimisen jälkeen. Liikelaitos on mukana suunnittelemassa omalta osaltaan Tuusulan uudisrakentamishankkeita. Liikelaitos varautuu omalta osaltaan jatkamaan poikkeuksellisen isojen kohteiden (Rykmentipuiston keskusta, Sula III ja Joenrannan alue) rakennuttamista.

Laitoksen omia isoja kynnysinvestointihankkeita ovat Koillis-Hyrylän ja Lahelan siirtoviemärihankkeet sekä Järvenpään läpi menevän Kellokosken pääviiemäri saneeraus/laajennushanke yhdessä Järvenpään Veden kanssa. Nämä ajoittuvat vuosille 2026–2030.

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa 5-vuotissaneeraus suunnitelman mukaisesti. Saneeraukseen liikelaitos on budjetoitunut vuosittain noin 1,7 milj. euroa (lähi-vuosina tarve nousee 2–2,5 milj. euroon).

Seuraavien lähivuosien investointien määrärahatarve on noin 8–13 milj. €/v.

Haja-asutusalueen vesihuoltoa liikelaitos rakennuttaa vesihuollon kehittämissuunnitelman (2022) mukaisesti.

Talous ja tuottavuus

VESIHUOLTOLIIKELAITOS	TP 2023	TS 2024	Ennuste OVK2/2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Investointi menojen erittely alueittain	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €
U, ETELÄ-TUUSULA	-4 411	-4 700	-4 600	-2 460	-4 320	-7 000	-5 670	-3 500
U, JOKELA	-1 146	-250	-250	-290	-200	-500	-50	-800
U KELLOKOSKI	-29	-550	-550	-1270	-300	0	-50	-300
U,K, MUUT KOHTEET	-1 843	-2 700	-2 000	-2 800	-4 950	-4 600	-3 800	-4 300
U, Tietokoneohjelmistot								
U, Koneet ja kalusto	-322	-200	-200	-300	-300	-300		
MENOT	-7 751	-8 400	-7 600	-7 120	-10 070	-12 400	-9 570	-8 900

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= korvausinvestointi vai U= uusi investointi.

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA 2024	Ennuste OVK2/2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Selite								
Lasketettu vesi m3	1 971 316	2 010 000	2 000 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000	2 040 300	2 050 000
€/m3	1,67							
Käyttömaksu	1,4	1,51	1,51	1,51	1,59	1,66	1,75	1,84
Vesijohtoverkoston pituus km	389	394	394	402	406	410	414	418
Mittaamaton vesi %	23%	13%	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Lasketettu jätevesi m3	1 936 014	1 960 000	1 960 000	1 970 000	1 980 000	1 990 000	2 000 000	2 010 000
€/m3	2,03							
Käyttömaksu	1,85	2,00	2,00	2,10	2,21	2,32	2,43	2,55
Jätevesiverkoston pituus km	391	407	407	411	415	419	423	428
Sadevesiverkoston pituus	174	171	171	172	174	176	178	179
vuotovesi %	41%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Saneeraus								
Vesijohto m	1480	500	500	500	500	500	500	500
Jätevesiviemäri m	165	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	0/5	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 736	8 344	8 344	8 754	9 245	9 701	10 153	10 643
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 748	-5 450	-5 450	-5 537	-5 669	-5 782	-5 898	-6 016
Valmistus omaan käyttöön	148	70	70	100	100	100	100	100
TOIMINTAKATE, S*	3 136	2 964	2 964	3 317	3 676	4 019	4 355	4 727
Henkilöstömäärä	16	18	18	18	18	18	18	18
Määrärahan muutos %	0,57%	7,28%	7,28%	1,60%	2,38%	1,99%	2,01%	2,00%
Määrärahan muutos euroina	-27	-371	-371	-87	-132	-113	-116	-118
S* Sitova tavoite								

Tuloslaskelma

LIIVEVAIHTO	7 699	8 340	8 340	8 740	9 230	9 686	10 138	10 627
Vesi- ja jätevesimaksut	7 459	8 020	8 020	8 420	9 230	9 686	10 138	10 627
Liiketoiminnan muut myyntituotot	239	320	320	320				
Liiketoiminnan muut tuotot	37	4	4	14	15	15	15	15
Valmistus omaan käyttöön	148	70	70	100	100	100	100	100
Materiaalit ja palvelut	- 3 430	- 3 997	- 3 997	- 4 002	- 4 103	- 4 186	- 4 269	- 4 355
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 390	- 1 668	- 1 668	- 1 668	- 1 710	- 1 744	- 1 779	- 1 815
Palvelujen ostot	- 2 040	- 2 329	- 2 329	- 2 334	- 2 393	- 2 442	- 2 490	- 2 540
Henkilöstökulut	- 1 168	- 1 265	- 1 265	- 1 351	- 1 378	- 1 405	- 1 434	- 1 462
Palkat ja palkkiot	- 940	- 1 020	- 1 020	- 1 087	- 1 109	- 1 131	- 1 154	- 1 177
Henkilösivukulut	- 228	- 244	- 244	- 264	- 269	- 274	- 280	- 285
Eläkekulut	- 194	- 204	- 204	- 221	- 225	- 229	- 234	- 239
Muut henkilösivukulut	- 34	- 40	- 40	- 43	- 44	- 45	- 46	- 47
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 135	- 2 100	- 2 100	- 2 270	- 2 500	- 2 600	- 2 700	- 2 800
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 135	- 2 100	- 2 100	- 2 270	- 2 500	- 2 600	- 2 700	- 2 800
Liiketoiminnan muut kulut	- 151	- 137	- 137	- 184	- 188	- 191	- 194	- 198
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 001	916	916	1 047	1 176	1 419	1 656	1 927
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 482	- 600	- 600	- 700	- 944	- 1 259	- 1 499	- 1 724
Muut rahoitustuotot	5							
Korkokulut		- 113	- 113	- 213	- 456	- 771	- 1 011	- 1 236
Muut rahoituskulut	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488
Liikelaitoksen korv. peruspääo	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488	- 488
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	518	316	316	347	233	160	157	203
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	67	70	70	103	103	103	103	103
Poistoeron muutos	67	70	70	103	103	103	103	103
Poistoeron lisäys (-)		70	70					
Poistoeron vähennys (+)	67			103	103	103	103	103
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	585	386	386	450	336	263	260	306

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT									
Sijoitetun pääoman tuotto, %		3,8	-1,4	-1,1	-1,4	-2,7	-4,2	-5,1	-5,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		3,8	-1,2	-1,0	-1,2	-2,1	-3,0	-3,9	-4,4
Voitto, %		6,7	3,2	3,5	4	2,5	1,7	1,5	-1,9

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	Ennuste OVK2/2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
Tulorahoitus	2 654	2 364	2 394	2 617	2 732	2 760	2 857	3 003
Likeylijäämä	1 001	864	864	1 047	1 176	1 419	1 656	1 927
Poistot ja arvonalentumiset	2 135	2 100	2 100	2 270	2 500	2 600	2 700	2 800
Rahoitustuotot ja kulut	-482	-600	-570	-700	-944	-1 259	-1 499	-1 724
Muut rahoitustuotot	5							
Liikel. koravus peruspääomasta (sisäinen)	-488	-488	-488	-488	-488	-488	-488	-488
Lainojen korkokulut		-113	-83	-213	-456	-771	-1 011	-1 236
Muut tulorahoituksen korjaukset								
Investointien rahavirta	-7 751	-8 400	-7 600	-7 120	-10 070	-12 400	-9 570	-8 900
Investointimenot	-7 751	-8 400	-7 600	-7 120	-10 070	-12 400	-9 570	-8 900
Rahoitusosuudet investointimenoihin								
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 098	-6 036	-5 206	-4 503	-7 338	-9 640	-6 713	-5 897
Rahoituksen rahavirta	5 098	5 706	5 285	4 660	7 360	9 810	7 010	6 200
Lainakannan muutokset		3 000	2 200	3 160	5 860	7 810	4 510	3 700
Pitkäaikaisen lainojen lisäys kunnalta		3 000	2 200	4 000	7 500	10 500	8 000	7 500
Pitkäaikaisen lainojen vähennys kunnalta				-840	-1 640	-2 690	-3 490	-3 800
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Vaihto-omaisuuden muutokset								
Saamisten muutos kunnilta	4 017							
Saamisten muutos muilta	114							
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 209	1 706	1 685					
Korottomien velkojen muutos muilta	-242	1 000	1 400	1 500	1 500	2 000	2 500	2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 098	2 706	3 085	1 500	1 500	2 000	2 500	2 500
Rahavarojen muutos		-330	79	157	22	170	297	303
Lainakanta 31.12.		3 000	2 200	5 360	11 220	19 030	23 540	27 240

7. LIITTEET

7.1 KOHDERAHOITTEISIA TEHTÄVIÄ HOITAVAT YKSIKÖT

7.1.1 Ruokapalvelut

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	6 188	6 594	6 594	6 997	7 067	7 137	7 209	7 281
Myyntituotot	6 156	6 562	6 562	6 964	7 034	7 104	7 175	7 247
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset	31	33	33	33	33	33	34	34
Muut toimintatuotot	1							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 5 322	- 5 966	- 5 966	- 6 043	- 6 190	- 6 306	- 6 425	- 6 546
Henkilöstökulut	- 2 399	- 2 698	- 2 698	- 2 625	- 2 717	- 2 771	- 2 826	- 2 883
Palvelujen ostot	- 447	- 450	- 450	- 463	- 461	- 470	- 479	- 488
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 772	- 2 161	- 2 161	- 2 214	- 2 262	- 2 307	- 2 353	- 2 400
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 705	- 657	- 657	- 742	- 750	- 758	- 766	- 775
TOIMINTAKATE	865	628	628	954	877	831	784	735

7.1.2 Tilapalvelut

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	23 435	26 847	26 847	26 386	26 650	26 916	27 185	27 457
Myyntituotot	3 359	3 494	3 494	3 496	3 531	3 566	3 602	3 638
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	20 076	23 353	23 353	22 890	23 119	23 350	23 584	23 819
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 16 164	- 14 754	- 14 754	- 15 697	- 16 299	- 16 618	- 16 945	- 17 293
Henkilöstökulut	- 3 191	- 3 277	- 3 277	- 3 391	- 3 458	- 3 528	- 3 598	- 3 670
Palvelujen ostot	- 7 284	- 6 219	- 6 219	- 7 080	- 6 711	- 6 841	- 6 973	- 7 123
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 5 345	- 4 492	- 4 492	- 4 461	- 5 744	- 5 857	- 5 973	- 6 091
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 344	- 765	- 765	- 765	- 385	- 393	- 401	- 409
TOIMINTAKATE	7 272	12 093	12 093	10 689	10 351	10 298	10 241	10 164

7.1.3 Rykmentinpuisto

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	6 058							
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	6 058							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 257	- 309	- 309	- 310	- 317	- 323	- 329	- 336
Henkilöstökulut	- 87	- 85	- 85	- 87	- 89	- 91	- 93	- 95
Palvelujen ostot	- 155	- 214	- 214	- 214	- 218	- 223	- 227	- 232
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6							
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 9	- 9	- 9	- 9	- 9	- 9	- 9	- 10
TOIMINTAKATE	5 801	- 309	- 309	- 310	- 317	- 323	- 329	- 336

7.1.4 Holhustoimen edunvalvontapalvelut

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	920	951	951	951	961	970	980	990
Myyntituotot	294	310	310	310	313	316	319	323
Maksutuotot	624	640	640	640	646	653	659	666
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	2	1	1	1	1	1	1	1
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 892	- 835	- 835	- 913	- 931	- 949	- 967	- 986
Henkilöstökulut	- 681	- 674	- 674	- 732	- 747	- 762	- 777	- 793
Palvelujen ostot	- 88	- 98	- 98	- 102	- 103	- 105	- 107	- 108
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3	- 4	- 4	- 4	- 4	- 4	- 4	- 4
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 119	- 59	- 59	- 75	- 76	- 78	- 79	- 81
TOIMINTAKATE	28	116	116	38	30	21	13	4

7.1.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	4 606	4 906	4 906	5 076	5 126	5 178	5 229	5 282
Myyntituotot	3 731	4 039	4 039	4 178	4 219	4 261	4 304	4 347
Maksutuotot	795	867	867	898	907	916	925	934
Tuet ja avustukset	78							
Muut toimintatuotot	2							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 4 597	- 4 906	- 4 906	- 5 076	- 5 126	- 5 178	- 5 229	- 5 282
Henkilöstökulut	- 3 388	- 3 568	- 3 568	- 3 680	- 3 706	- 3 731	- 3 755	- 3 780
Palvelujen ostot	- 787	- 892	- 892	- 885	- 901	- 916	- 932	- 949
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 66	- 90	- 90	- 87	- 89	- 90	- 92	- 94
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 356	- 356	- 356	- 423	- 432	- 440	- 449	- 458
TOIMINTAKATE	9							

7.1.6 Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	282	305	305	306	306	306	306	306
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	282	305	305	306	306	306	306	306
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	-397	-432	-432	-434	-434	-434	-434	-434
Henkilöstökulut	-345	-372	-372	-372	-372	-372	-372	-372
Palvelujen ostot	-6	-11	-11	-9	-9	-9	-9	-9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-46	-48	-48	-52	-52	-52	-52	-52
TOIMINTAKATE	-115	-127	-127	-128	-128	-128	-128	-128

Tuusulan osuus toimintakuluista: **TP 2023** 50 556   **TA 2024** 54 213   **TA 2025** 54 000   **TS 2026** 54 000   **TS 2027** 54 000 eur

Toimintakate on Mäntsälän maksuosuus (noin 29 % toimintakuluista). Tuusulan maksuosuus on vuosittain laskettavan aiheuttamisperiaatteen mukaan, esim. vuonna 2024 12,57 % toimintakuluista. TS26 ja TS27 on huomioitu vuoden 2024 jako-% mukaisina.

7.2 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

7.2.1 Henkilöstösuunnittelu ja sen tavoitteet

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kunnan palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve huomioiden muuttuvat osaamistarpeet ja mahdolliset eläköitymiset. Henkilöstösuunnittelua ohjaa kuntastrategia, Osaaminen ja kyvykkyydet strateginen keino-ohjelma sekä palveluverkkomuotoilut, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan. Henkilöstösuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, laadun ja kohdentumisen määrittely tulevaisuuden tarpeita varten. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan henkilöstön lukumäärää ja laadulla henkilöstön osaamista, koulutusta, henkilöstö- tai ammattiryhmää, työsuhteen muotoa ja muita vastaavia asioita. Kohdentumisen suunnittelu on ennakointia sen osalta, kuinka paljon eri tehtävissä, toiminnoissa tai yksiköissä tarvitaan henkilöstöä ja miten tarve mahdollisesti muuttuu. Tavoitteena on, että ”oikea määrä oikeanlaisella osaamisella varustettuja työntekijöitä olisi oikeaan aikaan oikeassa paikassa tekemässä oikeita tehtäviä oikeassa palveluprosessissa oikeiden tavoitteiden toteuttamiseksi”.

Henkilöstösuunnittelu on ennen kaikkea toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin. Määrän, laadun ja kohdentumisen lisäksi henkilöstösuunnittelun tulee katkaa myös se, miten henkilöstövoimavaroista huolehditaan.

Kasvun ja talouden hallintaohjelmassa on määritelty tuleville vuosille kuntatason tavoitteet, joita johdetaan Tuusulan strategiasta. Ohjelman toteutus ja linjaukset palvelevat Tuusulan strategian keskeisten tavoitteiden toteuttamista kestäväällä tavalla. Kuntatason tavoitteet ovat:

- Kunta ennakoii kysynnän muutoksia sekä sovittaa henkilöstön määrän ja rakenteen palveluiden kysynnän mukaan. Kunta seuraa erityisesti lasten ja oppilaiden määrän kehitystä.
- Suunnittelun lähtökohtana on henkilöstömenojen 2,8 %:n kasvu vuonna 2025
- Henkilöstörakenteen, osaamisen ja tehtäväkuvien muutokset
- Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman mukainen toiminta

Seuraavien sivujen taulukoista käy ilmi henkilöstömäärän kehitys ja eläköityminen toimialueittain ja koko kunnassa.

Lukuihin 4.2.2-4.2.4 taas on koottu uudet toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaiset virat ja työsuhteet sekä määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistamiset vuonna 2025.

Henkilöstösuunnitelma 2025 yhteenveto

Kunnanjohto

Kunnan johto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	16	16	0
Määräaikaiset	3	3	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024-2029
Vakituiset	16	16	16	16	16	16	0,00 %
Määräaikaiset	3	3	3	3	3	3	0,00 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,00 %

Eläköitymiset

Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Kunnanviraston johto	0

Yhteiset palvelut

Henkilöstöpalvelut ja kohdennettu asiakastyö	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	25	26	1
Määräaikaiset	5	2	-3
Vaihtoehtoinen työvoima	3	0	-3

Hallintopalvelut	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	20	20	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Talouden ohjaus	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	14	15	1
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Kehittäminen ja tietohallinto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	12	12	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	50	50	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024–2029
Vakituiset	121	123	123	123	123	123	1,65 %
Määräaikaiset	5	2	2	2	2	2	-60,00 %
Vaihtoehtoinen työvoima	3	0	0	0	0	0	-100,00 %

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Yhteiset palvelut	5

Sivistys

Varhaiskasvatus	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	376	400	24
Määräaikaiset	62	62	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Oppiminen	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	578	594	16
Määräaikaiset	212	209	-3
Vaihtoehtoinen työvoima	2	0	-2

Kulttuuri	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
-----------	--------------------	--------------------	-----------------

Vakituiset	44	45	1
Määräaikaiset	2	3	1
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Vapaa-aika	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	42	42	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Hallinto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	4	4	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Ruokapalvelut	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	66	65	-1
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024–2029
Vakituiset	1110	1150	1152	1152	1152	1161	4,6 %
Määräaikaiset	277	275	275	275	275	275	-0,7 %
Vaihtoehtoinen työvoima	2	0	0	0	0	0	-100,0 %

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Sivistys	25

Kasvu ja ympäristö

Kehittäminen ja hallinto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	4	4	0
Määräaikaiset	0,5	0,5	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Projektitoimisto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	5	5	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	5	5	0
Määräaikaiset	2	2	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Maankäyttö ja paikkatieto	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	25	25	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Kaavoitus	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	15	15	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Rakennusvalvonta	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	9	9	0
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	1	1	0

Yhdyskuntatekniikka	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	48	49	1
Määräaikaiset	5	5	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Tilapalvelut	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituinen	71	71	0
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024–2029
Vakituiset	182	183	188	189	190	191	4,9 %
Määräaikaiset	9,5	9,5	7,5	7,5	7	7	-26,3 %
Vaihtoehtoinen työvoima	1	1	1	1	1	1	0,0 %

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Kasvu ja ympäristö	3

Vesihuoltoliikelaitos

Vesihuoltoliikelaitos	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	18	18	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024–2029
Vakituiset	18	18	18	19	19	19	5,6 %
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	100,0 %

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Vesihuoltoliikelaitos	0

Yhteenveto

Koko kunta yhteensä	Henkilöstö v. 2024	Henkilöstö v. 2025	Muutokset (+/-)
Vakituiset	1447	1490	43
Määräaikaiset	294,5	289,5	-5
Vaihtoehtoinen työvoima	6	1	-5
Yhteensä	1747,5	1780,5	33

Eläköitymiset yhteenveto

Eläköitymiset toimialueittain	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2025
Kunnanjohto	0
Yhteiset palvelut	5
Sivistys	25
Kasvu ja ympäristö	3
Vesihuoltoliikelaitos	0
Kunta yhteensä	33

Arvioitu henkilöstömäärä 2022–2029

Toimialueittain	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos % 2024–2029
Kunnan johto									
Vakituiset	57	67	16	16	16	16	16	16	0,0 %
Määräaikaiset	1,4	3	3	3	3	3	3	3	0,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	2	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Yhteiset palvelut									
Vakituiset	73	68	121	123	123	123	123	123	1,7 %
Määräaikaiset	5,6	5	5	2	2	2	2	2	-60,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	4	4	3	0	0	0	0	0	-100,0 %
Sivistys									
Vakituiset	990	1051	1110	1150	1152	1152	1152	1161	4,6 %
Määräaikaiset	306	291	277	275	275	275	275	275	-0,7 %
Vaihtoehtoinen työvoima	9	9	2	0	0	0	0	0	-100,0 %
Kasvu ja ympäristö									
Vakituiset	181,2	182,2	182	183	188	189	190	191	4,9 %
Määräaikaiset	6	5	9,5	9,5	7,5	7,5	7	7	-26,3 %
Vaihtoehtoinen työvoima	1	1	1	1	1	1	1	1	0,0 %
Vesihuoltoliikelaitos									
Vakituiset	17	18	18	18	18	19	19	19	5,6 %
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kunta Yhteensä									
Vakituiset	1318,2	1386,2	1447	1490	1497	1499	1500	1510	4,4 %
Määräaikaiset	319	304	294,5	289,5	287,5	287,5	287	287	-2,5 %
Vaihtoehtoinen työvoima	14	16	6	1	1	1	1	1	-83,3 %
Yhteensä	1651,2	1706,2	1747,5	1780,5	1785,5	1787,5	1788	1798	2,9 %

7.2.2 Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet

Henkilöstön palkkamenoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuksisia ei ole huomioitu.						27.9.2024
Kasvu ja ympäristö						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Yhdyskuntatekniikka/Kunnallistekniikan suunnittelu	Projektipäällikkö	1.4.2025	1	0	51 000	
Perustelut:						
<p>Tuusulan kunnan voimakas kasvu ja yhdyskuntakehitys painottaa yhdyskuntatekniikan investointien läpivientiä tontin luovutusten mahdollistamiseksi. Suunnittelun painopiste siirtyy edelleen yhä voimakkaammin omasta suunnittelusta suunnittelupalvelujen ostamiseen ulkopuolelta. Kohteet muuttuvat laajemmiksi ja monimutkaisemmiksi suunnittelukokonaisuuksiksi, jotka vaativat usean eri alan erikoisammattisosaamista, ja kaikkea erikoisosaamista ei kannata taloon palkata. Toiminta on siten enemmän projektinjohtotoimintaa ja muutos edellyttää kolmatta projektinjohtamistason työntekijää kunnallistekniikan suunnittelun yksikköön; hankkeiden kilpailuttamiset ja suunnittelun ohjaukset eivät kaadu palvelualueen päällikön ja yksikössä jo olevien projektipäällikköiden vastuulle yksistään. Tällä pyritään saada hankkeet käyntiin entistä aikaisemmin ja nopeuttaa prosesseja kasvua varten. Kriittisellä polulla ovat Koillis-Hyrylän hankkeet ja Tuusulan itäväylän hankkeet. Uusi projektipäällikön vakanssi olisi aikaisemmista poiketen virkasuhde, jolloin päällikön toimenkuvaa voidaan tarvittaessa muokata joustavammin julkisen vallankäytön puolelle, kuten lupien käsittelyyn. Mikäli tehtävää ei täytetä, hankkeita ei ehditä aloittaa heti, kun se olisi mahdollista, eikä ehditä valvoa aikatauluja eikä työn laatua. Nykyinen suunnitteluorganisaatio on liian ohut. Suunnittelussa on kaksi projektipäällikköä ja kaksi suunnitteluinsinööriä sekä yksi yleissuunnittelija. Nykyiset projektipäälliköt vastaavat Focus-alueen, Rykmentinpuiston alueen ja Hyrylän keskustan hankkeiden läpiviennistä ja työllistyvät näissä tehtävissä täysin ja vielä usean vuoden ajan. Yleissuunnittelijan tehtävä on vastata hulevesien hallinnasta ja järjestelmän kehittämisestä kunnan hulevesijärjestelmässä sekä osallistua yleissuunnitteluun kaavoitushankkeissa. Kaavoittajia kunnassa on kahdeksan ja heidän apunaan työskentelevät myös kunnallistekniikan suunnittelijat. Kaavoittajia kunnassa on tällä hetkellä vireillä 41 kpl. Lisäksi kt-suunnittelijat vastaavat Focusen, Rykmentinpuiston ja Hyrylän keskustan ulkopuolisten alueiden kt-suunnittelusta ja rakentamisen aikaisesta lisä- ja muutostöiden suunnittelusta. Näitä hankkeita on tällä hetkellä käynnissä ja odotetussa käynnistämistä 18 kpl. Kt-suunnittelijat huolehtivat varsinaisen suunnittelutyön ohessa Lupapistetoiminnasta, järjestelmäpäivityksistä, asiakaspalvelusta ja kehittämishankkeista, joihin heidät on sitoutettu.</p> <p>Vuonna 2011 suunnittelijoiden lkm oli 3 hlö, ja saman vuoden investoinnit katu- ja liikenneväylillä + kunnan kustannusosuuksilla olivat 2,43 M€. Tällöin ei vielä tehty yleissuunnitelmia kaavoituksen kanssa ja muillakin toimialoilla osattiin tehdä itse se, mikä piti tehdä. Viime vuonna (2023) suunnitteluressurssi oli 5 hlöä (2 proj.pääll., 2 suunn, 1 yl.suunn.) ja investoinnit vastaavilla momenteilla 12,6 M€. Käytännössä n. 1,5 M€ suurempi, koska osa kt:n tekemistä ja suunnittelemista investoinneista (hulevedet) on momentoitu viherpalveluille.</p> <p>Kt-suunnitteluhenkilöstön määrä on kasvanut aikavälillä 2011–2023 70 %:lla ja investointien €-määrä 580 %:lla, ja kaikki ei selity kustannustason nousulla. Maarakennuskustannusindeksi on noussut samalla ajanjaksolla 37 %. Samalla muiden ”avuntarvitsijayksiköiden” määrä ja heiltä saatujen toimeksiantojen määrä on kasvanut. Tarkastuslautakunta otti kantaa kertomuksessaan 2023 suositusten yhdyskuntatekniikan palvelualueen lisä resurssointia.</p>						
Sivistys						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Oppimisen palvelualue	Erityisopettajan virka	1.8.2025	1	0	22 000	
Perustelut:						
Erityisopettajan virka, lukio. Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii resurssin lisäämistä. (52 000 €/v)						
Oppimisen palvelualue	Erityisopettajan virka	1.8.2025	1	0	21 000	
Perustelut:						
Erityisopettajan virka (EMO-ryhmä). Tunne-elämän haasteisten oppilaiden määrän kasvu. (50 000 €/v)						
Oppimisen palvelualue	Koulukäynninohjaajan tehtävä	1.8.2025	0	2	27 200	
Perustelut:						
Tunne-elämän haasteisten oppilaiden määrän kasvu. (64 800 €/v)						

Oppimisen palvelualue	Tuntiopettaja	1.8.2025	3	0	
Perustelut:					
Tuntiopettaja lukio (3 kpl). Lukion opiskelijamäärän noustessa arviolta 800 opiskelijaan ja tuntiresurssin kasvaessa. Mukana tuntikehyksessä.					
Oppimisen palvelualue	Kouluvalmentaja	1.8.2025	0	1	16 000
Perustelut:					
Kouluvalmentaja lukio. Opiskelijoiden tunne-elämän ja oppimisen haasteet. (39 500 €/v)					
Oppimisen palvelualue	S2-opettaja	1.8.2025	3	0	
Perustelut: S2-opettaja (3 kpl). Ei kustannusvaikutusta. Monikulttuuristen oppilaiden määrän kasvu.					
Oppimisen palvelualue	Tuntiopettaja	1.8.2025	1	0	16 000
Perustelut:					
Perusopetukseen tuntiopettajan virka (oma äidinkieli)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Päiväkodin varajohtaja	1.6.2025	0	1	35 200
Perustelut:					
Ryhmästä irrotettu varajohtaja kymmenryhmäiseen Rykmentinpuiston päiväkotiin. (53 000 €/v)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Varhaiskasvatuksen opettaja	1.8.2025	0	7	204 167
Perustelut:					
Rykmentinpuiston uusi henkilöstö. 5 vakanssia 1.1.2025 määräaikaisina lisääntynyt varhaiskasvatuksen tarve. (50 000 €/hlö/v)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Varhaiskasvatuksen sosionomi	1.8.2025	0	7	191 917
Perustelut:					
Rykmentinpuiston uusi henkilöstö. 5 vakanssia 1.1.2025 määräaikaisina lisääntynyt varhaiskasvatuksen tarve. (47 000 €/hlö/v)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	1.8.2025	0	7	163 333
Perustelut:					
Rykmentinpuiston uusi henkilöstö. 5 vakanssia 1.1.2025 määräaikaisina lisääntynyt varhaiskasvatuksen tarve. (40 000 €/hlö/v)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1.8.2025	0	1	23 000
Perustelut:					
Rykmentinpuiston päiväkoti. Varhaiskasvatuksen lakisääteinen palvelu. Lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin. Lapsen tuen vaateet varhaiskasvatuksen laissa velvoittavat tarjoamaan lapselle heti tuen tarpeen ilmennyttyä. (50 000 €/v)					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja	1.1.2025	0	1	60 000
Perustelut:					
Lakisääteinen palvelu, jota varhaiskasvatuksessa on tarjottava. Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen vahvistaminen sisäisen tarkastuksen raportin mukaisesti. Lasten määrän kasvu ja pienten alle 3-vuotiaiden palvelukäytön lisääminen on lisännyt myös yhteydenottojen määrä (kevät 2024 uusia hakijoita 205). Nykyinen resurssi perhepäivähoidonohjaajan resurssista 40-50 % + 3-ryhmäisen päiväkodin johtajan työstä 50 %. Jatkossa 1,5 htv. Palveluohjauksella vastataan perheiden tarpeisiin ja varmistetaan paikkojen riittävyys ja ennakointi.					
Yhteiset palvelut					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025
Talouden ohjauksen palvelualue	Hankinta-asiantuntija	1.1.2025	0	1	56 000
Perustelut:					

Kunnan kasvavien hankintojen myötä hankintahenkilöstön vahvistaminen on välttämätöntä. Hankinta-asiantuntija toimii toimialueiden tukena hankintojen toteuttamisessa, näin varmistetaan hankintojen taloudellinen, lainmukainen ja tehokas toteutus.

Henkilöstöpalvelut ja kohdennetun asiakastyön palvelualue	Maahanmuuttokoordinaattori		1	0	
Perustelut:					
Ei taloudellisia vaikutuksia. Kyseessä nykyisen vakinaisen työsuhteen muuttaminen virkasuhteeksi.					
Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet tehtävät yhteensä			11	28	886 817

7.2.3 Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet

Henkilöstön palkkamennoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuksisia ei ole huomioitu.						27.9.2024
Kunnanjohto						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Osallisuustyö	Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori	1.1.2025-31.12.2025	0	1		
Perustelut:						
Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin tehtävä on ollut määräaikainen 2023-2024 ja tehtäväkenttä laajeni vuodenvaihteessa 2023-2024 neuvostojen koordinaation siirryttyä vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin vastuulle. Ei kustannusvaikutuksia.						
Kasvu ja ympäristö						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Projektitoimisto/Projektitoimisto	Ilmastokoordinaattori	1.1.2025-31.12.2025	0	0,5		
Olevan määräaikaisuuden jatko. Yhteistyö Keravan kanssa jatkuu v 2025 (Kerava vahvistanut asian), Tuusulan osuus 50 %. Edellytys Tuusulan ilmasto-ohjelman ja toimenpidekortistojen sekä OpenCOnet-päästölaskennan toteuttamiseksi ja ilmastotyön koordinoimiseksi.						
Kunnan ilmastojohtamisen toimintamallin mukaisen ilmastotyön valmistelun ja seurannan käytännön vastuuhenkilö. Toimii suunnitelmallisesti kunnan ilmasto-ohjelman käytännön valmistelusta ja toimeenpanosta vastaten ja toimenpiteitä eteenpäin vieden, valtuustokausittain.						

Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen/asuntopalvelut	Asumisneuvoja	1.1.2025-31.12.2025	0	2	
<p>Olevien määräaikaisuuksien jatko, nykyiset määräaikaisuudet päättyvät 2024. Nuorten ja ikäihmisten asumisneuvonta. ARA-tuki mahdollisuus, joka anotaan vuosittain (arvio yht. n. 35 %).</p> <p>Asumisneuvonnalla ehkäistään asumisen ongelmia, asunnottomuutta ja turvataan asumisen jatkuvuutta. Asumisneuvonnan tuesta kunnille on säädetty väliaikainen laki vuosille 2023–2027. Tuusula on mukana Ympäristöministeriön ja Aran kokoamassa työryhmässä, joka tuo lain valmistelutyöryhmälle käytännön näkökulmia asumisneuvonnasta. Tavoitteena on asumisneuvonnan lakisääteistäminen.</p> <p>Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina... 1036/2022 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®</p> <p>Vuonna 2023 kasvun ja ympäristön toimialla toimi ikääntyneiden asumisneuvoja, nuorille ja työikäisille oli asumisneuvontaa yhteisten palvelujen toimialalla 9/2023 asti. Asumisneuvojat tapasivat vuoden 2023 aikana yksilötapaamisissa kaikkiaan 175 kuntalaista. Erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa kohdattiin yhteensä noin 800 kuntalaista. Yksilöasiakkaista 27 on ollut alle 30-vuotiaita, 30–64-vuotiaita on ollut 57 ja yli 65-vuotiaita on ollut 91. Alle 30-vuotiaiden asumisneuvonnan sisältö on painottunut asunnonhakuun, erilaisten hakemusten täyttämiseen sekä itsenäisen asumisen käytäntöjen hahmottamiseen. Aikuisille ja maahanmuuttajille suunnatussa asumisneuvontapalvelussa on keskitytty vastaamaan erityisesti ukrainalaisten asumisneuvonnan tarpeeseen, asiakkaiden vuokranmaksun haasteisiin sekä naapureiden häiriökäyttäytymiseen. Ikääntyvien asumisneuvonta on painottunut toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuviin asumisen haasteisiin, eri asumisen vaihtoehtojen kartoitukseen sekä asuntojen hakuun.</p> <p>Vuoden 2024 alusta kasvun ja ympäristön toimialalla toimii kaksi asumisneuvojaa. Asumisneuvojat ovat tavanneet 20.5.2024 mennessä yksilötapaamisissa kaikkiaan 105 kuntalaista. Erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa on kohdattu yhteensä 478 kuntalaista. Yksilöasiakkaista noin 50 % on nuoria ja työikäisiä, noin 50 % yli 65-vuotiaita. Alkuvuoden aikana kohdatuista nuorista ja työikäisistä yksilöasiakkaista neuvonnassa korostuu akuutit asumisen kriisit ja ylivelkaantuminen. Ikääntyvien asumisneuvonta on painotunut toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuviin asumisen haasteisiin, eri asumisen vaihtoehtojen kartoitukseen sekä asuntojen hakuun. Ikääntyneiden asumisneuvoja on osallistunut Tampereen yliopiston ja Aran yhteistyöhankkeeseen (Tulevaisuuden senioriasuminen, TULE). Alkuvuonna 2024 asumisneuvonta on vakiinnuttanut Tuusulassa säännöllistä talousneuvola toimintaa. Syksyllä 2024 on tulossa ikääntyneille suunnattu asumisen ennakoinnin kurssi.</p>					
Rakennusvalvonta	Digitoija	14.3.2025-31.12.2025	0	1	37 000
<p>Olevan määräaikaisuuden jatko, nykyinen määräaikaisuus päättyisi 13.3.2025. Aineistotilausten määrä on lisääntynyt, eikä näitä voida ennakoita ostopalveluna. Rakennusvalvonnassa olevaa aineistoa on digitoimatta niin paljon, että kustannus ostopalveluna digitoimiselle on suuri. On arvioitu, että lopun rakennusvalvonnan aineiston digitoiminen veisi noin 450 000 euroa ja vaatisi melkoisesti ennakkotyötä rakennusvalvonnalta ennen digitointia. Olevan aineiston digitointi ennen palvelukeskukseen (Särmään) muuttamista on olennaista työn sujuvuuden ja tiedon löytymisen kannalta. Rakennusvalvonnan aineiston saattaminen digitaaliseksi on kunnan digitalisaatio-ohjelman 2021–2025 mukaista ja auttaa tiedon hallintaa ja sen löytymistä. Tehtävä tukee myös julkisen hallinnon asiakkuusstrategian tavoitetta: sähköisestä palvelukanavasta pitäisi saada asiakkaille houkuttelevin vaihtoehto ja viranomaisen on vastuussa tästä, koska digitoitu aineisto on asiakkaan käytettävissä mm. lupapistekaupan kautta.</p> <p>Viittaus kunnan palveluiden digitalisointityöhön, kuntastrategian uudistamisprosessiin; Digitalisaatio-ohjelma 2021-2025 (Mikäli määräaikaisuuden jatkoa ei saada, tulee rakennusvalvonnan kannalta mahdoton tilanne toimittaa tietopyyntöjen mukaisia tilauksia asiakkaille. Tämä tulee myös heijastumaan tekniseen palvelupisteeseen, sillä käytännössä yksi henkilö on silloin kiinni tässä tehtävässä).</p> <p>Nimenomaan rakennusvalvonnan digitalisoitua aineistoa tilataan ulkoa (rakennusliikkeet, kiinteistökehittäjät, konsulttitoimistot, kuntalaiset, muut asiakkaat). Aineisto on digitoimisen näkökulmasta erityislaatuista, se edellyttää syvää asiantuntemusta aineiston analysoimisessa ennen digitalisointia. Aineistojen määrä on huima, minkä lisäksi aineistot ovat tyypillisesti vaikeasti digitoitavia (aineistoa on monen tyyppistä). Joku tämän työn kuitenkin joutuu tekemään eikä tarve tule poistumaan nähtävissä olevassa lähitulevaisuudessa.</p> <p>Synenergiahyötyjä: rakennusvalvontaan kiinnitettäväksi suunnitellun digitoijan työpanosta voitaisiin osoittaa kuntatasoisesti muuallekin, missä digitointitarpeet priorisoituvat kärkeen. Myös tiivis linkki kuntatasoiseen selvitystyöhön.</p>					

Sivistys					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025
Oppimisen palvelualue	Erietyisluokanopettaja	1.8.2024- 31.7.2025	1		21 000
Perustelut:					
Erietyisluokanopettaja, Mikkolan koulu. Vammaisopetuksen oppilaiden määrän lisääntyminen. (50 000 €/v)					
Oppimisen palvelualue	Erietyisluokan ohjaajat	1.8.2024 -1.6.2025	0	3	40 800
Perustelut:					
Erietyisluokan ohjaajat, Mikkolan koulu. Vammaisopetuksen oppilaiden määrän lisääntyminen. (97 200 €/v)					
Kulttuurin palvelualue	Kokoelma-amanuessi	1.8.2025-31.7.2027	0	1	16 000
Perustelut:					
Museon kulttuurihistoriallisesta kokoelmasta vastaava henkilö on jäämässä lähivuosina eläkkeelle. Hän on hoitanut kokoelmien lisäksi myös kulttuuriympäristöön liittyviä tehtäviä. Määräaikainen kokoelma-amanuessi tarvitaan hänen tehtäviensä haltuunottoon sekä erityisesti valmistelemaan kokoelmia Hyökkälän kokoelmatiloihin muuttoa varten. Siirrettävät kokoelmaesineet on tarkastettava, puhdistettava ja pakattava ennen siirtoa.					
Yhteiset palvelut					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025
Henkilöstöpalvelut ja kohdennetun asiakastyön palvelualue	Toimistosihteerin (holhoustoimi ja yleinen edunvalvonta)	1.1.2025-31.12.2025	0	1	0
Perustelut:					
Aiemmin toimistosihteerin ollut palkkatukityöllistetty, jolloin kulut olleet kunnassa eri kustannuspaikalla. Nyt muutoksia tullut tukiin ja sen vuoksi tarpeen varata holhoustoimen ja yleisen edunvalvonnan kustannuspaikalle henkilön palkkakulut. Tarkoituksena on, että henkilön työpanos korvaa sähköisten työkalujen käyttöönoton.					
Henkilöstöpalvelut ja kohdennetun asiakastyön palvelualue	Kotouttamisohjaaja	1.1.2025-31.12.2026	0	1	0
Perustelut:					
Määräaikaisuuden jatko. Ei eurovaikutuksia. Kunnan laajentuneiden lakisääteisten tehtävien hoitaminen: osaamisen ja kotouttamisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelma, pakolaisten asettautumisavustaminen. Perusteena asiakasmäärien vakiintumattomuus. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointeja ja kotoutumissuunnitelmia laadittaessa					
Henkilöstöpalvelut ja kohdennetun asiakastyön palvelualue	Kotouttamisohjaaja	1.1.2025-31.12.2026	1	0	0
Perustelut:					
Kyseessä ei ole uusi tehtävä, vaan määräaikaisen tehtävän muuttaminen määräaikaiseksi viraksi. Ei eurovaikutuksia. Kunnan laajentuneiden lakisääteisten tehtävien hoitaminen: matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelma. Tässä mukana TEM rahoitusta ajalle 1.1-30.6.2025. Määräaikaisen tehtävän jatkaminen määräaikaiseksi viraksi. Perusteena asiakasmäärien vakiintumattomuus. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointeja sekä kotoutumissuunnitelmia laatiessa käytetään julkista valtaa virkavastuulla.					
Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet yhteensä			2	9,5	114 800

7.2.4 Määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistaminen

Henkilöstön palkkamenoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuslisää ei ole huomioitu.						27.9.2024
Sivistys						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Oppimisen palvelualue	Koulunkäynninohjaaja	1.8.2025	0	5	25 000	
Perustelut:						
Koulukäynninohjaajien vakinaistaminen 5 000 €/kpl.						
Oppimisen palvelualue	Moniomestari	1.8.2025	0	2		
Perustelut:						
Moniomestarien vakinaistaminen, 2 kpl. Monion toiminta. Ei kustannusvaikutusta.						
Yhteiset palvelut						
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2025	
Henkilöstöpalvelut ja kohdennetun asiakastyön palvelualue	Henkilöstösihteeri	1.1.2025	0	1		
Perustelut:						
Henkilöstöpalveluiden keskittäminen (toimialueiden henkilöstösihteeripalvelu) vakiintunut tarve, rekrytoinnin ja pasu-tiimin vahvistaminen						
Määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistaminen yhteensä			0	8	25 000	

7.3 INVESTOINTIEN HANKEKORTIT

7.3.1 Investointien hankekortit

Hankkeen nimi:

Rykmentinpuiston monitoimikampus

Hankkeen kustannus v. 2025:

noin 28,4 milj. €

Hankkeen kokonaiskustannus:

noin 54,0 milj. €

Käyttötalousvaikutus/v:

Pääomavuokra 1,7 milj. euroa/v

Ylläpitovuokra 0,9 milj. euroa/v

Hanketta koskevat tiedot

Kuva hankkeesta sekä sijoittumisesta kaava-alueeseen

Hanke perustuu Tuusulan valtuuston 12.11.2018, § 124 mukaiseen päätökseen Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelmasta sekä 9.12.2019, § 172 päätökseen hyväksyä palveluverkkosuunnitelman päivitys ja edelleen Tuusulan kunnan palveluverkon kehittämiseen vuosina 2019–2026 sekä Kunnanvaltuuston 05.10.2020, § 79 päätökseen hyväksyä hankesuunnitelma. Hankintapäätös tehtiin Kunnanhallituksessa, 19.12.2022, § 450. Elinkaarihankkeena toteutettava Rykmentinpuiston monitoimikampus on yksi Sivistyksen toimialueen keskeisistä kunnallisista palvelutuotantohankkeista suunnittelukaudelle. Vuonna 2023 allekirjoitettu sopimus sisältää ylläpidon 20 vuodelle, aina vuoden 2045 elokuuhun asti.

Kampus sisältää alakoulun ja yläkoulun sekä päiväkodin. Se on mitoitettu 988 oppilaalle, joka sisältää vaativan erityisopetuksen tilat n. 160 oppilaalle. Lisäksi päiväkodin tilat on suunniteltu 168 lapselle. Hankkeen laajuus on koulun osalta n. 13 000 brm² ja päiväkodin osalta noin 2 300 brm².

Kampuksen yhteyteen rakennetaan vain alakoulun ja vaativan erityisopetuksen liikuntatilat sekä päiväkodin liikuntatilat. Yläkoulun liikuntatilat vuokrataan lähellä sijaitsevasta urheilukeskuksesta. Koulun toiminnan lisäksi kampuksella on mahdollisuudet monipuoliselle harrastus- ja yhteisötoiminnalle sekä oma-toimiselle liikunnalle sekä kampuksen sisällä, että hyvin varustellulla piha-alueella.

Monitoimikampus tulee valmistuttuaan korvaamaan sisäilmaongelmaiset sekä tiloiltaan vanhentuneet Hyökkälän ja Hyrylän koulukeskukset sekä tiloiltaan vanhentuneen Mikkolan koulun perusopetuksen sekä vaativan erityisopetuksen tilat.

Toiminta alkaa sekä koulun että päiväkodin osalta elokuussa 2025.

Sijaintikartta sekä tarjousaikainen asemakuva hankkeesta, jossa pihatoiminnot:

Hankkeen nimi:

Hankkeen kustannus v. 2025:
Hankkeen kokonaiskustannus:
Käyttötalousvaikutus/v:

Riihikallion monitoimikoulukampus

14,0 milj. €
40,0 milj. € (alustava arvio)
Pääomavuokra 2,26 milj. euroa/v
Ylläpitovuokra 0,75 milj. euroa/v

Hanketta koskevat tiedot

Hanke perustuu Tuusulan valtuuston 12.11.2018, § 124 mukaiseen päätökseen Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelmasta sekä 9.12.2019, § 172 päätökseen hyväksyä palveluverkkosuunnitelman päivitys ja edelleen Tuusulan kunnan palveluverkon kehittämiseen vuosina 2019–2026.

Uusi koulukampus mitoitetaan 863 oppilaalle (vuosiluokat 1–9, musiikin opetus sekä esiopetus).

Monitoimikampuksen muodostavat laajennettavan nykyisen tontin länsiosaan rakennettava uudisrakennus yhdessä nykyisen koulurakennuksen säilytettävien osien kanssa.

Nykyinen vuonna 2007 valmistunut yläkoulusiipi (pajatalo) irrotetaan hankkeesta omaksi erilliseksi hankkeeksi ja myös sen tuleva käyttötarkoitus selvitetään erikseen. Säilytettävä ja perusparannettava, vuonna 1976 valmistunut ja 2017–2018 sisätiloiltaan perusparannettu liikuntasalirakennus, suunnitellaan koulun sekä myös ulkopuolisten tahojen käyttöön soveltuvaksi liikuntapaikaksi. Kampuksen piha-alue suunnitellaan viihtyisäksi ja monipuoliseksi välitunti- ja lähiliikunta-alueeksi, jossa liikennejärjestelyt (huolto- ja saattoliikenne sekä pysäköintijärjestelyt) ovat toimivat ja turvalliset.

Koulun pysäköintialueelle on kesällä 2019 rakennettu tilapäinen väistötilarakennus 450 oppilaalle. Väistötilarakennus on tarkoitus poistaa tontilta vuoden 2025 aikana, kun uudisrakennus valmistuu. Kesällä 2023 purkamisen yhteydessä syttynyt tulipalo poltti osan purettavaksi tarkoitetusta rakennusosasta ja sammutusvedet kastelivat suuren osan muusta koulusta, mm. ruokalan ja keittiön. Näistä huolimatta koulu pystyttiin käynnistämään ajallaan syksyllä 2023, keittiön ja ruokailutilan ollessa väistötiloihin sijoitettuna. Hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 6.4.2020 § 25. Alueen asemakaava ja asemakaavan muutos on hyväksytty kunnanhallituksessa 24.8.2020 § 300. Toteutussuunnittelu käynnistyi syyskuussa 2020 ja valmistui elokuussa 2022. Hankkeen toteutusmuotona on kokonaisurakka. Rakentaminen on aloitettu keväällä 2023, uudisrakennus valmistuu elokuussa 2025 ja tavoitteena on saada koko hanke valmiiksi vuonna 2026.

Hankkeen toteutusmuotona on kokonaisurakka. Rakentaminen on aloitettu keväällä 2023, uudisrakennus valmistuu elokuussa 2025 ja tavoitteena on saada koko hanke valmiiksi vuonna 2026.

Kuva hankkeesta sekä sijoittumisesta kaava-alueeseen

Hankkeen nimi:

Hankkeen kustannus v. 2025:

Hankkeen kokonaiskustannus:

Käyttötalousvaikutus/v:

Uimahalli

2,7 milj. €

kustannusarvio 3,2 milj. €

Uimahalli on peruskorjauksessa, rakenteissa mm. korroosio-
vaurioita.

Hanketta koskevat tiedot

Uimahalli, valmistumisvuosi 2004

Uimahallin laajuus on n. 4 800 brm².

Uimahalliin on valmistumisen jälkeen tehty yksittäisiä, pienehköjä korjaustoimenpiteitä lattia- ja seinäpinoille sekä vähäisiä tilamuutoksia teknisiin tiloihin. Ilmanvaihto- ja vedenkäsittelylaitteistoa on uusittu osittain. LVI-laitteet ovat pääosin alkuperäisiä. Kiinteistöä ei ole peruskorjattu.

Uimahalli on mitoitettu alun perin n. 170 000 kävijälle / vuosi, kävijämäärän ollessa vuosittain noin 250 000. Peruskorjauksen yhteydessä kapasiteettia nostetaan 230 000–250 000 kävijään / vuosi.

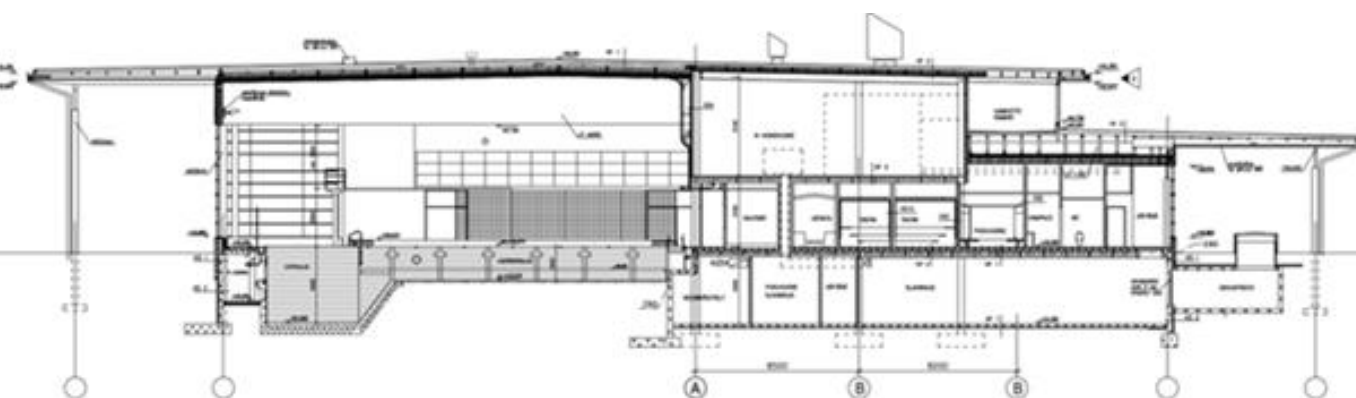
Uimahallissa tyypillinen ja pitkäaikainen kosteusrasitus kloridipitoisella vedellä on vaurioittanut erityisesti märkätilojen ja allastilojen betonirakenteita. Lattioiden vedeneristyksissä on vuotoja etenkin liikuntasauvojen kohdalla. Kiwa Inspecta Oy:n laatiman kuntotutkimuksen mukaan (2022), betonirakenteiden kosteusrasitusta tulee vähentää laajalla peruskorjauksella betonirakenteiden vaurioiden etenemisen hallitsemiseksi ja hallin teknisen käyttöjän jatkamiseksi.

Peruskorjauksen yhteydessä uusitaan mm. allas-, pesuhuone-, saunatilojen pintarakenteet, korjataan pintalaattojen vauriot ja läpiviennit, parannetaan lattioiden kallistuksia ja uusitaan vedeneristykset. LVI-tekniikan uusimista tehdään tarvittavilta osin.

Korjaustöiden yhteydessä korjataan mm. kahvilan ja lipunmyynnin toimivuutta aputiloineen.

Uimahallin peruskorjauksen yhteydessä tutkitaan varautumien hallin laajentamiseen tai ulkoaltaiden rakentamiseen. Kuva hankkeesta ja sijaintikartta:

Kuvia hankkeesta sekä sijoittumisesta kaava-alueeseen

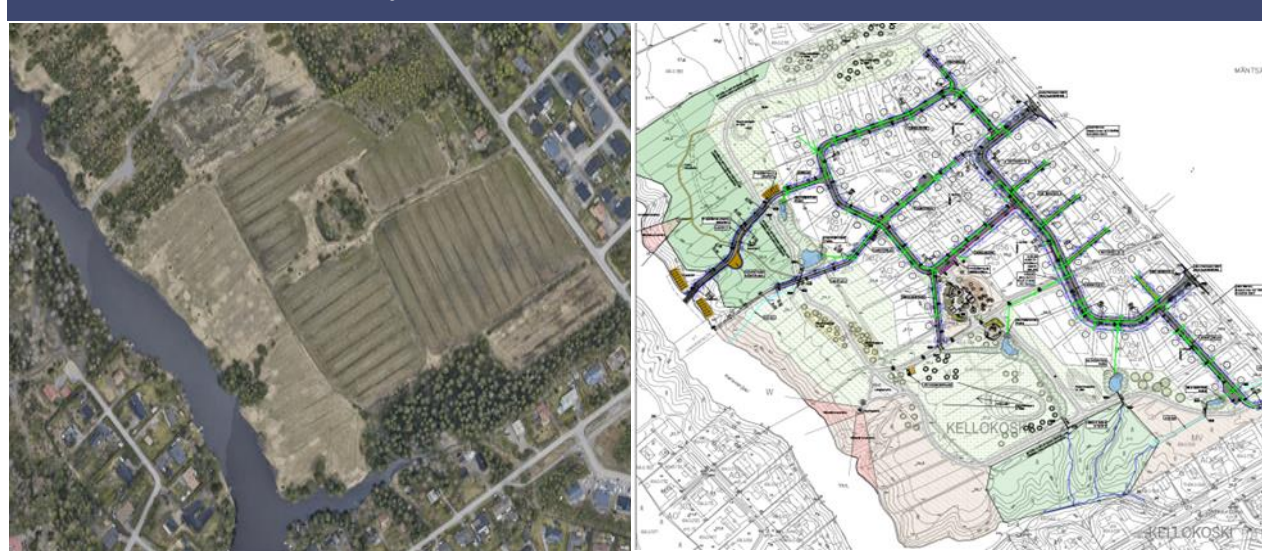

Hankkeen nimi:	Joenranta
Hankkeen kustannus v. 2025:	1 300 000 € + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannus:	3 500 000 €
Käyttötalousvaikutus/v:	Katujen kunnossapito 30 000 €/v, kun hanke kokonaan valmis; Katuvihreän kunnossapito 3 000 €/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot

Suunnitellaan Kellokoskelle uusi asuinalue Linjatien varteen. Tavoitteena on lisätä pientalotonttitarjontaa Kellokoskella. Alueen rakentaminen aloitetaan vuonna 2025 ja kohde valmistuu vuoden 2027 alkupuolella. Kohde on pilotikohde, jossa pyritään minimoimaan infrarakentamisen hiilijalanjälkeä. Alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

Hankkeen nimi:	Tykkimiehenraitti
Hankkeen kustannus v. 2025:	600 000 €
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio:	850 000 € + vesihuolto
Käyttötalousvaikutus/v:	Katujen kunnossapito 500 €/v, kun hanke kokonaan valmis; katuvihreän kunnossapito 500 €/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot

Rakennetaan asuinkorttelien rajaamalle alueelle kaavan mukainen kävelyalue, joka yhdistää Rykmentipuiston kampuksen Varuskunnanaukioon ja edelleen Varuskunnanaukion rakentamisen jälkeen Hyrylän keskusta. Kävelykatumainen väylä toimii osana kevyen liikenteen laatuikäntävää ja on myös yksi alueen taideohjelmakohteista. Väylän rakentaminen aloitettu vuonna 2024 rakentamalle tarvittava maanalainen infra ja sitomattomat kantavat kerrokset. Vuonna 2025 rakennetaan pintarakenteet, tehdään suunnitelman mukaiset istutukset ja asennetaan alueelle hankittu taideteos. Alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

Hankkeen nimi:	Sulan työpaikka-alue
Hankkeen kustannus v. 2025:	2 200 000 € + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio:	17 500 000 €
Käyttötalousvaikutus/v:	katujen kunnossapito 12 000 €/v, kun hanke kokonaan valmis; katuvihreän kunnossapito 3 000 € / v. kun hanke kokonaan valmis

Hanketta koskevat tiedot

Tuusulan Itäväylän varteen Sulan alueelle rakennetaan kunnallistekniikka uutta työpaikka-aluetta varten. Tällä pyritään parantamaan kunnan työpaikkatonttien tarjontaa. Alueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2022 esirakentamalla kaava-alueita Sula I ja II. Nämä kohteet valmistuivat keväällä 2023. Sula III valmistuu marraskuussa 2025.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

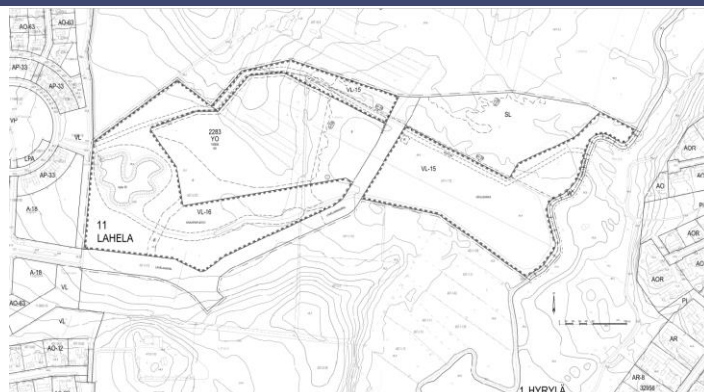

Hankkeen nimi:	Lahelan kampus
Hankkeen kustannus v. 2025:	500 000 € + vesihuolto
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio:	4 100 000 € + vesihuolto
Käyttötalousvaikutus/v:	katujen kunnossapito 3 000 €/v, kun hanke kokonaan valmis; katu- ja puistovihreän kunnossapito 1 000 € / v. kun hanke kokonaan valmis

Hanketta koskevat tiedot

Rakennetaan Lahelaan suunniteltavan uuden koulun vaatima infra sekä uusi kevyen liikenteen yhteys Tuusulanjoen ylitse. Kohde valmistuu 2027, jonka jälkeen alkaa koulun rakentaminen. Kohde on aloituskohde Lahelanpelto III -nimiselle uudelle asuinalueelle, jonka valmistuu useassa eri vaiheessa eri kaavakokonaisuuksina vuoteen 2038 mennessä. Nyt rakennettavalla alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

Hankkeen nimi:	Mattila II
Hankkeen kustannus v. 2025:	1 800 000 € + vesihuolto
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio:	8 900 000 €
Käyttötalousvaikutus/v:	katujen kunnossapito 30 000 €/v, kun hanke kokonaan valmis; katuvihreän kunnossapito 2 000 € / v. kun hanke kokonaan valmis

Hanketta koskevat tiedot

Nykyisen Mattilan alueen eteläpuolelle suunnitellaan asuinalueen laajennusta. Tavoitteena on lisätä pientalotontti-tarjontaa Hyrylässä. Ensimmäisessä vaiheessa aloitetaan alueen eteläisen asuinalueen rakentaminen, jonka jälkeen rakennetaan keski- ja pohjoisosat. Kohteen arvioitu valmistuminen on vuoden 2027 lopussa. Alueella ei ole vielä lainvoimaista asemakaavaa.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

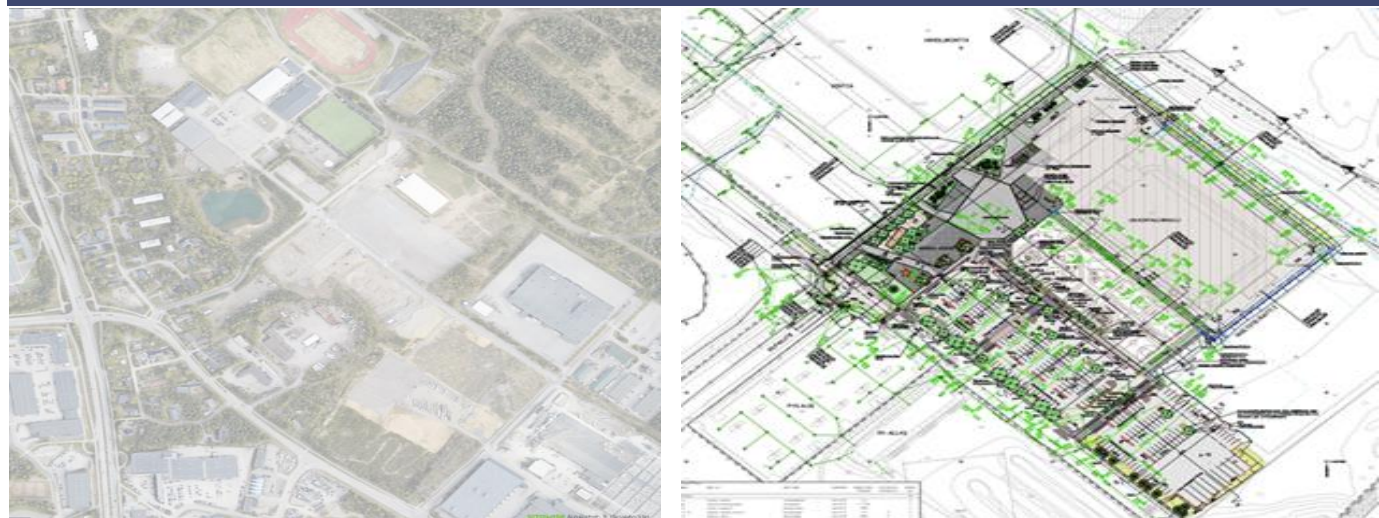

Hankkeen nimi:	Urheilukeskus - monitoimihallin piha-alue ja pysäköintialueen laajennus
Hankkeen kustannus v. 2025:	900 000 € + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio:	900 000 €
Käyttötalousvaikutus/v:	alue jää monitoimihallin kunnossapitoon; katuvihreän kunnossapito 2 000 € / v. kun hanke kokonaan valmis

Hanketta koskevat tiedot

Rakennetaan Hyrylän urheilukeskukseen piha-alue, Urkan aukio, ja monitoimihallin pysäköintialueen laajennus. Kohteiden arvioidaan valmistuvan vuoden 2025 aikana. Rakennuskohteet ovat osa urheilukeskusalueen kehittämishanketta. Alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankealueesta sekä sen sijoittumisesta kaava-alueeseen

7.3.2 Poistosuunnitelma

	31.12.2012 MENNESSÄ VALMISTUNEET KOHTEET		1.1.2013 JÄLKEEN VALMISTUNEET KOHTEET		KIRJANPITOLAUTA- KUNNAN KUNTAJAOS:
	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKASUOSITUS
Aineettomat hyödykkeet					
kehittämismenot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 20 vuotta
Liikearvo			2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot					
Atk-ohjelmistot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat					
Betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			30 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Muut kuin betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kadut, tiet, torit ja puistot	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkko	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskussema ja alakeskukset			10 vuotta	tasapoisto	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitokoneet ja laitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	12 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Koneet ja kalusto					
Rautaiset alukset			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet			8 vuotta	tasapoisto	8 - 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta	tasapoisto	4 vuotta	tasapoisto	4 - 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Muut raskaat koneet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Muut kevyet koneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Sairaala-, terveydenh., yms. laitt.	10 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet					
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

7.4 HANKINTASUUNNITELMA

Hankintasuunnitelmaan kirjataan kalenterivuoden kaikki tiedossa olevat hankinnat, joiden arvioitu arvo ylittää kansallisen tai EU-kynnysarvon.

Suosittelavaa on kirjata myös tiedossa olevat hankinnat, joiden arvo on yli 10 000 euroa (pienhankinta). Näistä tehdään aina hankintapäätös.

*Arvioitu arvo alv 0%: Kertahankinnan kaikki kustannukset

*Hankinnan vastuuhenkilö: valmistelusta vastaavan henkilön nimi

*Hankinnan aikataulu: Joko aik, jolloin hankinnan pitää olla toimitettuna, tai sopimuskauden alku.

Toimialue/palvelualue	Hankinnan kohde	Arvioitu arvo alv 0 %	Hankinnan vastuuhenkilö	Hankinnan aikataulu
		Kertahankinnan kaikki kustannukset tai sopimuksen kokonaisarvo	Hankinnan valmistelusta vastaavan nimi	Joko aika, jolloin pitää olla toimitettuna, tai sopimuskauden alku. Täsmennä alle.
Kunnanjohto	Varautumisen radiopuhelinjärjestelmä	20 000	Erkki Vähämäki	
Kunnanjohto	Viestinnän, markkinoinnin ja sisällöntuotannon palvelut	350 000	Paula Miettinen	Sarstian puitesopimus päättyy 28.2.2025
ICT-palvelut	Monitoimi- ja tulostuslaitteet palveluineen puitesopimus	400 000	Maria Lähde	Sopimuskauden alku 12/2025
Yhteiset palvelut/ henkilöstöpalvelut	Henkilöarviointi	kansallinen (yli 60 000)	Sinikka Aho	syksy 2025
Yhteiset palvelut/ henkilöstöpalvelut	Työnohjaus	kansallinen (yli 60 000)	Tuomas Telin	kevät 2025
Yhteiset palvelut/ henkilöstöpalvelut	Työkyvyn tuki	kansallinen (yli 60 000)	Ninni Korhonen	kevät 2025
Tilapalvelut	Ilmanvaihtokanavien nuohous sekä mittaus- ja säätötyöt puitesopimus	EU (yli 200 000 e)	Anssi Isola	Q1
Tilapalvelut	Uimahallin peruskorjauksen urakoitsija	3 Me	Mikko Heikkilä	Sopimuskauden alku 4/2025
Tilapalvelut	Vaihtomatto-, käsipyöhe ja hygieniapalvelut	240 000	Riikka Meriläinen	Sarastian puitesopimus päättyy 7.11.2025
Tilapalvelut	Laitoshuoltajien sijaistamis- ja perussiivouspalvelut	200 000	Heidi-Elina Mantere	Oma sopimus päättyy 31.12.2025
Tilapalvelut	Vuokrattavat elementtirakennukset	600 000	Kai Lange	Sarastian yhteishankintasopimus päättyy 30.9.2025
Tilapalvelut	Asiantuntijapalvelujen hankinta palveluverkko-ohjelman toteuttamista varten	900 000	Kai Lange	Sopimus päättyy 18.1.2025.
Kasvu ja ympäristö	Sote-keskuksen p-talon rakennuttamispalvelu	100 000	Asko Honkanen / joku tilapalveluista	huhti-kesäkuu
Yhdyskuntatekniikka	Hyryläntie- Koskenmäentien liittymän urakka	680 000	Asko Honkanen /Jussi Pesonen	Urakka alkaa v 2026
Kasvu ja ympäristö	Ostettavat työvaatteet ja jalkineet	200 000	Inkeri Kontiola	Kunnan yhteinen hankinta, Sarastian puitesopimus. Sopimuskausi päättyy 20.6.2025
Kasvu ja ympäristö/Kunnossapito	Katuvalojen saneeraus	250 000	Katja Rantanen	Kesä-syksy
Kasvu ja ympäristö/Kunnossapito	Etelä-Tuusulan talvityöurakka	3,5 Me	Jari Huttunen	Kesä-syksy
Kasvu ja ympäristö/Kunnossapito	Tieterät ja oheistarvikkeet	40 000	Jari Huttunen	Sarastian yhteishankintasopimus päättyy 21.11.2025
Kasvu ja ympäristö / kunnallistekniikan rakentaminen	Auto- ja työkonepalvelut	10 Me	Emmi Ollonqvist	Nykyinen sopimus päättyy 31.12.2025
Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Pitkospuut Koskenmäentie- Kalamestarintie	300 000	Mia Järvinen	kevät 2025
Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Valkamanpuiston valaistus	200 000	Mia Järvinen	kevät 2025

Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Ryhmäkasvien hankinta 2026	40 000	Mia Järvinen	syksy 2025
Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Taimitarhatuotteiden hankinta (puitesopimus)	30 000	Mia Järvinen	kevät 2025
Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Hyrylän urheilukeskuksen leikkipaikka	250 000	Mia Järvinen	kevät 2025
Kasvu ja Ympäristö/viherpalvelut	Patteriston puiston ja polun rakentaminen	200 000	Mia Järvinen	kesä-syksy
Maankäyttö ja paikkatieto	Kiinteistöarviointipalveluiden puitesopimus	80 000	Tuija Palkki, Olli-Pekka Mikkonen	Uusi sopimus voimaan tammikuu 2026
Tuusulan Vesi	Vesihuollon materiaalien puitejärjestely	2 Me	Lassi Jutila	Sopimus päättyy 23.6.2025 / kilpailutus Q1
Tuusulan Vesi	Viemäreiden pesu- ja kuvauspalvelut puitejärjestely	500 000	Lassi Jutila	Uusi sopimus
Tuusulan Vesi	Varavoimakoneet jätevesipumppaamoille 5 kpl	100 000	Lassi Jutila	kertahankinta/Kevät
Tuusulan Vesi	Aluemittauskaivoja ja mittareita	100 000	Lassi Jutila	kertahankinta/Kevät
Kasvu ja Ympäristö/ Vesi	Rakennuttamisen kuvantamis/valvonta ohjelma	106 000	Lassi Jutila/ Jussi Pesonen	Sopimus päättynyt 04/2025
SIVISTYS/Ruokapalvelut	Rykmentinpuiston kampuksen ensikalustaminen	100 000	Minna Tikka	kesä.25
SIVISTYS/Ruokapalvelut	Riihikallion kampuksen ensi kalustaminen	67 150	Minna Tikka	kesä.25
SIVISTYS/Ruokapalvelut	Suurkeittiöastiat ja -välineet		Kirsi Hanski	Sarastian yhteishankintasopimus päättyy 31.12.2025
Sivistys	Työnohjauspalvelut	40 000	Markus Torvinen	Uusi sopimus
Sivistys	Liikunta- ja leikkivälineet sekä soittimet 2021-2025	400 000	Markus Torvinen	Sarastian yhteishankintasopimus päättyy 12.12.2025
Hankintapalvelut	Toimistotarvikkeet	600 000	Inkeri Kontiola	Hanselin puitesopimus päättyy 14.9.2025

7.5 KÄYTTÖTALOUSOSAN TAULUKOIDEN LUKUOHJE

TP 2023: Edellisen vuoden tilinpäätös
 TA 2024: Edellisen vuoden talousarvio
 MTA 2024: Valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon
 TA 2025: Vuoden 2025 talousarvio
 TS 2026-2029: Taloussuunnitelmavuodet 2026–2029

- Luvut esitetään tuhansina euroina
- Toimintatulot ja toimintatuotot sisältävät sisäiset erät
- Tuotot esitetään plusmerkkisinä ja kulut miinus-merkkisinä

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palvelujen ostot								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Avustukset								
Muut toimintakulut								
TOIMINTAKATE								

